

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ELEMENTORVM EUCLIDIS

Libri XV.

Breviter ac succinctè demonstratè

Operâ & Studio

M^{ri} Js. BARROW,

Cantabrigiensis,

COLL. TRIN. SOC.

Nunc vicissim revisi, & à cunctis erroribus expurgati.

HIEROCL.

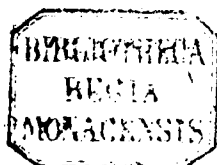
Καθαρμοὶ ψυχῆς λογικῆς εἰσιν αἱ μαθημα-
τικαὶ ἐπιστῆμαι.

OSNABRUGI

Apud Johan. Georg. Schwänderum. Anno 1676.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Præfatio.

Benevoli & Candidi Lectores !
 Hanc novissimam, Euclidis reliquorum Mathematicorum facile Principis, Elementorum editionem, publicis literarum typis impressam, prioribus, sicut mihi spes est, editionibus longè emendatiorem & correctiorē sincerā fronte accipite. Namque ex-

tra omne dubium est,
quod hicce Autor, adhi-
bitâ diligentissimâ revi-
sione & operâ M^{ri}. *Joan-*
nis Barrow Cantabrigiensis,
cæteris omnibus tam the-
oreticis quàm practicis
sit præferendus ; siqui-
dem non tantum cuilibet
geometræ hanc perscru-
tari scientiam incumbit,
verùm etiam nemo non
qui in arte fortificatoria,
rebusque militaribus ver-
satur, per hæc satis perspi-
cua elementa , tanquam
per aliquod compendiũ,
ad optatam metam , sum-
masque dignitates , quasi
per

per alatum Pegasum ex
cruore Medusæ cretum a-
spirare potest, ut proinde
non tantum sibi, sed &
proximo & suæ Patriæ
consulere queat. Postea
verò quam animadverti,
plurimum à Mathemati-
cis huncce libellum desi-
derari, cujus exemplaria,
etiamsi plus semel im-
pressa, tamen omnia avi-
dissimè empta, jam pri-
dem distracta sunt, non
potui non gratificari illis,
& desiderata jamdiu e-
xemplaria, prælis meis
recusa, studiosis rursus af-
fatim suppeditare. Nam

dignus fanè est Autor qui
 crebrò versetur manibus.
 Idcirco, integerrime Le-
 ctor, velim, ut hanc no-
 stram bene de te merendi
 propensam voluntatem
 æqui consulas, atque fa-
 vore tuo prosequâre.

Vorsy de scientiis Mathematicis p. 54.
 Euclidis elementa seu Geometria. cum medijs in
 quatuor compescent partibus, I. $\epsilon\pi\alpha\lambda\upsilon\gamma\epsilon\iota\varsigma$ de geometria
 planorum de Arima, quæ 6 libris continetur, quatuor
 primis scilicet de planis absolute, duobus pro primis
 comparatis, scilicet de proportionibus, in genere qu. lib. V.
 particularibus, scilicet lib. VI. 7. pro est de numerorum
 affectionibus, lib. VII. VIII, IX, qui Arithmeticon
 vocantur. 3. pro est de lineis communibus et
 de communibus, unde hæc pro communibus vocantur
 in libro X continetur. *Euclidis* est de geometria
 scilicet de solidis, quæ quinq. libris, scilicet de
 utiq. **Licet**

Libet maximam tum industriam & labore libellus hicce Euclidis correctus atque diligentissimè revisus sit, nihilo tamen minus pauci sequentes typographici errores præter spem irrepsere, quos, ut *Candidus Lector* confestim agnoscere possit, neque per hos in alium sensum vel dubium seducatur, placuit simul subungere, legatur igitur

Pag. 11. lin. 6. in fin. B C, pag. 19. figur. priori deleantur duo a. pag. 29. lin. 2. post parenthesin leg. æquales sint duobus angulis (aut singulis aut simul) pag. 39. lin. 19. in princ. leg. & AB b = &c. pag. 50. lin. 1. in princ. leg. quodque, & lin. 26. ad finem pro CB, leg. DB. pag. 55. lin. 6. leg. quorum. pag. 74. lin. 25. leg. B, E constituti &c. pag. 77. lin. 19. in princ. leg. = EBC. pag. 79. lin. 12. leg. Q. E. F. & lin. 20. pro rectum leg. datum. pag. 80. lin. 19. post Rectang. leg. AEB. pag. 91. lin. 1. pro tanque leg. tangetque. pag. 93. lin. 2. in princ. leg. utrumque. pag. 94. lin. pen. leg. ABCDE. p. 95. l. 5. pro AFA leg. GFA. & lin. 19. pro etiam leg. aliam. p. 103. l. 10. in princ. leg. C — D. p. 138. l. 20. pro AA leg. AB. p. 140. l. 24. post ECD, leg. & totus GHB = EFD. Polyg. &c. p. 155. l. 14. in princ. leg. partes. p. 182. l. 26. ante verb. ab unitate inseratur: ultimos esse totidem continuè proportionalium. p. 183. l. 13. pro æquale leg. æquæ. p. 210. l. 25. ante m leg. D. p. 218. post. lin. 19. ponatur PROP. IX. p. 258. addantur figura litera qua defunt. p. 277. l. 11. pro hoc leg. hoc. p. 281. l. 11. leg. apot. p. 287. l. 23. in princ. leg. CH :: DC. &c. p. 292. l. 5. pro alius leg. illius. p. 296. l. 3. pro fuit leg. sunt. p. 303. l. 18. pro HDI leg. HEI. p. 321. leg. PROP. XL. p. 329. l. 10. leg. PROP. p. 364. l. 24. leg. Tetraedri. & lin. 25. leg. Octaedri.

No-

Notarum Explicatio.

- ☐ Commensurabilis
- ☐ Incommensurabilis
- ☐ Commensurabilis potentia
- ☐ Incommensurabilis potentia
- :: Ejusdem rationis.
- ∴ Continue proportionales.
- = Æqualitatem
- ≧ Majoritatem
- ≦ Minoritatem
- + Plus, vel addendum esse
- Minus, vel subtrahendum esse
- : Differentiā vel excessum; item quantitates omnes, quæ sequuntur, subtrahendas esse, signis non mutatis.
- x Multiplicationem, vel ductum lateris rectanguli in aliud latus
- Idem denotat conjunctio literarum, ut $AB = A \times B$.
- ✓ Latus, vel radicem quadrati, vel cubi, &c.
- Q. & q quadratum. C. & c cubum.
- Q.Q. Rationem quadrati numeri ad quadratum numerum.

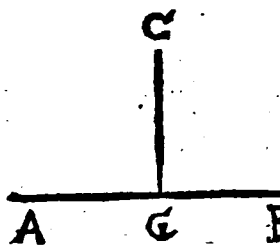
Significat.

Reliquas, quæ ubicunque occurrunt, vocabulorum abbreviationes ipse Lector per se facile intelliget; exceptis iis, quas tanquam minus generalis usus, suis locis explicandas relinquimus.

LIB. I.

DEFINITIONES.

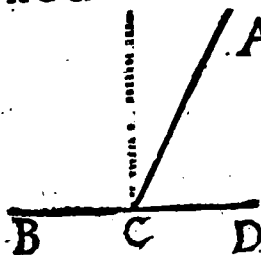
- I. **P**unctum est cujus pars nulla est.
- II. Linea verò longitudo latitudinis expers.
- III. Lineæ autem termini sunt puncta.
- IV. Recta Linea est, quæ ex æquo sua interjacet puncta.
- V. Superficies est, quæ longitudinem, latitudinemque tantum habet.
- VI. Superficiæ autem extrema sunt lineæ.
- VII. Plana superficies est, quæ ex æquo suas interjacet lineas.
- VIII. Planus verò angulus est, duarum linearum in plano se mutuo tangentium, & non in directum jacentium alterius ad alteram inclinatio.
- IX. Cum autem quæ angulum continent, lineæ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

X. Cum vero recta linea CG super rectam lineam AB consistens, eos qui sunt deinceps angulos CGA, CGB æquales inter se fecerit, rectus est uterq; æqualium angulorum, & quæ insistit recta linea CG, perpendicularis vocatur ejus (AB) cui insistit.

Not. Cum plures anguli ad unum punctum: (ut ad G) existunt, designatur quilibet angulus scribens.

tribus literis, quarum media ad verticem est illius de quo agitur: ut angulus quem recta CG, AG efficiunt ad partes A vocatur CGA, vel AGC.

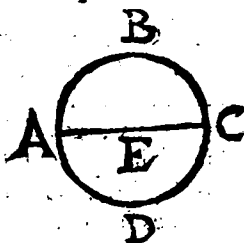
XI. Obtusus angulus est, qui recto maior est, ut ACB.

XII. Acutus vero, qui minor est recto, ut ACD.

XIII. Terminus est, quod alicujus extremum est.

XIV. Figura est, quæ sub aliquo, vel aliquibus terminis comprehenditur.

XV. Circulus est figura plana, sub una linea comprehensa, quæ peripheria appellatur, ad quam ab uno puncto eorum, quæ intra figuram sunt posita, cadentes omnes rectæ lineæ inter se sunt æquales.

XVI. Hoc vero punctum centrum circuli appellatur.

XVII. Diameter autem circuli est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in circuli peripheriam

terminata, quæ circulum bifariam secat.

XIIX. Semicirculus vero est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria aufertur.

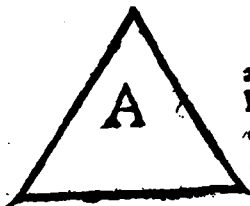
In circulo EABCD. E est centrum, AC diameter, ABC semicirculus.

XIX. Rectilinae figurae sunt, quae sub rectis lineis continentur.

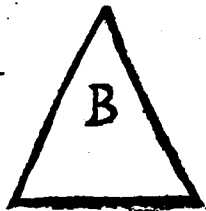
XX. Trilaterae quidem, quae sub tribus.

XXI. Quadrilaterae verò, quae sub quatuor.

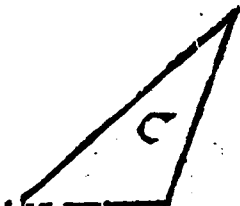
XXII. Multilaterae autem, quae sub pluribus, quam quatuor rectis lineis comprehenduntur.

XXIII. Trilaterarum autem figurarum, æquilaterum est triangulum, quod tria latera habet æqualia, ut triangulum A.

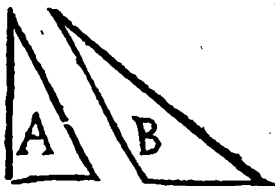
XXIV. Isocèles autem, quod duo tantum æqualia habet latera, ut triangulum B.

XXV. Scalenum verò, quod tria inæqualia habet latera, ut C.

XXVI. Adhuc etiam trilaterarum figurarum,

A 2

rum , rectangulum
quidem triangulum
est , quod rectum
angulum habet , ut
triangulum A.

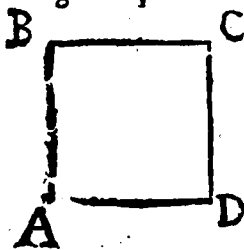
XXVII. Ambly-
gonium autem ,
quod obtusum an-

gulum habet, ut B.

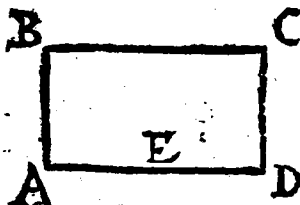

XXVIII. Oxygonium verò,
quod tres habet acutos angulos,
ut C.

Figura æquiangula est , cujus
omnes anguli inter se æquales
sunt. Dux verò figuræ æquiangu-
læ sunt ; si singuli anguli unius
singulis angulis alterius sint æquales. Similiter
de figuris æquilateris concipe.

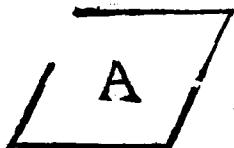

XXIX. Quadrila-
terarum autem figura-
rum , quadratum qui-
dem est, quod & æqui-
laterum , & rectangu-
lum est, ut ABCD.

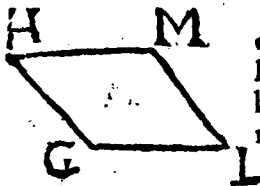

XXX. Altera ve-
ro parte longior
figura est, quæ re-
ctangula quidem,
at æquilatera non
est, ut ABCD.

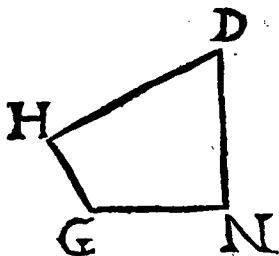
XXXI.

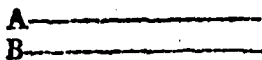
XXXI. Rhombus autem, quæ æquilatera, sed rectangula non est, ut A.

XXXII. Rhomboides vero, quæ aduersa & latera, & angulos habens inter se æquales, neque æquilatera est, neque rectangula, ut G L M H.

XXXIII. Præter has autem reliquæ quadrilateræ figuræ trapezia appellantur ut G N D H.

XXXIV. Parallelae rectæ lineæ sunt, quæ cum in eodem sint plano, & ex utraque parte in infinitum producantur, in neutram sibi mutuo incidunt, ut A, & B.

XXXV. Parallelogrammum est figura quadr-

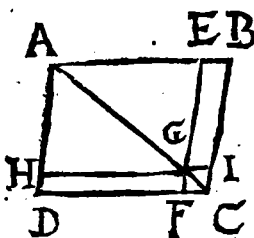
A 5

dri-

drilatera, cujus bina opposita latera sunt parallela, seu æquidistantia, ut GLHM.

XXXVI. Cum vero in parallelogrammo ABCD diameter AC

ducta fuerit, duæque lineæ EF, HI, lateribus parallelæ secantes diametrum in uno eodemque puncto G, ita ut parallelogrammum ab hisce parallelis in quatuor distribuatur parallelogramma; ap-

pellantur duo illa DG, GB, per quæ diameter non transit, Complementa; duo vero reliqua HE, FI, per quæ diameter incedit, circa diametrum consistere dicuntur.

Problema est, cum proponitur aliquid efficiendum.

Theorema est, cum proponitur aliquid demonstrandum.

Corollarium est consecutarium, quod è facta demonstratione tanquam lucrum aliquod colligitur.

Lemma est demonstratio præmissæ alicujus, ut demonstratio quesiti evadat brevior.

Postulata.

1. **P**ostuletur, ut à quovis puncto ad quodvis punctum rectam lineam ducere, concedatur.

2. Et rectam lineam terminatam in continuum recta producere.

3. Item, quovis centro, & intervallo circum describere.

Axiomata.

1. **Q**uæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

ut $A = B = C$. ergo $A = C$, vel ergo omnes A, B, C , æquantur inter se.

Nota, Cum plures quantitates hoc modo conjunctas invenias, vi hujus axiomatis primam ultimæ & quamlibet earum cuilibet æquari. Quo in casu sæpe, brevitatis causa, ab hoc axioma citando abstinemus; etsi vis consecutionis ab eo pendeat.

2. Et si æqualibus æqualia adjecta sunt, tota sunt æqualia.

3. Et si ab æqualibus æqualia ablata sunt, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4. Et si inæqualibus æqualia adjecta sint, tota sunt inæqualia.

5. Et si ab inæqualibus æqualia ablata sint, reliqua sunt inæqualia.

6. Et quæ ejusdem vel æqualium sunt duplicia, inter se sunt æqualia. Idem puta de triplicibus, quadruplicibus, &c.

7. Et quæ ejusdem, vel æqualium sunt dimidia,

media, inter se sunt æqualia. Idem concipe de subtriplis, subquadruplis, &c.

8. Et quæ sibi mutuò congruunt, ea inter se sunt æqualia.

Hoc axioma in rectis lineis, & angulis valet conuersum, sed non in figuris, nisi illa similes fuerint.

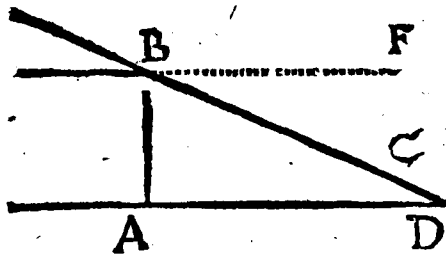
Ceterum, magnitudines congruere dicuntur, quarum partes applicatae partibus, æqualem vel eundem locum occupant.

9. Et totum sua parte maius est.

10. Duæ rectæ lineæ non habent unum & idem segmentum commune.

11. Duæ rectæ in uno puncto concurrentes, si producantur ambæ, necessario se mutuò in eo puncto interfecabunt.

12. Item omnes anguli recti sunt inter se æquales.

13. Et si in duas rectas lineas AD, CB, altera recta BA incidens, internos ad easdemq; partes, angulos BAD, ABC duobus rectis minores faciat, duæ illæ rectæ lineæ in infinitum productæ sibi mutuò incident ad eas partes, ubi sunt anguli duobus rectis minores.

14. Duę rectę lineę spatium non comprehendunt.

15. Si æqualibus inæqualia adjiciantur, erit totorum excessus adjunctorum excessui æqualis.

16. Si inæqualibus æqualia adjungantur, erit totorum excessus excessui eorum, quæ à principio, æqualis.

17. Si ab æqualibus inæqualia demantur, erit residuorum excessus, excessui ablatorum æqualis.

18. Si ab inæqualibus æqualia demantur, erit residuorum excessus excessui totorum æqualis.

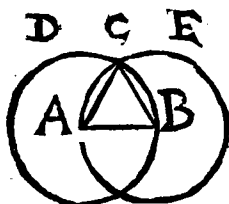
19. Omne totum æquale est omnibus suis partibus simul sumptis.

20. Si totum totius est duplum, & ablatum ablati, erit & reliquum reliqui duplum. Idem de reliquis multiplicibus intellige.

Citationes intellige sic. Cum duo numeri occurrunt, prior designat propositionem, posterior librum. Ut per 4. 1. intelligitur quarta propositio primi libri, atque ita de reliquis. Ceterum, ax. axioma, post. postulatum, def. definitionem, scb. scholium, cor. corollarium denotant, &c.

LIB. I.

PROP. I.

Super data recta linea terminata AB, triangulum æquilaterum ABC constituere.

Centris A & B, eodem intervallo AB, vel BA, a describe duos circulos se interfecantes in pun-

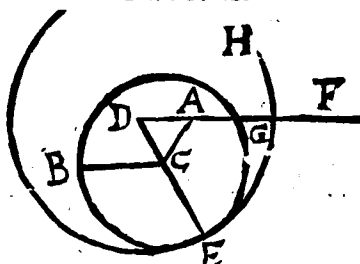
a 3. post.
b 1. post.
c 15. def.
d 1. ax.
e 23. def.

cto C, ex quo b duc rectas CA, CB. Erit AC = AB c = BC d = AC. e Quare triangulum ACB est æquilaterum. Quod erat faciendum.

Scholium.

Eodem modo super AB describetur triangulum Ifofceles, si intervalla æqualium circulorum majora sumantur, vel minora, quam AB.

PROP. II.

Ad datum punctum A data recta linea BC. æqualem rectam lineam AG ponere.

a 3. post.
b 1. post.
c 1. r.
d 3. post.

Centro C, intervallo CB a describe circum-
lum CBE. b Junge AC, super qua c fac trian-
gulum æquilaterum ADC d produc DC ad
E cen-

E. centro D, spatio D E, describe circulum D E H : cujus circumferentiæ occurrat D A ^{e 2. pos.} ^{f 15. def.} protracta ad G. Erit $AG = CB$.

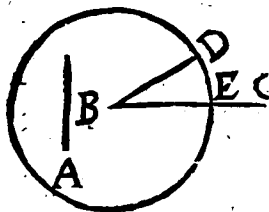
Nam $DG^f = DE$, & $DA^g = DC$, quare ^{g const.} ^{h 3. ax.} $AG^h = CE^k = BC^l = AG$. Q.E.F. ^{k 15. def.} ^{l 1. ax.}

Positio puncti A, intra vel extra datam BC, casus variat, sed ubique similis est constructio, & demonstratio.

Scholium.

Poterat A G circino sumi, sed hoc facere nulli postulato respondet, ut benè innuit Proclus.

PROP. III.

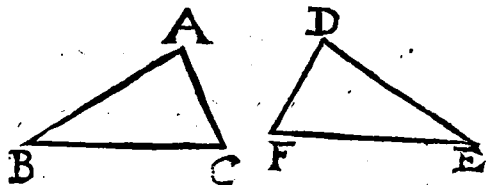

Duabus datis rectis lineis A, & BC, de maiore BC minori A equalem rectam lineam BE detrabere.

Ad punctum B ^{a 2. 1.} pone rectam $BD = A$.

Circulus centro B, spatio BD descriptus auferet $BE^b = BD^c = A^d = BE$. Q.E.F. ^{b 15. def.} ^{c const.} ^{d 1. ax.}

PROP. IV.

Si duo triangula BAC, EDF duo latera BA, AC duobus lateribus ED, DF equalia habeant, utrumq;

utrumque utrique (hoc est $BA = ED$, & $AC = DF$) habeant vero angulum A, angulo D equallem, sub equalibus rectis lineis contentum, & basim BC basi EF equallem habebunt; eritq; triangulum BAC triangulo EDF aequale, ac reliqui anguli B, C reliquis angulis E, F aequales erunt, uterque utrique, sub quibus aequalia latera subtenduntur.

Si punctum D puncto A applicetur, & recta DE recte AB superponatur, cadet punctum E in B, quia $DF = AB$. Item recta DF cadet in AC, quia $\text{ang. } A = D$. Quin etiam punctum F puncto C coincidit, quia $AC = DF$. Ergo rectae EF, BC, cum eisdem habeant terminos, *b* congruent, & proinde aequales sunt. Quare triangula BAC, EDF; & anguli B, E; itemq; anguli C, F etiam congruunt, & equantur. Quod erat demonstrandum.

PROP. V.

Isoscelium triangulorum ABC qui ad basim sunt anguli ABC, ACB inter se sunt aequales. Et productis equalibus rectis lineis AB, AC qui sub base sunt anguli CBD, BCE inter se aequales erunt.

a 3. 1.

a Accipe $AF = AD$, & *b* iunge CD, ac BF.

b 1. post.
c hyp.
d const.
e 4. 1.

f 3. ax.

Quoniam in triangulis ACD, ABF, sunt AB *c* = AC, & AF *d* = AD, angulusq; A communis, *e* erit $\text{ang. } ABF = ACD$; & $\text{ang. } AFB = A$ DC, & bas. BF *f* = DC; item FC *f* = DB, ergo in

in triangulis BFC, BDC *g* erit ang. FCB, = DB ^{*g* 4. r.}
 C. Q.E.D. Item ideo ang. FBC = DCB. atqui ^{*h* pr.}
 ang. ABF *h* = ACD. ergo ang. ABC *k* = ACB. ^{*k* 3. ax.}
 Q.E.D.

Corollarium.

Hinc, Omne triangulum æquilaterum est
 quoque æquiangulum.

PROP. VI.

Si trianguli ABC duo an-
 guli ABC, ACB æquales inter
 se fuerint, & sub æqualibus
 angulis subtensa latera AB,
 AC æqualia inter se erunt.

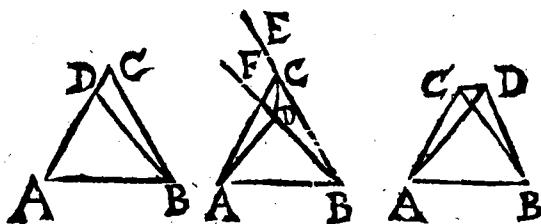
Si fieri potest, sit utraque
 BA = CA, & Fac igitur BD ^{*a* 3. r.}
 = CA, & *b* duc CD. ^{*b* 1. p. r.}

In triangulis DBC, ACB, quia BD *c* = CA, ^{*c* suppos.}
 & latus BC commune est, atque ang. DBC *d* = ^{*d* hyp.}
 ACB, ^{*e* 4. r.} *e* erunt triangula, DBC, ACB æqualia in- ^{*f* 3. ax.}
 ter se, pars & totum, *f* Quod Fieri Nequit.

Coroll.

Hinc, Omne triangulum æquiangulum est
 quoque æquilaterum.

PROP. VII.

Super eadem recta linea AB duabus eisdem rectis lineis AC, BC, alia due recta linea aequalis AD, BD, utraque utrique (hoc est, $AD = AC$, & $BD = BC$) non constituentur ad aliud punctum C, atque aliud D, ad easdem partes C, eodemq; terminos A, B cum duabus initio ductis rectis lineis habentes.

a. g. ax. 1. Cas. Si punctum D statuatur in AC & liquet non esse $AD = AC$.

2. Cas. Si punctum D dicatur intra triangulum ACB, duc CD, & produc BDF, ac BC E. Jam vis $AD = AC$, ergo ang. ADC b = AC D; item quia $BD = BC$, erit ang. FDC b = ECD. ergo ang. FDC d = ACD, id est ang. FDC = ADC d Q.F.N.

b. s. r.
c. suppos.

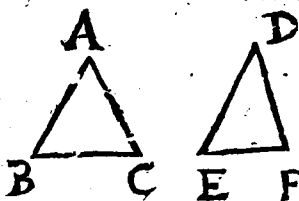
d. g. ax.

3. Cas. Sin D cadat extra triangulum ACB, jungatur CD.

e. s. r.
f. g. ax.

Rursus ang. ACD e = ADC, & ang. BCD e = BDC. f. ergo ang. ACD = BDC. id est ang. ADC = BDC. Q.F.N.

PROP. VIII.

Si duo trian-
gula ABC, DE
F habuerint duo
latera AB, AC
duobus lateribus
DE, DF, utrum-
que utrique a-
qualia; habuerint verò & basim BC, basi EF,
equalem: angulum A sub equalibus rectis lineis
contentum angulo D equalem habebunt.

Quia

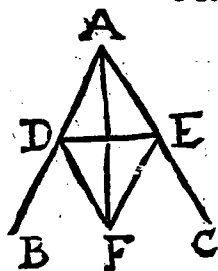
Quia $BC = EF$, si basis BC superponatur basi EF , illæ b congruent. ergo, cum $AB = DE$, & $AC = DF$, cadet punctum A in D . (nam in aliud punctum cadere nequit, per præcedentem) ergo angulorum A , & D latera coincidunt. & quare anguli illi pares sunt. Q.E.D. d s. ax.

Coroll.

1. Hinc triangula sibi mutuo æquilatera, etiam mutuo æquiangula sunt. x 4. 1.

2. Triangula sibi mutuo æquilatera, æquuntur inter se. y 4. 1.

PROP. IX.

Datum angulum rectilinum BAC bifariam secare.

a Sume $AD = AE$; duc DE , super qua b fac triang. æquilat. DFE . a 3. 1.
b 1. 1.

Ducta AF angulum BAC bisecabit.

Nam $AD = AE$, & c conf. & latus AF commune est, & bas. $DF = FE$. d 1. 1.
ergo ang. $DAF = EAF$. Q.E.F.

Coroll.

Hinc patet quomodo angulus secari possit in æquales partes 4, 8, 16, &c. Singulas nimirum partes iterum bisecando.

Methodus verò regula & circino angulos secandi in æquales quotcunque hætenus Geometras latuit.

PROP. X.

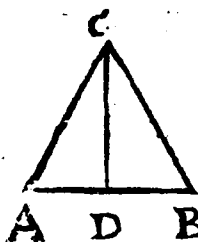
Datam rectam lineam AB bifariam secare.
Super

a. 1. 1.

b. 9. 1.

c. constr.

d. 4. 1.

Super data AB *a* fac
triang. æquilat. ABC . ejus
angulum C *b* biseca recta
 CD . Eadem datam AB
bisecabit.

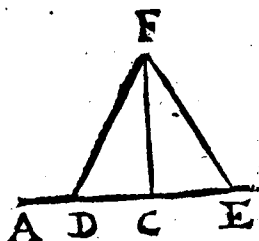
Nam $AC = BC$, &
latus CD est commune;
& ang. $ACD = BCD$,
ergo $AD = BD$. Q.E.F.

Praxin hujus & præcedentis, constructio primæ
hujus libri satis indicat.

PROP. XI.

a. 3. 1.

b. 1. 1.

Data recta linea
 AB , & puncto in ea
dato C , rectam li-
neam CF ad angu-
los rectos excitare.

a Accipe hinc
inde $CD = CE$. Su-
per DE *b* fac trian-
gul. æquilat. DFE .

Ducta FC perpendicularis est.

c. constr.

d. 1. 1.

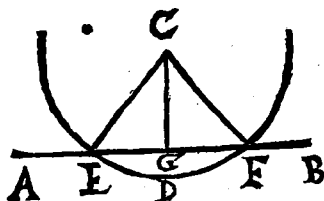
e. 10. def.

Nam triangula DFC , EFC sibi mutuo *c* æ-
quilatera sunt. *d* ergo ang. $DCF = ECF$. *e* ergo
 FC perpendicularis est. Q.E.F.

Praxis tam hujus, quam sequentis expeditur
facillime ope normæ.

PROP. XII.

Super datam rectam lineam infinitam AB , &
dato puncto C quod in ea non est, perpendicu-
larem rectam CG deducere;

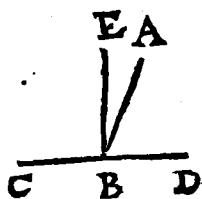

Centro C ^{a 3. p. 2.}
 describe circulum, qui secet
 datam AB in
 punctis E & F .
 b biseca EF in ^{b 10. 1.}
 G . ducta CG

perpendicularis est.

Ducantur enim CE , CF . Triangula EGC ,
 FGC , sibi mutuo c equilatera sunt. d ergo an- ^{c constr.}
 guli EGC , FGC , e equales, & e proinde recti ^{d 2. 1.}
 sunt. $Q.E.F.$ ^{c 19. def.}

PROP. XIII.

Cum recta linea AB , ^a super
 rectam lineam CD
 consistens, facit angulos
 ABC , ABD ; aut duos re-
 ctos, aut duobus rectis equa-
 les efficiet.

Si anguli ABC , ABD
 pares sint, a liquet illos rectos esse; sin inequa- ^{a 10. def.}
 les sint, ex B ^{b 11. 1.} excitetur perpendicularis BE . ^{c 19. an.}
 Quoniam ang. ABC , $c = \text{Rect.} + ABE$; &
 ang. ABD $d = \text{Rect.} - ABE$; erit $ABC +$
 ABD $e = 2. \text{Rect.} + ABE - ABE = 2. \text{Rect.}$ ^{d 3. an.}
 $Q.E.D.$ ^{c 2. an.}

Coroll.

1. Hinc, si unus ang. ABD rectus sit, alter
 ABC etiam rectus erit; si hic acutus, ille obtu-
 sus erit, & contra.

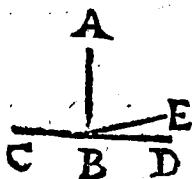
2. Si plures rectę quam una ad idem pun-
 ctum eidem rectę intendant, anguli fient duo-
 bus rectis equales. B 3. Que

18 *EUCLIDIS Elementorum*

3. Duę rectę invicem secantes efficiunt angulos quatuor rectis æquales.

4. Omnes anguli circa unum punctum constituti conficiunt quatuor rectos, patet ex Coroll. 2.

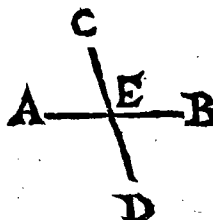
PROP. XIV.

Si ad aliquam rectam lineam AB, atque ad ejus punctum B dua rectę lineę CB, BD non ad easdem partes ductę, eos qui sunt deinceps angulos ABC, ABD duobus rectis æquales ficerint, in directum erunt inter se ipsa recta lineę CB, BD.

Si negas, faciant CB, BE unam rectam. ergo ang. ABC + ABE a = 2. Rect. b = ABC + ABD. c Quod est absurdum.

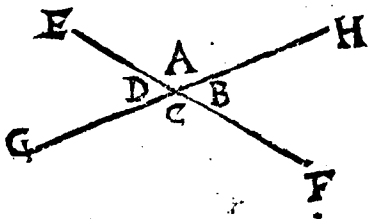
PROP. XV.

Si dua recta lineę AB, CD se mutuo secuerint, angulos ad verticem CEB, AED æquales inter se efficiunt.

Nam ang. AEC + CEB a = 2. Rect. a = AEC + AED, b Ergo CEB = AED. Q.E.F.

Schol.

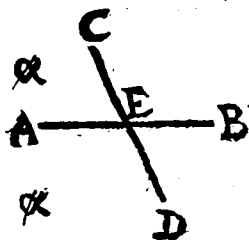

Si.

Si ad aliquam rectam lineam GH, atque ad ejus punctum, A duæ rectæ lineæ EA, AF non ad easdem partes sumptæ, angulos ad verticem D, & B æquales fecerint, ipsæ rectæ lineæ EA, AF in directum sibi invicem erunt.

Nam 2. Rect. = a D + A a = B + A b ergo ^{a 13.1.} _{b 14.1.} EA, AF sunt in directum sibi invicem. Q.E.D.

Schol. 2.

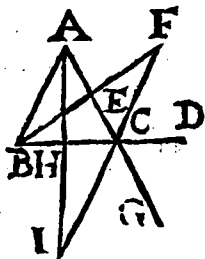

Si quatuor rectæ lineæ EA, EB, EC, ED ab uno puncto E exeuntes, angulos oppositos ad verticem æquales inter se fecerint, erunt quolibet duæ lineæ AE, EB, & CE, ED in dire-

ctum positæ.

Nam quia ang. AEC + AED + CEB + DEB a = 4. Rect. erit AEC + AED b = CE. ^{a 1. CoA} _{b 13.1.} B + DEB = 2. Rect. c ergo CED, & AEB sunt rectæ lineæ. Q.E.D. ^{c 2. an} _{c 14.1.}

PROP. XVI.

Cujuscunque Trianguli ABC uno latere BC producto, externus angulus ACD utrolibet interno opposito CAB, CBA, major est.

Latera AC, BC a bise- ^{a 10.1.} _{c 1. p. 1.} cent rectæ AH, BE, è quibus productis b cape EF = _{b 3. 2.}

BE, b & HI = AH, Conjuganturque FC, IC & producaturs ACG. B 2 Quo-

c. conftr. Quoniam $CE = EA$, & $EF = EB$, & ang.
d 15. 1. $FEC = BEA$; *e 4. 1.* erit ang. $ECF = EAB$. Simi-
15. 1. li argumento ang. $ICH = ABH$. ergo totus A
g 9. ax. CD (BCG) g major est utroque CAB , &
 ABC . Q.E.D.

PROP. XVII.

Cujuscunq; trianguli
ABC duo anguli duobus
rectis sunt minores, omni-
fariam sumptis.

Producatur latus BC .

Quoniam ang. $ACD +$

$ACB = 2. Rect. \& \text{ang.}$

$ACD = A$, *c* erit A

$+ ACB = 2. Rect.$ Eo-

dem modo erit ang. $B + ACB = 2. Rect.$ De-
 nique producto latere AB , erit similiter ang. A
 $+ B = 2. Rect.$ Quæ E.D.

Coroll.

1. Hinc, in omni triangulo, cujus unus an-
 gulus fuerit rectus, vel obtusus, reliqui acuti
 sunt.

2. Si linea recta AE cum
 alia recta CD angulos ine-
 quales faciat, unum AED
 acutum, & alterum AEC
 obtusum, linea perpendicu-
 laris AD ex quovis ejus
 puncto A ad aliam illam C

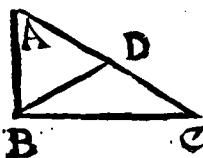
D demissa, cadet ad partes anguli acuti AED .

Nam si AC ad partes anguli obtusi du-
 ctatur perpendicularis; in triangulo AFC e-
 rit

rit angul. $AEC + ACE \leftarrow 2. \text{Rect. } x Q. \times 17. \text{ a.}$
F.N.

3. Omnes anguli trianguli equilateri, & duo anguli trianguli Iſoſcelis, ſupra baſim, acuti ſunt.

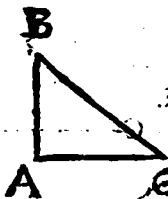
PROP. XVIII.

Omnis trianguli ABC majus latus AC majorem angulum ABC ſubtendit.

Ex AC a aufer AD = AB, & junge DB. *b. ergo* ^{a. d. f.}
ang. ADB = ABD. Sed *c* ^{b. s. r.}
ADB $\leftarrow$ C, ergo ABD $\leftarrow$ C. *d. ergo totus* ^{c. r. s.}
ang. ABC $\leftarrow$ C. Eodem modo erit ABC $\leftarrow$ A. Q.E.D. ^{d. p. ax. 6}

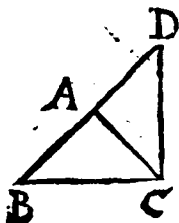
PROP. XIX.

Omnis trianguli ABC major angulus A majori lateri BC ſubtenditur.

Nam ſi dicatur AB = BC, *a* erit ang. A = C. contra Hypo- ^{a. s. r.}
poth. & ſi AB $\leftarrow$ BC, *b* erit ^{b. r. s.}
ang. C $\leftarrow$ A, contra Hyp. ^{a. s. r.}
quare potius BC $\leftarrow$ AB. & eodem modo BC $\leftarrow$ AC. Q.E.D.

PROP. XX.

Omnis trianguli ABC duo latera BA, AC reliquo BC ſunt majora quomodocumq; ſumpta.

Ex BA prod. et a ca- ^{a. s. r.}
pe AD = AC, & duc DC. ^{b. ergo}

b 3. 7.

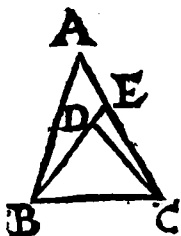
c 9. ax.

d 19. 1.

e const. &

b. 2x.

b ergo ang. $D = A$ C D. c ergo totus B C D $\leftarrow$
 d ergo B D (e BA $\rightarrow$ AC) $\leftarrow$ B C. Q.E.D.
 P R O P. XXI.

Si super trianguli ABC
 uno latere BC, ab extremi-
 tatibus dua recta linea B
 D, C D, interius constituta
 fuerint, ha constituta reli-
 quis trianguli duobus late-
 ribus B A, C A minores
 quidem erant, majorem ve-

a 20. 1. ro anguliam B D C continebunt.

Producatur B D in E. estque CE $\rightarrow$ E D a

b 4. ax.

$\leftarrow$ C D adde commune B D, b erit BE $\rightarrow$ EC

$\leftarrow$ B D $\rightarrow$ D C. Rursus B A $\rightarrow$ A E a $\leftarrow$ B E;

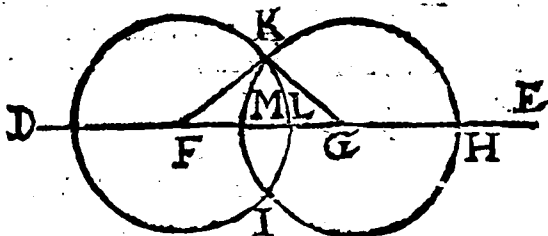
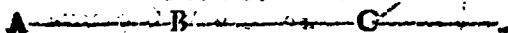
b ergo B A $\rightarrow$ A C $\leftarrow$ B E $\rightarrow$ E C. quare B A $\rightarrow$

A C $\leftarrow$ B D $\rightarrow$ D C. Q.E.D. 2. Ang. B D C c

c 16. 1.

$\leftarrow$ D E C c $\leftarrow$ A. ergo ang. B D C $\leftarrow$ A. Q.E.D.

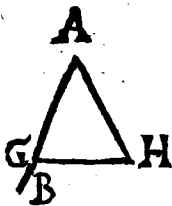
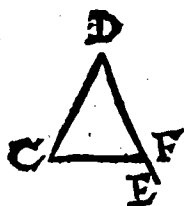
P R O P. XXII.

Ex tribus rectis lineis FK, FG, GK, que sint
 tribus datis rectis lineis A, B, C, aequales, trian-
 gulum FKG constituere. Oportet autem duas re-
 liqua esse majores omnifariam sumptas; quo-
 niam uniuscujusque trianguli duo latera omni-
 fariam sumpta reliquo sunt majora. Ex

Ex infinita DE *a* sume DF, FG, GH datis ^{a 3. e.}
 A, B, C ordine æquales. Tum si *b* centris F, & ^{b 3. p. q. e.}
 G, intervallis FD, & GH ducantur circuli se
 intersecantes in K; junctis rectis KF, KG con-
 stituetur triangulum FKG, *c* cujus latera FK, ^{c 13. def.}
 FG, GK tribus DF, FG, GH, *d* id est tribus ^{d 1. an.}
 datis A, B, C æquantur. Q.E.F.

PROP. XXIII.

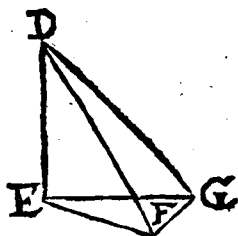
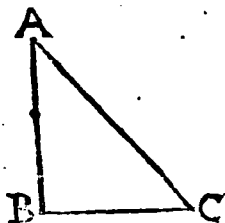

*Ad da-
 tā rectam
 lineam A
 B, datūq;
 in ea pun-
 ctum A,
 dato an-*

*gulo rectilineo D æquale angulum rectilineum A
 constituere.*

a Duc rectam CF secantem datū anguli late- ^{a 1. p. q. e.}
 ra utcunque. *b* Fac $AG = CD$. Super A G, ^{b 3. 1.}
c constitue triangulum alteri CDF æquilate- ^{c 13. 1. e.}
 rum, ita ut $AH = DF$, & $GH = CF$; & habebis
 ang. A *d* = D. Q.E.F.

PROP. XXIV.

*Si duo triangu-
 la ABC, DEF duo latera AB,
 B 4 AC*

AC duobus lateribus *DE*, *DF* aequalia habuerint, utrumque utrique; angulum vero *A* angulo *EDF* majorem sub equalibus rectis lineis contentum, & basim *BC*, basi *EF*, majorem habebunt.

a 23. 7.

b 3. 1.

c hyp.

d hyp.

e constr.

f 4. 1.

g 5. 1.

h 9. ax.

k 19. 1.

l 19. 1.

m 19. 1.

n 19. 1.

o 19. 1.

p 19. 1.

q 19. 1.

r 19. 1.

s 19. 1.

t 19. 1.

u 19. 1.

v 19. 1.

w 19. 1.

x 19. 1.

y 19. 1.

z 19. 1.

aa 19. 1.

ab 19. 1.

ac 19. 1.

ad 19. 1.

ae 19. 1.

af 19. 1.

ag 19. 1.

ah 19. 1.

ai 19. 1.

aj 19. 1.

ak 19. 1.

al 19. 1.

am 19. 1.

an 19. 1.

ao 19. 1.

ap 19. 1.

aq 19. 1.

ar 19. 1.

as 19. 1.

at 19. 1.

au 19. 1.

av 19. 1.

aw 19. 1.

ax 19. 1.

ay 19. 1.

az 19. 1.

ba 19. 1.

bb 19. 1.

bc 19. 1.

bd 19. 1.

be 19. 1.

bf 19. 1.

bg 19. 1.

bh 19. 1.

bi 19. 1.

bj 19. 1.

bk 19. 1.

bl 19. 1.

bm 19. 1.

bn 19. 1.

bo 19. 1.

bp 19. 1.

bq 19. 1.

br 19. 1.

bs 19. 1.

bt 19. 1.

bu 19. 1.

bv 19. 1.

bw 19. 1.

bx 19. 1.

by 19. 1.

bz 19. 1.

ca 19. 1.

cb 19. 1.

cc 19. 1.

cd 19. 1.

ce 19. 1.

cf 19. 1.

cg 19. 1.

ch 19. 1.

ci 19. 1.

cj 19. 1.

ck 19. 1.

cl 19. 1.

cm 19. 1.

cn 19. 1.

co 19. 1.

cp 19. 1.

cq 19. 1.

cr 19. 1.

cs 19. 1.

ct 19. 1.

cu 19. 1.

cv 19. 1.

cw 19. 1.

cx 19. 1.

cy 19. 1.

cz 19. 1.

da 19. 1.

db 19. 1.

dc 19. 1.

dd 19. 1.

de 19. 1.

df 19. 1.

dg 19. 1.

dh 19. 1.

di 19. 1.

dj 19. 1.

dk 19. 1.

dl 19. 1.

dm 19. 1.

dn 19. 1.

do 19. 1.

dp 19. 1.

dq 19. 1.

dr 19. 1.

ds 19. 1.

dt 19. 1.

du 19. 1.

dv 19. 1.

dw 19. 1.

dx 19. 1.

dy 19. 1.

dz 19. 1.

ea 19. 1.

eb 19. 1.

ec 19. 1.

ed 19. 1.

ee 19. 1.

ef 19. 1.

eg 19. 1.

eh 19. 1.

ei 19. 1.

ej 19. 1.

ek 19. 1.

el 19. 1.

em 19. 1.

en 19. 1.

eo 19. 1.

ep 19. 1.

eq 19. 1.

er 19. 1.

es 19. 1.

et 19. 1.

eu 19. 1.

ev 19. 1.

ew 19. 1.

ex 19. 1.

ey 19. 1.

ez 19. 1.

fa 19. 1.

fb 19. 1.

fc 19. 1.

fd 19. 1.

fe 19. 1.

ff 19. 1.

fg 19. 1.

fh 19. 1.

fi 19. 1.

fj 19. 1.

fk 19. 1.

fl 19. 1.

fm 19. 1.

fn 19. 1.

fo 19. 1.

fp 19. 1.

fq 19. 1.

fr 19. 1.

fs 19. 1.

ft 19. 1.

fu 19. 1.

fv 19. 1.

fw 19. 1.

fx 19. 1.

fy 19. 1.

fz 19. 1.

ga 19. 1.

gb 19. 1.

gc 19. 1.

gd 19. 1.

ge 19. 1.

gf 19. 1.

gg 19. 1.

gh 19. 1.

gi 19. 1.

gj 19. 1.

gk 19. 1.

gl 19. 1.

gm 19. 1.

gn 19. 1.

go 19. 1.

gp 19. 1.

gq 19. 1.

gr 19. 1.

gs 19. 1.

gt 19. 1.

gu 19. 1.

gv 19. 1.

gw 19. 1.

gx 19. 1.

gy 19. 1.

gz 19. 1.

ha 19. 1.

hb 19. 1.

hc 19. 1.

hd 19. 1.

he 19. 1.

hf 19. 1.

hg 19. 1.

hh 19. 1.

hi 19. 1.

hj 19. 1.

hk 19. 1.

hl 19. 1.

hm 19. 1.

hn 19. 1.

ho 19. 1.

hp 19. 1.

hq 19. 1.

hr 19. 1.

hs 19. 1.

ht 19. 1.

hu 19. 1.

hv 19. 1.

hw 19. 1.

hx 19. 1.

hy 19. 1.

hz 19. 1.

ia 19. 1.

ib 19. 1.

ic 19. 1.

id 19. 1.

ie 19. 1.

if 19. 1.

ig 19. 1.

ih 19. 1.

ii 19. 1.

ij 19. 1.

ik 19. 1.

il 19. 1.

im 19. 1.

in 19. 1.

io 19. 1.

ip 19. 1.

iq 19. 1.

ir 19. 1.

is 19. 1.

it 19. 1.

iu 19. 1.

iv 19. 1.

iw 19. 1.

ix 19. 1.

iy 19. 1.

iz 19. 1.

ja 19. 1.

jb 19. 1.

jc 19. 1.

jd 19. 1.

je 19. 1.

jf 19. 1.

jj 19. 1.

jh 19. 1.

ji 19. 1.

jj 19. 1.

jk 19. 1.

jl 19. 1.

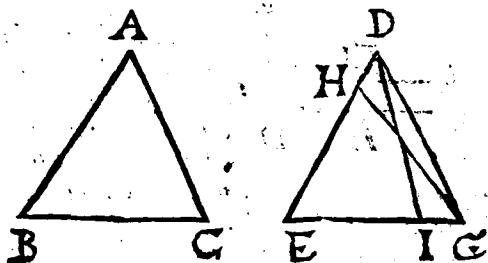
jm 19. 1.

jn 19. 1.

jo 19. 1.

$\Rightarrow EF$, contra Hyp. Sin dicatur ang. $A \rightarrow D$. ^{b 24. s.}
erit $BC \rightarrow EF$, etiam contra Hyp. ergo $BC \Leftarrow$
 EF . Q.E.D.

PROP. XXVI.

Si duo triangula BAC, EDG, duos angulos B, C, duobus angulis E, DGE, equales habuerint, utrumque utrique, unumq; latus uni lateri equalē, sive quod aequalibus adjacet angulis, seu quod uni aequalium angulorum subtenditur: reliqua latera reliquis lateribus equalia, utrumq; utriq; & reliquum angulum reliquo angulo æqualem habebunt.

1. Hyp. Sit $BC = EG$. Dico $BA = ED$, & $AC = DG$, & ang. $A = EDG$. Nam si dicatur $ED \Leftarrow BA$, fiat $EH = BA$, ducaturque GH.

Quoniam $AB^b = HE$, & $BC^c = EG$, & ^{b suppos.} ang. $B^c = E$, erit ang. $EGH^d = C^e = DG$ ^{c hyp.} ^{d 4. s.} ^{e hyp.} E. ^{f 9. ax.} Q. E. A. ergo $AB = ED$. Eodem modo $AC = DG$. ^{d.} quare etiam ang. $A = EDG$.

2. Hyp. Sit $AB = ED$. Dico $BC = EG$; & $AC = DG$ & ang. $A = EDG$. Nam si dicatur $EG \Leftarrow BC$, fiat $EI = BC$, & connectitur DI . Quia $AB^g = ED$, & $BC^h = EI$, & ang. ^{g hyp.} ^{h suppos.}

k 4. 1.
m hyp.
n 16. 1.

$Bg = E$, erit ang. $EIDk = Cm = EG D$. m
 $Q.E.A.$ ergo $BC = EG$. ergo ut prius, $AC =$
 DG , & ang. $A = EDG$. $Q.E.D.$

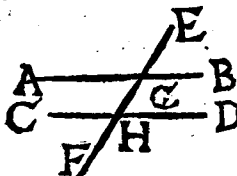
PROP. XXVII.

Si in duas rectas
lineas AB, CD re-
cta incidens linea E
F alternatim angu-
los, AEF, DFE,

aequales inter se fecerit, parallela erunt inter se
illa recta linea AB, CD.

Si AB, CD dicantur non esse parallelae;
convenient productae, nempe in G. quo posito
angulus externus AEF interno DFE a ma-
jor erit, cui tamen ponitur aequalis. Quae repu-
gnant. PROP. XXVIII.

Si in duas rectas li-
neas AB, CD recta in-
cidens linea EF exter-
num angulum AGE
interno & opposito, &
ad eandem partes CH

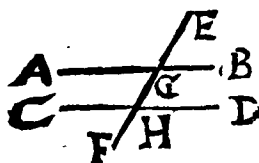
G aequalem fecerit, aut internos & ad eandem
partes AGH, CHG duobus rectis aequales; pa-
rallela erunt inter se ipsa recta linea AB, CD.

1. Hyp. Quia per hyp. ang. AGE = CHG,
a erit altern. BGH = CHG. b parallelae igit-
tur sunt AB, CD. Q.E.D.

2. Hyp. Quia ex hyp. ang. AGH + CHG =
2. Rect. a = AGH + BGH, b erit CHG = B
GH. Ergo & AB, CD parallelae sunt. Q.E.D.

PROP.

PROP. XXIX.

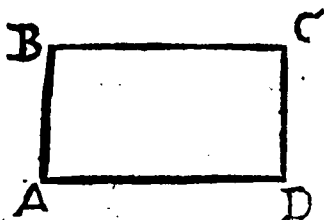

In parallelas rectas lineas AB, CD , recta incidens linea EF , & alternatim angulos DHG, AGH aequales inter se efficit; & externum BGE

interno, & opposito, & ad easdem partes DHE aequalem; & internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis aequales facit.

Liquet $AGH + CHG = 2. \text{ Rect.}$ a alias AB, CD non essent parallelæ, contra hyp. Sed $\text{ang. } DHG + CHG = 2. \text{ Rect.}$ ergo $DHG = AGH = BGE$. Q. E. D. a 23. an.
b 13. i.

Coroll.

Hinc omne parallelogrammum AC habens unum angulum rectum A , est rectangulum.

Nam $A + Ba = 2. \text{ Rect.}$ ergo cum A rectus sit, b etiam B rectus erit. Eodem argumento D , & C recti sunt. a 29. i.
3. an.

PROP. XXX.

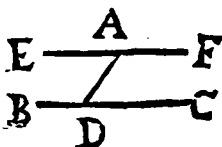

Quæ (AB, CD) eidem recta linea EF parallela, & inter se sunt parallela.

Tres rectas secet utcumq; recta GL . Quoniâ AB, EF parallelæ sunt, a crit

- a 29. r. a erit ang. $AGI = EHI$, Item propter CD, E
 b 1. ax. F parallelas, a erit ang. $EHI = DIG$. b ergo
 c 27. r. ang. $AGI = DIG$. c quare AB, CD paral-
 lele sunt. Q.E.D.

PROP. XXXI.

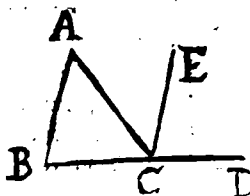

*A dato puncto A da-
 ta recta linea BC du-
 cere parallelam rectam
 lineam AE.*

Ex A ad datam BC
 duc rectam utcunque

- a 23. r. AD. ad quam, ejusque punctum A a fac ang.
 b 27. r. $DAE = ADC$. b . erunt AE, BC parallelæ.
 Q.E.F.

PROP. XXXII.

*Cujuscunque trian-
 guli ABC uno late-
 re BC producto, ex-
 ternus angulus ACD
 duobus internis, &
 oppositis, AB est e-
 qualis. Et trianguli*

*tres interni anguli, A, B, ACB duobus sunt re-
 ctis aequales.*

- a 37. r. Per C a duc CE parall. BA. ang. $Ab = A$
 b 29. r. CE. & ang. $Bb = ECD$. ergo $A + Bc = A$
 c 2. ax. CE $+ ECDd = ACD$. Q.E.D. Pono A
 d 19. ax. CD $+ ACBe = 2$. Rect. f ergo $A + B +$
 e 13. r. ACB $= 2$. Rect. Q.E.D.
 f 1. ax.

Coroll.

1. Tres simul anguli cujusvis trianguli equa-
 les sunt tribus simul cujuscunque alterius. Unde

2. Si

2. Si in uno triangulo duo anguli (aut singuli, aut simul) in altero triangulo , etiam reliquus reliquo aequalis est. Item , si duo triangula unum angulum uni aequalem habeant, reliquorum summa aequantur.

3. In triangulo si unus angulus rectus sit, reliqui unum rectum conficiunt. Item , angulus , qui duobus reliquis aequatur, rectus est.

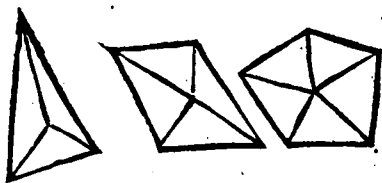
4. Cum in Isoscele angulus aequis cruribus contentus rectus est , reliqui ad basin sunt semi-recti.

5. Trianguli aequilateri angulus facit duas tertias unius recti, nam $\frac{1}{3} 2. \text{ Rect.} = \frac{2}{3} \text{ Rect.}$

S C H O L.

Hujus propositionis beneficio, cujuslibet figuræ rectilineæ tam interni quam externi anguli quot rectos conficiant, innotescet per duo sequentia theoremata.

THEOREMA I.

Omnes simul anguli cujuscunque figuræ rectilineæ conficiunt bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ.

Ex quovis puncto intra figuram ducantur ad omnes figuræ angulos rectæ , quæ figuram solvent in tot triangula quot habet latera.

Quare

Quare cum singula triangula conficiant duos rectos, omnia simul conficient bis tot rectos, quot sunt latera. Sed anguli circa dictum punctum conficiunt quatuor rectos. Ergo, si ab omnium triangulorum angulis demas angulos circa id punctum, anguli reliqui qui component angulos figuræ conficient bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ. Q. E. D.

Hinc *Coroll.* Omnes ejusdem speciei rectilineæ figuræ æquales habent angulorum summas.

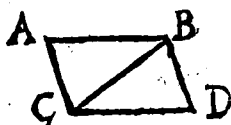
Theorema 2.

Omnes simul externi anguli cujuscunque figuræ rectilineæ conficiunt quatuor rectos.

Nam singuli figuræ interni anguli cum singulis externis conficiunt duos rectos. Ergo interni simul omnes, cum omnibus simul externis conficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figure. Sed (ut modo ostensum est,) interni simul omnes etiam cum quatuor rectis efficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ. Ergo externi anguli quatuor rectis æquantur. Q. E. D.

Coroll. Omnes cujuscunque speciei rectilineæ figuræ æquales habent externorum angulorum summas.

PROP. XXXIII.

Rectæ lineæ AC, BD, quæ æquales & parallelas lineas AB, CD, ad partes easdem conjungunt, & ipsæ æquales

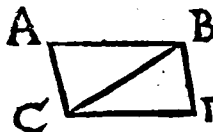
æ parallelæ sunt.

Connectatur CB. Quoniam ob AB, CD parallelas

parallelas. ang. $ABC = BCD$, & per hyp. $AB =$ ^{a 29. 7.}
 CD , & latus CB commune est, b erit $AC = B$ ^{b 4. 1.}
 D , b & ang. $ACB = DBC$. c ergo AC, BD et-^{c 27. 6.}
 iam parallelæ sunt. Q.E.D.

PROP. XXXIV.

Parallelogrammorum spa-
tiorum $ABDC$ equalia
sunt inter se quæ ex ad-
verso latera AB, CD ;
ac AC, BD ; anguliq; $A,$
 D , & ABD, ACD ; & illa bifariam secat
diameter CB .

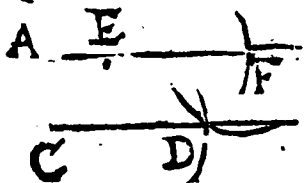
Quoniam AB, CD a parallelæ sunt, b erit
 ang. $ABC = BCD$. Item ob AC, DB a pa-^{a hyp.}
 rallelas, b erit ang. $ACB = CBD$. c ergo toti^{b 29. 1.}
 anguli ACD, ABD æquantur. Similiter ang.^{c 2. 2.}
 $A = D$. Porro, cum comunilateri CB adja-
 ceant anguli ABC, ACB , ipsis BCD, CBD
 pares d , erunt $AC = BD$, d & $AB = CD$.^{d 16. 2.}
 adeoque etiam triang. $ABC = CBD$. Q.E.D.

SCHOL.

Omne quadrilaterum $ABDC$ habens la-
tera opposita equalia, est parallelogrammum.

Nam per 8. 1. ang. $ABC = BCD$. a ergo^{a 27. 1.}
 AB, CD parallelæ sunt. Eadem ratione ang. B
 $CA = CBD$; a quare AC, BD etiam paralle-
 læ sunt. b ergo $ABDC$ est parallelogrammum.^{b 35.}
 Q.E.D. ^{def. 2.}

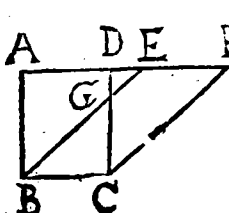
Hinc expedi-
 tius per datum
 punctū C da-
 tæ rectæ AB
 ducetur paral-
 lela CD .

Sump.

Sūme in AB quodvis punctum E . centris E . & C ad quodvis intervallum duc æquales circulos EF ; CD . centro vero F , spatio EC duc circulum FD , qui priorem CD fecerit in D . Erit ducta CD parall. AB . Nam ut modo demonstratum est, $CEFD$ est parallelogrammum.

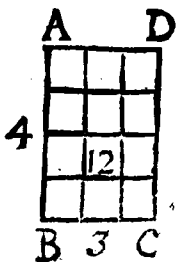
PROP. XXXV.

Perallelogramma
 $BCDA$, $BCFE$
super eadem basi BC ,
& in eisdem paralle-
lis AF , BC constitu-
ta, inter se sunt æqua-
lia.

Nam $ADa = BCa = EF$. adde commu-
nem DE , b erit $AE = DF$. Sed & $ABa =$
 DC ; & ang. $Ac = CDF$. d ergo triang. A
 $BE = DCF$. aufer commune DGE , e erit
Trapez. $ABGD = EGC F$, adde commu-
ne BGC , f erit Pgr. $ABCD = EBCF$,
 $Q.E.D.$ Reliquorum casuum non dissimilis,
sed simplicior & faciliior est demonstratio.

Scholium.

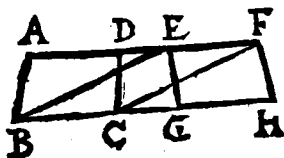
Si latus AB parallelo-
grammi rectanguli $ABCD$
 D ferri intelligatur per-
pendiculariter per totam
 BC , aut BC per totam A
 B , producet eo motu a-
rea rectanguli $ABCD$.
Hinc rectangulum fieri di-
citur

citur ex ductu seu multiplicatione duorum laterum contiguorum. Sit exempl. grat. B C pedum 3, A B 4. Duc 3 in 4; proveniunt 12. pedes quadrati pro area rectanguli.

Hoc supposito, ex hoc theoremate cujuscunque parallelogrammi (* EBCF) habetur dimensio. Illius enim area producitur ex altitudine BA ducta in basim B C. Nam area rectanguli A C parallelogrammo E B C F equalis, fit ex B A in B C. ergo, &c.

* v. fig.
propof. I
35.

PROP. XXXVI.

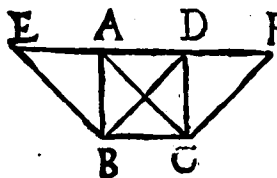
Parallelogramma B C D A, G H F E super aequalibus basibus B C, G H, & in eisdem parallelis

A F, B H constituta, inter se sunt aequalia.

Ducantur B E, C F. Quia B a = G H b = E F, c erit B C F E parallelogrammum. ergo Pgr. B C D A d = B C F E d G H F E. Q. E. D.

a hyp.
b 34. r.
c 33. r.
d 35. r.

PROP. XXXVII.

Triangula B C A, B C D super eadem basi B C constituta, & in eisdem parallelis B C, E F inter se sunt a-

qualia.

a Duc B E parall. C A, & C F parall. B D. Erit triang. B C A b = $\frac{1}{2}$ Pgr. B C A E = c $\frac{1}{2}$ B D F C b = B C D. Q. E. D.

a 31. r.
b 34. r.
c 35. r.
d 7. an.

C PROP.

PROP. XXXVIII.

Triangula BCA , EFD super equalibus basibus BC , EF constituta, & in eisdem parallelis GH , BF , inter se sunt aequalia.

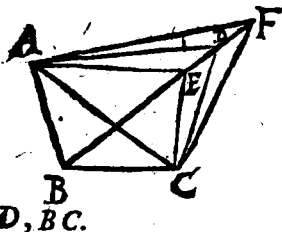
Duc BG parall. CA . & FH parall. ED .
 a 34.1. rit triang. BCA a = $\frac{1}{2}$ Pgr. $BCAG$ b = $\frac{1}{2}$ E
 b 36.1. & DHF c = EFD . Q.E.D.
 7. AX.

a 34.1.

Scholium.

Si basis BC = EF , liquet triang. BAC = EDF . & si BC > EF , erit BAC > EDF .

PROP. XXXIX.

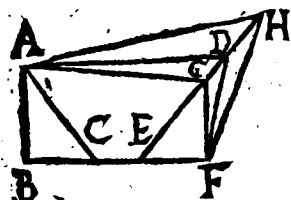

Triangula aequalia BCA , BCD , super eadem basi BC , & ad eandem partes constituta, etiam in eisdem sunt parallelis AD , BC .

Si negas, sit altera AF parall. BC ; & ducatur CF . ergo triang. CBF a = CBA b = CBD . c Q.E.A.
 a 37.1.
 b hyp.
 c 9. AX.

PROP. XL.

Triangula aequalia BCA , EFD super aequalibus basibus BC , EF , & ad eandem par-

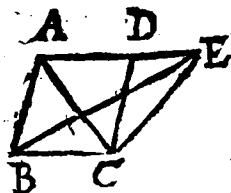
tes constituta, & in eisdem sunt parallelis AD, BF.

Si negas, sit altera AH parall. BF. & ducatur FH. ergo triang. EFH

a 38. s.
b hyp.
c 39. m.

$a = BCA$ $b = EFD$ $c = Q. E. A.$

PROP. XLI.

Si parallelogrammum ABCD cum triangulo BCE eandem basim BC habueris, in eademq; fueris parallelis AE, BC, duplum erit parallelogrammum ABCD ipsius trianguli BCE.

Ducatur AC. Triang. BCA $a = BCE$.

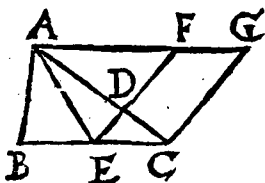
ergo Pgr. ABCD $b = 2. BCA$ $c = 2. BCE$ $E. Q. E. D.$

a 39. s.
b 34. r.
c 6. m.

Scholium.

Hinc habetur area cujuscunque trianguli BCE. Nam cum area parallelogrammi ABCD producat ex altitudine in basim ducta; producet area trianguli ex dimidia altitudine in basim ducta, vel ex dimidia basi in altitudinem. ut si basis BC sit 8, & altitudo 7; erit trianguli BCE area, 28.

PROP. XLII.

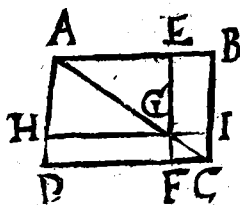

Dato triangulo ABC aequale parallelogrammum $ECGF$ constituere in dato angulo rectilineo D .

Per A a duc AG parall. BC : b fac ang. $BCG = D$. basim BC & biseca in E . a duc EF parall. CG . Dico factum.

Nam ducta AE . erit ex constr. ang. $ECG = D$, & triang. BAC $d = 2$. AEC = Pgr. $ECGF$. Q. E. F.

PROP. XLIII.

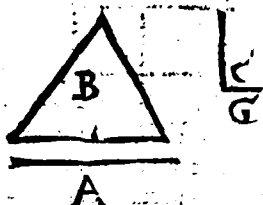
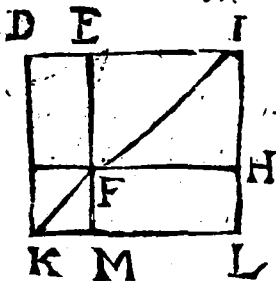
In omni parallelogrammo $ABCD$ complementa DG , GB eorumque circa diametrum AC sunt parallelogrammorum HE , FI inter se sunt equalia.

Nam Triang. ACD , = a ACB . & triang. AGH = a AGE . & triang. GCF = a GCI .
bergo Pgr. $DG = GB$. Q. E. D.

PROP. XLIV.

Ad datam rectam lineam A , dato triangulo B , aequale parallelogrammum FL applicare in dato angulo rectilineo C .

a Fac Pgr. FD = triang. B , ita ut ang. $GFE = C$.

$= C$. & pone lateri GF in directum $FH = A$.
 Per H duc IL parall. EF ; cui occurrat DE producta ad I . per I ducte recte occurrat D
 G protracta ad K . Per K duc KL parall. GH ; cui occurrant EF , & IH prolongate ad
 M , & L . Erit FL . Pgr. quęsitum.

Nam Pgr. $FLC = FD = Bd$ & ang. $MFH = GFE = C$. Q.E.F.

PROP. XLV.

Ad datam rectam lineam FG dato rectilineo
 $ABCD$ aequale parallelogrammum FL con-
 sistuere, in dato angulo rectilineo E .

Datum rectilineum resolve in triangula B
 AD , BCD . $a = Fac$ Pgr. $FH = BA$ D ita ut
 ang. $F = E$. producta FI a fac (ad HI) Pgr.
 $IL = BCD$. erit Pgr. $FL = b$ $FH + IL = b$ FG .
 $ABCD$. Q.E.F.

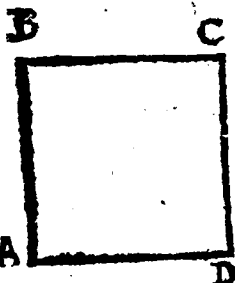
C 3

Schol.

Hinc facile invenitur excessus HE, quo rectilineum aliquod A superat rectilineum minus B; nimirum si ad quamvis rectam CD applicentur Pgr. $DF = A$. & $DH = B$.

PROBL. XLVI.

A data recta linea AD quadratum AC describere.

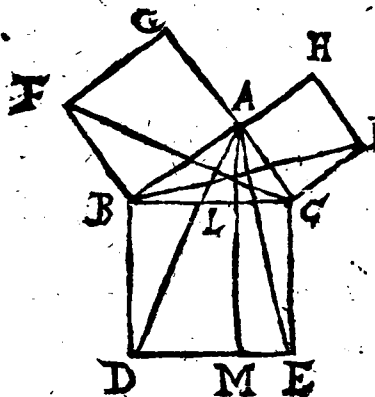
a Erige duas perpendiculares AB, DC *b* æquales datæ AD; & junge BC. Dico factum.

constr.
ut 31. 1.
constr.
34. 1.

Cum enim ang. A + D = 2. Rect. *d* erunt AB, DC parallelæ. Sunt vero etiam æquales, *f* ergo AD, BC pares etiam sunt, & parallelæ. ergo Figura AC est parallelogramma, & æquilatera. Anguli quoque omnes recti sunt, *g* quoniam unus A est rectus. *h* ergo AC est quadratum. Q.E.F.

Eodem modo facile describes rectangulum, quod sub datis duabus rectis contineatur.

PROP. XLVII.

In rectan-
gulis trian-
gulis BAC
quadratum
 BE , quod à
latere BC
rectum an-
gulum BAC
subten-
dente de-
scribitur, æ-
quale est eis
 BG , CH

quæ à lateribus AB , AC rectum angulum com-
municantibus describuntur.

Junge AE , AD ; & duc AM , parall. CE .

Quoniam ang. $DBC = FBA$; adde com-
munem ABC , erit ang. $ABD = FBC$. Sed
& $AB = FB$, & $BD = BC$. $\therefore$ ergo triang. $ABD = FBC$. atqui Pgr. $BM = 2 ABD$; &
Pgr. $BG = 2 FBC$ (nam GAC est una re-
cta per hyp. & 14. 1.) $\therefore$ ergo Pgr. $BM = BG$.
Simili discursu Pgr. $CM = CH$. Totum igitur
 $BE = BG + CH$. Q. E. D.

Schol.

Hoc nobilissimum, & utilissimum theore-
ma ab inventore Pythagora, Pythagoricum di-
ci meruit. Ejus beneficio quadratorum addi-
tio, & subtractio perficitur; quo spectant duo
sequentia problemata.

C 4

PROBL.

PROBL. I.

**Andr.
Targ.**

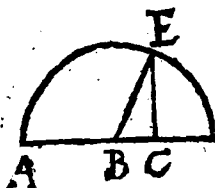
*Datis quocunque
quadratis, unum o-
mnibus aequale con-
struere.*

Dentur quadra-
ta tria, quorum la-
tera sint $AB, BC,$
 CE , a Fac ang. re-
ctum $F B Z$ infini-
ta habentem latera,
in eaque transfer B
 A , & BC , & junge
 $A C$, b erit $AC =$

$A Bq \rightarrow B Cq$. Tum $A C$ transfer ex B in X ;
& $C E$ tertium latus datum transfer ex B in E ,
& junge $E X$, b erit $E Xq = E Bq (C E q) \rightarrow$
 $B Xq (A C q) = C E q \rightarrow A Bq \rightarrow B Cq$. Q .
 $E. F.$

PROBL. 2.

Datis duabus rectis in-
aqualibus AB, BC , exhibere quadratum, quo qua-
dratum majoris AB exco-
dit quadratum minoris B

Centro B intervallo B A describe circumulum.
ex C erige perpendicularem C E occurren-
tem peripherię in E. & ducatur B E. *a* Erit B
Eq (BAq) = B.Cq + C.Eq. *b* ergo BAq - B
Cq = C.Eq. Q.E.F.

PROBL.

PROBL. 3.

Notis duobus quibuscunq;
lateribus trigoni rectanguli
ABC, reliquum invenire.

Latera rectum angulum
ambientia sint AC, AB,

hoc 6. pedum, illud 8. ergo ^{47.c}

cum $AC^2 + AB^2 = 64 +$

$36 = 100 = BC^2$. erit $BC =$

$\sqrt{100} = 10$.

Nota sint deinde latera

AB, BC, hoc 10. pedum, il-

lud 6. ergo cum $BC^2 - AB^2 =$

$100 - 36 = 64 = AC^2$ ^{47.d}

erit $AC = \sqrt{64} = 8$.

PROP. XLVIII.

D

Si quadratum quod ab u-

nò latere BG trianguli de-

scribitur, aequale sit eis que à

reliquis trianguli lateribus A

B, AC describuntur, quadra-

ta, angulus BAC compre-

hensus sub AB, AC reliquis

duobus trianguli lateribus,

rectus est.

Duc ad AC perpendicularem DA = AB,
& junge C D.

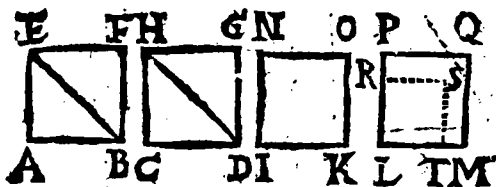
Jam $CD^2 = AD^2 + AC^2 = AB^2 + AC^2$ ^{247.1.}
 $= BC^2$. * ergo $CD = BC$. ergo tri- ^{*Vide}
angula CAB, CAD, sibi mutuo æquilatera ^{seq. Theo-}
sunt; quare ang. CAB = CAD = Rect. ^{or.}
Q.E.D. ^{b s. 1.}
^{chyp.}

Schol.

Scol.

Assumpsimus exinde quod $CDq. = BCq.$
 sequi $CD = BC$. Hoc verò manifestum fiet
 ex sequenti theoremate.

THEOREMA.

Linearum equalium AB , CD , æqualia
 sunt quadrata AF , CG ; & quadratorum
 equalium NK , PM equalia sunt latera I
 K , LM .

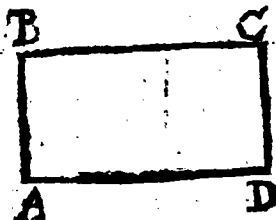
Pro 1. Hyp. Duc diametros EB , HD . Li-
 quet $AF = a$ 2 triang. $EAB = b$ 2 triang. H
 $GD = a$ CG . Q. E. D.
 2. Hyp. Si fieri potest, sit $LM \perp IK$. fac
 $LT = IK$; æ. sitque $LS = LT$ q. ergo $LS =$
 NK æ LQ . d. Q. E. A. ergo $LM = IK$.

Coroll.

Eodem modo quælibet rectangula inter se
 æquilatera æqualia ostendentur.

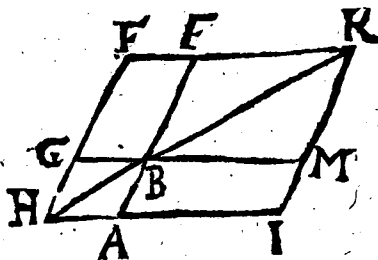
LIB. II.

DEFINITIONES.

O Mne parallelogrammum rectangulum ABCD contineri dicitur sub rectis duabus AE, AD, quæ rectum comprehendunt angulum.

Quando igitur dicitur rectangulum sub BA, AD; vel brevitatis causa, rectangulum BAD, vel $BA \times AD$, (vel ZA pro $Z \times A$) designatur rectangulum, quod continetur sub BA, AD ad rectum angulum constitutis.

II. In omni parallelogrammo spatio FHIK unumquodque eorum, quæ circa diametrum illius

illius sunt, parallelogrammorum, cum duobus complementis Gnomon vocetur. *in* Pgr. FB $\rightarrow$ BI $\rightarrow$ GA (EHM) est Gnomon. item Pgr. FB $\rightarrow$ BI $\rightarrow$ EM (GKA) est Gnomon.

F H I G PROP. I.

Si fuerint dua recte
linea AB, AF; seceturq;
ipsarum altera AB in
quotcunque segmenta A
D, DE, EB: rectangu-

lum comprehensum sub illis duabus rectis lineis A
B, AF, aequale est eis, quae sub infecta AF, & quo-
libet segmentorum AD, DE, EB comprehendun-
tur rectangulis.

- a 11.1. a Statue AF, perpendicularem ad AB. a per
F duc infinitam FG perpendicularem ad AF.
b 19. ax. 1 a Ex D, E, B erige perpendiculares DH, EI, B
G. erit AG rectangulum sub AF, AB, & b est
equale rectangulis AH, DI, EG, hoc est (quia
c 14.1. DH, EI, AF c pares sunt) rectangulis sub AF,
AD; sub AF, DE; sub AF, EB. Q.E.D.

SCHOL.

Imo si fuerint dua recte, secenturq; amba in
quotcunque partes, idem provenit ex ductu totius
in totum, & partium in partes.

- a 1.1. Nam sit $Z = A + B + C$, & $Y = D + E$;
quia DZ a $= DA + DB + DC$, & EZ a
 $= EA + EB + EC$, & YZ a $= DZ +$
b 2. ax. EZ , b erit $ZY = DA + DB + DC + B$
 $A + EB + EC$. Q.E.D.

Hinc patet ratio ducendi rectas compositas in
compositas. Nam omnia partium rectangula

accipere oportet, & habetur rectangulum ex totis.

Sin linearum in se ducendarum signis $\rightarrow$ admisceantur signa $-$, etiam signorum ratio habenda est. Quippe ex $\rightarrow$ in $-$ provenit $-$; at ex $-$ in $-$ provenit $\rightarrow$. Nam sit $\rightarrow A$ ducenda in $B - C$. & quoniam $\rightarrow A$ non affirmatur de toto B , sed de ejus parte tantum, qua superat C , debet $A C$ manere negata. quare prodibit $A B - A C$. Vel sic; quia B constat partibus C , & $B - C$, * erit $A B = A C \rightarrow A$ in $B - C$; aufer utrinque $A C$, erit $A B - A C = A$ in $B - C$. Similiter si $- A$ ducenda sit in $B - C$, quoniam ex vi signi $-$ non negatur A de toto B , sed de ejus solummodo excessu supra C , debet $A C$ manere affirmata. Proveniet ergo $- A B \rightarrow A C$. Vel sic; quia $A B * = A C \rightarrow A$ in $B - C$; tolle utrinque omnia, erit $- A B = A C - A$ in $B \rightarrow C$; adde $A C$ utrinque, eritque $- A B \rightarrow A C = A$ in $B - C$.

Atque ex his rite perspectis, quæ subsequuntur 9. propositiones, alięque ejusmodi innumeræ, ex linearum in se ductarum comparatione emergentes (quas apud Vietam, & alios Analystas innumerato habes) nullo negotio demonstrantur, rem plerumque quasi ad simplicem calculum exigendo.

Porro, † liquet productum ex quapiam magnitudine in numeri cujuscunque partes equari producto ex eadem in totum numerum, Ut 5. $A \rightarrow 7 A = 12. A$. & $4 A$ in 5. $A \rightarrow 4 A$ in $7 A = 4 A$ in $12. A$. quare quæ in hoc loco de

rectarum in se ductu dicta sunt, eadem de numerorum in se multiplicatione intelligi possunt. Proinde etiam quæ in 9 sequentibus theorematibus de lineis affirmantur, eadem valent de numeris accepta; quippe cum istæ omnes ab hac prima immediate dependeant, & deducantur.

S C H O L.

Propositiones decem primæ hujus libri valent etiam in numeris. Reliquas quilibet tyro examinet. pro hac, sit $AF 6$, & $AB 12$, sectus in $AD 5$, $DE 3$, & $EB 4$. Estque $6 \times 12 (AG) = 72$, $6 \times 5 (AH) = 30$. 6 in $3 (DI) = 18$. denique $6 \times 4 (EG) = 24$. Liquet vero $30 + 18 + 24 = 72$.

P R O P. II.

 Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangula, quæ sub tota Z, & quolibet segmentorum A, E comprehenduntur, æqualia sunt ei, quod à tota Z fit, quadrato.

a 1.3. Dico $ZA + ZE = Zq$. Nam sume $B = Z$. Estque $BA + BE = BZ$; hoc est (ob $B = Z$) $ZA + ZE = Zq$. Q.E.D.

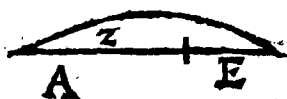
P R O P. III.

 Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangulum sub tota Z, & uno segmentorum E comprehensum, æquale est illi, quod sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo, & illi quod à prædicto segmento E describitur, quadrato.

Dico,

Dico $ZE = AE + Eq.$ a Nam $EZ = EA +$ ^{a. 1. 1.}
 $EE.$

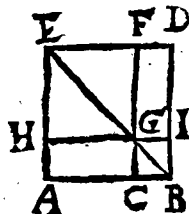
PROP. IV.

Si recta linea Z
 secta sit utcumque;
 Quadratum, quod à
 tota Z describitur,

aequale est, & illis quae à segmentis A, E descri-
 buntur, quadratis, & ei, quod bis sub segmentis
 A, E comprehenditur, rectangulo.

Dico $Zq = Aq. + Eq.$ ^{a. 1. 1.} $\& AE.$ a Nam $ZA =$
 $Aq + AE.$ a & $ZE = Eq + AE.$ quum igitur $ZA + ZE$ ^{b. 2. 1.} $= Zq,$ c erit $Zq = Aq + Eq$ ^{c. 1. 1.}
 $+ 2 AE. Q. E. D.$

Aliter. Super AB fac
 quadratum AD , cujus dia-
 meter EB . per divisionis
 punctum C duc perpendi-
 cularem CF ; & per G duc
 HI parall. AB .

Quoniam ang. $EHG =$ ^{d. 4. 1.}
 A rectus est, & AEB ^{32.} a semirectus, e erit reli-
 quus HGE etiam semirectus. Ergo $HEf =$ ^{e. 32. 1.}
 $HGg = EFg = AC.$ ^{f. 6. 1.} b proinde HF quadra-
 tum est rectae $AC.$ eodem modo CI est $CBq.$ ^{g. 34. 1. 10. 1. 1.}
 ergo AG, GD rectangula sunt sub $AC, CB.$ ^{h. 19. 1.}
 Quare totum quadratum AD ^{def. 10.} $k = ACq +$ ^{k. 19.}
 $CBq + 2 ACB. Q. E. D.$ ^{ax. 1.}

Coroll.

1. Hinc liquet parallelogramma circa diame-
 trum quadrati esse quadrata.

2. Item diametrum cujusvis quadrati ejus an-
 gulos bisecare.

3. Si

2. Si $A = \frac{1}{4}Z$; erit $Zq = 4Aq$, & $Aq = \frac{1}{4}Zq$. item è contra, si $Zq = 4Aq$. erit $A = \frac{1}{4}Z$.

PROP. V.

Si recta linea AB

fecerit in aequalia AC, CB, & non aequalia AD, DB, rectangulum sub inequalibus segmentis AD, DB comprehensum una cum quadrato, quod fit ab intermedia sectionum CD, aequale est ei, quod à dimidia CB describitur, quadrato.

Dico $CBq = ADB + CDq$.

a 4. 2.
b 3. 2.
c hyp.
d 1. 2.

Aequantur enim ista $\left\{ \begin{array}{l} CBq. \\ aCDq + CDB + DBq + CDB \\ CDq + bCBD (cAC \times BD) + CD \\ CDq + dADB. \end{array} \right.$ (B

Hoc theorema paulo aliter effertur, & facilius demonstratur, sic; Rectangulum ex summa & differentia duarum rectarum A, E, aequatur differentia ex ipsis.

† sch. 1. 2. Nam si $A + E$ ducatur in $A - E$, † provenit $Aq - AE + EA - Eq = Aq - Eq$. Q. E. D.

Scholium.

Si AB aliter dividatur, propius scilicet puncto bisectionis, in E; dico $AEB = ADB$.

a 3. 2. & b. an. Nam $AEB = CBq - CEq$. & $ADB = CBq - CDq$. ergo quum $CDq = CEq$, erit $AEB = ADB$. Q. E. D.

Coroll.

Corollarium.

Hinc $ADq + DBq - AEq + EBq$. Nam
 $ADq + DBq + \frac{1}{2} ADB = ABq = AE + \frac{1}{2} ADB$
 $q + EBq + \frac{1}{2} AEB$. ergo quum $\frac{1}{2} AEB -$
 $\frac{1}{2} ADB$. erit $ADq + DBq - AEq + EBq$.
 Q. E. D.

Unde $\frac{1}{2} ADq + DBq - AEq + EBq$
 $= \frac{1}{2} AEB - \frac{1}{2} ADB$.

PROP. VI.

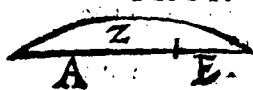
 Si recta linea A
 bifariam secetur, &
 illi recta quapiam li-
 nea E in directum ad-
 jiciatur; rectangulum comprehensum sub tota
 cum adjuncta (sub $A + E$), & adjuncta E , una
 cum quadrato, quod à dimidia $\frac{1}{2} A$, aequale est
 quadrato à linea, qua cum ex dimidia, tum ex
 adjuncta componitur, tanquam ab una $\frac{1}{2} A + E$
 descripto,

Dico $\frac{1}{4} Aq (a Q. \frac{1}{2} A) + AE + Eq =$
 $Q. \frac{1}{2} A + E$. Nam $Q. \frac{1}{2} A + E = \frac{1}{4} Aq +$
 $Eq + AE$.

Coroll.

Hinc si tres rectae $E, E + \frac{1}{2} A, E + A$ sint
 in proportionē Arithmetica, rectangulum sub
 extremis $E, E + A$ contentum, una cum qua-
 drato excessus $\frac{1}{2} A$, æquale erit quadrato me-
 diæ $E + \frac{1}{2} A$.

PROP. VII.

Si recta linea Z
 secetur utcumque;
 Quod à tota Z ,
 D quodque

quoque ab uno segmentorum E , utraq; simul quadrata, equalia sunt illi, quod bis sub tota Z , & dicto segmento E comprehenditur, rectangulo, & illi, quod à reliquo segmento A fit, quadrato.

a 4. 2.

b 3. 2.

Dico $Zq + Eq = 2 ZE + Aq$. Nam $Zq a = Aq + Eq + 2 AE$. & $2 ZE b = 2 Eq + 2 AE$.

Coroll.

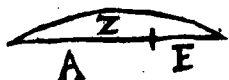
Hinc, quadratum differentię duarum quorumcunque linearum Z, E , equale est quadratis utriusq; minus duplo rectangulo sub ipsis.

c 7. 2. &

3. an.

Nam $Zq + Eq - 2 ZE = Aq = Q. Z - E$.

PROP. VIII.

Si recta linea Z secetur utcumque; rectangulum quater comprehensum

sub tota Z , & uno segmentorum E , cum eo, quod à reliquo segmento A fit, quadrato, equale est ei, quod à tota Z , & dicto segmento E , tanquam ab una linea $Z + E$ describitur, quadrato.

a 7. 2. &

3. an.

Dico $4 ZE + Aq = Q. Z + E$. Nam $2 ZE a = Zq + Eq - Aq$. ergo $4 ZE + Aq = Zq + Eq + 2 ZE b = Q. Z + E$. Q.E.D.

PROP. IX.

Si recta linea A B secetur in equalia AC, CB , & non equalia AD, CB . quadrata, quae ab inequalibus totius segmentis AD, DB fiunt, simul duplicia sunt, & ejus, quod à dimidia AC , & ejus, quod ab intermedia sectionum CD fit, quadrati.

p. 11.

Dico $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$.

Dq. Nam $A Dq + D Bq = A Cq + C Dq$
 $+ 2 A C D + D Bq$, atqui $2 A C D$ (b 2 B C
 D) $+ D Bq = C Bq (A Cq) + C Dq$, d' ergo b hyp.
 $A Dq + D Bq = 2 A Cq + 2 C Dq$. Q. E. D. c 7. a. d 3. a.

Aliter effertur & facilius demonstratur sic;
Aggregatum quadratorum ex summa, & dif-
ferentia duarum rectarum A, E, aequatur duplo
quadratorum ex ipsis.

Nam $Q: A + E = Aq + Eq + 2 A E$. &
 $Q: A - E = Aq + Eq - 2 A E$. Hæc collecta
 faciunt $2 Aq + 2 Eq$. Q. E. D.

PROP. X.

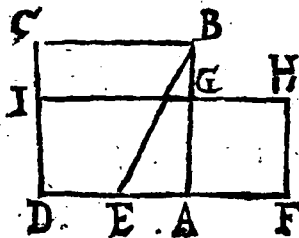

Si recta linea A se-
 cetur bifariam, ad-
 jiciatur autem ei in

rectum quapiam linea; Quod à tota A cum ad-
 juncta E, & quod ab adjuncta E, utraque simul
 quadrata, duplicia sunt & ejus, quod à dimidia
 $\frac{1}{2} A$; & ejus, quod à composita ex dimidia, &
 adjuncta, tanquam ab una $\frac{1}{2} A + E$, descriptum
 est, quadrati.

Dico $Eq + Q. A + E$, hoc est $Aq + 2 Eq$
 $+ 2 A E = 2 Q. \frac{1}{2} A + 2 Q. \frac{1}{2} A + E$. Nam a 4. 2.
 $2 Q. \frac{1}{2} A b = \frac{1}{2} Aq$. & $2 Q. \frac{1}{2} A + E c = \frac{1}{2} Aq$ b Cor. 4. 2. c 4. 2.

PROP. XI.

Datam rectam
 lineam AB sepa-
 re in G, ut com-
 prehensum sub to-
 ta AB, & altera
 segmentorum BG

D₂

172

rectangulum, a quale fit ei, quod à reliquo segmento AG fit, quadrato.

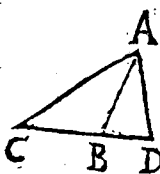
a 46. 1. Super AB a describe quadratum AC . latus AD *b 10. 1.* biseca in E . duc EB . ex E A producta cape $EF = EB$. ad AF a statue quadratum AH . Erit $AH = AB \times BG$

Nam protracta HG ad I ; Rectang. $DH \rightarrow EAqc = EFqd = EBqe = BAq \rightarrow EAq$. ergo $DHf = BAqd = quad. AC$. subtrahe commune AI ; *f* remanet quad. $AH = GC$; *d* id est $AGq = AB \times BG$. Q. E. F.

Scholium.

a vid. 6. Hæc propositio numeris explicari nequit; *13.* neque enim ullus numerus ita secari potest, ut productum ex toto in partem unam æquale sit quadrato partis reliquæ.

PROP. XII.

In amblygoniis triangulis ABC quadratum, quod fit à latere AC angulum obtusum ABC subtendente, majus est quadratis, quæ sunt à lateribus AB , BC obtusum angulum ABC comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum BC , quæ sunt circa obtusum angulum ABC , in quod, cum protractum fuerit, cadit perpendicularis AD , & ab assumpta exterius linea BD sub perpendiculari AD prope angulum obtusum ABC .

Dico $ACq = CBq + ABq + 2 CB \times BD$.

Nam

Nam ista $\left\{ \begin{array}{l} ACq. \\ \text{æqualia} \\ \text{sunt in-} \\ \text{ter se} \end{array} \right. \left\{ \begin{array}{l} a CDq + ADq. \\ b CBq + 2 CBD + BDq + ADq \\ CBq + 2 CBD c + ABq. \end{array} \right.$

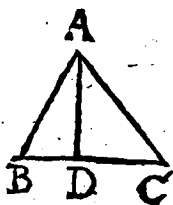
a 47.1.
b 4.2.
c 47.1.

Schol.

Hinc, cognitis lateribus trianguli obtusanguli ABC , facile inveniuntur tum segmentum BD inter perpendicularem AD , & obtusum angulum ABC interceptum, tum ipsa perpendicularis AD .

Sic; Sit AC 10, AB 7, CB 5; unde ACq 100, ABq 49. CBq 25. Proinde $ABq + CBq = 74$. hunc deme ex 100, manet 26 pro $2 CB$. unde CBD erit 13. hunc divide per CB 5, provenit $2\frac{3}{5}$ pro BD . quare AD invenitur per 47.1.

PROP. XIII.

In oxygoniis triangulis ABC quadratum à latere AB angulum acutum ACB subtendente, minus est quadratis, quæ sunt à lateribus AC , CB acutum angulum ACB comprehendentibus.

rectangulo bis comprehenso, & ab uno laterum BC , quæ sunt circa acutum angulum ACB , in quod perpendicularis AD cadit, & ab assumpta interiori linea DC sub perpendiculari AD , prope angulum acutum ACB .

Dico $ACq + BCq = ABq + 2 BCD$.

D 3

Nam

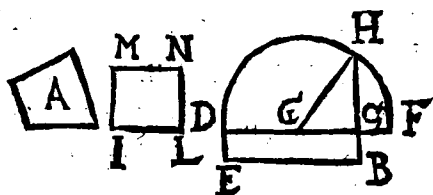
$\begin{array}{l} \text{a 47.1.} \\ \text{b 7.2.} \\ \text{c 47.2.} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Nam æquan-} \\ \text{tur ista} \end{array} \quad \left\{ \begin{array}{l} A Cq + B Cq. \\ a A Dq + D Cq + B Cq. \\ b A Dq + B Dq + 2 B C D. \\ c A Bq + 2 B C D. \end{array} \right.$

Coroll.

Hinc etiam cognitis lateribus trianguli $A B C$, invenire est tam segmentum $D C$ inter perpendicularem $A D$, & acutum angulum $A B C$ interceptum, quam ipsam perpendicularem $A B$.

Sit $A B$ 13, $A C$ 15, $B C$ 14. detrahe $A Bq$ (169) ex $A Cq + B Cq$ hoc est ex 225 + 196 = 421; remanet 252 pro $2 B C D$; unde $B C D$ erit 126. hunc divide per $B C$ 14, provenit 9 pro $D C$, unde $A D = \sqrt{225 - 81} = 12$.

PROP. XIV.

Dato rectilineo A aequale quadratum $M L$ invenire.

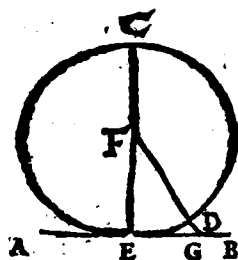
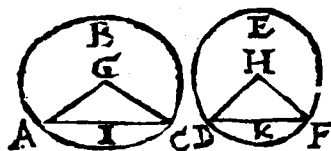
$\begin{array}{l} \text{a 45.1.} \\ \text{b 10.2.} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{a} \\ \text{b} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Fac rectangulum } D B = A, \text{cujus majus la-} \\ \text{tus } D C \text{ producat ad } F, \text{ita ut } C F = C B. \text{ b Bise-} \\ \text{ca } D F \text{ in } G, \text{quo centro ad intervallum } G F \\ \text{describere circulum } F H D, \text{producatur } C B, \text{do-} \\ \text{nec occurrat circumferentiae in } H. \text{Erit } C H q = \\ * M L = A. \end{array}$

$\begin{array}{l} \text{c 46.1.} \\ \text{d 1.2.} \\ \text{e 47.1.} \\ \text{f 3.42.} \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Ducatur enim } G H. \text{Estq; } A c = D B c = D \\ C F d = G F q - G C q e = H C q e = M L \quad Q. \\ \text{E. F.} \end{array} \quad \text{LIB.}$

LIB. III.

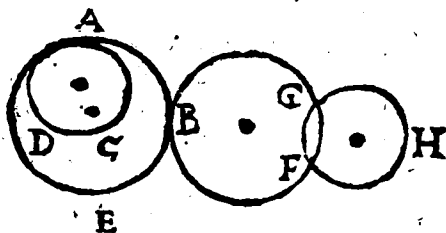
DEFINITIONES.

I. **Æ** Quales circuli (GAB , $C,HDEF$) sunt, uorum diametri sunt æquales, vel quorum quæ ex centris rectæ lineæ GA , HD , sunt æquales.

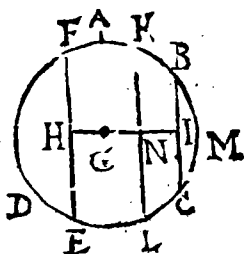
II. Recta linea AB circulum FED tangere dicitur, quæ cum circulum tangat, si producat circulum non secat.

Recta FG secat circulum FED .

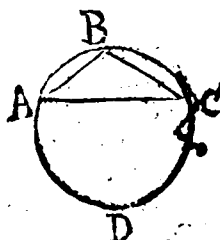

III. Circuli DAC , ABE (item FBG , ABE) se mutuo tangere dicuntur, qui se mutuo tangentes sese mutuo non secant.

Circulus BFG secat circulum FGH .

IV. In circulo G ABD equaliter distare à centro dicuntur rectę lineę FE , KL , cum perpendiculares GH , GN quę à centro G in ipsas ducuntur, sunt æquales. Longius autem abesse illa BC dicitur, in quam maior perpendicularis GI cadit.

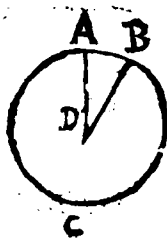
V. Segmentum circuli (ABC) est figura, quę sub recta linea AC , & circuli peripheria ABC comprehenditur.

VI. Segmenti autem angulus (CAB) est, qui sub recta linea CA , & circuli peripheria AB comprehenditur.

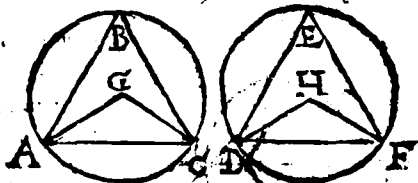
VII. In segmento autem (ABC) angulus (ABC) est, cum in segmenti peripheria sumptum fuerit quodpiam punctum B , & ab illo in terminos rectę ejus lineę AC , quę segmenti basis est, adjunctę fuerint rectę lineę AB , CB , is inquam angulus ABC ab adjunctis illis lineis, AB , CB comprehensus.

VIII. Cum vero comprehendentes angulum ABC , rectę lineę AB , BC aliquam assument peripheriam ADC , illi angulus ABC insistere dicitur.

IX. Se-

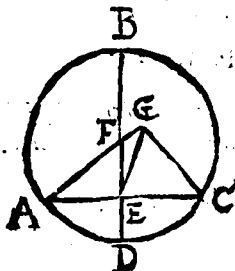
IX. Sector autem circuli (ADB) est, cum ad ipsius circuli centrum D constitutus fuerit angulus ADB; comprehensa nimirum figura ADB. & à rectis lineis AD, BD angulum continentibus, & à peripheria AB ab illis assumpta.

X. Similia circuli segmenta (ABC, DEF) sunt, quæ angulos (ABC, DEF) capiunt æquales; aut in quibus anguli ABC, DEF inter se sunt æquales.

PROP. I.

Dati circuli ABC centrum F reperire.

Duc in circulo rectam AC utcumque quam biseca in E. per E duc perpendicularem DB. hanc biseca in F. erit F. centrum.

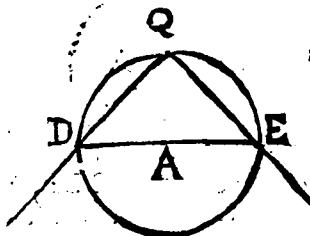
Si negas, centrum esto G, extra rectam DB (nam in ea esse non potest, cum ubique extra F dividatur inæqualiter) ducanturque GA, GC, GE. Vis G centrum

at 5. def. 1. trum esse ; a ergo $GA = GC$; & per constr.
 b 4. 1. $AE = EC$, latus vero GE commune est ; b er-
 go anguli GEA , GEC pares , & c proinde
 d 13. ax. recti sunt. d ergo ang. $GE C = FE C$ rect. o
 c 9. ax. Q.E.A.

Coroll.

Hinc. si in circulo recta aliqua linea BD ali-
 quam rectam lineam AC bifariam & ad an-
 gulos rectos secet , in secante BD erit centrum.

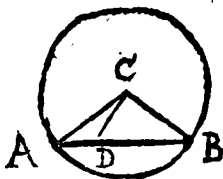
Andr.
 Terq.

Facillime per
 normam inveni-
 tur centrum ver-
 tice Q ad circum-
 ferentiam appli-
 cato. Si enim re-
 cta DE jungens
 puncta D , & E ,

in quibus normæ latera QD , QE peripheriam
 secant, bifecetur in A , erit A centrum. De-
 monstratio pendet ex 3 1. hujus.

PROP. II.

Si in circuli CAB
 periphèria duo qualibet
 puncta , A , B accepta
 fuerint , recta linea AB
 , quæ ad ipsa puncta
 adjungitur , intra circ-
 lum cadet.

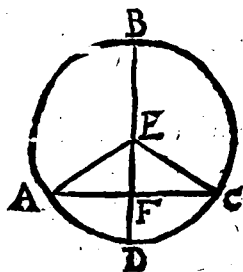
Accipe in recta AB quodvis punctum D , &
 ex centro C duc CA , CD , CB . & quoniam
 CA

$CA = CB$, b erit ang. $A = B$. Sed ang. C ^{a 15.}
 $DB = A$; ergo ang. $CDB = B$. ^{def. 1.}
 d ergo C ^{b 5. 1.}
 $B = CD$. atqui CB tantum pertingit ex cen- ^{c 16. 1.}
 tro ad circumferentiam; ergo CD eousque ^{d 19. 1.}
 non pertingit. ergo punctum D est intra cir-
 culum. Idemque ostendetur de quovis alio
 puncto rectæ AB . Tota igitur AB cadit intra
 circum. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, Recta circum tangens, ita ut eum non
 secet, in unico puncto tangit.

PROP. III.

Si in circulo EA
 BC recta quedam li-
 nea BD per centrum
 extensa quandam A
 C non per centrum
 extensam bifariam
 secet, (in F) & ad
 angulos rectos ipsam
 secabit; & si ad an-
 gulos rectos eam se-

cet, bifariam quoque eam secabit.

Ex centro E ducantur EA, EC ,

1. Hyp. Quoniam $AF = FC$, & $EA = EC$, ^{a hyp.}
 $b 15.
 latusque EF commune est, ^{def. 1.}
 erunt an- ^{c 8. 2.}
 guli EFA, EFC pares, & ^{d 10. 1.}
 consequenter ^{def. 1.}
 recti. Q. E. D.$

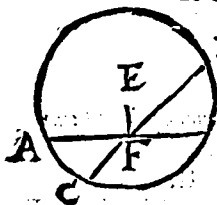
2. Hyp. Quoniam ang. $EFA = EFC$, ^{e hyp. &}
 & ang. $EAF = ECF$, ^{12. ax.}
 latusque EF com- ^{f 5. 1.}
 mune, ^{g 26. 1.}
 erit $AF = FC$. Bisecta est igitur A
 C . Q. E. D.

Coroll.

Coroll.

Hinc, in triangulo quovis aequilatero & Iso-
sceles linea ab angulo verticis bisecans basim, per-
pendicularis est basi. & contra perpendicularis
ab angulo verticis bisecat basim.

PROP. IV.

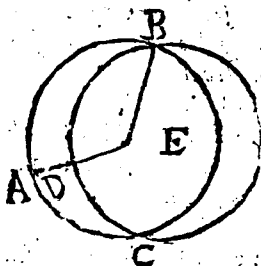

Si in circulo ACD
due rectæ lineæ AB ,
 CD sese mutuo secant
non per centrum E ex-
tensa, sese mutuo bise-
cant non secabunt.

Nam si una per cen-
trum transeat, patet hanc non bisecari ab altera,
quæ ex hyp. per centrum non transit.

Si neutra per centrum transit, ex E centro
duc. $E F$. Si jam ambæ AB , CD forent bise-
ctæ in F ; anguli $E F B$, $E F D$ æ ambo essent re-
cti, & proinde æquales. *b. Q. E. A.*

PROP. V.

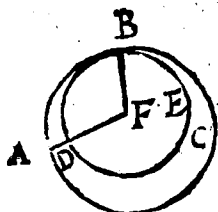
Si duo circuli BAC ,
 BDC sese mutuo se-
cent, non erit illorum i-
dem centrum E .

Alias enim ductis
ex communi centro
 E rectis EB , EDA ,
essent $EDA = EBA$
 $= EA$. *b. Q. E. A.*

PROP. VI.

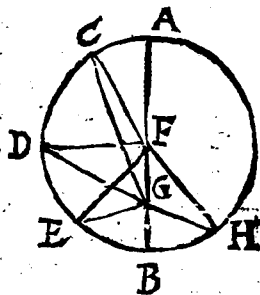
Si duo circuli BAC , BDE , sese mutuo inte-
rius tangant (in B) eorum non erit idem cen-
trum F .

Alias

Alias ductis ex centro
F rectis FB, FDA essent
 $FD a = FB a$ FA. b Q.
F.N.

PROP. VII.

Si in AB diametro
circuli quodpiā suma-
tur punctum G , quod
circuli centrum non
sit, ab eod³ puncto in
circulum quadam ro-
tæ lineæ GC, GD, GE
cadunt; maxima qui-
dem erit ea (GA) in
qua centrum F , mini-
ma vero reliqua GB .

aliarum vero illi, quæ per centrum ducitur, pro-
pinquior GC remotiore GD semper major est.
Dua autem solum rectæ lineæ GE, GH æquales
ab eodem puncto in circulum cadunt, ad utraq³
partes minima GB , vel maxima GA .

Ex centro F duc rectas FC, FD, FE ; & a $23.1.$
fac ang. $BFH = BFE$.

1. $GF \rightarrow FC$ (hoc est GA) $a \leftarrow GC$. Q. a $20.50.$
E. D.

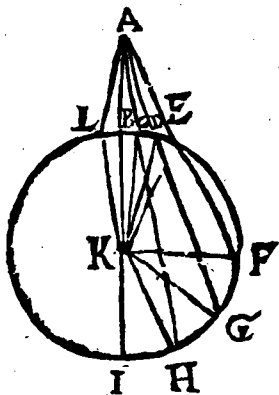
2. Latus FG commune est; & $FC b = FD$. b $15.$
atque ang. $GFG c \leftarrow GFD$ d ergo bas. GC d $15.$
 $\leftarrow GD$. Q. E. D. c $9.20.$
 d $24.1.$

3. $FB (FE) e \rightarrow GE \rightarrow GF$. ergo abla- e $20.1.$
to communi $FG f$ remanet $BG \rightarrow EG$. Q. f $5.20.$
E. D.

4. Latus

4. Latus FG commune est, & $FE = FH$;
 atque ang. $BFH = BFE$. *h* ergo $GE = GH$.
 Quod vero nulla alia GD ex puncto G æ-
 quetur ipsi GE , vel GH , jamjam ostensum est.
 Q. E. D.

PROP. VIII.

Si extra circulum
 sumatur punctū quod-
 piam A , ab eoq; pun-
 cto ad circulum dedu-
 cantur quedam lineæ
 AI, AH, AG, AF ,
 quarum una quidem
 AI per centrum K
 protendatur, relique
 vero ut libet; in ca-
 vam peripheriam ca-
 dentium rectarum li-
 nearum maxima quo-

dem est illa AI , que per centrum ducetur, alia-
 rum autem ei que per centrum transit propin-
 quior AH remotiore AG semper major est. In
 convexam vero peripheriam cadentiū rectarum
 linearum minima quidem est illa AB , que inter
 punctum A , & diametrum BI interponitur; a-
 liarum autem ea, que est minima propinquior AC
 remotiore AD semper minor est. Dux autem
 tantum recta lineæ AC, AL æquales ab eo pun-
 cto in ipsum circulum cadunt, ad utraq; partes
 minima AB , vel maxima AI .

Ex centro K duc rectas KH, KG, KF; K
C, KD, KE & fac ang. $\angle A K L = \angle A K C$.

1. $\angle A I (\angle A K + \angle K H) = \angle A H$. Q. E. D. a 20. 7.

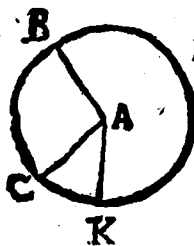
2. Latus AK commune est; & $K H = K G$;
atque ang. $\angle A K H = \angle A K G$. b ergo bas. AH b 24. a.
 $= A G$. Q. E. D.

3. $\angle K A C = \angle K C + \angle C A$. aufer hinc inde α - c 20. 9.
equales $\angle K C, \angle K B$, d erit $\angle A B = \angle A C$. d 5. an.

4 $\angle A C + \angle C K e = \angle A D + \angle D K$. aufer hinc e 21. 7.
inde α quales $\angle C K, \angle D K$, f erit $\angle A C = \angle A D$. f 5. an.
Q. E. D.

5. Latus KA est commune & $\angle K L = \angle K C$;
atque ang. $\angle A K L = \angle A K C$, b ergo LA = g const.
CA. hisce vero nulla alia equatur, ex max o- h 4. 1.
stentis. ergo, &c.

PROP. IX.

Si in circulo BCK acce-
ptum fuerit punctum aliquod
A, & ab eo puncto ad circun-
lum cadant plures, quam due
recte linee aequales AB, AC,
AK, acceptum punctum
A centrum est ipsius circuli.

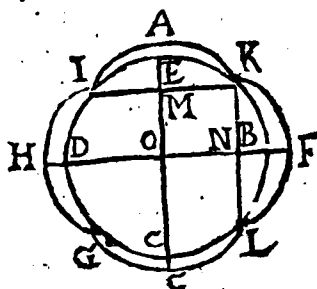
Nam α à nullo puncto ex- a 7. 3.
tra centrum plures quam due
recte linee aequales duci possunt ad circumfe-
rentiam. Ergo A est centrum. Q. E. D.

PROP. X.

Circulus IAKBL circulum IEKFL
in pluribus quam duobus punctis non secat.

Secet

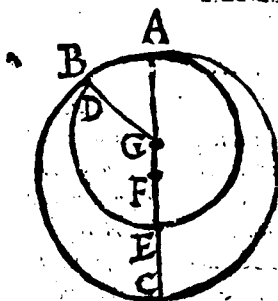
a cor. 1. 3.

Secet, si fieri potest, in tribus punctis I K L. Junctæ I K, K L. biuecentur in M & N. a Ambo circuli centrum habent in singulis perpendicularibus M C, N

H, & proinde in earum intersectione O. ergo b s. 3. secantes circuli idem centrum habent. b. Q. F. N.

PROP. XI.

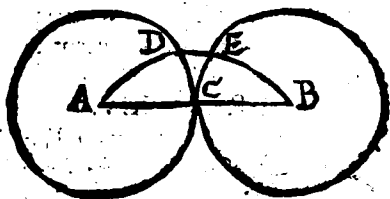
Si duo circuli G A D E, F A B C sese intus contingant, atque accepta fuerint eorum centra G, F; ad eorum centra adjuncta recta linea F G, & producta, in A contactum circulorum cadet.

Si fieri potest, recta F G protracta secet circulos extra contactum A, sic ut non FGA, sed FGD B sit recta linea. ducatur G A. Et quia a 15. def. 1 $GD a = GA$, & $GB b \rightarrow GA$, (cum recta F b 7. 3. G B transeat per F centrum majoris circuli) e- c p. 22. rit $GB \rightarrow GD$. c Q. E. A.

PROP. XII.

Si duo circuli ACD, BCE sese exterius con-

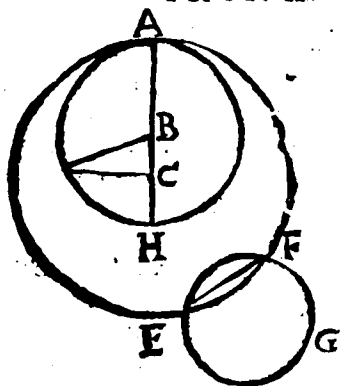
tineant

tingant, linea recta AB qua ad eorum centra A , B adiungitur, per contactum C transibit.

Si fieri potest, sit recta $ADEB$ secans circulos extra contactum C in punctis D, E . Duc AC, CB . erit $AD + EB (AC + CB)$ a $AD - EB$. b Q. E. A.

PROP. XII.

Circulus C
 AF circu-
lum BAH
non tangit in
pluribus pun-
ctis, quam u-
no A , siue in-
tus, siue ex-
tra tangat.

1. Tangat,
si fieri potest
intus in pun-
ctis A, H .

ergo recta CB centra connectens, si produca-
tur cadet tam in A , quam in H . Quoniam igitur $CHb = CA$, & $BH = CH$. erit $BA (c$

2. Sin dicatur exterius contingere in pun-
E

c. 3. Etis E & F, e ducta recta EF in utroque circulo erit. circuli igitur se mutuo secant, quod non ponitur.

PROP. XIV.

In circulo E A B C a-
quales rectæ lineæ AC B
D, aequaliter distant a cen-
tro E. & quæ AC, BD
aqualiter distant a centro,
æquales sunt inter se.

Ex centro E duc per-
pendiculares EF, EG;
a quæ bisecabunt AC, D.

B. connecte EA, EB.

b 7. ax.

e 47. 1. &

3. ax.

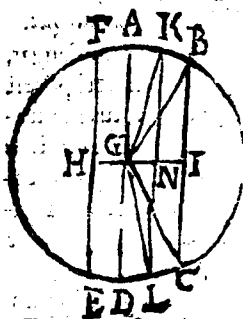
d Schol.

q 1. 1.

1. Hyp. $AC = BD$. ergo $AF = BG$. sed
& $EA = EB$. ergo $FE = GE$. $\therefore AF = BG$.
 $\therefore AC = BD$. Q. E. D.

2. Hyp. $EF = EG$. ergo $AF = BG$.
 $\therefore AC = BD$. Q. E. D.

PROP. XV.

In circulo G A B C
maxima quidam linea
est diameter AD; ali-
arum autem centra G
propinquior FE remo-
tior BC semper ma-
ior est.

1. Duc GB, GC.
Diameter AD (a GB
+ GC) b BC Q.

2. Sit

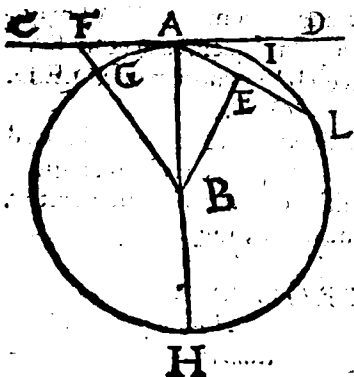
a 15. def.

b 10. 2.

D.E.

2. Sit distantia $GI = GH$: accipe $GN = GH$. per N duc KL perpendic. GI . Junge GK , GL . & quia $GK = GB$, & $GL = GC$; estque ang. $KGL = BGC$, erit $KL (FE) = BC$. Q. E. D.

PROP. XVI.

Qua CD
ab extremi-
tate diame-
tri HA cu-
jusq; circuli
 $BALH$ ad
angulos re-
ctos ducitur,
extra ipsum
circulum ca-
det, & in lo-
tum inter i-
psam rectam

lineam, & peripheriam comprehensum altera
recta linea AL non cadet, & semicirculi qui-
dem angulus BAI quovis angulo acuto rectili-
neo BAL major est; reliquis autem DAI
minor.

1. Ex centro B ad quodvis punctum F in
recta AC duc rectam BF . Latus BF subten-
dens angulum rectum BAF majus est latere
 BA , quod opponitur acuto BFA . ergo cum
 $BA (BG)$ pertingat ad circumferentiam, BF
ulterius porrigetur, adeoque punctum F , & ea-
dem ratione quodvis aliud rectae AC , extra
circulum situm erit. Q. E. D.

2. Duc BE perpendic AL . Latus BA oppositum recto angulo BEA majus est latere BE , quod acutum BAE subtendit: ergo punctum E , adeoque tota EA cadit intra circum. Q. E. D.

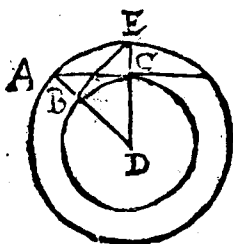
3. Hinc sequitur angulum quemvis acutum, nempe EAD angulo contactus DAI majorem esse. Item angulum quemvis acutum BAL angulo semicirculi BAI minorem esse. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, recta à diametri circuli extremitate ad angulos rectos ducta ipsum circum tangit.

Ex hac propositione paradoxa consequuntur, & mirabilia bene multa, quæ vide apud interpretes.

PROP. XVII.

A dato puncto A rectam lineam AC ducere, quæ datum circum DBC tangat.

Ex D dati circuli centro ad datum punctum A ducatur recta DA secans peripheriam in B . Centro D describe per

A alium circum AE ; & ex B duc perpendicularem ad AD , quæ occurrat circulo AE in E . duc ED occurrentem circulo BC in C ; ex A ad C ducta recta tanget circum DBC .

Nam $DB = DC$, & $DE = DA$, & ang. B communis est: ergo ang. $ACD = EBD$, rect. ergo AC tangit circum C . Q. E. F.

PROP.

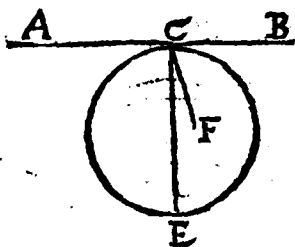
PROP. XVIII.

Si circulum FEDC tangat recta quæpiam linea *A B*, à centro autem ad contactum *E* adjungatur recta quadam linea *F E*; qua adjuncta fuerit *F E* ad ipsam contingentem *A B* perpendicularis erit.

Si negas, sit ex *F* centro alia quædam *F G* perpendicularis ad contingentem, a secabit ea circulum in *D*. Quum igitur ang. *F G E* rectus dicatur *b* erit ang. *F E G* acutus. *c* ergo *F E* (*F b* cor. 17. *c* 19. *d* 2. an *D*) $\perp$ *F G*. *d* Q.E.A.

PROP. XIX.

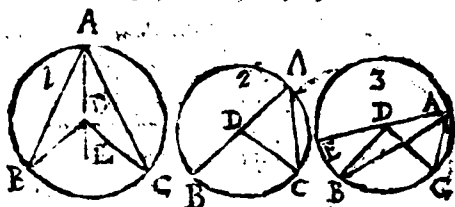
Si circulum tetigerit recta quæpiam linea *A B*, à contactu autem *C* recta linea *C E* ad angulos rectos ipsi tangenti excutetur, in excitata

C E erit centrum circuli.

Si negas, sit centrum extra *C E* in *F*, & ab *F* ad contactum ducatur *F C*. Igitur ang. *FCB* rectus est; & a proinde par angulo *E C B* recto per hypoth. *b* Q.E.A.

E 3

PROP.

In circulo $DABC$, angulos BDC ad centrum duplex est anguli BAC ad peripheriam, cum fuerit eadem peripheria BC basis angulorum.

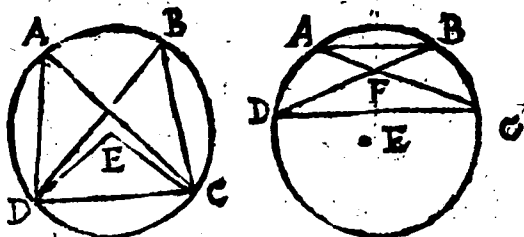
Duc diametrum ADE .

a. 32. 1.
b. 5. 1.

Externus angulus $BDE = DAB + D$
 $BA = 2 DAB$. Similiter ang $EDC = 2 D$
 AC , ergo in primo casu totus $BDC = 2 BAC$;
 sed in tertio casu c reliquus angulus BDC
 $= 2 BAC$. Q. E. D.

c. 20. 4x.

PROP. XXI

In circulo $EDAC$ qui in eodem segmento sunt anguli, DAC & DBC sunt inter se aequales.

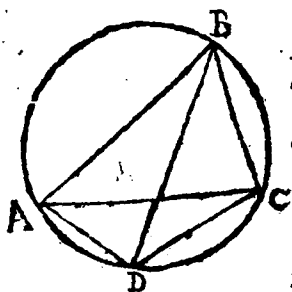
1. Cas. Si segmentum $DABC$ semicirculo sit majus, ex centro E , duc ED, EC . Eritq; 2. ang.

a. 20. 1. $AA = EA = 2B$. Q. E. D.

2. Cas.

2. *Caf.* Sin segmentum semicirculo majus non fuerit, summa angulorum trianguli A D F equatur summæ angulorum in triangulo BCF. Demantur hinc inde AFD $b = BFC$, & ADB $c = ACB$, remanent D A C = D B C. Q.E.D. *b 15. 1. c per 1. cas.*

PROP. XXII.

Quadrilaterorum ABCD in circulo descriptorum anguli ADC, ABC, qui ex adverso, duobus rectis sunt æquales.

Duc AC, BD. Ang. ABC + BCA + BAC = 2 Rect. Sed BDA = BCA, & BDC = BAC. ergo ABC + ADC = 2 Rect. Q.E.D. *a 52. 1. b 21. 3. c 1. 1.*

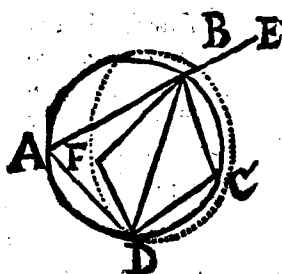
Coroll.

1. Hinc, si * A B unum latus quadrilateri in circulo descripti producat, erit angulus externus E B C æqualis angulo interno A D C, qui opponitur ei A B C, qui est deinceps externo E B C. ut patet ex 13. 1. & 3. ax. ** vide seq. diagramm.*

2. Item circa Rhombum circulus describi nequit; quia adversi ejus anguli vel cedunt duobus rectis, vel eos excedunt.

Scholium.

Si in quadrilatero A B C D anguli A, & C qui ex adverso duobus rectis æquantur, circa quadrilaterum circulus describi potest.

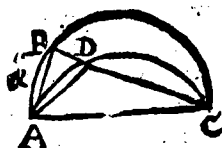

Nam circulus per quoslibet tres angulos B, C, D transibit (ut patebit ex 3.4.) dico eundem per A transire. Nam si neges, transeat per F. ergo ductis rectis B F, FD, BD; ang. C

a 28.3.
b hyp.
c 3.22.
d 21.1.

$\rightarrow F a = 2. \text{ Rect. } b = C + A c \text{ quare } A = F. d$
Q. E. A.

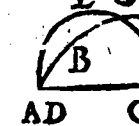
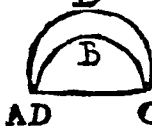
PROP. XXIII.

Super eadem recta linea AC duo circularum segmenta ABC, ADC similia & inaequalia non constituentur ad easdem partes.

Nam si dicantur similia, duc CB secantem circumferentias in D, & B, & junge AD, ac A B. Quia segmenta ponuntur similia, erit ang. ADC = ABC b Q. E. A.

PROP. XXIV.

Super aequalibus rectis lineis AC, DF similia circularum segmenta ABC, DEF sunt inter se aequalia.

Basis AC super-

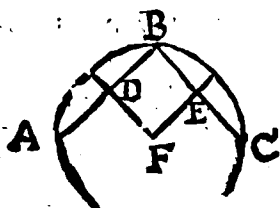
superposita basi DF ei congruet, quia $AC = DF$. ergo segmentū ABC congruet segmento DEF (alias enim aut intra cadet, aut extra, & atq; ita segmenta non erunt similia, contra Hyp. aut saltem partim intra, partim extra, adeoque ipsum in tribus punctis secabit. *b* Q. E. A.) *c* proinde segmentum. $ABC = DEF$, Q. E. D.

a 23.3.

b 10.3.

c 1.42.

PROP. XXV.

Circuli segmento ABC dato, describere circulum, cujus est segmentum.

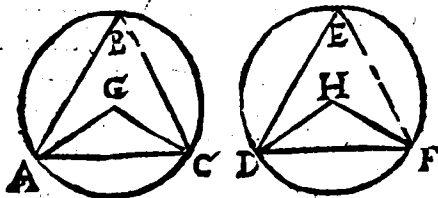
Subtendantur ut-
cunque duę rectę
AB, BC, quas biseca
in D, & E. Ex D, &

E duc perpendiculares DF, EF occurrentes
in puncto F. Hoc erit centrum circuli.

Nam centrum & tam in DF, quam in EF
existit, ergo in communi puncto F. Q. E. F.

a 607.1.5

PROP. XXVI.

*In aequalibus circulis GABC, HDEF &
quales anguli aequalibus peripheriis AC, DF
infi-*

inſiſtunt, ſive ad centra G, H , ſive ad peripher. B, E conſtituti inſiſtant.

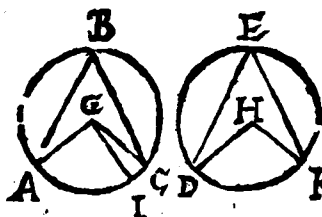
Ob circularum æqualitatem, eſt $GA = HE$
 $a 4.1.$ D , & $GC = HF$ item per hyp. ang. $G = H$. a
 $b 20.3.$ ergo $AC = DF$. Sed & ang. $Bb = \frac{1}{2} G = c \frac{1}{2}$
 $c hyp-$
 $d 10. def.$ $Hb = E$. d ergo ſegmenta ABC, DEF ſimilia,
 $3.$ e & proinde paria ſunt. f ergo etiam reliqua ſe-
 $a 24.3.$ gmenta AC, DF æquantur. $Q.E.D.$
 $f 5. an.$

Schol.

In circulo $ABCD$, ſit
 arcus AB par arcui DC ;
 erit AD parall. BC . Nam
 ducta AC , erit ang. AC
 $B = CAD$. quare per 27.

PROP. XXVII.

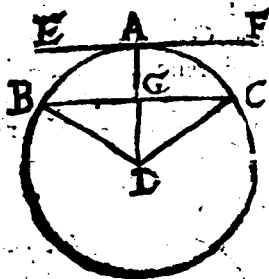
In equali-
 bus circulis,
 $GABC, H$
 DEF , angulū
 qui aequalibus
 peripheriis A
 FC, DF inſi-

ſtunt, ſunt in-
 ter ſe æquales, ſive ad centra G, H , ſive ad peri-
 pherias B, E inſiſtant.

Nam ſi fieri poteſt, ſit alter eorum AGC
 $a 26.3.$ $= DHF$. fiatque $AGI = DHF$. ergo arcus
 $b hyp.$ $AIa = DFb = AC$. $c Q.E.A.$
 $c an.$

Schol.

Schol.

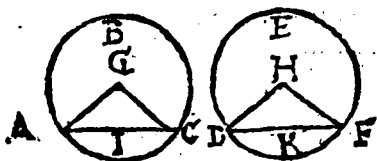
Linea recta EF, que ducta ex A medio puncto peripheria alicujus BC, circum tangit, parallela est recta linea BC que peripheriam illam subtendit.

Due è centro D ad contactum A rectam DA, & connecte DB, DC.

Latus DG commune est; & $DB = DC$, atque ang. BDA = CDA (ob arcus BA, CA æquales) ergo anguli ad basim DGB, DGC æquales, & proinde recti sunt. Sed interni anguli GAE, GAF etiam recti sunt, ergo BC, EF sunt parallele. Q.E.D.

a 27. 3.
b hyp.
c 4. 1.
d 10.
def. 1.
e hyp.
f 28. 1.

PROP. XXVIII.

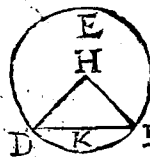
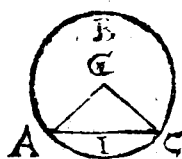
In aequalibus circulis GABC, HDEF, æquales recta linea AC, DF æquales peripherias auferunt; majorem quidem ABC majori DEF, minorem autem AIC minori DKF.

E cen-

^{a hyp.}
^{b 8.1.}
^{c 16.3.}
^{d 3. ax.} E centris G, H, duc G A, G C; & H D, H F. Quoniam G A = H D, & G C = H F, atq; A C a = D F; b erit ang. G = H, c ergo arcus A I C = D K F. d proinde reliquis ABC = D E F. Q. E. D.

Quod si subtensa A C sit $\leftarrow$ vel $\rightarrow$ D F, erit simili modo arcus A C $\leftarrow$ vel $\rightarrow$ D F.

PROP. XXIX.

In aqua-
libus cir-
culis G A
B C, H D
E F, a-
quales pe-

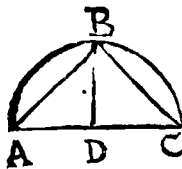
riphas A B C, D E F aequales recta linea A C, D F subtendunt.

^{a hyp.}
^{b 2.7.3.}
^{c 4.1.} Duc G A, G C; & H D, H F. Quia G A = H D; & G C = H F; & (ob arcus A C, D F a pares) etiam ang. G b = H; erit bas. A C = D F. Q. E. D.

Hec & tres proximè præcedentes intelligantur etiam de eodem circulo.

PROP. XXX.

Datam peripheriam A B C bifariam secare.

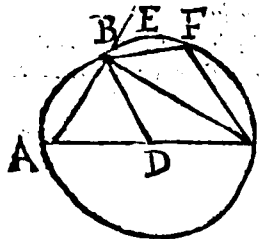

Duc A C; quam biseca in D. ex D duc perpendicularē D B occurrentem arcui in B. Dico factum.

Jungantur enim A B, C B. Latus D B com-
mune

mune est; & $AD = DC$; & ang. $ADB = a$ const.
 $CD = B$, ergo $AB = BC$. d quare arcus $AB = b$ 12. ax.
 BC . Q.E.F. c 4. 1.
d 12. 3.

PROP. XXXI.

In circulo angulus
 ABC , qui in semi-
 circulo, rectus est;
 qui autem in maiore
 segmento BAC , mi-
 nor recto; qui vero in
 minore segmento BF
 C , maior est recto. Et

insuper angulus maioris segmenti recto quidem
major est, minoris autem segmenti angulus, mi-
nor est recto.

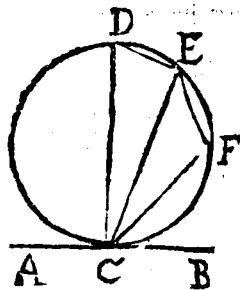
Ex centro D duc DB . Quia $DB = DA$,
 erit ang. $A = DBA$. pariter ang. $DCB = a$ 3. 1.
 $= DBC$. b ergo ang. $ABC = A + ACB$ b 2. ax.
 $= BBC$, d proinde ABC , & $EB C$ recti c 3. 1.
 sunt. Q.E.D. e ergo BAC acutus est. Q.E. d 10. def.
 D . ergo cum $BAC + BFC = 2$. Rect. e 17. 1.
 erit BFC obtusus. denique angulus sub recta
 CB , & arcu BAC maior est recto ABC .
 factus vero sub CB , & BFC peripheria mi-
 noris segmenti, recto $EB C$ minor est. Q.E. e 2. 3.
 E, D .

Scholium.

In triangulo rectangulo ABC , si hypotenusae
 AC bisecetur in D , circulus centro D , per A .
descriptus transibit per B . ut facile ipse demon-
strabis ex hac, & 21. 1.

PROP.

PROP. XXXII.

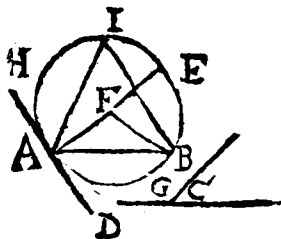
Si circulum tetigerit aliqua recta linea AB , à contactu autem producaturs quaedam recta linea CE circulum secans: anguli ECB , EDC , quos ad contingentem facit, æquales sunt iis, qui in alternis circuli segmen-

tis consistunt, angulis EDC , EFC .

Sit CD latus anguli EDC perpendiculare ad AB (*a* perinde enim est) *b* ergo CD est diameter. *c* ergo angul. CED in femicirculo rectus est. *d* ergo ang. $D + DCE = \text{Rect. } e = ECB + DCE$. *f* ergo angul. $D = ECB$. $Q.E.D.$

Cum igitur angul. $ECB + ECA = 2 \text{ Rect. } b = D + F$; aufer hinc inde æquales ECB , & D , *k* remanent $ECA = F$. $Q.E.D.$

PROP. XXXIII.

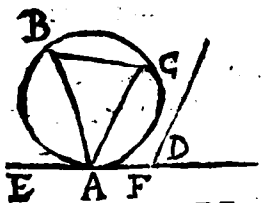
Super data recta linea AB describe circuli segmentum $AIEB$, quod capiat angulum AIB æqualem dato angulo rectilineo C .

a Fac

• Fac angul. $BAD = C$. per A duc AE ^{22. 1.}
 perpendicularem ad HD . ad alterum terminum datz AB fac angul. $ABF = BAF$. cu-
 jas alterum latus secet AE in F . centro F per
 B describe circulum, quod transibit per B
 (quia ang. $FBA = FAB$, ideoque $FB = FA$;) segmentum AIB est id quod qua-
 ritur. ^{b constr. c 6. 1.}

Nam quia HD diametro AE perpendicu-
 laris est, d tangit HD circulum, quem secat ^{d cor.}
 AB . ergo ang. $AIB = BAD$. $f = C$. ^{16. 3. c 32. 3.}
 $Q.E.E.$ ^{constr.}

PROP. XXXIV.

*A dato circulo A
 BC segmentum AB
 C abscindere capiens
 angulum B aequalem
 dato angulo rectilineo
 D .*

• Duc rectam EF , quę tangat rectum cir-
 culum in A . b ducatur item AC faciens ang. ^{a 17. 3. b 23. 1.}
 $FAC = D$. Hęc auferet segmentum AB
 C capiens angulum $Bc = CAFd = D$. ^{c 32. 3. d constr.}
 $Q.E.E.$

PROP. XXXV.

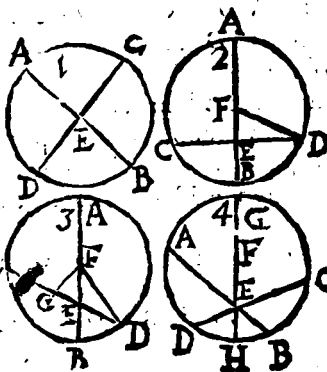
*Si in circulo $FBCA$ dua recta linea AB ,
 DC sese mutuo secuerint, rectangulum compre-
 hensum sub segmentis AE, EB unius, aequale est
 ei quod sub segmentis CE, ED alterius compre-
 henditur, rectangulo.*

*Cas. 1. Si rectę sese in centro secent, res cla-
 ra est.*

2, Si

2 Si una

AB transeat
per centrū
F, & reliquā
C D bise-
cet, duc FD.
Estque Re-
ctang. A E
B + F Eq a
= FBq b =
FDq c = E
Dq + F Eq
d = CED

a s. 2.
b sch. 48. 1.
c 47. 1.

d hyp.

e s. an.

+ F Eq. e ergo Rectang. A E B = CED. Q. E. D.

3. Si una A B diameter sit, alteramque C D secet inæqualiter, bisecca C D per F G perpendicularem ex centro.

Rectang. ABB + F Eq.

f s. 2.

g 47. 1.

h s. 2.

k 47. 1.

l s. an.

Æquan-
tur ista

f FBq (FDq)

g FGq + GDq.

h FGq + b GEq + Rectang. CED.

k FEq + CED.

l Ergo Rectang. AEB = CED.

4. Si neutra rectarum A B, C D per centrum transeat, per intersectionis punctum E duc diametrum G H. Per modo demonstrata Rectang. AEB = GEH = CED. Q. E. D.

Facilius sic, & universaliter; connecte AC & B D. atque ob angulos a CEA, D E B, b i-
psoque C, B (super eodem arcu A D) pares;
c triagona CEA EBD, c æquiangula sunt. d er-

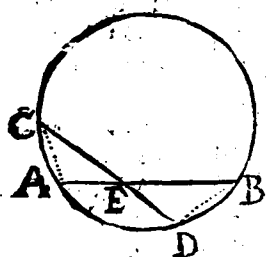
a s. 2.

b s. 2.

c cor. 32. 1.

d 4. 6.

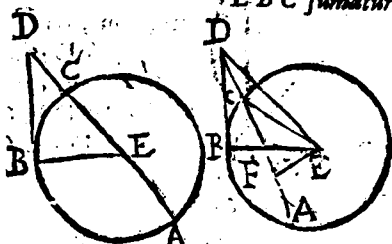
go

$go\ CE \cdot EA :: EB.$
 $ED \cdot e\ proinde\ CE$
 $\times ED = EA \times EB.$
 $Q.E.D.$

c. 16. 6.

PROP. XXXVI.

*Si extra circulum.**EB C sumatur pun-*

Sum aliquod D, ab eoq, puncto in circulum ca-
dant dua recte lineae DA, DB; quarum altera
DA circulum secet; altera vero DB tanget;
Quod sub tota secante DA, & exterius inter
punctum D, & convexam peripheriam assum-
pta DC comprehenditur rectangulum, aequale e-
ris ei, quod a tangente DB describitur, qua-
drato.

1. *Cas.* Si secans AD transeat per centrum
 E, junge EB; & faciet hæc cum DB rectum
 angulum; quare $DBq + EBq (ECq) b =$
 $EDq c = AD \times DC + ECq$ ergo $AD \times$
 $DC = DBq$. Q.E.D.

 $a\ 18.2.$
 $b\ 47.1.$
 $c\ 6.2.$
 $d\ 3.2.$

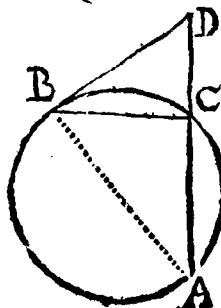
2. *Cas.* Sin AD per centrum non transeat,
 duc EC, EB, ED; atque EF perpend. AD,
 quare a bisecta est AC in F.

● F

Quo- 14.3.

Quoniam igitur $BDQ \rightarrow EBq b = DEq$
 $b = EFq \rightarrow FDq c = EFq \rightarrow ADC \rightarrow FCQ$
 $d = ADC \rightarrow CEq (EBq)$; erit $BDq = A$
 $DC.Q.E.D.$

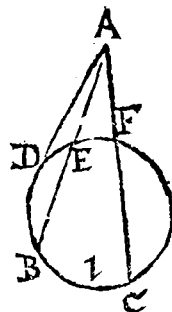
a 32.3.
 b 32.1.
 c 4.6.
 d 17.6.

Facilius ac univer-
 salius sic;

Duc AB , & BC .
 ac ob angulos A, DB
 C pares, & D com-
 munem, triangula B
 DC , ADB b equi-
 angula sunt. c ergo A
 $D.DB :: DB.CD$
 quare $AD \times DC = D$
 $Bq.Q.E.D.$

Coroll.

a 36.3.

1. Hinc si à puncto quovis
 A extra circulum assumpto,
 plurimæ lineæ rectæ AB, AC
 circulum secantes ducantur,
 rectangula comprehensa sub
 totis lineis AB, AC , & parti-
 bus externis AE, AF inter
 se sunt æqualia. Nam si ducatur
 tangens AD ; erit CAF
 $= ADq a = BAE$.

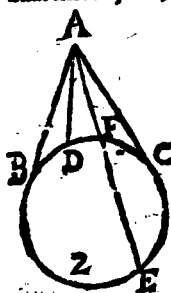
2. Constat etiam duas rectas AB, AC ab eo-
 dem puncto A ductas, quæ circulum tangant,
 inter se æquales esse.

Nam si ducatur AE secans circulum; erit
 $ABq a = EAF b = ACq$.

a 36.3.
 b 36.3.

3. Perspicuum quoque est ab eodem puncto
 A ex-

A extra circulum assumpto, duci tantum posse
duas lineas, AB, AC quæ circulum tangant.

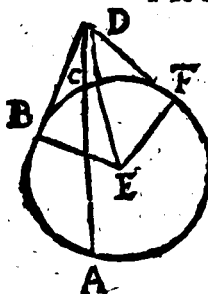

Nam si tertia AD tangere
dicatur, erit $ADc = ABc = AC$. *cor.*
 $AC. d. Q. F. N.$ *di. 3.*

4. E contra constat, si due
rectæ æquales AB, AC ex pun-
cto quopiam A in convexam
peripheriam incident, & ear-
um una AB circulum tangat,
alteram quoque circulum tan-
gere.

Nam si fieri potest, non AC, sed altera AD
circulum tangat. ergo $ADc = ACf = AB$. *cor.*
hyp.
di. 3.
Q. E. A.

PROP. XXXVII.

Si extra circulum EBF
sumatur punctum D, ab eoq;
in circulum cadant due re-
cta linea DA, DB; qua-
rum altera DA circulum
secet, altera DB in eum in-
cidat; sit autem quod sub
tota secante DA, & exte-
rius inter punctum, & con-
vexam peripheriam assump-

pta DC, comprehenditur rectangulum, æquale
ei, quod ab incidente DB describitur quadrato,
incidens ipsa DB circulum tanget.

Ex D a ducatur tangens DF; atque ex E
centro duc ED, EB, EF. Quia $D Bq b = A$ *cor.*
 $DCc = DFq, d$ erit $DB = DF$. Sed EB *di. 3.*
 $= EF$, & latus ED commune est; & ergo *sch.*
di. 3.

ang. $EBD = EFD$. Sed EFD rectus est, *f* ergo EBD etiam rectus est. *g* ergo DB tangit circulum. $Q.E.D.$

Coroll.

Hinc, *h* ang. $EDB = EDF$.

LIB. IV.

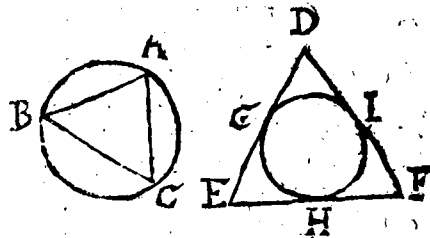
DEFINITIONES.

Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cum singuli ejus figure, quæ inscribitur, anguli singula latera ejus in qua inscribitur, tangunt.

Sic triangulum DEF est inscriptum in triangulo ABC.

II. Similiter & figura circa figuram describi dicitur, cum singula ejus, quæ circumscribitur, latera singulos ejus figure angulos tetigerint, circa quam illa describitur.

Ita triangulum ABC est descriptum circa triangulum DEF.

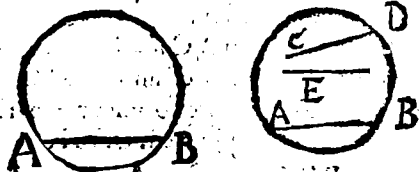

III. Figura rectilinea in circulo inscribi dicitur, cum anguli ejus figure, quæ inscribitur, anguli tetigerint circuli peripheriam.

IV. Figura vero rectilinea circa circumulum describi dicitur, cum singula latera ejus, quæ circumscribitur, circuli peripheriam tangant.

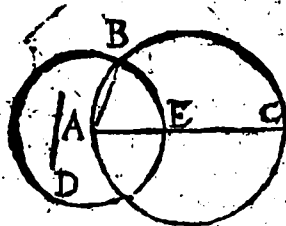
V. Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, cum circuli peripheria singula latera tangit ejus figure, cui inscribitur.

VI. Circulus autem circa figuram describi dicitur, cum circuli peripheria, angulos tangit ejus figure, quam circumscribit, angulos.

VII. Recta linea in circulo accommodari, seu coaptari dicitur, cum ejus extrema in circuli peripheria fuerint; ut recta linea AB.

PROP. I. Probl. I.

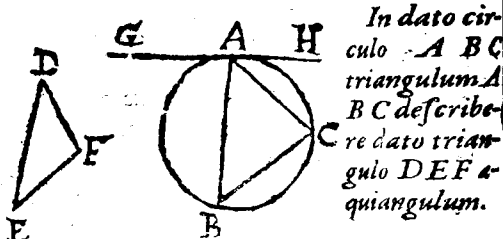
In dato circulo
ABC rectam li-
neam AB accom-
modare equalem
data recta linea D,
qua circuli diamet-
ro AC non sit ma-
ior.

Centro A, spatio $AE = D$ describe circulum
F ;

lum

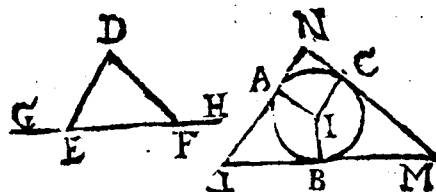
a. p. p. p.
b. p. p.

lum dato circulo occurrentem in B. Erit ducta
 $ABb = AEc = D$. Q.E.F.
 PROP. II. Probl. 2.

Recta GH circum datum a tangat in A. b
 Fac ang. HAC = E; b & ang. GAB = F, &
 junge BC. Dico factum.
 Nam ang. Bc = HAC d = E; & ang. Cc
 = GAB d = F; e quare etiam ang. BAC = D.
 ergo triang. BAC circulo inscriptum trian-
 gulo DEF aequiangulum est. Q. E. F.

PROP. III. Probl. 3.

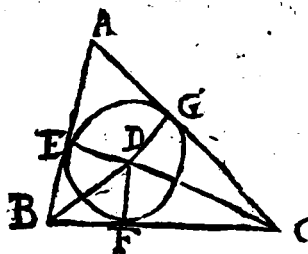

Circa datum circulum IABC triangulum L
 NM describere, dato triang. DEF aequiangulū.
 Producat EF utrinque. a Fac ad centrum
 I ang. AIB = DEG. & ang. BIC = DFH. deinde
 in punctis A, B, C circulum b tangent tres re-
 ctæ LN, LM, MN. Dico factum.

Nam

Nam quod coibunt rectę LN, LM, MN, atque ita triangulum constituent, patet; *c* quia *c* 13. *dat.* anguli LAI, LBI *d* recti sunt, adeoque ducta *d* 18. *3.* AB angulos faciet LAB, LBA duobus rectis minores. Quoniam igitur ang. AIB + Le = 2 *c* Schol. Rect. f = DEG + DEF; & AIBg = DE *32. 5.* Gb erit ang. L = DEF. Simili argumento ang. *f* 13. *5.* M = DFE. k ergo etiam ang. N = D. ergo *g* *conf.* triang. LNM circulo circumscriptum dato E *h* 1. *an.* DF est æquiangulum. Q.E.F. *k* 22. *5.*

PROP. IV. Probl. 4.

In dato tri-
angulo ABC
circulum EFG
inscribere.

Duos angu-
los B, & C a bi- *a* *p. 1.*
seca rectis BD,
CD cocunti-
bus in D. Ex D
b duc perpen- *b* 18. *5.*
diculares DE, DF, DG. circulus centro D
per E descriptus transibit per G & F, tangetq;
tria latera trianguli.

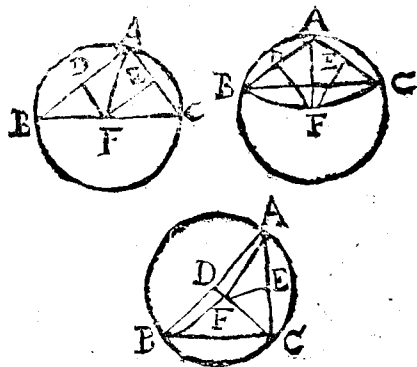
Nam ang. DBE *c* = DBF; & ang. DEB *d* *c* *conf.*
= DFB; & latus DB commune est: *d* 12. *an.*
DE = DF. Simili argumento DG = DF. Cir- *c* 26. *5.*
culus igitur centro D descriptus transit per E,
F, G; & cum anguli ad E, F, G sint recti, tangit
omnia trianguli latera. Q.E.F.

Schol.

Hinc, cognitis lateribus trianguli, invenientur *Petr.*
eorum segmenta, qua sunt à contactibus circuli *Herig.*
inscripti. Sic, *F* 4 *Sic*

Sit $AB\ 12, AC\ 18, BC\ 16$. Erit $AB \rightarrow BC = 28$, ex quo subduc $18 = AC = AE \rightarrow FC$, remanet $10 = BE \rightarrow BF$, ergo BE , vel $BF = 5$. proinde FC , vel $CG = 11$. quare GA , vel $AE = 7$.

PROP. V. *Probl. 5.*

Circa datum triangulum ABC circulum F ABC describere.

Latera quævis duo BA, AC a biseca perpendicularibus DF, EF concurrentibus in F . Hoc erit centrum circuli.

Nam ducantur rectæ FA, FB, FC . Quoniam $AD \perp BC$, & $CE \perp AB$, & DF commune est, & ang. $FDA = FDB$, d erit $FB = FA$ eodem modo $FC = FA$. ergo circulus centro F per dati trianguli angulos B, A, C transibit. $Q.E.F.$

Coroll.

† Hinc, si triangulum fuerit acutangulum, centrum cadet intra triangulum; si rectangulum

a 10. &
11. 1.

b const.
c const.
d 12. ax.
d 4. 7.

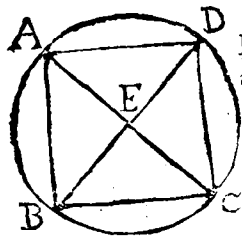
† 31. 3.

sum, in latus recto angulo oppositum; si denique obtusangulum, extra triangulum.

Schol.

Eadem methodo describetur circulus, qui transeat per data puncta, non in una recta linea existentia.

PROP. Probl. 6.

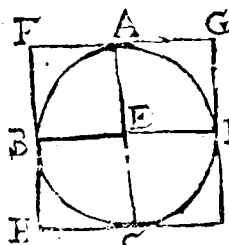

In dato circulo $EABC$
 D quadratum $ABCD$
 inscribere.

a Duc diametros AC ,
 BD se mutuo secantes
 ad angulos rectos in
 centro E . junge harum
 terminos rectis AB, BC ,
 CD, DA . Dico factum.

Nam quia 4 anguli ad E recti sunt, *b* arcus, & *b* 26.3.
 & subtensa AB, BC, CD, DA pares sunt. ergo *c* 29.3.
 $ABCD$ equilaterum est; ejusque omnes anguli in semicirculis, adeoque *d* recti sunt. *e* ergo *d* 31.3.
 $ABCD$ est quadratum, dato circulo inscriptum. *c* 20.
def. 1. Q.E.F.

PROP. VII. Probl. 7.

Circa datum circulum $EABCD$ quadratum $FHIG$ describere.

Duc diametros AC ,
 BD se mutuo secantes
 perpendiculariter. per
 harum extrema *a* duc *a* 37.3.

tangentes concurrentes in F, H, I, G . Dico factum.

^{b 12. 3.} ^{c 11. 1.} tum. Nam ob angulos ad A, & C *b* rectos, *c* erit FG parall. HI. eodem modo FH. parall. GI. ergo FHIG est parallelogrammum; & quidem rectangulum. sed & æquilaterum, quia ^{d 34. 1.} ^{e 15. def.} ^{f.} FGd = HI d = BD e = CA d = FH d = GI. quare FHIG est *f* quadratum, dato circulo circumscriptum. Q.E.F.

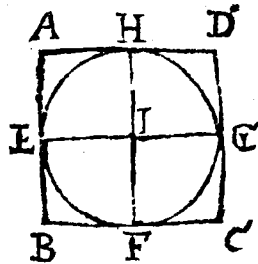
Schol.

Quadratum ABCD circulo circumscriptum, duplum quadrati EFGH circulo inscripti.

Nam rectang. HB = 2 H EF. & HD = 2 HGF. per 41. 1.

PROP. VIII. Probl. 8.

In dato quadrato ABCD circulum I EFGH inscribere.

Latera quadrati biseca in punctis H, E, F, G; junge HF, EG sese secantes in I, circulus centro I per H descriptus

quadrato inscribetur.

^{a 7. ax.}
^{b 3. 1.}
^{c 33. 1.}

Nam quia AH, BF *a* pares ac *b* parallelæ sunt, *c* erit AB parall. HF parall. DC. eodem modo AD parall. EG parall. BC. ergo I-A, ID, IB, IC sunt parallelogramma. Ergo AHd = AE e = HI = EI = IF = IG. Circulus igitur centro I per H descriptus transibit per H,

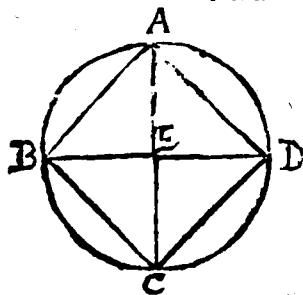
^{d 7. ax.}
^{e 34. 1.}

H, E, F, G, tanque quadrati latera, cum anguli ad
H, E, F, G sint recti. Q. E. F.

PROP. IX. Probl. 9.

*Circa datum qua-
dratum $A B C D$
circulum $E A B C$
 D describere.*

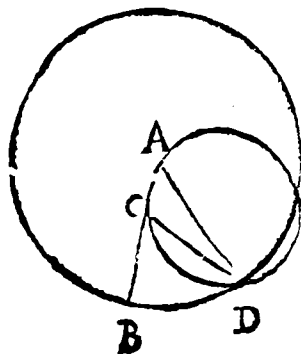
Duc diametros
 $A C, B D$ secantes
in E . Centro E
per A describe cir-
culum. Is dato
quadrato circum-

scriptus est.

Nam anguli $A B D$, & $B A C$ a semirecti
sunt; ^{a. 4. Cor.} ergo $E A = E B$. eodem modo $E A =$
^{3. 1.} $E D = E C$. Circulus igitur centro E descri-
^{b. 1.} ptus per A, B, C, D dati quadrati angulos transi-
it. Q. E. F.

PROP. X. Probl. 10.

*Isoceles tri-
angulum $A B D$
constituere, quod
habeat utrumq;
eorum, quae ad
basim sunt angu-
lorum B , & A
 $D B$ duplum re-
liqui A .*

Acci-

Acci-

Acci-

a 11.2. Accipe quamvis rectam AB, quam a secas
in C, ita ut $AB \times BC = AC^2$. Centro A per B
b 1.4. describe circulum ABD; in hoc b accommo-
da BD = AC, & iunge AD. erit triang. ABD
quod quaeritur.

a 1.6.

b constr.

c ap.

d 6.2.

e 31.1.

f 1. ax.

Hæc constructio Analytice in-
dagatur sic; Factum sit; & angu-
lum BDA bisecet recta DC. a er-
go DA. DB :: CA. CB. item
ob angul. CDA $b = \frac{1}{2}$ ADB $c =$
A, d est CA = DC. ac ob ang. D

B, d erit DB = DC. f. ergo DB
= CA. proinde DA. (e B A.) e A :: CA.

g 17.6. CB. g unde BA x CB = CAq.

e 5.4.

b 37.3.

Nam duc DC; & per CDA a describe cir-
culum. Quoniam AB x BC = ACq. b liquet
BD tangere circulum. ACD, quem secas C
D. c ergo ang. BDC = A. ergo ang. BDC +
CDAd = A + CDA = BCD. sed BDC
+ e CDA = BDA f = CBD g ergo ang. B
CD = CBD. ergo DCb = DBk = AC.
l quare ang. CDA = A = BDC. ergo AD
B = 2A = ABD. Q.E.F.

Coroll.

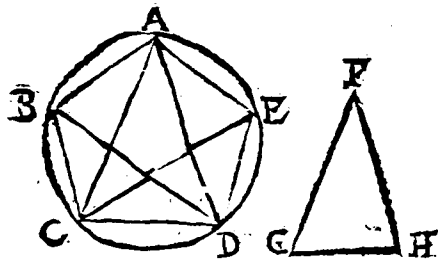
m 31.1.

Cum omnes anguli A, B, D m conficiant $\frac{5}{2}$
Rect. (2 Rect.) liquet A esse $\frac{1}{2}$ 2 Rect.

PROP. XI. Probl. 11.

In dato circulo ABCDE pentag. num equi-
laterum & equiangulum ABCDE inscri-
bere.

a De-

¶ Describe triangulum Iſoſceles FGH, habens utramque angulorum ad baſim duplum anguli ad verticem. *a 10. 4.* Huic æquiangulum CA *b 1. 4.* D inſcribe circulo. Angulos ad baſim ACD, & ADC *c 9. 9* biſeca rectis DB, CE occurrentibus circumferentiæ in B, & E. connecte rectat CB, BA, AE, ED. Dico factum.

Nam ex conſtr. liquet quinque angulos CAD, CDB, BDA, DCE, ECA pares eſſe; quare *d 26. 3.* arcus & ſubtenſæ DC, CB, BA, AE, DE æquantur. Pentagonum igitur equilaterum eſt. Eſt verò etiam equiangulum, *e 29. 3.* quia *f 27. 3.* ejus anguli BAE, AED, &c. inſiſtunt arcibus g æqualibus BCDE, ABCD, &c.

Hujus problematis praxis facilior tradetur *g 2. AX.* ad 10. 13.

Coroll.

Hinc, angulus pentagoni æquilateri & equi-
anguli æquatur $\frac{2}{3}$ Rect. vel $\frac{2}{3}$ Rect.

Scholium.

Univerſaliter figura imparium laterum inſcribuntur circulo beneficio triangulorum Iſoſce-
linum, quorum anguli æquales ad baſim multipli-
ces *Pat. He-
112.*

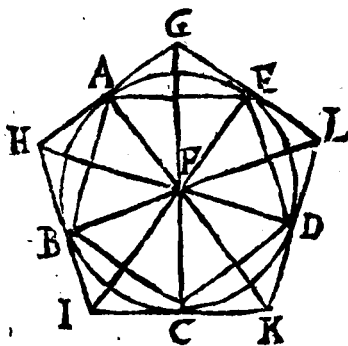
ces sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum; parium vero laterum figurâ in circulo inscribuntur ope Isoscelium triangulorum, quorum anguli ad basim multiplices sesquialteri sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum.

Ut in triangulo Isoscele CAB , si ang. $A = 3 C$ $= B$; AB erit latus Heptagoni. Si $A = 4 C$; erit AB latus Enneagoni, &c. Sin vero $A = 1 \frac{1}{2} C$, erit AB latus quadrati. Et si $A = 2 \frac{1}{2} C$, subtendet AB

sextam partem circumferentiae: pariterque si $A = 3 \frac{1}{2} C$; erit AB latus octagoni, &c.

PROP. XII. Probl. 12.

Circa datum circum-
lum FAB
 CDE pen-
tagonum
aquilaterum
& equi-
angulum H
 $IKLG$ de-
scribere.

Inscri-
be penta-
gonum A

$ACDE$ æquilaterum & æquiangulum; duc è centro rectas FA, FB, FC, FD, FE , iisque

toni-

totidem perpendiculares GAH, HBI, ICK, KDL, LEG concurrentes in punctis H, I, K, L, G. Dico factum. Nam quia GA, GE ex uno puncto G *b tangunt* circulum, *c* erit GA = GE. *d* ergo ang. AFA = GFE. ergo ang. AFE = 2 GFA. eodem modo ang. AFH = HFB; & proinde ang. AFB = 2 AFH. Sed ang. AFE = AFB. *f* ergo ang. GFA = AFH. sed & ang. FAHg = FAG; & latus FA est commune, *b* ergo HA = AG = GE = EI, &c. *k* ergo HG, GL, LK, KI, IH latera pentagoni æquantur: sed & anguli etiam, utpote l æqualium AGF, AHF, &c. dupli; ergo, &c.

b *cor. 26.*

3.

c *1. cor.*

36. 3.

d *1. 1.*e *27. 3.*f *7. ax.*g *12. ax.*h *26. 1.*k *2. ax.*l *3. 1.*

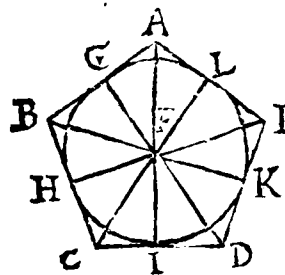
Coroll.

Eodem pacto, si in circulo quæcunque figura æquilatera & æquiangula describatur, & ad extrema semidiametrorum ex centro ad angulos ductarum, excitentur lineæ perpendiculares, hæ perpendiculares constituent etiam figuram totidem laterum & angulorum æqualium circulo circumscriptam.

PROP. XIII. Probl. 13.

In dato pentagono æquilatero & æquiangulo ABCDE circulum FGHK inscribere.

Duos pentagoni angulos A, & Ba *a p. p.* biseca rectis AF, BF concurrentibus in F.

B F concurrentibus in F.

E

E

E

E

Ex F duc perpendiculares FG, FH, FI, FK, FL. Circulus centro F per G descriptus tanget omnia pentagoni latera.

b hyp. Duc FC, FD, FE. Quoniam $\angle B A b = \angle$
c conf. $\angle C$; & latus BF commune est; & ang. $\angle F B A c$
d 4.1. $\angle F B C$, *c hyp.* erit $\angle A F = \angle F C$; & ang. $\angle F A B =$
 $\angle F C B$. Sed ang. $\angle F A B e = \frac{1}{2} \angle B A E e = \frac{1}{2} \angle B C$
 $\angle D$. ergo ang. $\angle F C B = \frac{1}{2} \angle B C D$. eodem modo
f 13. ax. anguli totales C, D, E omnes bisecti sunt. Quia
g 16.1. igitur ang. $\angle F G B f = \angle F H B$, & ang. $\angle F B H =$
 $\angle F B G$. & latus FB sit commune, *g* erit $\angle F G$
 $= \angle F H$. similiter omnes FH, FI, FK, FL, FG
h cor. 16.3 æquantur. Ergo circulus centro F per G de-
 scriptus transit per H, I, K, L; *b* tangitque pen-
 tagoni latera, cum anguli ad ea puncta sint re-
 cti. Q.E.F.

Coroll.

Hinc, si duo anguli proximi figuræ æquilatere & æquiangulæ bisecentur, & à puncto, in quo coeunt lineæ angulos bisecantes, ducantur rectæ lineæ ad reliquos figuræ angulos, omnes anguli figuræ erunt bisecti.

Schol.

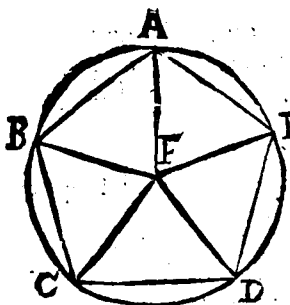
Eadem methodo in qualibet figura æquilatera & æquiangula circulus describetur.

PROP. XIV. *Probl. 14.*

Circa datum pentagonum æquilaterum & æquiangulum ABCDE circulum F ABCD describere.

Duos pentagoni angulos biseca rectis AF, BF concurrentibus in F. Circulus centro F per A descriptus pentagono circumscribitur.

Du-

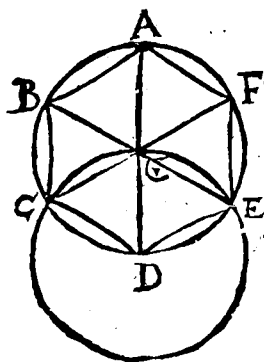

Ducantur enim FC, FD, FE , a Bisectioni itaq; ^{acor. 13.} sunt anguli C, D, E . b ergo FA, F ^{b 6. 1.} B, FC, FD, FE æquantur. ergo circulus centro F descriptus, per A, B, C, D, E , pentagoni angulos transibit. $Q. E. F.$

Schol.

Eadem arte circa quamlibet figuram æquilateram & equiangulam circulus describetur.

PROP. XV. Probl. 15.

In dato circulo G $ABCDEF$ hexagonum & æquilaterum & equiangulum $ABCDEF$ inscribere.

Duc diametrum AD ; centro D per centrum G describe circulum, qui datum faciet in C, E . duc diametros CF, EB , junge AB, BC, CD, DE ,

EF, FA . Dico factum.

Num ang. CGD $a = \frac{1}{2}$ Rect. $a = DGE$ ^{a 32. 3. b 15. 1.}
 $b = AGF$ $b = AGB$. c ergo $BGC = \frac{1}{2}$ Rect. ^{c cor. 13.}
 $= FGE$. d ergo arcus e & subtensæ $AB, BC,$ ^{d 26. 3.}
 $CD,$ ^{e 29. 3.}

617.3. CD, DE, EF æquantur. Hexagonum igitur æquilaterum est : sed & æquiangulum, quia singuli ejus anguli arcubus insistant æqualibus. Q.E.F.

Coroll.

1. Hinc latus Hexagoni circulo inscripti semidiametro æquale est.
2. Hinc facile triangulum æquilaterum A C E in circulo describetur.

Schol. Probl.

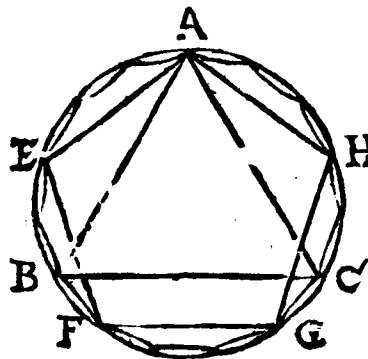
Adstr.

Tacq.

617.1.

Hexagonum ordinatum super data recta C D ita construes. a Fac triangulum C G D æquilaterum super data C D. centro G per C, & D describe circulum. Is capiet Hexagonum super data C D.

PROP. XVI. *Probl.* 16.

In dato circulo AE-BC quindecagonum æquilaterum & æquiangulum inscribere.

Dato circulo a inscribe pentagonum æquilaterum

617.4. AEFHG; b itemque triangulum æquilaterum A B C. erit B F latus quindecagoni quæsitum.

617.5.

Nam arcus A B c est $\frac{1}{5}$ vel $\frac{1}{5}$ peripheriæ, cuius

jus AF est $\frac{2}{3}$ vel $\frac{1}{3}$ ergo reliquus $BF = \frac{1}{3}$ periph. ergo quindecagonum, cujus latus BF , æquilaterum est; sed & æquiangulum, *d* cum singuli ejus anguli arcubus insistant æqualibus, quorum unusquisque est $\frac{1}{15}$ totius circumferentiz. ergo, &c. d 27. s.

Schol.

Circulus dividitur Geometricè in partes
 $\left\{ \begin{array}{l} 4, 8, 16, \&c. \text{ per } 6, 4, \& 9, 1. \\ 3, 6, 12, \&c. \text{ per } 15, 4, \& 9, 1. \\ 5, 10, 20, \&c. \text{ per } 11, 4, \& 9, 1. \\ 15, 30, 60, \&c. \text{ per } 16, 4 \& 9, 1. \end{array} \right.$

Cæterum divisio circumferentiæ in partes datas etiamnum desideratur; quare pro figurarum quarumcunque ordinarum constructionibus sæpe ad mechanica artificia recurrendum est, propter quæ Geometræ practici consulendi sunt.

LIB. V.

DEFINITIONES.

I.

Pars est magnitudo magnitudinis, minor majoris, cum minor metitur majorem.

II. Multiplex autem est major minoris, cum minor metitur majorem.

III. Ratio est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quædam secundum quantitatem habitudo.

In omni ratione ea quantitas, quæ ad aliam refertur, dicitur antecedens rationis; ea vero,

G 2

ad

ad quam alia refertur, consequens rationis dici solet. ut in ratione 6 ad 4; antecedens est 6, & consequens 4.

Nota.

Cuiusque rationis quantitas immutescit dividendo antecedentem per consequentem. ut ratio 12. ad 3. effertur $\frac{12}{3}$; item quantitas rationis A

ad B est $\frac{A}{B}$. Quare non raro brevitatis causa,

quantitates rationum sic designamus, $\frac{A}{B}$, vel =

vel $\rightarrow \frac{C}{D}$; hoc est, ratio A ad B major est ratione

C ad D, vel ei aequalis, vel minor. Quod probe animadvertat, quisquis hac legere volet.

Rationis, sive proportionis species, ac divisiones vide apud interpretes.

IV. Proportio vero est rationum similitudo.

Rectius qua hic vestitur proportio, proportionalitas, sive analogia dicitur; nam proportio s-dem denotat quod ratio, ut plerisque placet.

V. Rationem habere inter se magnitudines dicuntur, quæ possunt multiplicatæ se mutuo superare.

E, 12. | A, 4. B, 6. | G, 24. VI. In eadem ratione
F, 30. | C, 10. D, 15. | H, 60. magnitudines

dicuntur esse; prima A ad secundam B, & tertia C ad quartam D, cum primæ A, & tertiæ C æquemultiplicia E, & F à secundæ B, & quartæ D æquemultiplicibus G, & H, qualiscunque

cūque sit hæc multiplicatio, utrumque E, F, ab ab utroque G, H, vel una deficiunt, vel una æqualia sunt, vel una excedunt, si ea sumantur E, G; & F, H quæ inter se respondent.

Hujus nota est::, ut A. B:: C. D. hoc est A ad B, & C ad D in eadem sunt ratione. aliquando sic scribimus $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$ id est, A. B:: C. D.

VII. Eandem autem habentes rationem (A. B:: C. D) proportionales vocentur.

E, 30. | A, 6. B, 4. | G, 28. VIII. Cum
F, 60. | C, 12. D, 9. | H, 63. vero æquemultiplicium,

E multiplex primæ magnitudinis A excesserit G multiplicem secundæ B; at F multiplex tertię C non excesserit H multiplicem quartæ D; tunc prima A ad secundam B majorem rationem habere dicetur, quam tertia C ad quartam D,

Si $\frac{A}{B} < \frac{C}{D}$, necessarium non est ex hac definitione, ut E semper excedat G; quum F minor est quam H; sed conceditur hoc fieri posse.

IX. Proportio autem in tribus terminis paucissimis consistit. Quorum secunda est instar duorum.

X. Cum autem tres magnitudines A, B, C proportionales fuerint, prima A ad tertiam C duplicatâ rationem habere dicetur ejus, quam habet ad secundam B: at quum quatuor magnitudines A, B, C, D, proportionales fuerint,

prima A ad quartam D triplicatam rationem habere dicetur ejus, quam habet ad secundam B; & semper deinceps uno amplius, quamdiu proportio extiterit.

Duplicata ratio exprimitur sic $\frac{A}{C} = \frac{A}{B}$ bis.

Hoc est, ratio A ad C duplicata est rationis A ad B. Triplicata autem sic $\frac{A}{D} = \frac{A}{B}$ ter. id est,

ratio A ad D triplicata est rationis A ad B.

Denotat continue proportionales, ut A, B, C, D; item, 2, 6, 18, 54 sunt.

XI. Homologæ seu similes ratione, magnitudines dicuntur, antecedentes quidem antecedentibus, consequentes vero consequentibus.

Ut si A. B :: C. D; tam A & C, quam B & D homologæ magnitudines dicuntur.

XII. Alterna ratio, est sumptio antecedentis ad antecedentem, & consequentis ad consequentem.

Ut sit A. B :: C. D. ergo alterne, vel permittendo, vel vicissim, A. C :: B. D. per 16. 5.

In hac definitione, & sequentibus imponuntur nomina sex modis argumentandi, quibus mathematici frequenter utuntur; quarum illationum vis innotuitur propositionibus huius libri, quæ in explicationibus citantur.

XIII. Inversa ratio, est sumptio consequentis seu antecedentis, ad antecedentem velut ad consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergo inverse, B. A :: D. C. per cor. 45.

XIV.

XIV. Compositio rationis, est sumptio antecedentis cum consequente, ceu unius, ad ipsam consequentem.

Ut $A : B :: C : D$. ergo componendo, $A + B : B :: C + D : D$. per 18. §.

XV. Divisio rationis, est sumptio excessus, quo consequentem superat antecedens, ad ipsam consequentem.

Ut $A : B :: C : D$. ergo dividendo, $A - B : B :: C - D : D$. per 17. §.

XVI. Conversio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsam consequentem.

Ut $A : B :: C : D$. ergo per e conversam rationem, $A : A - B :: C : C - D$. per cor. 19. §.

XVII. Ex aequalitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his alix multitudine pares, quæ binæ sumantur, & in eadem ratione; cum ut in primis magnitudinibus prima ad ultimam, sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimam sese habuerit. Vel aliter; sumptio extremorum, per subductionem mediorum.

XVIII. Ordinata proportio est, cum fuerit quemadmodum antecedens ad consequentem, ita antecedens ad consequentem: fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam, ita consequens ad aliud quidpiam.

Ut si $A : B :: D : E$. item $B : C :: E : F$. erit ex aequo $A : C :: D : F$. per 22. §.

XIX. Perturbata autem proportio est; cum tribus positis magnitudinibus, & aliis, quæ sint his multitudine pares, ut in primis quidem

magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem : ut autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiā, sic in secundis magnitudinibus aliud quidpiam ad antecedentem.

Ut si $A.B :: F.G.$ item $B.C :: E.F.$ erit ex æquo perturbate $A.C :: E.G.$ per 23.5.

XX. Quotlibet magnitudinibus ordine positis, proportio primæ ad ultimam componitur ex proportionibus primæ ad secundam, & secundæ ad tertiam, & tertiæ ad quartam, & ita deinceps, donec extiterit proportio.

Sint quocunque A, B, C, D ; ex hac def.

$$\frac{A}{D} = \frac{A}{B} + \frac{B}{C} + \frac{C}{D}.$$

Axioma.

Æquemultiplices eidem multiplici, sunt quoque inter se æquemultiplices.

PROP. I.

Si

Si sint quocunque magnitudines AB, CD , quocunque magnitudinum E, F æqualium numero, singula singularum, æquemultiplices; quam multiplex est unius E una magnitudo AB , tam multiplices erunt & omnes $AB + CD$ omnium $E + F$.

Sint

Sint AG, GH, HB partes quantitatis AB ipsi E equales. item CI, IK, KD partes quantitatis CD ipsi F pares. Harum numerus illarum numero æqualis ponitur. Quum igitur $AG + CI = E + F$; & $GH + IK = E$ a. a. ax. $+ F$; & $HB + KD = E + F$, liquet $AB + CD$ equè multoties continere $E + F$, ac una AB unam E continet. Q. E. D.

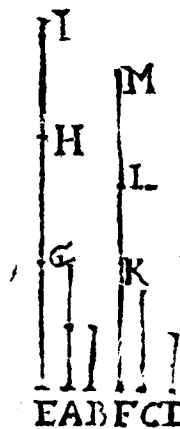
PROP. II.

Si prima AB secunda C æque fuerit multiplex, atque tertia DE quarta F ; fuerit autem C quinta BG secunda C æque multiplex, atque sexta EH quarta F , erit C composita prima cum quinta (AG) secunda C æque multiplex, atque tertia cum sexta (DH) quarta F .

Numerus partium in AB ipsi C æqualium æqualis ponitur numero partium in DE ipsi F æqualium. Item numerus partium in BG ponitur æqualis numero partium in EH . a. ergo numerus partium in $AB + BG$ æquatur numero partium in $DE + EH$. hoc est tota AG æquemultiplex est ipsius C , atque tota GH ipsius F . Q. E. D. a. 2. ax.

PROP. III.

a b p.

Sit prima *A* secunda *B* æquemultiplex, atque tertia *C* quarta *D*; sumantur autem *E I*, *F M* æquemultiplices prima & tertia; erit ex æquo, sumptarum utraque utriusque æquemultiplex: altera quidem *E I* secunda *B*, altera autem *F M* quarta *D*.

Sint *E G*, *G H*, *H I* partes multiplicis *E I* ipsi *A* pares; item *F K*, *K L*, *L M* partes multiplicis *F M* ipsi *C* æquales. *a* Harum numerus illarum numero æqua-

tur. Porro *A*, id est *E G*, vel *G H*, vel *G I* ipsius *B* ponitur æquemultiplex atque *C*, vel *F K*, & c. ipsius *D*. *b* ergo *E G* + *G H* æquemultiplex est secundæ *B*, atque *F K* + *K L* quartæ *D*. *c* Simili argumento *E I* (*E H* + *H I*) tam multiplex est ipsius *B*, quam *F M* (*F L* + *LN*) ipsius *D*. *Q. E. D.*

b s. s.

c s. s.

PROP.

PROP. IV.

Si prima *A* ad secundam *B*
eandem habuerit rationem, &
tertia *C* ad quartam *D*; etiam *E*
& *F* æquemultiplices prima *A*,
& tertia *C* ad *G*, & *H* æque-
multiplices secunda *B*, & qua-
ta *D*, juxta quamvis multiplicati-
onem, eandem habebunt ratio-
nem, si prout inter se respondent,
ita sumpta fuerint. (*E. G.::F.*

IEABGL
KFCDHM H.)

Sume *I*, & *K* ipsarum *E*, &
F; item *L* & *M* ipsarum *G*, & *H*
æquemultiplices. *a* Erit ipsius *a*.
A æquemultiplex atque *K* ipsius
C; *a* pariterque *L* tam multi-
plex ipsius *B* quam *M* ipsius *D*.
Itaque cum sit *A. B b::C. D*; *b b p.*
juxta 6. def. si *I* $\leftarrow, \rightarrow, \rightarrow$ *L*; con-
sequenter pari modo *K* $\leftarrow, \rightarrow, \rightarrow$

M, ergo cum *I*, & *K* ipsarum *E*, & *F* sumptæ
sint æquemultiplices, atque *L*, & *M* ipsarum *G*
& *H*; erit juxta 7. def. *E. G.::F. H. Q. E. D.*

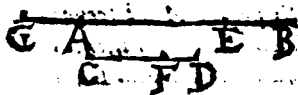
Coroll.

Hinc demonstrari solet inversa ratio.

Nam quoniam *A. B::C. D*, si *E* $\leftarrow, \rightarrow, \rightarrow$ *G*,
c erit similiter *F* $\leftarrow, \rightarrow, \rightarrow$ *H*. ergo liquet, quod *c* *a. def. 5*
si *G* $\leftarrow, \rightarrow, \rightarrow$ *E*, esse *H* $\leftarrow, \rightarrow, \rightarrow$ *F*. *d* ergo *B. A::* *a. def. 5*
D. C. Q. E. D.

PROP.

PROB. V.

Si magnitudo AB magnitudinis CD æqualis fuerit multiplex

atque ablata AE ablata CF ; etiam reliqua EB reliqua FD ita multiplex erit, ut tota AB totius CD .

Accipe aliam quandam GA , quæ reliqua FD ita sit multiplex, atque tota AB totius C D , vel ablata AE ablata CF . æ ergo tota GA + AE totius CF + FD æquemultiplex est, ac una AE unius CF , hoc est, ac AB ipsius C D . b ergo $GE = AB$. c proinde, ablata communi AE , manet $GA = EB$. ergo, &c. 1

PROP. VI.

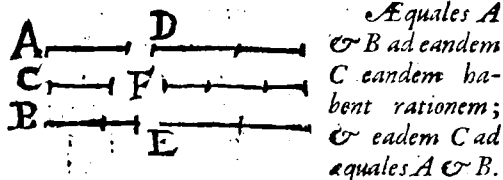

Si due magnitudines AB, CD duarum magnitudinum E, F sint æquemultiplices; & detracta quedam sint, AG, CH , earundem E, F æquemultiplices; & reliqua GB, HD eundem E, F aut æquales sunt, aut æque ipsarum multiplices.

Nam quia numerus partium in AB ipsi E æqualium ponitur æqualis numero partium in CD ipsi F æqualium; item numerus partium in AG æqualis numero partium in CH . si hinc AG , inde CH detrahatur, a remanet numerus partium in reliqua GB æqualis numero partium in HD . ergo si GB sit E semel

mel, erit HD etiam C semel, si GB sit E aliquoties, erit HD etiam C toties accepta. Q. E. D.

PROP. VII.

Sumantur D & E æqualium A & B æquemultiplices, & F utcumque multiplex ipsius C; erit D = E. quare si D =, =, F, erit similiter E =, =, F. *ergo A. C :: B. C. inverse igitur C. A :: C. B. Q. E. D.*

a 6. ax.
b 6. def.
s.
c 19. 4. 5

Schol.

Si loco multiplicis F sumantur duæ æquemultiplices, eodem modo ostendetur æquales magnitudines ad alias inter se æquales eandem habere rationem.

PROP.

PROP. VIII.

Inaequalium magnitudinum A B, C, major A B ad eandem D maiorem rationem habet, quam minor C. Et eadem D ad minorem C maiorem rationem habet, quam ad maiorem A B.

PROP. ead.

Inaequalium magnitudinum A B, A C, major A B ad eandem D maiorem habet rationem, quam minor A C. Et eadem D ad minorem A C maiorem rationem habet, quam ad maiorem A B.

Sume EF, EG, ipsarum A B, A C eque-multiplices, ita ut E H ipsius D multiplex, maior sit quam E G, at minor quam E F. (Quod facile continget, si utraque E G, G F maiores accipiantur ipsa D.) Liquet juxta 8. def. 5. fore $A B \leftarrow A C$; ac $D \rightarrow D$. Quæ E. D.

$\overline{B}$ $\overline{B}$ $\overline{AB}$ $\overline{AC}$

Ex majori A B aufer A E = C. Sumatur H G tam multiplex ipsius A E, vel C, quam G F reliquæ F B. Multiplicetur D, donec ejus multiplex I K major evadat quam H G, sed minor quam H F.

Quoniam H G ipsius A E a tam multiplex est, quam G F ipsius E B, b erit tota H F totius A B

A B æquemultiplex, atque una H G unius A E,
vel C. ergo cum $H F \vdash I K$ (quæ multiplex
est ipsius D) sed $H G \rightarrow I K$, ϵ erit $A B \vdash C$ ^{c 1. def. 5}
Q. E. D. $\overline{D} \quad \overline{D}$

Rursus quia $I K \vdash H G$, at $I K \rightarrow H F$ (ut
prius dictum) δ erit $\frac{D}{C} \vdash \frac{D}{A B}$ Q. E. D.

PROP. IX.

*Quæ ad eandem eandem habent ratio-
nem, æquales sunt inter se. Et ad quæ ea-
dem eandem habet rationem, ea quoque
sunt inter se æquales.*

1. Hyp. Sit A. C. :: B. C. dico A =
A B C B. Nam sit A $\vdash$, vel $\rightarrow$ B, a erit ideo ^{a 1. 5.}
 $\frac{A}{C} \vdash$, vel $\rightarrow \frac{B}{C}$ contra Hyp.

2. Hyp. Sit C. B. :: C. A. dico A = B. nam
sit A $\vdash$ B. b ergo $\frac{C}{B} \vdash \frac{C}{A}$ contra Hyp. ^{b 1. 5.}

PROP. X

*Ad eandem magnitudinem rationem
habentium, quæ majorem rationem habet,
illa major est: ad quam vero eadem ma-
jorem rationem habet, illa minor est.*

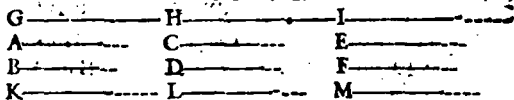
A B C 1. Hyp. Sit $\frac{A}{C} \vdash \frac{B}{C}$. Dico A $\vdash$ B.

Nam si dicatur A = B, a erit A. C. :: B. C. con- ^{a 7. 5.}
tra Hyp. Sin A $\rightarrow$ B, b erit $\frac{A}{C} \rightarrow \frac{B}{C}$ etiam con- ^{b 2. 5.}
tra Hyp.

2. Hyp. Sit $\frac{C}{B} \vdash \frac{C}{A}$. Dico B $\rightarrow$ A. Nam dic
B = A. ϵ ergo C. B. :: C. A. contra Hyp. vel dic ^{c 7. 5.}
B $\vdash$ A. δ ergo $\frac{C}{A} \vdash \frac{C}{B}$ etiam contra Hyp. ^{d 1. 5.}

PROP.

PROP. XI.

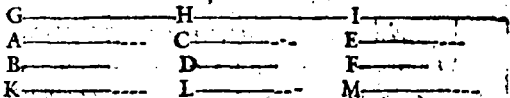
Quæ eidem sunt eadem rationes, & inter se sunt eadem.

Sit $A.B :: E.F$. item $C.D :: E.F$. dico $A.B :: C.D$. sume ipsarum A, C, E æquemultiplices G, H, I ; atque ipsarum B, D, F æquemultiplices K, L, M . Et quoniam $a A.B :: E.F$ si G
 a hyp. b 6. def. 5 $\hookrightarrow K, b$ erit pari modo $I \hookrightarrow M$,
 pariterque quia $a E.F :: C.D$ si $I \hookrightarrow M$,
 b erit H similiter $\hookrightarrow L$ ergo si $G \hookrightarrow K$,
 c 6. def. 5 $\hookrightarrow L$, erit similiter $H \hookrightarrow L$ & quare $A.B :: C.D$. Q. E. D.

Schol.

Quæ eisdem rationibus sunt eadem rationes, sunt quoque inter se eadem.

PROP. XII.

Si sint magnitudines quotcunque $A, B; C$ & $D; E, F$ proportionales; quemadmodum se habuerit una antecedentium A ad unam consequentium B , ita se habebunt omnes antecedentes, A, C, E ad omnes consequentes, B, D, F .

Sume antecedentium æquemultiplices G, H, I ; & consequentium K, L, M . Quoniam
 a 7. 5. quam multiplex est una G unius A , tam multiplices sunt omnes G, H, I omnium A, C, E ; pariterque quam multiplex est una K unius B ,
 a tam

a tam multiplices sunt omnes K, L, M omnium B, D, F. Porro ob $A. B :: C. D :: E. F$, si $G \propto K$, erit similiter $H \propto L$; & $I \propto M$. ac proinde si $G \propto K$, erit simili modo $G + H + I \propto K + L + M$. *c* quare $A. B :: A + C + E. B + D + F$. Q. E. D. *c. 6. def. 5*

Coroll.

Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus addantur, tota erunt proportionalia.

PROP. XIII.

G	_____	H	_____	I	_____
A	_____	C	_____	E	_____
B	_____	D	_____	F	_____
K	_____	L	_____	M	_____

Si prima *A* ad secundam *B* eandem habuerit rationem, quam tertia *C* ad quartam *D*; tertia vero *C* ad quartam *D* maiorem habuerit rationem, quam quinta *E* ad sextam *F*; prima quoque *A* ad secundam *B* maiorem rationem habebit, quam quinta *E* ad sextam *F*.

Sume pſarum *A*, *C*, *E* æquemultiplices *G*, *H*, *I*: ipſarumque *B*, *D*, *F* æquemultiplices *K*, *L*, *M*. Quia $A. B :: C. D$; si $H \propto L$, *a* erit $G \propto K$. Sed quia $\frac{C}{D} \propto \frac{E}{F}$, *b* fieri poteſt ut ſit $H \propto M$. *c* S. def. 5. L , & I non $\propto M$. ergo fieri poteſt ut $G \propto K$, & I non $\propto M$. *c* ergo $\frac{A}{B} \propto \frac{E}{F}$. Q. E. D. *c. 8. def. 5*

Schol.

Quod si $\frac{C}{D} \propto \frac{E}{F}$, erit quoque $\frac{A}{B} \propto \frac{E}{F}$. Item

H si

si $\frac{A}{B} \propto \frac{C}{D} \propto \frac{E}{F}$, erit $\frac{A}{B} \propto \frac{E}{F}$, & si $\frac{A}{B} \propto \frac{C}{D} \propto \frac{E}{F}$
erit $\frac{A}{B} \propto \frac{E}{F}$.

PROP. XIV.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D ; prima vero A , quam tertia C major fuerit; erit & secunda B major quam quarta D . Quod si prima A fuerit aequalis tertia C , erit & secunda B aequalis quarta D ; si vero A minor, & B minor erit.

a 7. 5.
b hyp.
c 13. 5.
d 10. 5.

ABCD

Sit $A \propto C$. a ergo $\frac{A}{B} \propto \frac{C}{B}$ sed

$\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$. e ergo $\frac{C}{B} \propto \frac{C}{D}$. d ergo $B \propto D$.

e 7. 5.
f hyp.
g 11. 6.
h 11.

D. Simili argumento si $A \propto C$, d erit $B \propto D$.
Sin ponatur $A = C$; ergo $C : B :: A : B$ f ::
C. D. g ergo $B = D$. Quæ E. D.

Schol.

A fortiori, si $\frac{A}{B} \propto \frac{C}{D}$, atque $A \propto C$, erit $B \propto D$. Item si $A = B$, erit $C = D$. Et si $A \propto C$, vel $\propto B$, erit pariter $C \propto D$, vel $\propto D$.

PROP. XV.

Partes C & E cum pariter multiplicibus AB , & DE in eadem sunt ratione, si prout sibi mutuo respondent, ita sumantur. ($AB : DE :: C : F$.)

Sint AG , GB partes multiplicis AB ipsi C æquales: item DH , HE

HE partes multiplicis DE ipsi F æquales. ^{a hyp.}
 Harum numerus illarum numero æquatur. er-
 go, quum $A.G.DH::C.F::GB.HE$. erit
 $AG + GB(AB)DH + HE(DE)::$
 $C.F.Q.E.D.$

PROP. XVI.

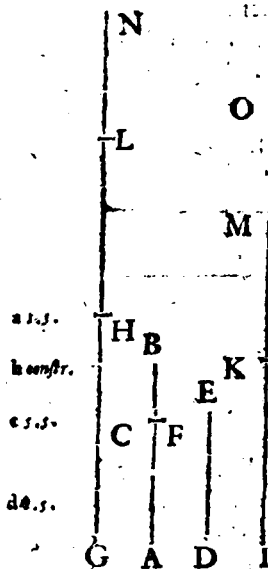
*Si quatuor magnitudines A, B, C, D propor-
 tionales fuerint; & vicissim proportionales e-
 runt. (A.C::B.D.)*

Accipe E & F æquemultiplices ipsarum A
 & B. ipsarumque C & D æquemultiplices G
 & H. Itaque E. F *a*::A. B. *b*::C. D *a*::G.
 H. Quare si E *c*, =, > G, *c* erit similiter F *c*,
 =, > H. *d* ergo A. C::B. D. Q.E.D.

Schol.

Alterna ratio locum tantum habet, quando
 quantitates ejusdem sunt generis. Nam Hete-
 rogenæ quantitates non comparantur.

PROP. XVII.

Si compositae magnitudines
proportionales fuerint ($AB.$
 $CB :: DE. FE;$) ha quoque
divisae proportionales erunt.
($AC. CB :: DF. FE.$)

Accipe GH, HL, IK, K
M ordine æquemultiplices i-
psarum $AC, CB, DF, FE.$
item LN, MO æquemulti-
plices ipsarum $CB, FE.$ To-
ta GL totius AB tam mul-
tiplex est, quam una GH u-
nius AC , b id est quam IK
ipsius DF ; c hoc est quam
tota IM totius $DE.$ Item $H-$
 $N (HL + LN)$ ipsius CB
 d æquemultiplex est, ac KO
($KM + MO$) ipsis $FE.$

Quum igitur per hyp. $AB,$
 $BC :: DE. EF.$ si $GL \leftarrow, =, \rightarrow HN,$ etiam si-
 $e 6. def. 5.$ militer e erit $IM \leftarrow, =, \rightarrow KO.$ itaque ablatis
hinc inde communibus $HL, KM.$ si reliqua
 $f 5. ax.$ $GH \leftarrow, =, \rightarrow LN,$ f erit similiter $IK \leftarrow, =, \rightarrow$
 $g 6. def. 5.$ $MO.$ g unde $AC. CB :: DF. FE. Q. E. D.$

PROP. XVIII.

$\begin{array}{c} \text{C} \\ | \\ \text{B} \\ | \\ \text{A} \end{array}$
 $\begin{array}{c} \text{F} \\ | \\ \text{G} \\ | \\ \text{E} \\ | \\ \text{D} \end{array}$
Si divise magnitudines sint proportionales ($AB.BC::DE.EF$),
hae quoque compositae proportionales erunt ($AC.CB::DF.FE$).
 Nam si fieri potest, sit $AC.CB::DF.FG \rightarrow FE$, ^{a 17.5.} ergo erit divisim $AB.BC::DG.GF$. ^{b hyp.} hoc est $DG.GF::DE.EF$. ^{c 14.5.} ergo cum $DG \rightarrow DE$, ^{d 9.4x.} erit $GF \rightarrow EF$. Q.E.A.
 Simile absurdum sequetur, si dicatur $AB.CB::DE.GF \rightarrow FE$.

PROP. XIX.

$\begin{array}{c} \text{C} \\ | \\ \text{A} \text{---} \text{F} \text{---} \text{B} \\ | \\ \text{D} \text{---} \text{F} \text{---} \text{E} \end{array}$
Si quemadmodum totum AB ad totum DE, ita ablatum AC se habuerit ad ablatum DF; & reliquum CE ad reliquum FE, ut totum AB ad totum DE, se habebit.

Quoniam $a AB.DE::AC.DF$, ^{a hyp.} b erit permutando $AB.AC::DE.DF$. ^{b 16.5.} ergo divisim $AC.CB::DF.FE$. ^{c 17.5.} quare rursus b permutando $AC.DF::CB.FE$; ^{d hyp.} hoc est $AB.DE::CB.FE$. Q.E.D. ^{e 14.5.}

Coroll.

1. Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus subducantur, residua erunt proportionalia.

2. Hinc demonstrabitur conversu ratio.

Sit $AB.CB::DE.FE$. Dico $AB.AC::$

H 3

DE.

D.E.DF. Nam *a* permutando A.B.D.E::C.
B.F.E. *b* ergo A.B.D.E::A.C.D.F. quare i-
terum permutando, A.B.A.C::D.E.DF.Q.
E.D.

PROP. XX.

Si sint tres magnitudines A, B, C; & alie D, E, Fipsis aequales numero, quae bina & in eadem ratione sumantur (A.B::D.E, atq; B.C::E.F;) ex aquo autem prima A major fuerit, quam tertia C; erit & quarta D major quam sexta F. Quod si prima A tertia C fuerit aequalis; erit & quarta D aequalis sextae F. Sin illa minor, hac quoque minor erit.

A B C D E F

a hyp.*b* cor. 4. 3.*c* hyp. &*d* schol.*e* 10. 5.*f* 7. 5.*g* 11. 5. &*h* 9. 5.

Hyp. Si $A = C$, quoniam $A.E.F::B.C.b$
erit inverte $F.E::C.B.c$ Sed $\frac{C}{B} = \frac{A}{B}$ *d* ergo

$\frac{F}{E} = \frac{A}{B}$ vel $\frac{D}{E}$ *e* ergo $D = F.f$ Q.E.D.

2. *Hyp.* Simili argumento, si $A > C$, ostendetur $D > F.$

3. *Hyp.* Si $A = C$, quoniam $F.E::C.B::f$
 $A.B::D.E$ *g* erit $D = F.Q.E.D.h$

PROP. XXI.

Si sint tres magnitudines A, B, C; & alie D, E, Fipsis aequales numero, quae bina & in eadem ratione sumantur, fueritq; perturbata eorum proportio, (A.B::E.F atque B.C::D.E;) ex aquo autem prima A quam tertia C ma-

A B C D E F

ior fuerit; erit & quarta D quam sexta F maior. Quod si prima fuerit tertia aequalis, erit & quarta aequalis sexta: si illa maior, hac quoque minor erit.

1. Hyp. A = C. Quoniam a D.E::B. ^{a hyp.}
C, invertendo erit E.D::C.B. atqui $\frac{C}{B} \rightarrow \frac{A}{B}$ ^{b s. s. c. s. s. d. s. s.}
ergo $\frac{E}{D} \rightarrow \frac{A}{B}$, hoc est $\frac{E}{F}$. d ergo D = F. Q. ^{d s. s.}

E. D.

2. Hyp. Similiter, si A = C, erit D = F.

3. Hyp. Si A = C. quoniam E. D::C. B
::e A. B::f E. F. g erit D = F. Q. E. D.

PROP. XXII.

Si sint quotcumque magnitudines A, B, C; & alia ipsis aequales numero D, E, F, quae binae & in eadem ratione sumantur (A. B:: D. E. & B. C:: E. F;) & ex aequalitate in eadem ratione erunt (A. C:: D. F.)

Accipe G, Hipfarum A, D; & I, Kipfarum B, E; item L, Mipfarum E, F eque-multiplices.

Quoniam a A. B:: D. E. ^{a hyp.}
b erit G. I::H. K. eodem ^{b s. s.}
modo, erit I. L::K. M. ergo
si G =, =, = L, c erit H. ^{c s. s.}
=, =, = M; d ergo A. C ^{d s. s.}

:: D. F. Eodem pacto si ulterius C. N::F. O, erit ex aequali A. N::D. O. Q. E. D.

H 4

PROP.

PROP. XXIII.

Si sint tres magnitudines A, B, C, aliq³ D, E, F ipsiſ equalēs numero, quæ binæ in eadēm ratione ſumantur; fuerit autem perturbata earum proportio. (A.B::E.F.

ABCDEF & B.C::D.E.) etiam ex æqualitate in eadēm ratione erunt.

Sume G, H, I, ipſarum A, B, D; item K, L, M ipſarum C, E, F æquemultiplices. erit G. H a:: A. B b:: E. F a:: L. M. porro quia b. B. C::D. E. erit c. H. K::I. L. ergo G, H, K; & I, L, M habent ſe juxta 21.5. quare ſi G c, =, = K, erit ſimiliter I c, =, = M. d proinde A.C::D. F. Q.E.D.

a 15.5.
b hyp.
c 4.5.

d 6. def. 5

Eodem modo ſi plures fuerint magnitudinibus tribus, &c.

Coroll.

* 21. & Ex * his ſequitur, rationes ex iisdem rationibus compoſitas eſſe inter ſe eaſdem. item, earundem rationum eaſdem partes inter ſe eaſdem eſſe.

* 23.5. &
20. def. 5

PROP. XXIV.

A-----I-----
C-----B G Si prima A B ad ſecundam C eandem habuerit
D-----I----- rationem quam tertia
F-----E H DE ad quartam F; ha-
buerit autem & quinta B G ad ſecundam C e-
andem rationem, quam ſexta E H ad quartam
F;

F; etiam composita prima cum quinta (AG) ad secundam C eandem habebit rationem, quam tertia cum sexta (DH) ad quantam F.

Nam quia a A B. C :: DE. F. atque ex hyp. ^{a hyp.}
& inverse C. B G :: F. E H, erit b ex æquali A-
B. B G :: DE. E H. ergo componendo A G.
B G :: DH. E H. ^{b 22.5.} c item B G. C :: E H. F. ^{c hyp.} b er-
go rursus ex æquo, A G. C :: DH. F. Q. E. D.

PROP. XXV.

Si quatuor magnitudines pro-
portionales fuerint (A B. C D ::
E. F.) maxima AB & minima
F reliquis CD & E majores e-
runt.

Fiant A G = E ; & C H = F.

Quoniam A B. C D a :: E. F b :: ^{a hyp.}
A G. C H. ^{b 7.5.} c erit A B. C D :: G-
B. H D. ^{c 18.5.} d sed A B. C D. ^{d hyp.} e er-
go G B. C H. ^{e schol.} atqui A G + F
= E + C H. ergo A G + F + G B = E +
C H + H D, hoc est A B + F = E + C D.
^{14.5.}

Q. E. D.

Quæ sequuntur propositiones non sunt Eu-
clidis; sed ex aliis desumptę, ob frequentem
earum usum Euclidæis subungi solent.

PROP. XXVI.

A-----C-----
B-----D-----
E-----

Si prima ad secun-
dam habuerit majo-
rem proportionem,
quam tertia ad quartam; habebit convertendo,
secunda ad primam minorem proportionē, quam
quarta ad tertiam. Sit

Sit

Sit

Sit

Sit $\frac{A}{B} \propto \frac{C}{D}$. Dico $\frac{B}{A} \propto \frac{D}{C}$. Nam concipe

a 13.5. $C = E$ a ergo $\frac{A}{B} \propto \frac{E}{B}$ b quare $A \propto E$. c ergo.
b 10.5. $\frac{D}{B} \propto \frac{E}{B}$
c 8.5. $\frac{B}{A} \propto \frac{B}{E}$ d vel $\frac{D}{C}$ Q.E.D.
d cor. 4.5.

PROP. XXVII.

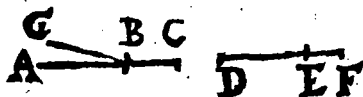
Si prima ad secundam habuerit maiorem proportionem, quam tertia ad quartam;

habebit quoque vicissim prima ad tertiam maiorem proportionem, quam secunda ad quartam.

Sit $\frac{A}{B} \propto \frac{C}{D}$. Dico $\frac{A}{C} \propto \frac{B}{D}$. Nam puta $\frac{E}{B} = \frac{C}{D}$.

a 10.5. a ergo $A \propto E$. b ergo $\frac{A}{C} \propto \frac{E}{C}$ c vel $\frac{B}{D}$ Q.E.D.
b 8.5.
c 16.5.

PROP. XXVIII.

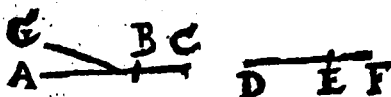
Si prima ad secundam habuerit maiorem proportionem, quam tertia ad quartam; habebit quoque composita prima cum secunda ad secundam maiorem proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam.

Sit $\frac{AB}{BC} \propto \frac{DE}{EF}$. Dico $\frac{AC}{BC} \propto \frac{DF}{EF}$. Nam cogita

a 10.5. $\frac{GB}{BC} = \frac{DE}{EF}$ a ergo $\frac{AB}{BC} \propto \frac{GB}{BC}$ adde utrinque BC,
b 4. ax. b erit $\frac{AC}{BC} \propto \frac{GC}{BC}$ c ergo $\frac{AC}{BC} \propto \frac{GC}{BC}$ d hoc est $\frac{DF}{EF}$.
c 8.5. Q.E.D.
d 18.5.

PROP.

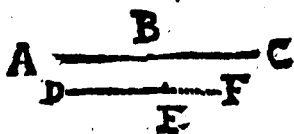
PROP. XXIX.

Si composita prima cum secunda ad secundam majorem habuerit proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam; habebit quoque dividendo prima ad secundam majorem proportionem quam tertia ad quartam.

Sit $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AB}{BC} = \frac{DE}{EF}$. Intellige $\frac{GC}{BC} = \frac{DE}{EF}$ a ergo $\frac{AC}{BC} = \frac{GC}{BC}$. aufer commune a 1. 5.
 $\frac{GC}{BC} = \frac{DE}{EF}$.
 $\frac{BC}{BC}$ b erit $\frac{AB}{BC} = \frac{GB}{BC}$. c ergo $\frac{AB}{BC} = \frac{CB}{BC}$ d vel $\frac{DE}{EF}$ b 5. ax.
 Q. E. D. c 1. 5.
 d 17. 5.

PROP. XXX.

Si composita prima cum secunda ad secundam habueris majorem proportionem, quam

composita tertia cum quarta ad quartam; habebit, per conversionem rationis, prima cum secunda ad primam minorem rationem, quam tertia cum quarta ad tertiam.

Sit $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AC}{AB} = \frac{DF}{DE}$. Nam quia $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$ b erit dividendo $\frac{AB}{BC} = \frac{DF}{EF}$ c conver- a hyp.
 tendo igitur $\frac{BC}{AB} = \frac{EF}{DE}$ d ergo componendo $\frac{AC}{AB} = \frac{DE}{DE}$ b 29. 5.
 Q. E. D. c 26. 5.
 d 28. 5.

PROP.

PROP. XXXI.

$\begin{array}{l} A \text{-----} D \text{-----} \\ B \text{-----} E \text{-----} \\ C \text{-----} F \text{-----} \\ G \text{-----} \\ H \text{-----} \end{array}$
 Si sint tres magnitudines A, B, C, & aliae ipsiſ aequales numero D, E, F; ſitque maior portio prima priorum ad ſecundam, quam prima poſteriorum ad ſecundam $\left(\frac{A}{B} \text{---} \frac{D}{F}\right)$ item ſecunda priorum ad tertiam maior, quam ſecunda poſteriorum ad tertiam $\left(\frac{B}{C} \text{---} \frac{E}{F}\right)$ erit quoque ex aequalitate maior portio prima priorum ad tertiam, quam prima poſteriorum ad tertiam $\left(\frac{A}{C} \text{---} \frac{D}{F}\right)$

a 10. ſ. Concipe $\frac{G}{C} = \frac{E}{F}$ a ergo $E \text{---} G$. b ergo

b 1. ſ. $\frac{A}{C} \text{---} \frac{A}{B}$ Rurſus, puta $\frac{H}{G} = \frac{D}{E}$ c ergo $\frac{H}{G} \text{---} \frac{A}{B}$ d

d 10. ſ. ergo fortius $\frac{H}{G} \text{---} \frac{A}{G}$ d quare $A \text{---} H$. e proinde

e 1. ſ. $\frac{A}{C} \text{---} \frac{H}{C}$ vel $\frac{D}{F}$ Q. E. D.

PROP. XXXII.

$\begin{array}{l} A \text{-----} D \text{-----} \\ B \text{-----} E \text{-----} \\ C \text{-----} F \text{-----} \\ G \text{-----} \\ H \text{-----} \end{array}$
 Si ſint tres magnitudines A, B, C; & aliae ipſiſ aequales D, E, F; ſitq; maior portio prima priorum ad ſecundam, quam ſecunda poſteriorum ad tertiam $\left(\frac{A}{B} \text{---} \frac{E}{F}\right)$ item ſecunda priorum ad tertiam maior quam prima poſteriorum ad ſecundam $\left(\frac{B}{C} \text{---} \frac{D}{E}\right)$ erit

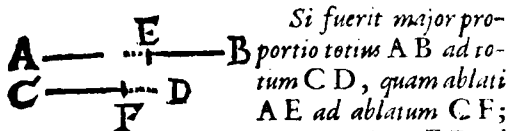
erit quoque ex æqualitate major proportio primæ
priorum ad tertiam, quam prima posteriorum ad
tertiam ($\frac{A}{C} \leftarrow \frac{D}{F}$)

Intellige $\frac{G}{C} = \frac{D}{E}$. a ergo $B \leftarrow C$. b ergo $a 10.5.$
 $\frac{G}{C}$ $b 8.5.$

$\frac{A}{G} \leftarrow \frac{A}{B}$. Rurfus concipe $\frac{H}{G} = \frac{E}{F}$. c ergo $\frac{H}{G} \rightarrow \frac{A}{G}$. $c 10.13.$
 $\frac{H}{G}$ $d 5.$

a quare $A \leftarrow H$. b proinde $\frac{A}{C} \leftarrow \frac{H}{C}$ d vel $\frac{D}{F}$ d 13.5.
Q. E. D.

PROP. XXXIII.

erit & reliqui EB ad
reliquum FD major proportio, quam totius AB
ad totum CD.

Quoniam $\frac{AB}{CD} = \frac{AE}{CF}$ a b p. $b 17.5.$
 $\frac{AB}{CD}$ $c 30.5.$

$\frac{AB}{AE} \leftarrow \frac{CD}{CF}$ c ergo per conversionem rationis
 $\frac{AB}{EB} \rightarrow \frac{CD}{FD}$ permutando igitur $\frac{AB}{CD} \rightarrow \frac{EB}{FD}$ Q.
E. D.

PROP. XXXIV.

A ——— D ——— Si sint quotcun-
B ——— E ——— que magnitudines,
C ——— F ——— & alia ipsis æ-
G ——— H ——— quales numero, sit-

que major proportio prima priorum ad primam
posteriorum, quam secunda ad secundam; &
hac major quam tertia ad tertiam, & sic dein-
ceps:

ceps : habebunt omnes priores simul ad omnes posteriores simul, majorem proportionem, quam omnes priores, relicta prima, ad omnes posteriores, relicta quoque prima ; minorem autem, quam prima priorum ad primam posteriorum, majorem denique etiam, quam ultima priorum ad ultimam posteriorum.

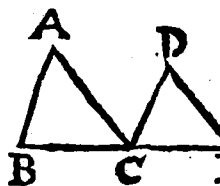
Horum demonstratio est penes interpretationem, quos adeat, qui eam desiderat. nos omisimus, levitatis studio ; & quia illorum nullus usus in elementis.

LIB. VI.

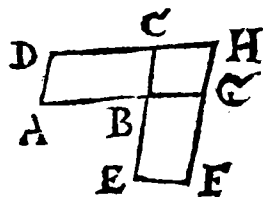
DEFINITIONES.

I.

Similes figuræ rectilineæ sunt (A-B-C, D-C-E,) quæ & angulos singulos singulis æquales habent ; atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia.

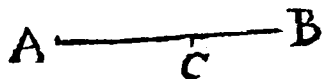

Ang. B=DCE ; & AB.BC::DC.EE. item ang. A=D ; atque BA.AC::CD.DE. denique ang. ACB=E. atque BC.CA::CE.ED.

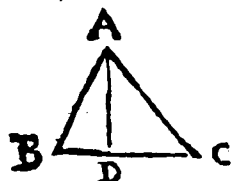
II. Reciproce autem sunt (B D, B F,) cum in utraque figura antecedentes, & consequentes rationum terminum

fuerint. hoc est, A B. B G :: E B. B C.)

III. Secundum extremam & me-

diam ratione recta linea A B secta esse dicitur, cum ut tota A B ad majus segmentum A C, ita majus segmentum A C ad minus C B se habuerit. (A B. A C :: A C. C B.)

IV. Altitudo cujusque figuræ A B C est linea perpendicularis A D, à vertice A ad basim B C deducta.

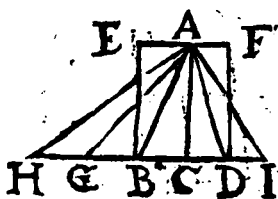
V. Ratio ex rationibus componi dicitur, cum rationum quantitates inter se multiplicata, aliquam effecerint rationem.

Ut ratio A ad C, componitur ex rationibus A ad B, & B ad C. nam $\frac{A}{B} \times \frac{B}{C} = \frac{A}{C}$ 220. def. 5. b 15. 5.

$$\frac{A}{C} = \frac{AB}{BC}$$

PROP.

PROP. I.

Triangula ABE , ACD , & parallelogramma $BCAE$, $CDFA$, quorum eadem fuerit altitudo, ita se habent inter se, ut

bases BC , CD .

a 3.1.

a Accipe quotvis BG , HG , ipsi BC æquales; item $DI=CD$. & connecte AG , AH , AI .

b 3.1.

b Triangula ACB , ABG , AGH æquantur; b item triang. $ACD = ADI$. ergo triangulum ACH tam multiplex est trianguli ACB , quam basis HC basis BC . & æquemultiplex est triang. ACI trianguli ACD , ac basis CI basis CD . verum si $HC = CI$, c

c sch. 3.1.

erit similiter triang. $AHC = ACI$. d

d 1. def. 5.

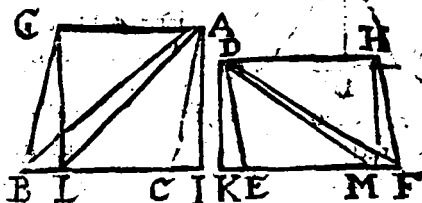
ideoque $BC, CD ::$ triang. $ABC, AGD ::$ e

d 4.1.1.

pgr. $CE, CF, Q.E.D.$

e 5.5.

Schol.

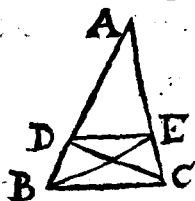

Hinc, triangula ABC, DEF , & parallelogramma $AGBC, DEFH$, quorum æquales sunt bases BC, EF , ita se habent ut altitudines AI, DK .

a Su-

a Sume $IL = CB$; & $KM = EF$; ac junge a 3. 7.
 LA, LG, MD, MH . liquet esse triang. ABC .
 $DEF :: b$ $ALIDKM :: c$ $ALDK :: d$ pgr. b 7. 5.
 $AGBC.DEFH.Q.E.D.$ c 1. 6.
 d 41. 5.
 e 15. 5.

PROP. II.

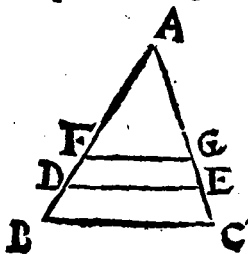

*Si ad unum trianguli A
 BC latus BC , parallela di-
 cta fuerit recta quadam li-
 $nea DE$, hac proportionali-
 ter secabit ipsius trianguli
 $lata$ ($AD.BD :: AE.$
 EC .) Et si trianguli latera
 $proportionaliter$ secta fuerint ($AD.BD :: A-$
 $E.EC$) qua ad sectiones D, E . adjuncta fueris
 $recta$ linea DE , erit ad reliquum ipsius triangu-
 li latus BC parallela. Ducantur CD, BE .*

1. *Hyp.* Quia triang. DEB $a = DEC$; b a 37. 5.
 erit triang. $ADE.DBE :: ADE.ECD$. b 7. 5.
 atqui triang. $ADE.DBE$ $c :: AD.DB.$ & c 1. 6.
 triang. $ADE.DEC$ $d :: AE.EC.$ d ergo $A-$ d 11. 5.
 $D.DB :: AE.EC$.

2. *Hyp.* Quia $AD.DB :: AE.EC.$ e hoc e 1. 6.
 est triang. $ADE.DBE :: ADE.ECD$;
 f erit triang. $DBE = ECD$. g ergo DE, BC f 9. 5.
 sunt parallelae. $Q.E.D.$ g 19. 5.

Schol.

*Imo si plures $DE,$
 FG , ad unum latus $B-$
 C parallela fuerint, e-
 $runt$ omnia laterum se-
 $gmenta$ proportionalia.*

*Nam $DF.FA$ $a ::$
 I $EG.$*

2.6.

E.G.A; & componendo, invertendoque
F.A.D.A::G.A.E.A; a ac D.A. D.B::E-
A.E.C. ergo ex æquo D.F. D.B::E.G.E.C.
Q.E.D.

Coroll.

Si D.F. D.B::E.G.E.C; a erunt B.C, D.E,
F.G parallele.

PROP. III.

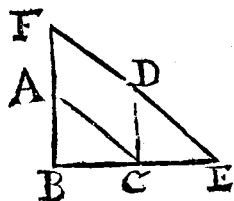
Si trianguli B.A.C. angulus
B.A.C. bisariam sectus sit, se-
cans autem angulum recta linea
A.D. secuerit & basim, basis
segmenta eandem habebunt ra-
tionem quam reliqua ipsius tri-
anguli latera (B.D. D.C::A-
B. A.C.) Et si basis segmenta eandem habeant
rationem quam reliqua ipsius trianguli latera
(B.D. D.C::A.B. A.C.) recta linea A.D
qua à vertice A ad sectionem D ducitur, bis-
ariam secat trianguli ipsius angulum B.A.C.

Produc B.A; & fac A.E=A.C. & junge
C.E.

1. Hyp. Quoniam A.E=A.C, erit ang. A-
C.E a =E b = $\frac{1}{2}$ B.A.C c =D.A.C. d ergo D-
A, C.E parallele sunt. e quare B.A. A.E (A.C)
::B.D. D.C. Q.E.D.

2. Hyp. Quoniam B.A. A.C. (A.E)::B.D.
D.C. ferunt D.A, C.E parallele: g ergo ang.
B.A.D=E; & ang. D.A.C g =A.C.E h E. k
ergo ang. B.A.D=D.A.C. bisectus igitur est
ang. B.A.C. Q.E.D.

PROP.

*Aequiangulorum
triangulorum ABC,
DCE proportionalia
sunt latera, quæ circum
æquales angulos B, D-
CE (AB. BC :: D-
C. CE, &c.) & ho-
mologa sunt latera AB, DC, &c. quæ æqua-
libus angulis ACB, E, &c. subiunguntur.*

Statue latus BC in directum lateri CE, &
produc BA, ac ED donec a occurrant.

Quoniam ang. Bb = ECD, & sunt BF, C ^{a 32. r.}
D. parallelæ. Item quia ang. BCA b = CED, ^{& 13. ax.}
c sunt CA, E. F parallelæ. Figura igitur CAF- ^{b hyp.}
D est parallelogramma. d ergo AF = CD; d ^{c 12. r.}
& AC = FD. Liquet igitur AB. AF (C- ^{d 34. r.}
D) e :: BC. CE. f permutando igitur AB. ^{c 2. 6.}
BC :: CD. CE. e item BC. CE :: FD. (A- ^{f 16. f.}
C) DE. f ergo permutando BC. AC :: C- ^{g 22. f.}
E. DE. quare etiam g ex æquo AB. AC :: C-
D. DE. ergo, &c.

Coroll. Hinc AB. DC :: BC. CE :: AC. DE.

Schol.

Hinc si in triangulo FBE ducatur uni late-
ri FE parallela AC; erit triangulum ABC
simile toti FBE.

PROP. V.

Si duo triangula ABC, DEF latera propor-
tionalia habeant (AB. BC :: DE. EF. & AC.
BC :: DF. EF. item AB. AC :: DE. DF) æqui-
angula erunt triangula, & æquales habebunt eos
angulos, sub quibus homologa latera subiungun-
tur.

1 2

Ad

Ad

203 603

-204472-

bAAd

pvvq

a 33.1.

b 33.1.

c 4.6.

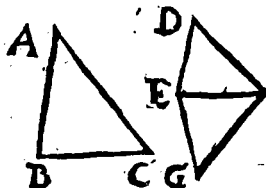
d hyp.

e 12.5.

f 9.5.

g 1.1.

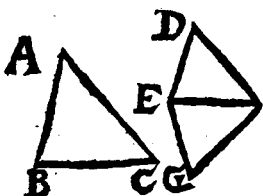
h 33.1.

Ad latus EF fac ang. FEG = B; a & ang. EFG = C, b quare etiam ang. G = A. ergo GE. EF c :: AB. BC :: d DE. EF.

e ergo GE = DE. Item GF. FE c :: AC. CB d :: DF. FE. e ergo GF = DF. Triangula igitur DEF, GEF sibi mutuo æquilatera sunt. f ergo ang. D = G = A. g & ang. FED = FEG = B. g proinde & ang. DFE = C. ergo, &c.

PROP. VI.

Si duo triangu-
la ABC, DEF u-
num angulum B u-
ni angulo DEF æ-
qualem, & circum
æquales angulos B,
DEF latera pro-

portionalia habuerint (AB. BC :: DE. EF,) æquiangula erunt triangu-
la ABC, DEF; æ-
qualesq; habebunt angulos, sub quibus homologa
latera subtenduntur.

Ad latus EF fac ang. FEG = B, & ang. EFG = C. a unde & ang. G = A. ergo GE. EF b :: AB. BC c :: DE. EF. d ergo DE = GE. atqui ang. DEF e = B f = GEF. g ergo ang. D = G = A. h proinde etiam ang. EDF = C. Q.E.D.

a 33.1.

b 4.6.

c hyp

d 9.5.

e hyp.

f conf.

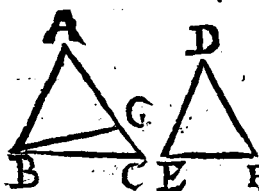
g 4.1.

h 33.1.

PROP.

LIBER VI.
PROP. VII.

233

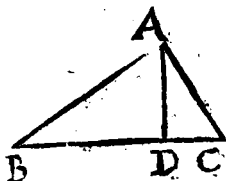

Si duo triangula
 ABC, DEF unum
angulum A uni an-
gulo D aequalem,
circa autem alios
 F angulos ABC, E la-
tera proportionalia

habeant ($AB:BC::DE:EF$;) reliquorum
autem simul utrumque C, F aut minorem aut non
minorem recto, equiangula erunt triangula $A-$
 BC, DEF , & aequales habebunt eos angulos
circum quos proportionalia sunt latera.

Nam si fieri potest, sit ang. $ABC = E$. fac
igitur ang. $ABG = E$; ergo cum ang. $A = D$,
erit etiam ang. $AGB = F$. ergo $AB:BG$ ^{a hyp.} b _{3.5.21}
 $:: DE:EF$ ^d _{4.6.} $:: AB:BC$. ^e _{d hyp.} ergo $BG = BC$. ^f _{9.5.}
ergo ang. $BGC = BCG$. ^g ergo ang. BGC .
vel C minor est recto; ^h _{cor. 17.2.} ergo ang. AGB , vel
 F recto major est. ergo anguli C & F non sunt
ejusdem speciei, contra Hyp.

PROP. VIII.

Si in triangulo re-
ctangulo ABC , ab an-
gulo recto BAC in ba-
sin BC perpendicularis
 AD ducta est; quae ad
perpendicularem trian-
gula ADB, ADC ,

tum toti triangulo ABC , tum ipsa inter se, simi-
lia sunt.

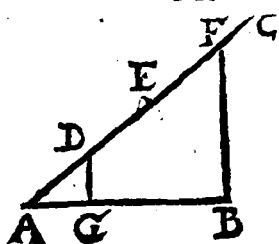
a 67. b 12. ax. c 32. & d 6. d vid. 27. 6. Nam ob angulos BAC, ADB rectos, b ideoque æquales, & B communem, trigona BAC, ADB similia sunt. Simili discursu, similia sunt triangula BAC, ADC . *d* proinde ADB, ADC similia erunt. Q.E.D.

Coroll.

a 1. def. 6. Hinc 1. $BD.DA :: DA.DC$.

2. $BC.AC :: AC.DC$. & $CB.BA :: B.A.BD$.

PROP. IX

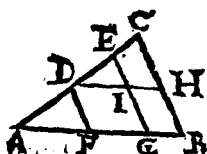
A data recta linea AB imperatam partem $\frac{1}{3}$ (AG) auferre.

Ex A duc infinitam AC utcumq; in qua assume tres, AD, DE, EF æquales utcumque.

b 31. 1. Iunge FB, cui ex D *b* duc parallelam DG. Dico factum.

c 1. 6. d 15. 5. Nam $GB.AG :: FD.AD$. ergo *d* componendo $AB.AG :: AF.AD$. ergo cum $AD = \frac{1}{3} AF$, crit $AG = \frac{1}{3} AB$. Q.E.F.

PROP. X.

Datam rectam lineam AB infectam similiter secare (in F, G,) ut data altera AC, secta fuerit (in D, E.)

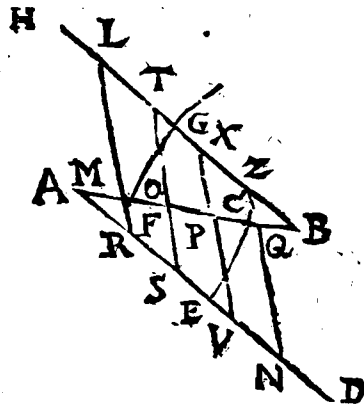
Extremities sectæ & infectæ jungat recta BC. Huic ex punctis E, D *a* duc parallelas EG, DF rectæ secandæ occurrentes in G, & F. Dico factum.

a 37. 1.

a Du-

a Ducatur enim DH parall. AB. Estque *b* $AD:DE::AF:FG$, & $DE:EC::DI$. *c* $IE::FG:GB$. Q.E.F.

Scholium.

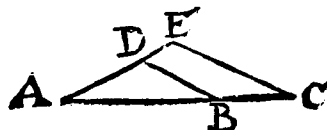

Hinc discimus rectam datam AB in quovis aequales partes (puta 5.) secare. id quod facilius præstabitur sic;

Duc infinitam HD, eique parallelam BH etiam infinitam. Ex his cape partes æquales AR, RS, SV, VN; & BZ, ZX, XT, TL; in singulis una pauciores, quam desiderentur in AB; tum rectæ ducantur LR, TS, XV, ZN. hæc quinquiescabunt datam AB.

Nam RL, ST, VX, NZ *a* parallelæ sunt. ergo *a* $AR:RS:SV:VN$ æquales sunt, *c* erunt *b* $AM:MO:OP:PQ$ æquales. Similiter quia $BZ=ZX$, erit $BQ=QP$. ergo AB quinquiesceta est. Q.E.F. *c* $2.6.$

PROP. XI.

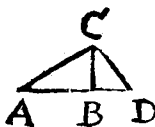
Datis duabus rectis lineis AB, AC, et puncto D, tertiam proportionalem DE invenire.

lem DE invenire.

Junge BD, & ex A B protracta fume BC = AD, per C duc CE parall. BD. cui occurrat AD producta in E. Erit DE expetita.

q. e.

Nam AB. a BC. (AD) :: AD. DE. Q. E. F.

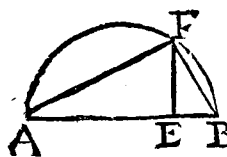

a cor. 3. 6.

Vel sic; Datae sint A B, B C; ex quibus fac angulum rectum ABC. duc AC, & huic normalem CD, cui occurrat AB protracta in D. a

estque AB. BC :: BC. BD.

PROP. XII.

Duabus datis rectis lineis AE, EB, medianam proportionalem EF adinvenire.

a 31. 3.

b cor. 3. 6.

Super tota AB diametro describe semicirculum AFB. Ex E erige perpendicularem EF occurrentem peripheriae in F. Dico AE. EF :: EF. EB. Ducan ur enim AF, & FB. Ex trianguli a rectanguli AFB recto angulo deducta est FE basi perpendicularis; b ergo AE. FE :: FE. EB. Q. E. F.

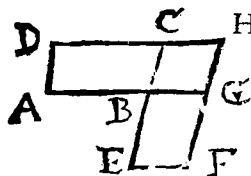
Vel

Vel (in eadem figura) sint $A B, B F$ duæ datæ, b liquet esse $A B. B F :: B F. B E$.

Coroll.

Hinc, linea recta, quæ in circulo à quovis puncto diametri, ipsi diametro perpendicularis ducitur ad circumferentiam usque, media est proportionalis inter duo diametri segmenta.

PROP. XIII.

Aequalium, & unum $A B C$ uni $E B G$ aequalem habentium angulum, parallelogrammorum $B D, B F$, reciproca sunt latera

que circum æquales angulos. ($A B. B G :: E B. B C$.) Et quorum parallelogrammorum $B D, B F$, unum angulum $A B C$ uni angulo $E B G$ æqualem habentium, reciproca sunt latera que circum æquales angulos, illa sunt æqualia.

Nam latera $A B, B G$ circa æquales angulos faciant unam rectam a quare $E B, B C$; etiam in directum jacebunt. Producantur $F G, D C$; donec occurrant.

1. Hyp. $A B. B G b :: B D. B H c :: B F. B d :: B E. B C. e$ ergo, &c.

2. Hyp. $B D. B H f :: A B. B G g :: B E. B C h :: B F. B H. k$ ergo Pgr. $B D = B F. Q. E. D.$

PROP. XIV.

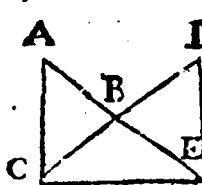
Æqualium, & unum $A B C$, uni $D B E$ æqualem habentium angulum triangulorum $A B C, D B E$, reciproca sunt latera, que circum æ-

I 5

qua-

b 1. 6.
c 7. 5.
d 1. 6.
e 11. 5.
f 1. 6.
g hyp.
h 1. 6.
k 11. 5.
5. 5.

$a -$ $a -$
 $qua -$ $qua -$

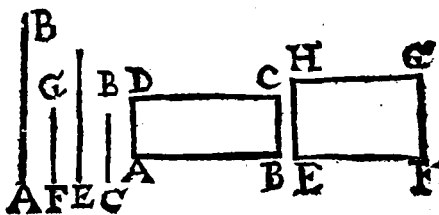
quales angulos ($AB:BE :: DB:BC$.) Et quorum triangulorum ABC, DBE , unum angulum ABC uni DBE equalem habentis reciproca sunt latera, quae circum aequales angulos ($AB:BE :: DB:BC$.) illa sunt aequalia.

Latera CB, BD circa aequales angulos, statuantur sibi in directum; *a* ergo ABE est recta linea. ducatur CE .

1. *Hyp.* $AB:BE :: triang. ABC. CBE$
 $e :: triang. DBE. CBE. d :: DB:BC. e$ ergo, &c.

2. *Hyp.* $Triang. ABC. CBE f :: AB:BE$
 $g :: DB:BC h :: triang. DBE. CBE. k$ ergo
 $triang. ABC = DBE. Q.E.D.$

PROP. XV.

Si quatuor recta linea proportionales fuerint ($AA.FG :: EF.CB$) quod sub extremis AB, CB comprehenditur rectangulum AC , aequale est ei, quod sub mediis EF, FG comprehenditur, rectangulo EG . Et si sub extremis comprehensum rectangulum AC aequale fuerit ei, quod sub me-

mediis comprehenditur, rectangulo $E G$. illa quatuor recta linea proportionales erunt ($A B . F G :: E F . C B .$)

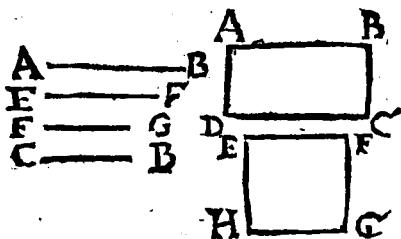
1. *Hyp.* Anguli B & F recti, ac a proinde pares sunt; atque ex *hyp.* $A B . F G :: E F . C B .$ ^{a 12. ax.}
ergo rectang. $A C = E G .$ *Q.E.D.* ^{b 14. 6. c hyp. d 14. 6.}

2. *Hyp.* c Rectang. $A C = E G$; atque ang. $B = F$; *a* ergo $A B . F G :: E F . C B .$ *Q.E.D.*

Coroll.

Hinc ad datam rectam lineam $A B$ facile est datum rectangulum $E G$ applicare, *e* faciendo $A B . E F :: F G . B C .$ ^{e 13. 6.}

PROP. XVI.

Si tres recta linea sint proportionales ($A B . E F :: E F . C B .$) quod sub extremis $A B , C B$ comprehenditur rectangulum $A C$, aequale est ei, quod à media $E F$ describitur, quadrato $E G$. Et si sub extremis $A B , C B$ comprehensum rectangulum $A C$, aequale sit ei, quod à media $E F$ describitur, quadrato $E G$, illa tres recta linea proportionales erunt ($A B . E F :: E F . C B .$)

Accipe $F G = E F .$

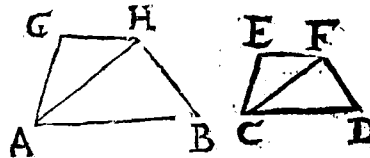
1. *Hyp.*

1. Hyp. $A B . E F a :: E F (F G .) C B$ ergo
 Rectang. $A C b = E G c = E F q . Q . E . D .$
 2. Hyp. Rectang. $A C d = \text{quadr. } E G = E -$
 $F q . e$ ergo $A B . E F :: F G (E F .) B C .$

Coroll.

Sit A in $B = C q$. ergo $A . C :: C . B .$

PROP. XVII.

*A data.
 recta linea
 AB dato,
 rectilineo C-
 EFD si-
 mile simili-*

terq; positum rectilineum. AGHB describere.

a 13.1.

Datum rectilineum resolve in triangula. a fac ang. $A B H = D$; a & ang. $B A H = D C - F$; a & ang. $A H G = C F E$; a & ang. $H A - G = F C E$. Rectilineum $A G H B$ est quæsi-
 tum.

b const.

Nam ang. $B b = D$. & ang. $B A H b = D C -$

c 32.1.

F . c quare ang. $A H B = C F D$; b item ang.

d 2. AN.

$H A G = F C E$, b & ang. $A H G = C F E$.

e 4.6.

c quare ang. $G = E$; & totus ang. $G A B d =$

f 2.5.

g 4. def. 6.

$E C D$. Polygona igitur sibi mutuo æquiangu-

la sunt. Porro ob trigona æquiangula, $A B . B -$

$H e :: C D . D F$. & $A G . G H . e :: C E . E F$.

item $A G . A H . e :: C E . C F$. & $A H . A B e$

$:: C E . C D$, funde ex æquo $A G . A B :: C E .$

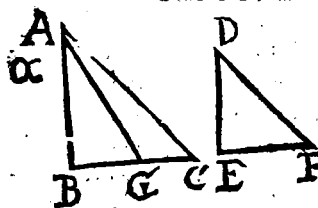
$C D$. eodem modo $G H . H B :: E F . F D$. g

ergo polygona $A B H G$, $C D F E$ similia si-

PROF.

L IBER VI.
PROP. XIIX.

141

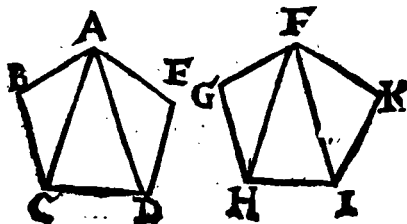
*Similia tri-
angula ABC,
DEF sunt in
duplicata ratio-
ne laterum ho-
mologorum BC-
EF.*

a Fiat $BC.EF :: EF.BG$. & ducatur A-
G. *a 11.6.*
b cor. 4.6
c conf.
d 15.6.
e 1.6.
f 10.
def. 5.
g 11.5.
Quia $AB.DE :: BC.EF :: EF.BG$,
& ang. $B = E$; *d* erit triang. $ABG = DEF$.
verum triang. $ABC.ABG :: BC.BG$; & *f*
 $\frac{BC}{BG} = \frac{BC}{EF}$ bis; ergo triang. $\frac{ABC}{ABG}$ hoc est $\frac{ABC}{DEF}$ *g*
 $= \frac{BC}{EF}$ bis. Q.E.D.

Coroll.

Hinc si tres lineæ BC, EF, BG proportio-
nales fuerint; ut est prima ad tertiam, ita est
triangulum super primam BC descriptum ad
triangulum super secundam EF simile simili-
terque descriptum. vel ita est triangulum su-
per secundam EF descriptum ad triangulum
super tertiam simile similiterque descriptum.

PROP. XIX.

Simi-

Similia polygona ABCDE, FGHIK *in*
similia triangula ABC, FGH; & ACD,
 FHI, & ADE, FIK *dividuntur*, & *nu-*
mero equalia, & *homologa totis*. (ABC, FG-
 H::ABCDE. FGHIK::ACD. FHI
 ::ADE. FIK.) *Et polygona* ABCDE, F-
 GHIK *duplicatam habent eam inter se ratio-*
nem, quam latus homologum BC *ad homologum*
latus GH.

a hyp.
 b 6.6. 1. Nam ang. B a = G; & AB.BCa::FG.
 GH. b ergo triangula ABC, FGH æquian-
 gula sunt. eodem modo, triangula AED, FK-
 I assimilantur. cum igitur ang. BCA b = GH-
 F; & ang. ADE b = FIK; totique anguli B-
 CD, GHI; atque toti CDE, HIKe p3-
 d 3. 22. res sint, d remanent ang. ACD = FHI; &
 c 3. 2. 1. ang. ADC = FIK; e unde etiam ang. CAD
 = HFI. ergo triangula ACD, FHI similia
 sunt. ergo, &c.

2. Quoniam igitur triangula BCA, GHF
 f 19. 6. similia sunt, f erit $\frac{BCA}{GHF} = \frac{BC}{GH}$ bis. ob eandem

causam $\frac{CAD}{HFI} = \frac{CD}{HI}$ bis. denique triang. DEA =

g hyp. 6. DF bis. quare cum BC. GH. g::CD. HI g

16. 5. $\frac{DE}{IK}$
 h sch. 23. DE. IK, h erit triang. BCA. GHF::CAD.

5. HFI::DEA. IKF; k polyg. ABCDE. F-
 k 12. 5. GHIK::BC bis.

GH

Coroll.

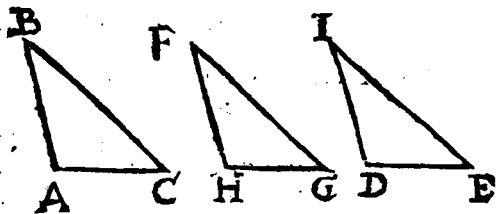
I. Hinc, si fuerint tres lineæ rectæ proportio-
 nales; ut est prima ad tertiam, ita erit polygo-
 num

num super primam descriptum ad polygonum super secundam simile similiterque descriptum vel ita erit polygonum super secundam descriptum ad polygonum super tertiam simile similiterque descriptum.

Unde elicitur methodus figuram quamvis rectilineam augendi vel minuendi in ratione data. Ut si velis pentagoni, cujus latus CD , aliud facere quintuplum inter AB , & AB inveni mediam proportionalem. Super hac * construe ^{11.6.} pentagonum simile dato. hoc erit quintuplum data.

II. Hinc etiam, si figurarum similium homologa latera nota fuerint, etiam proportio figurarum innotescet; nempe inveniendō tertiam proportionalem.

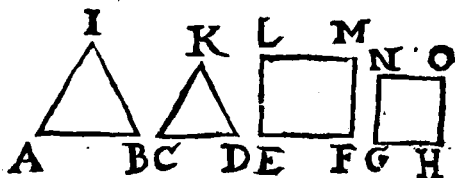
PROP. XX.

Quae (ABC, DIE) eidem rectilineo HFG sunt similia, & inter se sunt similia.

Nam ang. $Aa = Ha = D$, & ang. $Ca = Ga = E$; & ang. $Ba = Fa = I$. a item $AB. AC :: HF. HG :: DI. DE$. a & $AC. CB :: HG. GF :: DE. EI$. & $AB. BC :: HF. FG :: DI. IE$. a ergo ABC, DIE similia sunt. Q.E.D. PROP.

PROP. XXI.

Si quatuor recta lineae proportionales fuerint
 (AB. CD :: EF. GH.) & ab eis rectilinea
 similia similiterq; descripta proportionalia erunt.
 (ABI. CDK :: EM. GO.) Et si à rectis li-
 neis similia similiterq; descripta rectilinea pro-
 portionalia fuerint (ABI. CDK :: EM. GO.)
 ipsa etiam recta lineae proportionales erunt. (AB.
 CD :: EF. GH.)

a 19.6. 1. Hyp. $\frac{AB}{CDK} a = \frac{AB}{CD} bis = a \frac{EF}{GH} bis = \frac{EM}{GO}$

ergo ABI. CDK :: EM. GO. Q.E.D.

b hyp. 2. Hyp. $\frac{AB}{CD} bis = a \frac{AB}{CDK} b = \frac{FM}{GO} c = \frac{EF}{GH} bis.$

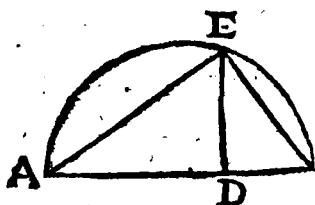
c. 20.6. d cor. 23. ergo AB. CD :: EF. GH. Q.E.D.
 s.

Schol.

Hinc deducitur, & demonstratur ratio mul-
 tiplicandi quantitates surdas. ex gr. Sit $\sqrt{5}$.
 multiplicandus in $\sqrt{3}$. dico provenire $\sqrt{15}$.
 nam ex multiplicationis definitione debet esse,
 $1. \sqrt{3} :: \sqrt{5}$. product. ergo per hanc, q. 1.
 $q. \sqrt{3} :: \sqrt{5}$. q. product. hoc est. $1. 3 :: 5. q.$
 product. ergo q. product. est 15. quare $\sqrt{15}$
 est productus ex $\sqrt{3}$ in $\sqrt{5}$. Q.E.D.

LIBER VI.
THEOR.

245

Si recta li- ^{Petr.}
nea *AB* secta ^{hierig.}
sit utcumque in
D, rectangu-
lum sub parti-
bus *AD*, *DB*
contentum, est

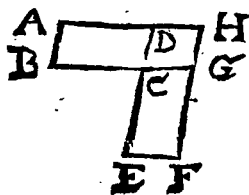
medium proportionale inter earum quadrata. I-
tem rectangulum contentum sub tota *AB*, & u-
na parte *AD*, vel *DB*, est medium proportiona-
le inter quadratum totius *AB*, & quadratum
dictæ partis *AD*, vel *DB*.

Super diametrum *AB* describe semicircu-
lum. ex *D* erige normalem *DE* occurrentem
peripheriæ in *E*. iunge *A*, *E*, *B*, *E*.

Liquet esse *AD*. *DE* *a*::*DE*. *DB*. *b* ergo ^{a cor. 8. 6}
*AD*q. *DE*q.::*DE*q. *DB*q. *c* hoc est, *AD*q. ^{b 22. 6.}
ADB::*ADB*. *DB*q. *Q.E.D.* ^{c 16. 6.}

Porro, *BA*. *AE* *d*::*AE*. *AD*. *e* ergo *BA*q. ^{d cor. 8. 6}
*AE*q.::*AE*q. *AD*q. *f* hoc est *BA*q. *BAD*::
BAD. *AD*q. Eodem modo *AB*q. *ABD*::
ABD. *BD*q. *Q.E.D.* ^{e 22. 6.}
^{f 17. 6.}

Vel sic; sit *Z* = *A* + *E*. liquet esse *A*q. *AE*
::*a* *A*. *E*::*a* *A*. *E*. Eq. item *Z*q. *ZA*::*a* *Z*. *A*.
::*a* *Z*. *A*. Aq. & *Z*q. *ZE*::*a* *Z*. *E*::*Z*. *E*. Eq. ^{a 1. 6.}

PROP. XXIII.

Equiangular, pa-
rallelogramma *AC*, *C*-
F inter se rationem ha-
bens eam qua ex lateri-
bus
K

bus componitur. $\left(\frac{AC}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE} \right)$

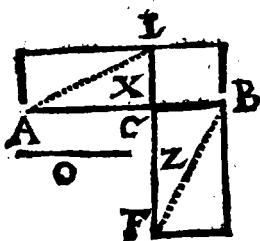
sch. 15. Latera circa equales angulos C a sibi in directum statuantur; & compleatur parallelogrammum CH.

h. 30. def. Ratio $\frac{AC}{CF} = \frac{AC}{CH} + \frac{CH}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE}$. Q.

sch. 6. E. D. $\frac{AC}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{CE}$

Coroll.

Andr. Tacq. 15. Hinc & ex 34. 1. patet primo, Triangula qua unum angulum (ad C) equalem habent, rationem habere ex rationibus rectarum, AC ad CB, & LC ad CF, equalem angulum continentium.

Patet secundo; Rectangula ac*proinde ac parallelogramma quacunque rationem inter se habere compositam ex rationibus basis ad basim, & altitudinis ad altitudinem.

Neque aliter de triangulis ratiocinaberis.

Patet tertio, Quomodo triangulorum ac parallelogrammorum proportio exhiberi possit. Sunt parallelogramma X & Z; quorum bases AC, CB; altitudines vero CL, CF. Fiat $CL : CF :: CB : O$. $\dagger$ erit $X : Z :: AC : O$.

1. 4. 6. 6. 4. 6.

PROP.

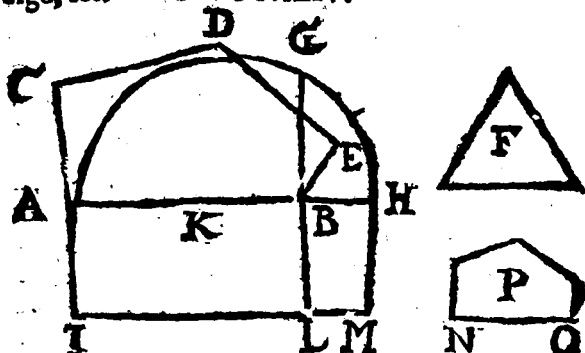
PROP. XXIV.

In omni parallelogrammo $ABCD$, qua circa diametrum AC sunt parallelogramma EG, HF , & toti & inter se sunt similia.

Nam parallelogramma EG, HF habent singula unum angulum cum toto communem. ergo toti & sibi mutuo æquiangula sunt. a Item tam triangula ABC, AEI, IHC , quam triangula ADC, AGI, IF sunt inter se æquiangula. b ergo $AE. EI :: AB. BC$, b atque $AE. AI :: AB. AC$; b & $c. 1. 9.$ $AI. AG :: AC. AD$. c ex æquali igitur, $AE. AG :: AB. AD$. d ergo Pgra. $EG. BD$ similia sunt eodem modo HF, BD similia sunt. ergo, &c.

PROP. XXV.

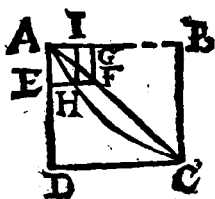
Dato rectilineo $ABEDC$ simile similiterq; positū P , idemq; alteri dato F æquale, constituere.

a Fac rectang. $AL = ABEDC$. b item super BL fac triang. $BM = F$. Inter AB, BH & in-

veni mediam proportionalem NO , super N .
 a 17.6. Od fac polygonum P simile dato $ABEDC$.
 b 1.49. Erit hoc æquale dato F .

1.6. Nam $ABEDC$ (AL.) $P :: e AB. BHf$
 9.5. $:: AL. BM.$ ergo $Pg = BM.b = F. Q.E.F.$
 h 1.49.

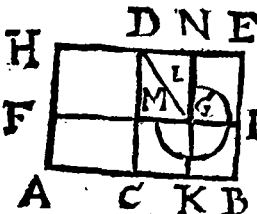
PROP. XXVI.

Si à parallelogrammo
 $ABCD$ parallelogram-
 mum $AGFE$ ablatum
 sit, & simile toti, & simi-
 liter positum, communem
 cum eo habens angulum $E-$
 AG , hoc circa eandem
 cum toto diametrum AC consistet.

Si negas AC esse communem diametrum,
 esto diameter AHC secans EF in H . & du-
 catur HI parall. AE . Parallelogramma $EI, D-$
 Ba similia sunt. b ergo $AE. EH :: AD. DC$
 a 34.6. b 1. def. 6. $c :: AE. EF. d$ proinde $EH = EF. f Q.E.A.$
 c 1.49. d 9.5. f 9. ax.

PROP. XXVII.

Omnium paral-
 lelogrammorum $A-$
 D , AG secundum
 eandem rectam li-
 nearum AB appli-
 catorum, deficienti-
 umq; figuris pa-
 rallelogrammis $C-$

E, KI similibus, similiterq; positis, ei AD , quod
 à dimidia describitur, maximum est AD , quod
 ad

ad dimidium est applicatum, simile existens defectui KI .

Nam quia $GE = GC$, addito communi KI , b erit $KE = CI = AM$. adde commune CG , d erit $AG = Gnom$, MBL . sed $Gnom$. $MBL = CE$ (AD .) ergo $AG = AD$.
 $Q.E.D.$

PROP. XXVIII.

Ad datam rectam lineam AB , dato rectilineo C aequale parallelogrammum AP applicare deficiens figura parallelogramma ZR , quae similis sit alteri parallelogrammo dato D . $\dagger$ Oportet autem datum rectilineum C , cui aequale AP applicandum est, non majus esse eo AF , quod ad dimidiam applicatur, similibus existentibus defectibus, & ejus AF quod ad dimidiam applicatur, & ejus D , cui simile deesse debet.

Biseca AB in E . Super EB a fac pgr. EG simile dato D . b sitque $EG = C + I$. c fac pgr. $NT = I$, & simile dato D , vel EG , duc diametrum FB . fac $FO = KN$; & $FQ = KT$. Per O , & Q duc parallelas SR , QZ , parallelogrammum AP est ist quod quaeritur.

Nam parallelogramma D , EG , OQ , NT ,
 K ZR

Propos. 42. *ZR d sunt similia inter se. Et Pgr. E G e = NT*
24.6. + C e = O Q + C; f quare C = Gnom. O
Propos. 43. *B Q g = A O + P G h = A O + E P = A P.*
2.42. Q. E. F.
43.1.

Ad datam rectam lineam AB, dato rectilineo C aequale parallelogrammum AN applicare, excedens figura parallelogramma OP, qua similis fit parallelogrammo alteri dato D.

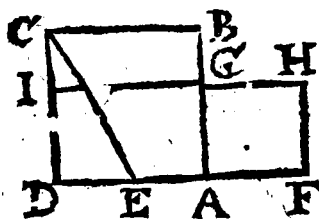
Propos. 42. *Biseca AB in E. super EB a fac Pgr. E G*
25.6. simile dato D. b sitque pgr. HK = E G + C,
43.1. & simile dato D vel E G. fac FEL c = IH;
e & FGM = IK. per LM duc parallelas RN,
MN. & AR parall. NM. Produca BP, G-
BO. Duc diametrum FBN. Pgr. AN est
quasitum.

Propos. 43. *Nam parallelogramma D, HK, LM, E G d*
24.6. similia sunt. e ergo parallelogramma OP si-
mile est parallelogr. LM, vel D. item LM f =
constr. HK f = E G + C. g ergo C = Gnom. E-
3.42. NG. atqui AL k = LB k = BM l ergo C =
43.1. AN. Q. E. F.
2.42. an.

PROP.

LIBER VI.
PROP. XXX.

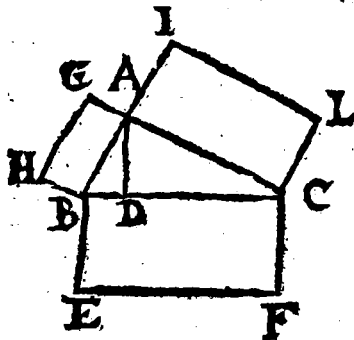
217

Propositio
rectam lineam
terminatam
AB, extre-
ma ac media
ratione seca-
re. (AB.AG
::AG.GB.)

Seca AB in G, ita ut $AB \times BG = AG^2$.
ergo $BA.AG :: AG.GB$. Q.E.F. a. 11.2.
b. 16.6.

PROP. XXXI.

In rectan-
gulis trian-
gulis BAC,
figura qua-
vis BF à
latere BC
rectum an-
gulum BA-
C subten-
dente, de-
scripta, æ-

qualis est figuris BG, AL, quæ priori illi BF
similes, & similiter posite à lateribus BA, AC
rectum angulum continentibus describuntur.

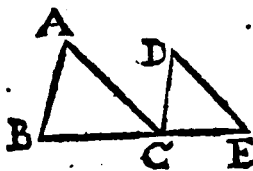
Ab angulo recto BAC demitte perpendi-
cularem AD. Quoniam $DC.CA :: CA.CA$.
 CB , b erit $AL.BF :: DC.CB$. Item ob $D-$
 $B.BA :: a BA.BC$, b erit $BG.BF :: DB.BC$.
ergo $AL + BG.BF :: DC + DB (BC) BC$
ergo $AL + BG = BF$. Q.E.D. a cor. 8.6
b. cor.
20.6.
c. 24.3.
d. sch.
74.5.

Coroll.

Coroll.

Ex hac propositione addi possunt, & subtrahi figuræ quævis similes, eadem methodo, qua quadrata adduntur & subtrahuntur, in schol. 47. 1.

PROP. XXXII.

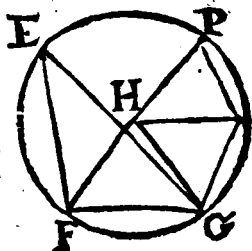
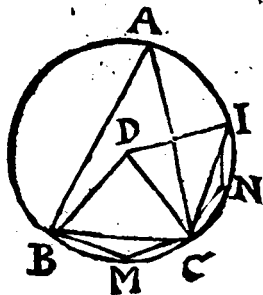
Si duo triangu-
la ABC, DCE , quæ duo
latera duobus lateribus
proportionalia habe-
ant ($AB. AC :: DC.$
 DE), secundum unum

angulum ACD composita fuerint, ita ut homo-
loga eorum latera sint etiam parallela (AB ad
 DC , & AC ad DE) tum reliqua illorum tri-
angulorum latera BC, CE in rectam lineam col-
locata reperientur.

a 29. 1.
b h. p.
c 6. 6.
d 2. ax.
e 32. 1.
f 1. ax.
g 14. 1.

Nam ang. $A = ACD = D$; & $AB. AC :: DC. DE$. ergo ang. $B = DCE$. ergo
ang. $B + A = ACE$. sed ang. $B + A + ACB = 2$ Rect. ergo ang. $ACE + ACB =$
 2 Rect. ergo BC, CE est recta linea. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

In equalibus circulis $DBCA, HFGP$, anguli BDC, FHG eandem habent rationem cum peripheriis BC, FG , quibus insistant; sive ad centra (ut BDC, FHG ,) sive ad peripherias A, E constituti insistant: insuper vero & sectores BDC, FHG , quippe qui ad centra consistant.

Duc rectas BC, FG . Accommoda $CI = CB$; & $GL = FG = LP$; & junge DI, HL, HP .

Arcus BC $a = CI$, item arcus FG , GL , LP æquantur. b ergo ang. $BDC = CDI$ & ang. $FGH = GHL = LHP$. Ergo arcus BI tam multiplex est arcus BC , quam ang. BDI anguli BDC . pariterque equemultiplex est arcus FP arcus FG , atque ang. FHP anguli FHG . Verum si arcus BI $c =$, $\rightarrow FP$, e erit similiter ang BDI $c =$, $\rightarrow FHP$. ergo arc. $BC.FG$ $d ::$ ang. $BDC. FHG$ $e :: BDC. FHG$ $f :: A. E.$ $Q.E.D.$

Rursus ang. $BMC = CNI$; h atque idcirco segm. $BCM = CIN$. k item triang. $BDC = CDI$. l ergo sector $BDCM = CDIN$. Similiter ratione sectores FHG, GHL, LHP æquantur. Quum igitur prout arcus BI $c =$, $\rightarrow FGP$, ita similiter sector BDI $c =$, $\rightarrow FHP$. m erit sect. $BDC. FHG ::$ arc. $BC.FG$; $Q.E.D.$

Coroll.

Hinc 1. Ut sector ad sectorem, sic angulus ad angulum. 11. 3.

2. Ang. BDC in centro est ad 4 rectos, ut arcus BC cui insistit ad totam circumferentiam.

Nam ut ang. BDC ad rectum, sic arcus BC ad quadrantem. ergo BDC est ad 4 rectos, ut

arcus B C ad 4 quadrantes, id est ad totam circumferentiam. item ang. A, 2. Rect.: arc. B C. periph.

Hinc 3. Inaequalium circularum arcus I L, B C, qui aequales subtendunt angulos, siue ad centra, ut I A L & B A C, siue ad peripheriam, sunt similes.

Nam I L. periph. :: ang. I A L, (B A C.)
 4. Rect. item arc. B C. periph. :: ang. B A C.
 4. Rect. ergo I L. periph. :: B C. periph. proinde arcus I L, & B C sunt similes. Unde

4. Dua semidiametri A B, A C à concentricis peripheriis arcus auferunt similes I L, B C.

LIB. VII.

DEFINITIONES

I.

UNitas est, secundum quam unumquodque eorum quæ sunt, unum dicitur.

II. Numerus autem est, ex unitatibus composita multitudo.

III. Pars est numerus numeri, minor majoris, quum minor metitur maiorem.

Omnia pars ab eo numero nomen sibi sumit, per quem ipsa numerum, cuius est pars, metitur; ut 4 dicitur tertia pars numeri 12, quia metitur 12 per 3.

IV. Partes autem, cum non metitur.

Partes quæcunque nomen accipiunt à duobus illis numeris, per quos maxima communis duorum numerorum mensura utrumque eorum metitur. ut 10. dicitur $\frac{2}{3}$ numeri 15, eo quod maxima communis mensura, nempe 5, metitur 10 per 2, & 15 per 3.

V. Multiplex vero major minoris, cum maiorem metitur minor.

VI. Par numerus est, qui bifariam dividitur.

VII. Impar vero numerus, qui bifariam non dividitur; vel, qui unitate differt à pari.

VIII. Pariter par numerus est, quem par numerus metitur per numerum parem.

IX. Pariter autem impar est, quem par numerus metitur per numerum imparem.

X. Im-

X. Impariter vero impar numerus est, quem impar numerus metitur per numerum impariter.

XI. Primus numerus est, quem sola unitas metitur.

XII. Primi inter se numeri sunt, quos sola unitas, communis mensura, metitur.

XIII. Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

XIV. Compositi autem inter se numeri sunt, quos numerus aliquis communis mensura metitur.

In hac definitione & precedenti unitas nota est numerus.

XV. Numerus numerum multiplicare dicitur, cum toties compositus fuerit is qui multiplicatur, quot sunt in ipso multiplicante unitates, & procreatus fuerit aliquis.

Hinc, in omni multiplicatione unitas est ad multiplicatorem ut multiplicatus ad productum.

Nota, quod saepe cum multiplicandi sunt quivis numeri, puta A in B , literarum conjunctio productum denotat. Sic $AB = A$ in B item $CD = C$ in D in E .

XVI. Cum autem duo numeri sese multiplicantes aliquem fecerint, qui factus erit, planus appellabitur; Qui vero numeri sese mutuo multiplicarint, latera illius dicentur. Sic $2(C)$ in $3(D) = 6 = CD$ est numerus planus.

XVII. Cum vero tres numeri mutuo sese multiplicantes fecerint aliquem, qui procreatus erit, solidus appellabitur; Qui autem numeri

meri mutuo sese multiplicarint, latera illius dicentur. Sic, 2 (C) in 3 (D) in 5 (E) $\equiv 30 \equiv CDE$ est numerus solidus.

XVIII. Quadratus numerus est, qui æqualiter æqualis, vel qui sub duobus æqualibus numeris continetur. Sit A latus quadrati; quadratus sic notatur, AA, vel Aq.

XIX. Cubus vero, qui æqualiter æqualis æqualiter, vel qui sub tribus æqualibus numeris continetur. Sit A latus cubi; cubus notatur sic, AAA, vel Ac.

In hac definitione, & tribus precedentibus, unitas est numerus.

XX. Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti æquemultiplex est, vel eadem pars; vel denique cum pars primi secundum, & eadem pars tertii æquemetur quartum, vel vice versa. A. B :: C. D, hoc est, 3.9 :: 5. 15.

XXI. Similes plani, & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

Latera nempe non qualibet, sed quadam.

XXII. Perfectus numerus est, qui suis ipsius partibus est æqualis.

Ut 6. & 28. Numerus vero qui suis ipsius partibus minor est, abundans appellatur; qui vero major, diminutus. ut 12. est abundans, 15 est diminutus.

XXIII. Numerus numerum metiri dicitur per illum numerum, quem multiplicans, vel à quo multiplicatus, illum producit.

In divisione, unitas est ad quotientem, ut dividens

*videns ad divisum. Nota, quod numerus alteri in
neola interjecta subscriptus divisionem denotat.*

*Sic $\frac{A}{B} = A$ divis. per B. item $\frac{CA}{B} = C$ in A divis.
per B.*

Termini sive radices proportionis dicuntur
duo numeri, quibus in eadem proportionem mi-
nores sumi nequeunt.

Postulata.

1. Postuletur, cuilibet numero quotlibet su-
mi posse æquales, vel multiplices.
2. Quolibet numero sumi posse majorem.
3. Additio, subtractio, multiplicatio, divisio,
extractionesque radicum, seu laterum, nume-
rorum quadratorum, & cuborum concedan-
tur etiam, tanquam possibilia.

Axiomata.

1. Quicquid convenit uni æqualium nume-
rorum, convenit & reliquis æqualibus nume-
ris.
2. Partes eidem parti, vel iisdem partibus, e-
ædem, sunt quoque inter se eædem.
3. Qui numeri æqualium numerorum, vel
ejusdem, eædem partes fuerint, æquales inter se
sunt.
4. Quorum idem numerus, vel æquales, eæ-
dem partes fuerint, æquales inter se sunt.
5. Unitas omnem numerum per unitates,
quæ in ipso sunt, hoc est, per ipsummet nume-
rum metitur.
6. Omnis numerus seipsum metitur per u-
nitatem.
7. Si numerus numerum multiplicans, ali-
quem

quem produxerit, metietur multiplicans productum per multiplicatum, multiplicatus autem eundem per multiplicantem.

Hinc nullus numerus primus planus est aut solidus, quadratus, vel cubus.

8. Si numerus numerum metiatur, & ille per quem metitur, eundem metietur per eas, quæ in metiente sunt, unitates, hoc est, per ipsi numerum metientem.

9. Si numerus numerum metiens, multiplicet eum, per quem metitur, vel ab eo multiplicetur, illum quem metitur, producit.

10. Numerus quocunque numeros metiens, compositam quoque ex ipsis metitur.

11. Numerus quemcunque numerum metiens, metitur quoque omnem numerum quem ille metitur.

12. Numerus metiens totum & ablatum, metitur & reliquum.

PROP. I.

A....E..G.B	8	5	3	<i>Si duobus numeris inæqualibus propositis (AB, CD)</i>
C...F...D	$\frac{5}{3}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{2}{1}$	
H---				

detrahatur semper minor C D de maiore A B (& reliquus E B de CD &c.) alterna quadam detractiōe, neque reliquus unquam precedentem metiatur, quoad assumpta sit unitas G B; qui principio propositi sunt numeri A B, C D primi inter se erunt.

Si negas, habeant AB, CD communem mensuram, numerum H. Ergo H metiens C D, etiam AE metitur; proinde & reliquum FB;
ergo

a 11. ax. 7. *a* ergo & CF, atque *b* idcirco reliquum FD;
b 12. ax. 7. *a* quare & ipsum E G. sed totum EB metie-
 batur; *b* ergo & reliquum GB metitur, nume-
 rus unitatem. *c* Q.E.A.

PROP. II

$$\begin{array}{ccccccc} & 9 & & 6 & & & \\ \text{A} & \dots\dots\dots & \text{E} & \dots\dots\dots & \text{B} & 15 & 9 & 6 \\ & 6 & & 3 & & & & \\ \text{C} & \dots\dots\dots & \text{F} & \dots\dots\dots & \text{D} & \frac{9}{2} & \frac{6}{3} & \frac{3}{6} \\ & & \text{G} & \dots\dots & & & & \end{array}$$

*Duobus nu-
 meris datis A-
 B, C D non
 primis inter
 se, maximam
 eorum com-*

mutem mensuram $F D$ reperire.

Detrahe minorem numerum CD ex majori AB , quoties potes. Si nihil relinquitur, & patet ipsum CD esse maximam communem mensuram. Si relinquitur aliquid EB , deme hunc ex CD ; & reliquum FD ex EB , & sic deinceps, donec aliquis FD præcedentem EB metiatur. (nam *b* hoc fiet antequam ad unitatem perveniatur.) Erit FD maxima communis mensura.

Nam $F D$ c metitur $E B$, d ideoque & $C F$;
 d 11. ax. 7 e proinde & totum $C D$; d ergo ipsum $A E$,
 e 13. ax. 7 atque idcirco totum $A B$ metitur. Liquet igitur
 $F D$ communem esse mensuram. Si maximam
 esse negas, sit major quæpiam G . ergo G me-
 tiens $C D$, d metitur $A E$, e & reliquum $E B$,
 d ipsumque $C F$. e proinde & reliquum $F D$, g
 major minorem. h Q. E. A.

Coroll.

Hinc, numerus metiens duos numeros, metitur quoque maximam eorum communem mensuram. PROP.

PROP.

PROP. III.

A..... 12

B..... 8

D.... 4

C..... 6

E.. 2

F---

*Tribus numeris datis
A, B, C non primis inter
se, maximam eorum com-
munem mensuram E repe-
rire.*

Inveni D maximam
communem mensuram
duorum A, B. Si D metitur tertium C, liquet
D maximam esse trium communem mensu-
ram. Si D non metitur C, erunt saltem D, & C
compositi inter se, ex coroll. præcedentis. Sit i-
gitur ipsorum D, & C maxima communis
mensura E. erit E is quem quæris.

Nam E *a* metitur C, & D; *a* ac D ipsos A, ^{a constr.}
& B metitur; *b* ergo E metitur singulos A, B, ^{b i. l. ax.}
C; nec major aliquis (F) eos metietur; nam si ⁷
hoc affirmas, *c* ergo F metiens A, & B, eorum ^{c cor. 1. 7}
maximam communem mensuram D metitur.
Eodem modo, F metiens D, & C, *c* eorum
maximam communem mensuram E, *d* major ^{d suppos.}
minorem, metitur. *e* Q.E.A. ^{e p. ax. 5}

Coroll.

Hinc, numerus metiens tres numeros, maxi-
mam quoque eorum communem mensuram
metitur.

PROP. IV.

A..... 6

B..... 7

B..... 18

B..... 9.

*Omnis numerus A, omnis
numeri B. minor majoris,
aut pars est, aut partes.*

Si A & B primi sint in-
ter se, *a* erit A tot partes

L

nu-

^{a 4. def. 7}

numeri B, quot sunt in A unitates. (ut $6 = \frac{6}{7}7$.)

b 3. def. 7. Sin A metiatur B, *b* liquet A esse partem ipsius B. (ut $6 = \frac{1}{3} 18.$) denique si A & B aliter com-
c 4. def. 7. positi inter se fuerint, *c* maxima communis mensura determinabit, quot partes A consti-
at ipsius B; ut $6 = \frac{2}{3} 9.$

PROP. V.

$\begin{matrix} & A & \dots & 6 & & D & \dots & 4 \\ 6 & & & 6 & & 4 & & 4 \\ B & \dots & G & \dots & C_{12} & E & \dots & H & \dots & F_8 \end{matrix}$

Si numerus A numeri B C pars fuerit, & al-
ter D alterius E F eadem pars; & simul uterq;
($A + D$) utriusq; simul ($BC + EF$) eadem
pars erit, quæ unus A unius BC .

Nam si BC in suas partes BG , GC ipsi A
 α quales; atque EF in suas partes FH , HF ipsi
 D α quales resolvantur; *a* erit numerus par-
 tium in BC α qualis numero partium in EF .

h. conf. & 3. ax. 1. Quum igitur $A \rightarrow D \text{ b} = B G \rightarrow E H = G C$
 $\rightarrow H F$, erit $A \rightarrow D$ toties in $B C \rightarrow E F$, quo-
 ties A in $B C$. Q.E.D.

Vel sic; Sit $a = \frac{x}{2}$, & $b = \frac{y}{2}$. quare $2a = x$, &
 $2b = y$. ergo $2a + 2b = x + y$. ergo $a + b$
 $= \frac{x}{2} + \frac{y}{2}$.

PROP. VI.

$\overset{3}{A} \dots \overset{3}{G} \dots B6.$ $\overset{4}{D} \dots \overset{4}{H} \dots E8$ *Si nu-*
 $C \dots \dots 9$ $F \dots \dots 12$ *meri AB*
partes fuerit; & alter DE alterius F eadem
par-

partes; & simul uterq³ (AB + DE) utriusq³
simul (C + F) eadem partes erit, quæ unus AB
unus C.

Divide AB in suas partes AG , GB ; & DE in suas DH , HE . Partium in utroque AB , DE æqualis est multitudo, ex hypoth. Quum igitur AG sit eadem pars numeri C , quæ D ^{a hyp.} H numeri F , b erit $AG + DH$ eadem pars ^{b s 7-} compositi $C + F$, quæ unus AG unius C . b Eodem modo $GB + HE$ eadem pars est ejusdem $C + F$, quæ unus GB unius C ; ergo $AB + DE$ eadem partes est ipsius $C + F$, quæ ^{c s. ex. 2} AB ipsius C . Q.E.D.

Vel sic; Sit $a = \frac{2x}{3}$, & $b = \frac{2y}{3}$, & $x + y = g$.

ob $3a = 2x$, & $3b = 2y$, est $3a + 3b = 2x + 2y = 2g$. ergo $a + b = \frac{2}{3}g = \frac{2}{3} : x + y$.

PROP. VII.

$$\begin{array}{ccccccc} & 5 & & 3 & & & \\ A & \dots & E & \dots & B & 8 & \\ 6 & & 10 & & 6 & & \\ G & \dots & C & \dots & F & \dots & D \end{array} \begin{array}{l} 16 \\ 16 \end{array}$$

*Si numerus A-
B numeri C D
pars fuerit, qua-
lis ablatuſ AE
ablatis CF; &*

*reliquus E B reliqui F D eadem pars erit, qua-
lis totus A B totius C D.*

a Sit $E B$ eadem pars numeri $G C$, quæ $A B$ a. 1. post. 7
 ipsius $C D$, vel $A E$ ipsius $C F$. *b* ergo $A E \rightarrow$ b. 5. 7.
 $E B$ eadem est pars ipsius $C F \rightarrow G C$. quæ A -
 E ipsius $C F$, vel $A B$ ipsius $C D$. *c* ergo $G F =$ c. 6. ax. 1.
 $C D$. aufer communem $C F$, *d* manet $G C = F$ d. 3. ax. 5
 D . *e* ergo $E B$ eadem est pars reliqui $F D$ (G - e. 2. ax. 7
 C) quæ totus $A B$ totius $C B$. Q.E.D.

L. 2

Vol

Vel sic. Sit $a + b = x$, & $c + d = y$; atque tam $x = 3 y$, quam $a = 3 c$; dico $b = 3 d$. Nam
 f 1.2. $3 c + 3 d f = 3 y = x g = a + b$. aufer utrinq;
 g 4)p. $3 c g = a$, & b remanet $3 d = b$. Q.E.D.

PROP. VIII.

6 2 4 2 2 Si numerus A
 A.....H..G...E..L..B 16 B numeri CD
 18 6 partes fuerit,
 C F..... D 24 quales ablatas
 AE ablati CF;

& reliquis E B reliqui E D eadem partes erit,
 quales totus A B totius C D.

Seca AB in AG, GB partes numeri CD; item AE in AH, HE partes numeri GF; & sume $GL = AH = HE$; a quare $HG = EL$, &
 a 3. ax. 1. b conftr. quia b A G = GB, c etiam $HG = LB$. Cum igitur totus A G eadem sit pars totius C D, quæ
 c 3. ax. 1. ablatas AH ablati CF; d erit reliquus HG, vel
 d 7.7. EL, eadem etiam pars reliqui F D, quæ A G ipsius C D. Eodem pacto, quia G B eadem pars est totius C D, quæ HE, vel GL, ipsius CF, d erit reliquus LB eadem pars reliqui F D, quæ G B totius C D; ergo $EL + LB$ (E B) eadem est partes reliqui F D, quæ totus A B totius C D. Q.E.D.

Vel sic facilius. Sit $a + b = x$. & $c + d = y$.
 e 9. ax. 7. Item tam $y = \frac{2}{3} x$, quam $c = \frac{2}{3} a$; vel e quod idem est, $3 y = 2 x$; & $3 c = 2 a$. Dico $d = \frac{2}{3} b$.
 f 1.2. Nam $3 c + 3 d f = 3 y = 2 x f = 2 a + 2 b$. g
 g 1. ax. 1. ergo $3 c + 3 d = 2 a + 2 b$. aufer utrinque 3
 h hyp. $c h = 2 a$; & k manet $3 d = 2 b$. l ergo $d = \frac{2}{3} b$.
 k 3. ax. 1. l 1. ax. 7. Q.E.D.

PROP.

PROP. IX.

A....4

4 4
B....G....C85 D....5
E....H....F10

Si numerus A numeri BC pars fuerit, & alter D alterius E eadem pars; & vicissim qua pars est, aut partes primus A tertij

D, eadem pars erit, vel eadem partes, & secundus BC quarti E F.

Ponitur $A \rightarrow D$. Sint igitur BG, GC, & EH, HF partes numerorum BC, EF, hæ ipsi A, illæ ipsi D pares. Utrunque multitudo partium æqualis ponitur. Liquet vero BG a eandem esse partem, aut eandem partes ipsius EH, quæ GC ipsius HF; *a 1. ax. 7. & 4. 7. b 5. vel 7. 6.* quare BC (BG + GC) ipsius EF (EH + HF) eadem pars est aut partes, quæ unus BG (A) unius EH (D.) Q. E. D.

Vel sic; sit $a = \frac{b}{3}$, & $c = \frac{d}{3}$, vel $3a = b$, & $3c = d$, estque $\frac{c}{a} = \frac{3c}{3a} = \frac{d}{b}$. ** 5. 15.*

PROP. X.

A...G...B4

C.....6

5 5

D....H....E10

F.....15

Si numerus A B numeri C partes fuerit, & alter D E alterius F eadem partes; & vicissim qua partes est primus AB tertij DE, aut pars, eadem

partes erit & secundus C quarti F, aut pars.

Ponitur $AB \rightarrow DE$, & $C \rightarrow F$. Sint AG,

L 3

GB,

GB, & DH, HE partes numerorum C, & F, tot nempe in AB, quot in DE. Constat AG ipsius C eandem esse partem, quæ DH ipsius F. ^{a 9.7.} ^{b 5. & 9.7.} a quare vicissim AG ipsius DH, pariterq; GB ipsius HE, & b proinde conjunctim AB ipsius DE eadem pars erit, aut partes, quæ C ipsius F. Q.E.D.

Vel sic; Sit $a = \frac{2b}{3}$, & $c = \frac{2d}{3}$. vel $3a = 2b$, & $3c = 2d$. Est $\frac{c}{a} = \frac{3c}{3a} = \frac{2d}{2b} = \frac{d}{b}$

LEMMA.

AE, BF, CG, DH, Si proportio-
A, B, C, D, nales numeri
E, F, G, H. A, B, C, D
proportiona-
les numeros AE, BF, CG, DH metiantur
per numeros E, F, G, H, erunt ei (E, F, G, H)
proportionales.

^{a 19.7.} Nam ob AEDH $a = BFCG$, a & AD
^{b 1. ax. 7.} = BC, b erit $\frac{AEDH}{AD} = \frac{BFCG}{BC}$, c hoc est EH =
^{c 9. ax. 7.} = FG. a ergo E. F :: G. H. Q.E.D.

Coroll.

^{a 15. def.} Hinc $\frac{Bq}{Aq} = \frac{B \text{ in } B}{A}$ d Nam 1. B :: B. Bq. d &
^{7.}
^{e lem. pre.} 1. A :: A. Aq. ergo $\frac{1. B}{A} \frac{Bq}{Aq} = \frac{B. Bq}{Aq}$ d ergo $\frac{Bq}{Aq}$
= $\frac{B}{A} \times \frac{B}{A}$. Similiter $\frac{B \text{ in } Bq}{AC} = \frac{BC}{ACC}$ & sic de reli-
quis.

PROP.

PROP. XI.

$\overline{4}$ $\overline{3}$
 A....E...B 7 Si fuerit, ut totus A B
 8 6 ad totum C D, ita ablatum
 C.....F.....D 14 A E ad ablatum C F; &
 reliquus E B ad reliquum
 F D erit, ut totus A B ad
 totum C D.

Sit primo $A B \rightarrow C D$; a ergo A B vel pars ^{a 4. 7.}
 est, vel partes numeri C D; b eademque pars ^{b 20. def.}
 est, vel partes ipse A E ipsius C F; c ergo reli- ^{c 7. vel}
 quus E B reliqui F D eadem pars est, aut par- ^{s. 7.}
 tes, quæ totus A B totius C D. b ergo A B. C.
 D :: E B. F D. Sin fuerit $A B \leftarrow C D$; eodem
 modo erit juxta modo ostensa, C D. A B :: F.
 D. E B. ergo invertendo, A B. C D :: E B. F D.

PROP. XII.

A, 4. C, 2. E, 3. Si sint quocunque nu-
 B, 8. D, 4. F, 6. meri proportionales (A.B
 :: C.D :: E.F erit quem-
 admodum unus antecedentium A ad unum con-
 sequentium B, ita omnes antecedentes (A + C
 + E) ad omnes consequentes (B + D + F.)

Sint primo, A, C, E minores quam B, D, F. ^{a 20. def.}
 ergo (propter easdem rationes) a erit A ea- ^{7.}
 dem pars aut partes ipsius B, quæ C ipsius D. ^{b 5. & 67}
 ergo conjunctim A + C eadem erit pars aut
 partes ipsius B + D, quæ unus A unus B. Simi-
 liter A + C + E eadem pars est, aut partes i-
 ipsius B + D + F, quæ A ipsius B. c ergo A + ^{c 20. def.}
 C + E. B + D + F :: A. B. Q. E. D. Sin A, C, ^{7.}
 E, ipsis B, D, F majores ponantur, idem osten-
 detur invertendo.

PROP. XIII.

Si quatuor numeri proportionales sint ($A.B::C.D$) *et vicissim proportionales erunt* ($A.C::B.D$.)

A, 3. C, 4.
B, 5. D, 12.

Sint primo A & C ipsis B & D minores, atq;
a 10. def. 7. $A \rightarrow C$. Ob eandem proportionem, a erit A eadem pars, aut partes ipsius B, quæ C ipsius D. b ergo vicissim A ipsius C eadem pars est, aut partes, quæ B ipsius D. ergo $A.C::B.D$.
b 9 & 10 7. Sin $A \leftarrow C$; atque A & C majores statuuntur, quam B & D, eadem res erit, proportionibus invertendo.

PROP. XIV.

A, 9. D, 6. *Si sint quotcunque numeri*
B, 6. E, 4. *A, B, C, & alij totidem D,*
C, 3. F, 2. *E, F illis aequales multitudi-*
ne, qui bini sumantur, & in
eadem ratione ($A.B::D.E$ & $B.C::E.F$) *et-*
iam ex aequalitate in eadem ratione erunt. ($A.C::D.F$.)

Nam quia $A.B::D.E$, a erit vicissim, $A.D::B.E::a.C.F$. a ergo iterum permutando,
a 13. 7. $A.C::D.F$. Q.E.D.

PROP. XV.

1. D. *Si unitas numerum quem-*
B... 3. E..... 6. *piam B metiatur; æque au-*
tem alter numerus D alte-
rum quendam numerum E metiatur; & vicif-
sim æque unitas tertium numerum D metietur,
& secundus B quartum E.

Nam quia 1 est eadem pars ipsius B, quæ D
Nam

ipsius E. & erit vicissim i eadem pars ipsius D,
quæ B ipsius E. Q.E.D.

PROP. XVI.

*Si duo numeri A, B
B, 4. A, 3. sese mutuo multiplican-
A, 3. B, 4. tes fecerint aliquos AB,
AB, 12. BA, 12. BA, geniti ex ipsis A B,
BA aequales inter se erunt.*

Nam quia $AB = A$ in B, & erit i in A to-
ties, quoties B in AB. b ergo vicissim i in B to-
ties erit, quoties A in AB. atqui quoniam BA
 $= B$ in A, & erit i in B toties, quoties A in BA.
ergo quoties i in AB, toties i in BA; & e pro-
inde $AB = BA$. Q.E.D.

PROP. XVII.

*A, 3. Si numerus A duos nu-
B, 2. C, 4. meros B, C multiplicans fe-
AB, 6. AC, 12. cerit aliquos AB, AC; ge-
niti ex ipsis eandem rationem habebunt, quam
multiplicati. (AB. AC :: B.C.)*

Nam quia $AB = A$ in B, & erit i toties in
A, quoties B in AB. & item quia $AC = A$
in C, erit i. toties in A, quoties C in AC. ergo
quoties B in AB, toties C in AC. quare $B.A$
 $B :: C.AC$. & ergo vicissim, $B.C :: AB.AC$.
Q.E.D.

PROP. XVIII.

*C, 5. C, 5. Si duo numeri A, B, nu-
A, 3. B, 9. merum quempiam E mul-
AC, 15. BC, 45. tiplicantes fecerint ali-
quos AC, BC; geniti ex
ipsis eandem rationem habebunt, quam multipli-
cantes. (AB :: AC.BC.)*

Nam

- a 16.7. Nam $ACa = CA$; & $BCa = CB$; sic i-
dem C multiplicans A & B producit AC, &c
b 17.7. BC, b ergo A. B :: AC. BC. Q.E.D.

Schol.

Ex his pendet modus vulgaris reducendi fra-
ctiones ($\frac{3}{5}, \frac{2}{7}$) ad eandem denominationem.
Nam duc 9 tam in 3, quam in 5, proveniunt
 $\frac{27}{45} = \frac{2}{5}$ quoniam ex his, $3.5 :: 27. 45$. item duc
5 in 7, & 9, prodeunt $\frac{45}{35} = \frac{3}{5}$ quia $7. 9 :: 35.$
45.

PROP. XIX.

A, 4. B, 6. C, 8. D, 12.

AD, 48. BC, 48.

Si quatuor nu-
meri proportiona-
les fuerint, (A B

:: C. D;) qui ex primo & quarto fit numerus
AD, equalis est ei, qui ex secundo & tertio fit,
numero BC. Et si qui ex primo & quarto fit nu-
merus AD, equalis sit ei, qui ex secundo & ter-
tio fit, numero BC, ipsi quatuor numeri propor-
tionales erunt. (A. B :: C. D.)

- a 17.7. 1. Hyp. Nam $AC. AD a :: C. D b :: A. B$
b hyp. $e :: AC. BC. d$ ergo $AD = BC$. Q.E.D.

- c 18.7. 2. Hyp. Quoniam $e AD = BC$, erit $AC,$
d 9.5. $AD f :: AC. BC$. Sed $AC. AD g :: C. D. &c$
e hyp. $AC. BC h :: A. B. k$ ergo $C. D :: A. B$. Q.E.D.
f 7.5.
g 7.7.
h 18.7.
k 11.5.

PROP. XX.

A. B. C. Si tres numeri propor-
4. 6. 9. tionales fuerint (A. B ::
AC, 36. BB, 36. B. C.) qui sub extremis
D, 6. continetur (AC) equa-
lis est ei, qui à medio efficitur (BB.) Et si qui
sub

sub extremis continetur (AC) equalis fuerit ei
(Bq) qui sub medio, ipsi tres numeri proportiona-
les erunt ($\frac{A}{B} :: \frac{B}{C}$.)

1. Hyp. Nam sume $D = B$. a ergo $A.B :: D$ a 1. ar. 7.
(B .) C . b quare $A.C = B.D$, a vel BB . Q.E.D. b 19. 7.
2. Hyp. Quia $A.C = B.D$, d erit $A.B :: D$ c hyp.
(B .) C . Q.E.D. d 19. 7.

PROP. XXI.

$A..G..B$ 5. $E.....10.$ Numeri AB .
 $C..H..D$ 3. $F.....6.$ CD minimi o-
mnium eandem
cum eis rationem habentium (E, F) metiuntur a-
que numeros E, F eandem cum eis rationem ha-
bentes, major quidem AB maiorem E ; minor ve-
ro CD minorem F .

Nam $A.B.CD$ $a :: E.F$. b ergo vicissim $A-$ a hyp.
 $B.E :: CD.F$. c ergo AB eadem pars est, vel b 13. 7.
partes ipsius E , quæ CD ipsius F . Non par- c 20.
tes; nam si ita, sint AG, GB partes numeri E ; def. 7.
& CH, HD partes numeri F . c ergo $AG.E$
 $:: CH.F$; & permutando, $AG.CH$ $d :: E.$ d 13. 7.
 F $e :: AB.CD$. ergo AB, CD non sunt mini- e 67.
mi in sua ratione, contra hypoth. ergo, & c.

PROP. XXII.

$A, 4$ $D, 12.$ Si fuerint tres numeri $A,$
 $B, 3.$ $E, 8.$ $B, C,$ & alij ipsis multitudine
 $C, 2.$ $F, 6.$ a quales D, E, F , qui bini su-
mantur, & in eadem ratio-
ne; fuerit autem perturbata eorum proportio ($A.$
 $B :: E.F$ & $B.C :: D.E$;) etiam ex equalita-
te in eadem ratione erunt ($A.C :: D.F$.)

Nam

a hyp. Nam quia $A. B :: E. F$, erit $AF = BE$; &
b 19.7. quia $B. C :: a D. E$, *b* erit $BE = CD$. *c* ergo
c 1. ax. 1. $AF = CD$. *d* quare $A. C :: D. F$. Q.E.D.
d 19.7.

Vel sic;

PROP. cand.

Aq, B, C. Si tres numeri Aq, B, C
 4, 8, 16. deinceps sint proportionales, primus autem Aq sit quadratus; & tertius C quadratus erit.

a 20.7. Nam ob $AqC :: Bq$, *b* erit $C = \frac{Bq}{Aq}$ *c* = Q.
b 7. ax. 7. *c cor. lem.* B. Liqueat vero $\frac{B}{A}$ esse numerum, *d* ob $\frac{Bq}{Aq}$, vel C
d hyp. $\frac{B}{A}$ numerum. ergo si tres, &c.
&c. 14.8.

PROP. XXIII.

A, 9. B, 4. Primi inter se numeri A, B,
 C ... D ... minimi sunt omnium eandem
 E-- cum eis rationem habentium.

Si fieri potest, sint C & D minores quam A & B, atque in eadem ratione.
a 11.7. a ergo C metitur A æque, ac D metitur B, puta per eundem numerum E: quoties igitur 1
b 23. def. in E, *b* toties erit C in A. *c* quare vicissim quoties 1 in C, toties E in A. simili discursu quoties 1 in D, toties E in B. ergo E utrumque A & B metitur; qui proinde inter se primi non sunt, contra Hypoth.

Vel sic;

Ac, B, C, D. Si quatuor numeri Ac,
 8, 12, 18, 27. B, C, D deinceps sint proportionales, primus autem Ac sit cubus; & quartus D cubus erit.

a 29.9. Nam quia $AcD :: BC$, *b* erit $D = \frac{BC}{AC}$
b 7. ax. 7. $c =$

$e = \frac{B}{AC} \times C$; hoc est (ob $A c C = d Bq$, & b pro-
 inde $C = \frac{Bq}{AC}$) $D = \frac{B}{AC} \times \frac{Bq}{AC} e = \frac{BC}{ACC}$ $e = \frac{C}{AC} \cdot \frac{B}{AC}$
 liquet vero ipsum $\frac{B}{AC}$ esse numerum, quia $\frac{BC}{ACC}$,
 vel D numerus ponitur; ergo si quatuor nu-
 meri, &c.

PROP. XXIV.

A, 9. B, 4. *Numeri A, B, minimi omnium*
 C... *eandem cum eis rationem habent-*
 D... E.. *tium, primi inter se sunt.*

Si fieri potest, habeant A & B communem mensuram C; is metiatur A per D, & B per E; a ergo $CD = A$, b & $CE = B$.
 b quare A. B :: D. E. Sed D & E minores sunt quam A & B, utpote eorum partes. Ergo A & B non sunt minimi in sua ratione, contra hypoth.

PROP. XXV.

A, 9. B, 4. *Si duo numeri A, B primi inter*
 C, 3. D— *se fuerint, qui unum eorum A me-*
 titur numerus C, ad reliquum B
 primus erit.

Nam si affirmes aliquem D numeros B & C metiri, a ergo D metiens C, metitur A. ergo A & B non sunt primi inter se, contra Hyp.

PROP. XXVI.

A, 5. C, 8. *Si duo numeri, A, B ad*
 B, 2. *quempiam C primi fue-*
 AB, 15. E... *rint, etiam ex illis genitus*
 F... *A B ad eundem C primus*
 erit.

Si

Si fieri potest, sit ipsorum A, B , & C communis mensura numerus E . sitque $\frac{AB}{E} = F$; a

a 9. ax. 7. ergo $AB = EF$; b quare $E. A :: B. F$. Quia
 b 19. 7.
 c 15. 7.
 d 23. 7.
 e 22. 7.
 vero A primus est ad C quem E metitur, c e-
 runt E & A primi inter se; d adeoque in sua
 proportionem minimi, & e proinde æque me-
 tiuntur B , & F ; nempe E ipsum B . & A ipsum
 F . Quum igitur E utrumque B , C metiatur,
 non erunt illi primi inter se, contra hypoth.

PROP. XXVII.

$A, 4$ $B, 5$. Si duo numeri, A, B , primi
 $Aq, 16$. inter se fuerint, etiam ex uno eo-
 $D, 4$ rum generis (Aq) ad reliquum B
 primus erit.

a 1. ax. 7. Summe $D = A$; ergo a singuli D , & A primi
 b 16. 7. sunt ad B . b quare AD , vel Aq , ad B primus
 est. Q.E.D.

PROP. XXVIII.

$A, 5$ $C, 4$. Si duo numeri A, B
 $B, 3$ $D, 2$. ad duos numeros C, D ,
 uterque ad utrumque,
 $AB, 15$ $CD, 8$. primi fuerint, & qui ex
 eis gignentur AB, CD ,
 primi inter se erunt.

a 16. 7. Nam quia A & B ad C primi sunt, a erit A -
 b 26. 7. B ad C primus. Eadem ratione erit AB ad D
 primus. b ergo AB ad CD primus est. Q.E.D.

PROP. XXIX.

$A, 3$ $B, 2$. Si duo numeri A, B primi
 $Aq, 9$ $Bq, 4$. inter se fuerint, & multipli-
 $Ac, 27$ $Bc, 8$. cans uterque seipsum fecerit
 alit-

aliquem ($Aq, \& Bq;$) & geniti ex ipsis (Aq, Bq) primi inter se erunt; & si qui in principio A, B genitos ipsos Aq, Bq multiplicantes fecerint aliquos ($Ac, Bc;$) & hi primi inter se erunt: & semper circa extremos hoc eveniet.

Nam quia A primus est ad B , a erit Aq ad B primus. & quia Aq primus ad B , a erit Aq ad Bq primus. Rursus quia tam A ad B , & Bq ; quam Aq ad eodem B , & Bq primi sunt, b erit $A \times Aq$, id est Ac , ad $B \times Bq$, id est Bc , primus. Et sic porro de reliquis. a 27.7. b 28.7.

PROP. XXX.

8 5 Si duo numeri
 $A \dots\dots B \dots\dots C$ 12. $D \dots\dots AB, BC$ primi
inter se fuerint,
etiam uterque simul (AC) ad quemlibet illorum
 AB, BC primus erit. Et si uterque simul AC
ad unum aliquem illorum AB primus fuerit,
etiam qui in principio numeri AB, BC primi
inter se erunt.

1. Hyp. Nam si AC, AB compositos velis, sit D communis mensura. a Is metietur reliquum BC . ergo AB, BC non sunt primi inter se, contra Hypoth. a 12.257

2. Hyp. Positis AC, AB inter se primis, vis D ipforum AB, BC communem esse mensuram. b Is igitur totum AC metitur. quare $A \dots\dots C, AB$ non sunt primi inter se, contra Hyp. b 10.257

Coroll.

Hinc numerus, qui ex duobus compositus, ad unum illorum primus est, ad reliquum quoque primus est.

PROP.

PROP. XXXI.

Omnis primus numerus A ad omnem A, B, 8. numerum B, quem non metitur, primus est.

Nam si communis aliqua mensura metiatur *a 11. def.* utrumque A, B; *7.* non erit A primus numerus, contra Hypoth.

PROP. XXXII.

A, 4. D, 3. Si duo numeri A, B, se mu-
B, 6. E, 8. tuo multiplicantes fecerint
aliquem AB; genitum au-
tem ex ipsis AB metiatur a-
liquis primus numerus D; is
etiam unum eorum, qui à principio, A, vel B me-
tietur.

Pone numerum D non metiri A; sit vero
a 9. ax. 7. $AB = E$. *b 19. 7.* ergo $AB = DE$. *c 6. p. 6.* quare $D : A :: B : D$
d 23. 7. E. *e 11. 7.* est vero D ad A primus. *c* ergo D, & A
minimi sunt in sua ratione; *e* proinde D meti-
tur B, æque ac A metitur E. liquet igitur pro-
positum.

PROP. XXXIII.

A, 12. *Omniem compositum numerum A,*
B, 2. *aliquis primus numerus B metitur.*

Unus vel plures numeri *a* metian-
a 11. def. tur A, quorum minimus sit B. is primus erit.
7. nam si diceretur compositus, *a* eum minor ali-
b 11. ax. 7 quis metietur *b* qui proinde ipsum A metie-
tur; quare B non est minimus eorum, qui A
metiuntur; contra Hypoth.

PROP.

PROP. XXXIV.

Omnis numerus A, aut primus est, aut A, 9. eum aliquis primus metitur.

Nam A necessario vel primus est, vel compositus. Si primus, hoc est quod asserimus. Si compositus, a ergo eum aliquis primus metitur. Q.E.D.

PROP. XXXV.

A, 6. B, 4. C, 8.

D, 2.

H--I--K----

E; 3. F, 2. G, 4

L---

Numeris datis quocunque A, B, C reperire minimos omnium E, F, G eandem rationem cum eis habentium.

Si A, B, C primi sint inter se, ipsi in sua ratione minimi a erunt. Si compositi sint, b esto eorum maxima communis mensura D, qui ipsos metiatur per E, F, G. Hi minimi erunt in ratione A, B, C.

Nam D ductus in E, F, G. c producit ABC. d ergo hi & illi in eadem sunt ratione. Jam puta alios H, I, K minimos esse in eadem; e qui propterea æque metientur A, B, C nempe per numerum I. f ergo L in H, I, K ipsos A, B, C procreabit. g ergo $ED = A = HL$. b unde E. H :: L. D. Sed E k H; l ergo L c D. ergo D non est maxima communis mensura ipsorum A, B, C; contra Hypoth.

Coroll.

Hinc, maxima communis mensura quotlibet

M

bet

bet numerorum metitur ipsos per numeros, qui minimi sunt omnium eandem rationem cum ipsis habentium. Ex quo patet methodus vulgaris reducendi fractiones ad minimos terminos.

PROP. XXXVI.

Duobus numeris datis A, B, reperire, quem illis minimum metiantur numerum.

A, 5. B, 4. 1. Cas. Si A, & B primi
AB, 20. sint inter se, est A B quæsitus.

D ---- Nam liquet A & B metiri AB.

E --- F --- Si fieri potest, metiantur A & B aliquem D $\rightarrow$ AB; puta per

g. ax. 7. E, & F. $\therefore$ ergo A E = D = B F. $\therefore$ quare A. B ::

h. 1. ax. 1. F. E. Quia vero A, & B c primi sunt inter se,

b. 1 p. 7. d adeoque in sua ratione minimi, c æque me-

c. h. p. rientur A ipsum F, ac B ipsum E. Atqui B. E f

d. 23. 7. :: A B. A E (D.) g ergo A B etiam metietur

e. 21. 7. D, seipso minorem. Q. E. A.

f. 17. 7. 7.

A, 6. B, 4. F ---- 2. Cas. Sin

C, 3. D, 2. G --- H --- A, & B inter

AD, 12. se compositi

h. 35. 7. fuerint, h re-

k. 1 p. 7. periantur C, & D minimi in eadem ratione. k

ergo AD = BC. Erit AD, vel BC quæsitus.

l. 7. ax. 7. Nam l liquet B, & A ipsum A D, vel B C

metiri. Puta A, & B metiri F $\rightarrow$ A D, nempe A

m. 9. ax. 7. per G, & B per H. m ergo A G = F = B H. n

n. 19. 7. unde A. B :: H. G o :: C. D. p proinde æque

o. constr. metitur C ipsum H, ac D ipsum G. atqui D. G

p. 22. 7. q :: AD. AG (F.) ergo AD r metitur F, major

q. 17. 7. minorem. Q. E. A. Carol.

r. 10. def. 7.

Coroll.

Hinc, si duo numeri multiplicent minimos eandem rationem habentes, major minorem, & minor majorem, producetur numerus minimus, quem illi metiuntur.

PROP. XXXVII.

$A, 2. B, 3.$ *Si duo numeri A, B numerum quempiam $C D$ metiantur;*
 $E, \dots 6.$ *etiam minimus E , quem illi metiuntur, eundem $C D$ metietur.*
 $C \text{ --- } F \text{ --- } D$

Si negas, aufer E ex $C D$, quoties fieri potest, & relinquatur $F D \rightarrow E$. quum igitur A & B metiantur E , b & E ipsum CF , c etiam A , & B metiuntur CF ; a metiuntur autem totum $C D$; d ergo etiam reliquum $F D$ metiuntur. ergo E non est minimus, quem A , & B metiuntur, contra hyp.

PROP. XXXVIII.

$A, 3. B, 4. C, 6.$ *Tribus numeris datis A , B, C , reperire minimum, quem illi metiuntur.*
 $D, 12.$

a Reperi D minimum, quem duo A , & B metiuntur; quem si tertius C metiatur, patet D esse quæsitum. Quod si C non metiatur D , sit E minimus, quem C , & D metiuntur. Erit E requisitus.

$A, 2. B, 3. C, 4.$ *Nam singulos A, B, C metiri E constat ex 11. ax.*
 $D, 6. E, 12.$ *7. Quod vero nullum alium F minorem metiantur,*
 $F \text{ ---}$ *facile ostenditur. Nam si affirmas, b ergo D*

11.7. metitur F; b proinde E eundem F metitur, major minorem. Quod est absurdum.

Coroll.

Hinc, si tres numeri numerum quempiam metiantur; etiam minimus, quem illi metiuntur, eundem metietur.

PROP. XXXIX.

A, 12. Si numerum A quispiam numerus
B, 4. C, 3. B metiatur, ille A quem B metitur,
partem habebit C, a metiente B de-
nominatus.

a hyp. Nam quia $\frac{A}{B} = C$, b erit $A = BC$. c ergo
b 9. ax. 7.
c 7. ax. 7. $\frac{A}{C} = B$. Q.E.D.

PROP. XL.

A, 15. Si numerus A partem ha-
buerit quamlibet B, metietur il-
lum numerus C, a quo ipsa pars
B denominatur.

a hyp. Nam quia $B : C :: A$, b erit $\frac{A}{C} = B$. Q.E.D.
b 9. ax. 7.
c 7. ax. 7.

PROP. XLI.

$\frac{1}{2}$ G, 12. Numerum reperire G, qui mini-
 $\frac{1}{3}$ H --- mus cum sit, habeat datas partes,
 $\frac{1}{4}$

a 11.7. a Inveniatur G minimus, quem denomina-
b 11.7. tores 2, 3, 4 metiuntur. b Liqueat G habere par-
tes, $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$. Si fieri potest, H $\rightarrow$ G habeat easdem
c 11.7. partes; c ergo 2, 3, 4 metiuntur H, & proinde
G non est minimus, quem 2, 3, 4 metiuntur.
contra constr.

LIB. VIII.

PROP. I.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.

E--F--G---H----

S*I fuerint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D; extremi vero ipsorum A, D primi inter se fuerint; ipsi A, B, C, D minimi sunt omnium eandem cum eis rationem habentium.*

Nam, si fieri potest, sint alii totidem E, F, G, H minores in illa ratione. *a* ergo ex æquali A. *a* 14. 9.
D :: E. H. ergo A, & D primi numeri, *b* adeoq; *b* 23. 9.
in sua ratione minimi, *c* æque metiuntur E, & *c* 21. 7.
H, seipsis minores. Q.E.A.

PROP. II.

I.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Ac, 8. AqB, 12. ABq, 18. Bc, 27.

Numeros reperire deinceps proportionales minimos, quotcunque jusserit quispiam, in data ratione A ad B.

Sint A, & B minimi in data ratione. Erunt Aq, AB, Bq tres minimi deinceps in ratione A ad B.

Nam AA. AB *a* :: A. B *a* :: A B. BB. item
quia A, & B *b* primi sunt inter se, *c* erunt Aq, *b* 17. 9.
Bq inter se primi; *d* proinde Aq, AB, Bq sunt *c* 24. 7.
minimi in ratione A ad B. *d* 29. 7.
d 1. 8.

M 3

Dico

e 17.7. Dico porro, Ac, AqB, ABq, Bc in ratione A
f 11.7. ad B quatuor esse minimos. Nam AqA, AqB e
g 11.7. $:: A.B e :: ABA (AqB.) ABB. e$ atque $A. B ::$
g 11.7. $ABq. BBq. (Bc)$ Quum igitur $A C$, & Bc f in-
g 11.7. ter se primi sint, *g* erunt Ac, AqB, ABq, Bc
 quatuor $::$ minimi in ratione A ad B . Eodem
 modo quorvis proportionales investigabis. *Q.*
E. F.

Coroll.

1. Hinc, si tres numeri minimi sunt propor-
 tionales, extremi quadrati erunt; si quatuor,
 cubi.

2. Extremi quocunque proportionales per
 hanc prop. inventi in data ratione minimi, in-
 ter se primi sunt.

3. Duo numeri, minimi in data ratione, me-
 tiuntur omnes medios quocunque minimo-
 rum in eadem ratione; quia scilicet producun-
 tur ex illorum multiplicatione in alios quos-
 dam numeros.

4. Hinc etiam liquet ex constructione, series
 numerorum $1, A, Aq, Ac; 1, B, Bq, Bc; Ac, Aq-$
 B, ABq, Bc , constare æquali multitudine nu-
 merorum; ac proinde extremos numeros
 quocunque minimorum continue proportio-
 nalium ab unitate. ut extremi Ac, Bc continue
 proportionalium Ac, AqB, ABq, Bc , sunt ulti-
 mi totidem proportionalium ab unitate $1, A,$
 $Aq, Ac; \& 1, B, Bq, Bc$.

5. $1, A, Aq, Ac; \& B, BA, BAq; ac Bq,$
 ABq sunt $::$ in ratione 1 ad A . item, $B, Bq, Bc;$
 &

& A, AB, ABq; ac Aq, AqB sunt $\div$ in ratione
1 ad B.

PROP. III.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 28.

Si sint quot-

cunque numeri

A, B, C, D deinceps proportionales, minimi o-
mnium eandem cum eis rationem habentium; il-
lorum extremi A, D sunt inter se primi.

Nam si *a* inveniantur totidem numeri mi- a 1. 12
nimi in ratione A ad B, illi non alii erunt, quam
A, B, C, D; ergo juxta 2. coroll. præcedentis ex-
tremi A & D primi sunt inter se. Q.E.D.

PROP. IV.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3.

Rationibus da-

H, 4. F, 24. E, 20. G, 15.

tis quotcunque in-

I -- K -- L --

minimis terminis, (A
ad B; & C ad D) re-

perire numeros deinceps minimos in datis ratio-
nibus.

a Reperi E minimum, quem B, & C me- a 1. 6. 7.
tiuntur; & B ipsum E *b* æque metiatur, ac A b 3. post 7.
alterum F, puta per eundem H. *b* item C ipsum
E, ac D alterum G æquale metiantur: erunt F,
E, G minimi in datis rationibus. Nam $A H e =$
 F ; & $B H e = E$. *d* ergo $A.B :: A H.B H e :: F$. c 9. ar. 7.
E. Similiter $C.D :: E.G$. sunt igitur F, E, G d 18. 7.
deinceps proportionales in datis rationibus. I- e 7. 8.
mo minimi sunt in iisdem: nam puta alios I, K,
L minimos esse. *f* ergo A & B ipsos I & K, *f* pa- f 21. 7.
riterque C & D ipsos K & L æque metiuntur.
ergo B, & C eundem K metiuntur. *g* Quare g 17. 7.
etiam E eundem K metitur, seipso minorem.
Q.E.A. M 4 A, 6.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 5. F, 7.

H, 24. G, 20. I, 15. K, 21.

Datis vero tribus rationibus A ad B, & C ad D, ac E ad F. reperi, ut prius, tres H, G, I minimos deinceps in rationibus A ad B, & C ad D. tunc si E numerum I metiatur.

17.7. *b* Sume alterum K, quem F æque metiatur; erunt quatuor H, G, I, K, deinceps minimi, in datis rationibus; quod non aliter probabimus, quam in priori parte.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 2. F, 7.

H, 24. G, 20. I, 15.

M, 48. L, 40. K, 30. N, 105.

Sin E non metiatur I, sit K minimus, quem E, & I metiuntur; & quoties I ipsum K, toties G ipsum L, & H ipsum M metiatur, quoties vero E ipsum K, toties F ipsum N metiatur. Erunt M, L, K, N minimi deinceps in datis rationibus; quod demonstrabimus, ut prius.

PROP. V.

Plani numeri

C, 4. E, 3.

D, 6. F, 16. ED, 18.

CD, 24. EF, 48.

CD, EF rationem habent ex lateribus compositā.

$$\left(\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F} \right)$$

17.7. Nam quia CD. ED *a* :: C. E; *a* & E D. E-
b 10. def. F :: D. F. atque $\frac{CD}{EF} = \frac{CD}{ED} + \frac{ED}{EF}$ *c* erit ratio

11.9.

$$\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F} \quad \text{Q.E.D.}$$

PROP.

PROP. VI.

A, 16. B, 24. C, 36. D, 54. E, 81.

F, 4. G, 6. H, 9.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E; primus autem A secundum B non metiatur, neque alius quispiam ullum metietur.

Quoniam A non metitur B, *a* neque quilibet proxime sequentem metietur; quia $A:B::B:C::C:D$, &c. *b* Accipe tres F, G, H minimos in ratione A ad B. quoniam igitur A non metitur B, *a* neque F metietur G. *c* ergo F non est unitas. sed F, & H inter se primi sunt; ergo quum *e* sit ex æquo $A:C::F:H$, & F non metiatur H, *d* neque A ipsum C metietur; proinde nec B ipsum D, nec C ipsum E, &c. quia $A.C::B.D::C.E$, &c. Eodem modo sumptis quatuor vel quinque minimis in ratione A ad B, ostendetur A ipsos D, & E; ac B ipsos E, & F non metiri, &c. Quare nullus alium metietur. Q.E.D.

PROP. VII.

A, 3. B, 6. C, 12. D, 24. E, 48.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E; primus autem A extremum E metiatur; is etiam metitur secundum B.

Si negas A metiri B, *a* ergo nec ipsum E metietur, contra Hypoth.

PROP. VII.

A, 24. C, 36. D, 54. B, 81.

G, 8. H, 12. I, 18. K, 27.

E, 32. L, 48. M, 72. F, 108.

Si inter duos numeros A, B medii continua proportion-

portione ceciderint numeri C, D ; quot inter eos medij continua portione cadunt numeri, tot & inter alios E, F eandem cum illis habentes rationem, medij continua portione cadent. (L, M .)

a 35.7. *b* 14.7. *c* h1p *d* 3.8. *e* 21.7. *comfr.*
 a Sume G, H, I, K minimos $\div$ in ratione A ad C ; *b* erit ex æquali, $G, K :: A, B :: E, F$. Atqui $G, & K$ *d* primi sunt inter se; *e* quare G æque metitur E , ac K ipsum F . per eundem numerum metietur H ipsum L , & I ipsum M . fitaque E, L, M, F ita se habent ut G, H, I, K ; hoc est ut A, B, C, D . Q.E.D.

PROP. IX.

i. Si duo numeri
 $E, 2. F, 3.$ A, B , sint inter se
 $G, 4. H, 6. I, 9.$ primi, & inter
 $A, 8. C, 12. D, 18. B, 27.$ eos medij continua portione
 ceciderint numeri, C, D ; quot inter eos medij continua portione ceciderint numeri, totidem ($E, G, & F, I$) & inter utrumq; eorum ac unitatem medij continua portione cadent.

Constat $1, E, G, A$; & $1, F, I, B$ esse $\div$; & totidem quot A, C, D, B , nimirum ex 4. coroll. 2.8. Q.E.D.

PROP. X.

$A, 8. I, 12. K, 18. B, 27.$ Si inter duos
 $E, 4. D, 6. G, 9.$ numeros A, B ,
 $D, 2. F, 3.$ & unitatem
i. continue proportionales ceciderint numeri ($E, D, & F, G$), quot inter utrumq;

trumq³, ipsorum, & unitatem deinceps medij continua proportione cadunt numeri, totidem & inter ipsos medij continua propotione cadent, I, K

Nam E, DF, G; & A, DqF (I,) DG (K,) B sunt :: per 2.8. ergo, &c.

PROP. XI.

A, 2. B, 3. Duorum quadratorum
Aq, 4. AB, 6. Bq, 9. numerorum Aq, Bq unus
medius proportionalis est
numerus A B. & quadratum Aq ad quadra-
tum Bq, duplicatam habet lateris A ad latus B
rationem.

a Liquet Aq, AB, Bq, esse :: . b proinde et-
tiam $\frac{Aq}{Bq} = \frac{A}{B}$ bis. Q.E.D.

a 17.7.
b 10.
def. 3.

PROP. XII.

Ac, 27. AqB, 16. ABq, 48. BC, 64. Duorum
A, 3. B, 4. cuborum nu-
Aq, 9. AB, 12. Bq, 16. merorum A-
c, Bc duo me-
dj proportionales sunt numeri AqB, ABq. Et
cubus Ac ad cubum Bc triplicatam habet lateris
A ad latus B rationem.

a Nam Ac. AqB, ABq, Bc sunt :: in ratione
A ad B. b proinde $\frac{Ac}{Bc} = \frac{A}{B}$ ter. Q.E.D.

a 2.7.
b 10.
def. 3.

PROP. XIII.

A, 2. B, 4. C, 8.
Aq, 4. AB, 8. Bq, 16. BC, 32. Cq, 64.
Ac, 8. AqB, 16. ABq, 32. Bc, 64. BqC, 32. BCq, 256. Cc, 512.

Si sint quotlibet numeri deinceps proportiona-
les, A; B, C; & multiplicans quisque seipsum
fa-

faciat aliquos ; quæ ab illis producti fuerint Aq , Bq , Cq proportionales erunt : & si numeri primum positi A , B , C multiplicantes jam factos Aq , Bq , Cq , fecerint aliquos Ac , Bc , Cc ; ipsæ quoque proportionales erunt. & semper circa extremos hoc eveniet.

^{a 3.3.}
^{b 14.7.} Nam Aq , AB , Bq , BC , Cq a sunt $\therefore b$ ergo ex æquo $Aq.Bq :: Bq.Cq$. Q.E.D.

a Item Ac , AqB , ABq , Bc , BqC , BCq , Cc sunt $\therefore$, b ergo iterum ex æquo, $Ac.Bc :: Bc.Cc$. Q.E.D.

PROP. XIV.

Aq , 4. AB , 12. Bq , 36. Si quadratus nu-
 A , 2. B , 6. merus Aq quadra-
tum numerum Bq
metiatur, & latus unius (A) metietur latus alte-
rius (B) : & si unius quadrati latus A metietur
latus alterius B , & quadratus Aq quadratum
 Bq metietur.

^{a 3. & 11.} 1. Hyp. Nam Aq . AB $a :: AB$. Bq ; cum i-
^{b 7.8.} gitur ex hyp. Aq metiatur Bq ; idem Aq secun-
^{c 10. def.} dum AB b metietur. atqui Aq $AB :: A.B$. c
^{7.} ergo etiam A metitur B . Q.E.D.

2. Hyp. A metitur B . c ergo tam Aq ipsum
^{d 11. ac} AB , c quam AB ipsum Bq metitur ; d & pro-
inde Aq metitur Bq . Q.E.D.

PROP. XV.

A , 2. B , 6. Si cubus nu-
 Ac , 8. AqB , 24. ABq , 72. Bc , 216. merus Ac cu-
bum numerum
 Bc metiatur, & latus unius (A) metietur latus al-

alterius (B:) Et si latus A unius cubi Ac latus B alterius Bc metiatur, & cubus Ac cubum Bc metietur.

1. *Hyp.* Nam Ac, AqB, ABq, Bc a sunt $\div$, ^{a 2. d.}
ergo Ac, b metiens extremum Bc, c etiam secundum AqB metietur. atqui Ac, AqB :: A. ^{12.8. b hyp. c 7.8.}
B. d ergo etiam A metietur B. Q.E.D.

2. *Hyp.* A metitur B; d ergo Ac metitur AqB,isque ABq, & hic Bc; e ergo Ac metietur Bc. Q.E.D. ^{d 20. def. 7. c 11. ax. 7.}

PROP. XVI.

A, 4. B, 9. Si quadratus numerus Aq
Aq, 16. Bq, 81. quadratum numerum Bq non
metiatur, neque A latus unius
alterius latus B metietur: & si A latus unius
quadrati Aq non metiatur B latus alterius Bq,
neque quadratus Aq quadratum Bq metietur.

1. *Hyp.* Nam si affirmes A metiri B, a etiam Aq ipsum Bq metietur, contra hyp.

2. *Hyp.* Vis Aq metiri Bq; a ergo A ipsum B metietur, contra hyp. ^{a 14.8.}

PROP. XVII.

A, 2. B, 3. Si cubus numerus Ac cu-
Ac, 8. B, 27. bum numerum Bc non metia-
tur, neque A latus unius latus
B alterius metietur. Et si latus A unius cubi Ac
latus B alterius Bc non metiatur, neque cubus
Ac cubum Bc metietur.

1. *Hyp.* Dic A metiri B; a ergo Ac metietur Bc. contra Hyp.

2. *Hyp.* Dic Ac metiri Bc; a ergo A ipsum B metietur. contra Hyp. ^{a 15.8.}

PROP.

PROP. XVIII.

C, 6. D, 2.

CD, 12.

E, 9. F, 3. DE, 18.

EF, 27.

*Duorum similium pla-**norum numerorum C D,**EF, unus medius pro-**portionalis est numerus**DE: & planus CD ad**planum EF duplicatam habet lateris C ad latus homologum E rationem.*

** 21. def. 7* Quoniam ** ex hyp.* $C. D :: E. F$; permutando erit $C. E :: D. F$. atqui $C. E a :: C D.$

a 17. 7.
b 11. 5. $DE; a \& D. F :: DE. EF.$ *b* ergo $C D. DE :: DE. EF.$ Q.E.D.

c 10. def. 5. Ergo ratio $C D$ ad $E F$ duplicata est rationis $C D$ ad DE ; hoc est rationis C ad E , vel D ad F .

Coroll.

Hinc perspicuum est, inter duos similes planos cadere unum medium proportionalem, in ratione laterum homologorum.

PROP. XIX.

CDE, 30. DEF, 60. FGE, 120. FGH, 240.

CD, 6. DF, 12. FG, 24.

C, 2. D, 3. E, 5. F, 4. G, 6. H, 10.

Duorum similium solidorum CDE, FGH, duo medij proportionales sunt numeri DFE, FGE.

Et solidus CDE ad solidum FGH triplicatam rationem habet lateris homologi C ad latus homologum F.

** 12. def. 7* Quoniam *ex * hyp.* $C. D :: F. G$; & $D. E ::$

a 13. 7. $G. H$, erit *a* permutando $C. F :: D. G$ *a* :: $E. H$.

b 17. 7.
c 11. 5. atqui $C D. DF b :: C. F$; & $DF. FG b :: D.$

d 7. 7. $G. c$ quare $C D. DF :: DF. FG :: E. H.$ *d* ergo

¶ $CDE.DFE::DFE.FGE::E.H::F.GE.FGH$ ergo inter CDE, FGH cadunt duo medii proportionales, DFE, FGE . $Q.E.D.$
 ¶ Liquet igitur rationem CDE ad FGH triplicatam esse rationis CDE ad DFE , vel C ad F . $Q.E.D.$ *Coroll.*

Hinc, inter duos similes solidos cadunt duo medii proportionales, in ratione laterum homologorum,

PROP. XX.

$A, 12. C, 18. B, 27.$ *Si inter duos numeros A, B unus medius proportionalis cadat numerus C , similes plani erunt illi numeri A, B .*
 $D, 2. E, 3. F, 6. G, 9.$ *meros*

a Accipe D , & E minimos in ratione A ad C , vel C ad B . *b* ergo D æque metitur A , ac E ipsum C , puta per eundem F . *b* item D æque metitur C ac E ipsum B , puta per Eundem G . *c* ergo $DF=A$, & $EG=B$. *d* quare A , & B plani sunt numeri. Quia vero $EF=C$ & $CG=D$; *e* erit $D.E::F.G$, & vicissim $D.F::E.G$. *f* ergo plani numeri A , & B etiam similes sunt, $Q.E.D.$

PROP. XXI.

$A, 16. C, 24. D, 36. B, 54.$ *Si inter duos numeros A, B duo medij proportionales cadant numeri C, D ; similes solidi erunt illi numeri, A, B .*
 $E, 4. F, 6. G, 9.$ *meros*
 $H, 2. P, 2. M, 4. K, 3. L, 3. N, 6.$ *duo medij proportionales*

a Sume E, F, G minimos in ratione A ad C . *b* ergo E , & G sunt numeri plani similes. *h*us latera sunt H & P ; illius K & L : *e* ergo H . *K*

d cor. 12. $K :: P. L :: d E. F.$ Atqui E, F, G ipsos A, C, D
e 1.7. e æque metiuntur, puta per eundem M ; iidem-
f 2.7. que ipsos C, D, B æque metiuntur, puta per e-
g 17. def. undem N . f ergo $A = E M = H P M$, f & $B =$
h 17.7. $G N = K L N$; g quare A & B solidi sunt nu-
k 7.3. meri. Quoniam vero $C f = F M$; & $D f = F-$
l const. N , erit $M. N b :: F M. F N k :: C. D l :: E.$
m 21. $F :: H. K :: P. L$, m ergo A , & B sunt numeri
def. 7. solidi similes. Q.E.D.

PROP. XXII.

$A, 4. B, 6. C, 9.$ Si tres numeri A, B, C
 deinceps sint proportio-
 nales, primus autem A sit quadratus, & tertius
 C quadratus erit.

a 20.8. Inter A , & C cadit medius proportionalis.
b hyp. a ergo A , & C sunt similes plani; quare b cum
 A quadratus sit, erit C etiam quadratus. Q.
 E.D.

PROP. XXIII.

$A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.$ Si quatuor nu-
 meri A, B, C, D de-
 inceps sint proportionales; primus autem A sit
 cubus, & quartus D cubus erit.

a 21.3. Nam A , & D a similes solidi sunt; ergo b
b hyp. cum A cubus sit, erit D cubus. Q.E.D.

PROP. XXIV.

$A, 16. 24. B. 36.$ Si duo numeri A, B
 $C, 4. 6. D, 9.$ rationem habeant inter
 se, quam quadratus nu-
 merus C ad quadratum numerum D , primus
 autem A sit quadratus; & secundus B quadra-
 tus erit.

Inter

Inter C, & D numeros quadratos, † adeoque ^{a r r. s.} inter A, & B eandem rationem habentes, ^{a r r. s.} cadit unus medius proportionalis. Ergo ^{b h p.} b cum A quadratus sit, ^{c a s. s.} c etiam B quadratus erit. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc si fuerint duo numero similes A B, C D (A. B :: C. D) primus autem A B sit quadratus, etiam secundus C D quadratus erit.

† Nam A B. C D :: A q. C q.

2. Liquet ex his, proportionem cujusvis numeri quadrati ad quemlibet non quadratum, exhiberi nullo modo posse in duobus numeris quadratis. unde non erit, Q. Q :: 1. 2. nec 1. 5. :: Q. Q. &c.

PROP. XXV.

C, 64. 96. 144. D, 216.

Si duo numeri

A, 8. 12. 18. B, 27.

A, B rationem inter se habeant,

quam cubus numerus C ad cubum numerum D, primus autem A sit cubus, & secundus B cubus erit.

a Inter C, & D cubos, b adeoque inter A & B eandem rationem habentes, cadunt duo medii proportionales. ergo propter A c cubum, ^{a r r. s.} d ^{b r. s.} etiam B cubus erit. Q. E. D. ^{c h p.} ^{d s. s.}

Coroll.

1. Hinc etiam si fuerint duo numeri A B C, D E F (A. B :: D. E. & B. C :: E. F ;) primus autem A B C cubus fuerit, etiam secundus D E F cubus erit.

N

† Nam

* Nam $ABC.DEF :: Ac = Dc$.

2. Patet etiam ex his, proportionem cuiusvis numeri cubi ad quemlibet numerum non cubum non posse reperiri in duobus numeris cubis. PROP. XXVI.

A, 20. C, 30. B, 45.

Similes plani numeri

D, 4. E, 6. F, 9.

A, B rationem inter se habent, quam quadratus

numerus ad quadratum numerum.

Inter A, & B a cadit unus medius proportionalis C. b sume tres D, E, F minimos :: in ratione A ad C. Extremi D, F b quadrati erunt. atqui ex æquali A. B c :: D. F. ergo A. B :: Q. Q. Q.E.D.

PROP. XXVII.

A, 16. C, 24. D, 36. B, 54.

Similes solidi

E, 8. F, 12. G, 18. H, 27.

numeri A, B, rationem habent inter se,

quam cubus numerus ad cubum numerum.

Inter A, & B cadunt duo medii proportionales, puta C & D : b sume quatuor E, F, G, H minimos :: in ratione A ad C. b Extremi E, H cubi sunt. At A. B c :: E. H :: C. C. Q. E. D.

SCHOL.

Vide Cl. 3um.

1. Ex his inferitur, nullos numeros habentes proportionem superparticularem, vel superbi-partientem, vel duplam, aut aliam quamcunq; multiplam non denominatam à numero quadrato, esse similes planos.

2. Nec duo quivis primi numeri, neque duo quicunque inter se primi, qui quadrati non sint, similes esse possunt.

LIB. IX.

PROP. I.

A, 6. B, 54.

Aq, 36. 1q8. AB, 324.

SI duo similes plani numeri A, B multiplicantes se mutuo faciant quendam AB, productus AB quadratus erit.

Nam A. B $a::$ Aq. AB; cum igitur inter A, ^{a 17.7.}
& B ^{b 18.8.} cadat unus medius proportionalis, & et- ^{c 1.8.}
iam inter Aq, & A B cadet unus medius pro-
portionalis. ergo cum primus Aq sit quadra-
tus, ^{d 22.8.} etiam tertius AB quadratus erit. Q.E.D.

Vel sic; Sint ab, cd similes plani, nempe a. b
 $:: c.d. x$ ergo $a d = b c$. quare $a b c d$, vel $adbc$ ^{x 19.7.}
 $= adad = Q: ad$. ^{y 1.4x.7.}

PROP. II.

*Si duo numeri A, B se
mutuo multiplicantes faci-
ant AB quadratum, simili-
les plani erunt, A, B.*

Nam A. B $a::$ Aq. AB; quare cum inter Aq, ^{a 17.7.}
AB ^{b 11.8.} cadat unus medius proportionalis, ^{c 8.8.} etiam ^{d 20.8.}
unus inter A, & B medius cadet. ^d ergo A, & B
sunt similes plani. Q.E.D.

PROP. III.

A, 2. Ac, 8 Acc, 64. *Si cubus numerus Ac
seipsa multiplicans pro-
creet aliquem Acc, productus Acc cubus erit.*

Nam 1 A $a::$ A. Aq $b::$ Aq. Ac. ergo inter ^{a 15.}
1, & Ac cadunt duo medii proport. Sed 1. Ac ^{def.7.}
 $a::$ Ac. Acc. ^{b 17.7.} ergo inter Ac, & Acc cadunt et- ^{c 8.8.}

iam duo medii proportionales. Proinde cum

a 23.2. Ac sit cubus, d erit Acc cubus. Q.E.D.

Vel sic; aaa (Ac) in se ductus facit $aaaaa$.
(Acc;) hic cubus est, cuius latus aa .

PROP. IV.

Ac, 8. Bc, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. AcBc, 216. cubum numerum Bc
multiplicans, faciat a-
liquem AcBc, factus AcBc cubus erit.

a 17.7. Nam Ac. Bc $a ::$ Acc. AcBc. sed inter Ac
b 12.2. & Bc b cadunt duo medii proportionales; c
c 1.2. ergo inter Acc, & AcBc totidem cadunt. itaq;
d 23.2. cum Acc sit cubus, d erit AcBc etiam cubus.
Q.E.D.

Vel sic; $AcBc = aaabbb$ (ababab) $= C:ab$.

PROP. V.

Ac, 8. B, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. AcB, 216. numerum quendam B
multiplicans, faciat cu-
bum AcB; & multiplicatus B cubus erit.

a 17.7. Nam Acc. AcB $a ::$ Ac.B. Sed inter Acc, &
b 12.2. AcB b cadunt duo medii proportionales. c er-
c 1.2. go totidem cadent inter Ac, & B. quare cum
d 23.2. Ac cubus sit d etiam B cubus erit. Q.E.D.

PROP. VI.

A, 8. Aq, 64. Ac, 512. Si numerus A se-
ipsum multiplicans fa-
ciat Aq cubum; & ipse A cubus erit.

a btp Nam quia Aq a cubus, & AqA (Ac) b cu-
b 19. def. bus, c erit A cubus. Q.E.D.
7.

a 1.2.

PROP.

PROP. VII.

A, 6. B, 11. AB, 66. Si compositus numerus
 D, 2. E, 3. A numerum quempiam
 B multiplicans, quem-
 piam faciat AB, factus AB solidus erit.

Quoniam A compositus est, a metiur eum ^{a 13. def.}
 aliquis D, puta per E. b ergo $A = DE$; c quare ^{b 9. ax. 7. c 17. def. 7.}
 $DEB = AB$ solidus est. Q. E. D.

PROP. VIII.

E. 2, 3. a2, 9. a3, 27. A4, 81. a5, 243. a6, 729.

Si ab unitate quotcunque numeri deinceps pro-
 portionales fuerint (1, 2, a2, a3, a4, &c.) tertius
 quidem ab unitate a2 quadratus est; & unum
 intermittentes, omnes (a4, a6, a8, &c.): quartus
 autem, a3 est cubus; & duos intermittentes o-
 mnes (a6, a9, &c.) septimus vero a6, cubus simul
 & quadratus; & quinque intermittentes omnes
 (a12, a18, &c.)

Nam 1. a2 = Q. a. & a4 = aaaa = Q. aa. &
 a6 = aaaaaa = Q. aaa, &c.

2. a3 = aaa = C. a. & a6 = aaaaaa = C. aa. &
 aaaaaaaa = C. aa2, &c.

3. a6 = aaaaaa = C. aa = Q. aa2. ergo, &c.

Vel juxta Euclidem; quia 1. a a :: a. a2, b e- ^{a 17.}
 rit a2 = Q: a, ergo cum a2, a3, a4 sint ÷ c erit ^{b 20. 7. c 22. 8.}
 tertius a4 etiam quadratus pariterq; a6, a8, &c.
 Item quia 1. a a :: a2. a3. erit a3 b = a2 in a =
 C: a. d ergo quartus ab a3, nempe a6, etiam cu- ^{d 28. 8.}
 bus erit, &c. ergo a6 cubus simul & quadratus
 existit, &c.

PROP. IX.

1. 2, 4. a^2 , 16. a^3 , 64. a^4 , 256, &c.

1. 2, 8. a^2 , 64. a^3 , 512. a^4 , 4096.

Si ab unitate quotcumque numeri deinceps proportionales fuerint (1, 2, a^2 , a^3 , &c.); qui vero (a) post unitatem sit quadratus; & reliqui omnes, a^2 , a^3 , a^4 , &c. quadrati erunt. At si a, qui post unitatem, sit cubus, & reliqui omnes a^2 , a^3 , a^4 , &c. cubi erunt.

a 22.8. 1. Hyp. Nam a^2 , a^4 , a^6 , &c. quadrati sunt ex præc. item quia a ponitur quadratus, a erit tertius a^3 quadratus, pariterque a^5 , a^7 , &c. ergo omnes.

b 23.8. 2. Hyp. a cubus ponitur, b ergo a^4 , a^7 , a^{10} cubi sunt: atqui ex præced. a^3 , a^6 , a^9 , &c. cubi sunt. denique quia 1. a^2 : a. aa, c erit $a^2 = Q$: a. cubus autem in se a facit cubum; ergo a^2 cubus est, & e proinde ab eo quartus a^5 , pariterque a^8 , a^{11} , &c. cubi sunt. ergo omnes. Q. E. D.

Clarius forsitan sic; Sit quadrati a latus b ergo series a, a^2 , a^3 , a^4 , &c. aliter exprimeretur sic, bb, b^4 , b^6 , b^8 , &c. liquet vero hos omnes quadratos esse; & sic etiam exprimi posse; Q: b, Q: bb, Q: bbb, Q: bbbb. &c.

Eodem modo, si b latus fuerit cubi a, series ita nominari potest; b^3 , b^6 , b^9 , b^{12} , &c. vel C: b, C: b^2 , C: b^3 , C: b^4 , &c.

PROP. X.

1, 2, a^2 , a^3 , a^4 , a^5 , a^6 . *Si ab unitate quotcumque numeri deinceps*

ceps proportionales fuerint (1, a, a², a³, &c.); qui vero post unitatem (a) non sit quadratus, neque alius ullus quadratus erit. prater a² tertium ab unitate, & unum intermittentes omnes (a⁴, a⁶, a⁸.) At si a, qui post unitatem, non sit cubus, neque ullus alius cubus erit prater a³ quartum ab unitate, & duos intermittentes omnes, a⁶, a⁹, a¹², &c.

1. *Hyp.* Nam si fieri potest, sit a⁵ quadratus numerus. quoniam igitur a. a² a :: a⁴. a⁵, ^{a hyp.} ^{b suppos.} atque inverse a⁵. a⁴ :: a². a; sintque a⁵, & a⁴ b quadrati, primusque a² quadratus, c erit a etiam quadratus, contra *Hyp.* ^{c 24.8.}

2. *Hyp.* Si fieri potest, sit a⁴ cubus. quoniam igitur d ex æquo a⁴. a⁶ :: a. a³, atque inverse a⁶. a⁴ :: a³. a; b sintque a⁶, & a⁴ cubi, & primus a³ cubus, c etiam a cubus erit, ^{d 14.7.} ^{e 25.8.} contra *Hypoth.*

PROP. XI.

1, a, a², a³, a⁴, a⁵, a⁶. Si ab unitate quotcumque numeri

deinceps proportionales fuerint (1, a, a², a³, &c.) minor maiorem metitur per aliquem eorum qui in proportionalibus sunt numeris.

Quoniam 1. a :: a. aa, a erit $\frac{aa}{a} = a = \frac{aa}{a}$. i. ^{a 1. an. 7} ^{& 20.} tem quia 1. aa b :: a. aaa. a erit $\frac{aaa}{a} = aa = \frac{a^4}{a}$ ^{def. 7.} ^{b 14.7.}
 = $\frac{a^5}{a^3}$ &c. denique quia 1. a³ b :: a. a⁴, a erit $\frac{a^4}{a}$
 = a³ = $\frac{a^6}{a^3}$ &c.

Coroll.

Coroll.

Hinc, si numerus qui metitur aliquem ex proportionalibus, non sit unus proportionalium, neque numerus per quem metitur, erit aliquis ex proportionalibus.

PROP. XII.

1, 2, 22, 23, 24, Si ab unitate quocunque
1, 6, 36, 216, 1296. numeri deinceps propor-
B, 3. tionales fuerint (1, 2, 22,
23, 24,); quicumque pri-
morum numerorum B ultimum 24 metiuntur, ii-
dem (B) & cum (2) qui unitati proximus est,
metientur.

a 37.7.
b 27.7.
c 28.7.

Dic B non metiri 2, a ergo B ad a primus est; b ergo B ad 22 primus est; & c proinde ad 24 quem metiri ponitur Q.E.A.

Coroll.

1. Itaque omnis numerus primus ultimum metiens, metitur quoque omnes alios ultimum præcedentes.

2. Si aliquis numerus non metiens proximum unitati, metiatur ultimum, erit numerus compositus.

3. Si proximus unitati sit primus numerus, nullus alius primus numerus ultimum metietur.

PROP. XIII.

1, 2, 22, 23, 24, Si ab unitate
1. 5, 25, 125, 625. quocunque numeri
H--G--F--E-- deinceps propor-
tionales fuerint (2, 22,
23, & c.), qui vero post unitatem (2) primus sit;
ma-

maximum nullus alius metietur, præter eos qui sunt in numeris proportionalibus.

Si fieri potest, alius quispiam E metiatur $a4$, nempe per F; a erit F alius extra $a, a2, a3$. Quia, cor. 12.9 vero E metiens $a4$ non metietur a , b erit E 2. cor. 12 numerus compositus; c ergo eum aliquis pri- c 33.7. mus metietur, d qui proinde ipsum $a4$ meti- d 11. ax.7 tur; e ideoque alius non est, quam a . ergo a c 3. cor. 12.9. metitur E. Eodem modo ostendetur F compositus numerus, metiens $a4$, adeoque a ipsum F metiri. itaque quum $EF f = a4 = a$ in $a3$, g f 9. ax.7. g 19.7. erit $a. E :: F. a3$. ergo cum a metiatur E, h x h 20. def. que F metietur $a3$, puta per eundem G. k Nec 7. cor. 11.9. G erit a , vel $a2$. ergo, ut prius, G est numerus compositus, & a eum metitur. quum igitur $F. G f = a3 = a2$ in a , g erit $a. F :: G. a2$; & proinde, quia A metitur F, b x que G metietur $a2$, scilicet per eundem H; k qui non est a . ergo quum $GH = a2 = aa$. l erit $H. a :: a$. G. ergo 120.7. m 20. def.7. quia a metitur G (ut prius) metiam H metietur a , numerum primum. Q.F.N.

PROP. XIV.

A, 30.	<i>Si minimum numerum</i>
B, 2. C, 3. D, 5.	<i>A primi numeri B, C, D</i>
E --- F ---	<i>metiantur; nullus alius</i>
	<i>numerus primus E illum</i>

metietur, præter eos, qui à principio metiebantur.

Si fieri potest, sit $\frac{A}{E} = F$. a Ergo $A = EF$. b a 9. ax.7. b 31.7.

Ergo singuli primi numeri B, C, D ipsorum E, F unum metiuntur; non E, qui primus ponitur; ergo F, minorem scilicet ipso A; contra Hyp.

N 5

PROP.

PROP. XV.

A, 9. B, 12. C, 16.

Si tres numeri A, B,

D, 3. E, 4.

C deinceps proportiona-

les, fuerint minimi o-

mnium eandem cum ipsis rationem habentium;
duo quilibet compositi, ad reliquum primi erunt. }

a Sume D, & E minimos in ratione A ad B.

a 35.7. b ergo A = Dq; b & C = Eq; b & B = DE.

b 2.1.

c 24.7.

d 30.7.

e 26.7.

f 3.2.

g prim.

h 27.7.

Quia vero D ad E c primus est, d crit D + E

primus ad singulos D, & E. * ergo D in D +

E e = Dq + DE (f A + B) ad E primus est,

ideoque ad C vel Eq. Q.E.D. Pari pacto D-

E + Eq (B + C) ad D primus est, & proinde

ad A = Dq. Q.E.D. Denique quia B ad D +

E h primus est; is ad hujus quadratum k Dq +

2 DE + Eq (A + 2 B + C) primus crit. l

quare idem B ad A + B + C, l adeoque ad

A + C primus erit. Q.E.D.

PROP. XVI.

A, 3. B, 5. C ---

Si duo numeri A, B pri-

mi inter se fuerint; non erit

ut primus A ad secundum B, ita secundus B ad
alium quempiam C.

Dic A. B :: B. C. ergo quum A & B in sua

ratione a minimi sint, A b metietur B æque 2c

B ipsum C; sed A c seipsum etiam metitur; er-

go A & B non sunt primi inter se, contra Hyp.

PROP. XVII.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. E ---

Si fuerint quotcunque numeri deinceps pro-
portionales A, B, C, D, extremi autem ipsorum
A, D

A, D primi inter se sint; non erit ut primus A ad secundum B, ita ultimus D ad alium quempiam E.

Dic $A.B :: D.E$. ergo vicissim $A.D :: B.E$.
 ergo quum A & D in sua ratione *a* minimi sint, *b* metietur A ipsum B ; *c* quare B ipsum C , & C sequentem D , *d* adeoque A eundem D metietur. Ergo A & D non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XVIII.

A, 4. B, 6. C, 9. Duobus numeris datis A, Bq, 16. B, considerare an possit ipsis tertius proportionalis C inveniri.

Si A metiatur Bq per aliquem C , *a* erit $A.C = Bq$. unde *b* liquet esse $A.B :: B.C$. Q.E.F.

A, 6. B, 4. Bq, 16. Sin A non metiatur Bq, non erit aliquis tertius proportionalis. Nam dic $A.B :: B.C$. a ergo $A.C = Bq$. c proinde $Bq = C$. Scilicet A metitur Bq , contra Hypoth.

PROP. XIX.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. Tribus numeris datis A, B, C, B C, 216. considerare an possit ipsis quartus proportionalis D inveniri.

Si A metiatur BC per aliquem D , *a* ergo $A.D = BC$; *b* constat igitur esse $A.B :: C.D$. Q.E.F.

Sin A non metiatur BC , non datur quartus proportionalis; quod ostendetur, prout in præcedenti.

PROP.

PROP. XX.

Primi numeri plures sunt
 $A, 2. B, 3. C, 5.$ *omni proposita multitudine*
 $D, 30. G----$ *primorum numerorum $A, B, C,$*

- a* 31.7. *a* Sit D minimus, quem A, B, C metiuntur.
 si $D + 1$ primus sit, res patet; si compositus,
b 33.7. *b* ergo aliquis primus, puta G , metitur $D + 1$,
 qui non est aliquis trium A, B, C ; nam si ita,
c *suppos.* quum is c totum $D + 1$, & d ablatum D me-
d *constr.* tiatur, *e* idem reliquam unitatem metietur. *Q.*
e 13.42.7 *E. A.* Ergo propositorum primorum nume-
 rorum multitudo aucta est per $D + 1$; vel
 saltem per G .

PROP. XXI.

$\begin{matrix} 5 & 5 & 3 & 3 & 2 & 2 \\ A.....E..... B...F...C..G..D 20.. \end{matrix}$

Si pares numeri quotcunque AB, BC, CD componantur, totus AD par erit.

- a* 9.def.7. *a* Sume $EB = \frac{1}{2} AB$ & $FC = \frac{1}{2} BC$, & GD
b 12.7. $= \frac{1}{2} CD$. *b* liquet $EB + FC + GD = \frac{1}{2} AD$.
c 6.def.7. *c* ergo AD est par numerus. *Q.E.D.*

PROP. XXII.

$\begin{matrix} & & I & & I & & I \\ A.....F.B.....G.C....H.D..L.E 22.. \end{matrix}$

$\begin{matrix} 9 & 7 & 5 & 3 \\ Si\ impares\ numeri\ quotcunque\ AB, BC, CD, \\ DE\ componantur, multitudo\ autem\ ipsorum\ sit \\ par, totus\ AE\ par\ erit. \end{matrix}$

- a* 7.def.7. *a* 21.9. *a* Detracta unitate ex singulis imparibus, *a* ma-
b 21.9. nebunt AF, BG, CH, DL numeri pares, & *b*
c hyp. proinde compositus ex ipsis par erit; adde his *c*
 parem

parem numerum conflatum ex residuis unitatibus, *a* totus idcirco AE par erit. Q.E.D.

PROP. XXIII.

d 119.

$\begin{matrix} 7 & 5 & 1 \\ A & \dots & B & \dots & C & \dots & E & \dots & D \end{matrix}$ 15. *Si impares numeri quotcunque AB, BC, CD componantur,*

multitudo autem ipsorum fit impar; & totus AD impar erit.

Nam dempto CD uno imparium, reliquorum aggregatus AC *a* est par numerus. huic adde CD — 1; *b* totus AE est etiam par; quare restituta unitate totus AD *c* impar erit. Q.E.D.

PROP. XXIV.

$\begin{matrix} 4 & 5 & 1 \\ A & \dots & B & \dots & D & \dots & C \end{matrix}$ 10. *Si à pari numero AC par AB detrahatur, & reliquus BC par erit.*

Nam si BD (BC — 1) impar fuerit, *a* erit BC (BD + 1) par. Q.E.D. Sin BD parem dicas, propter AB *b* parem, *c* erit AD par; *a* ideoque AC (AD + 1) impar, contra Hypoth. ergo BC est par. Q.E.D.

PROP. XXV.

$\begin{matrix} 6 & 1 & 3 \\ A & \dots & D & \dots & C & \dots & B \end{matrix}$ 10. *Si à pari numero AB impar AC detrahatur, & reliquus CB impar erit.*

Nam AC — 1 (AD) *a* est par. *b* ergo DB est par. *c* ergo CB (DB — 1) est impar. Q.E.D.

PROP.

PROP. XXVI.

$\begin{matrix} 4 & 6 & 1 \\ A & \dots C & \dots D \end{matrix}$ B II. *Si ab impari numero A-
B impar CB detraha-
tur, reliquus AC par e-
rit.*

$\begin{matrix} a & 7. def. 7. \\ b & 24. 9. \end{matrix}$ Nam $AB - I (AD) \& CB - I (CD) a$
sunt pares. b ergo $AD - CD (AC)$ est par.
Q.E.D.

PROP. XXVII.

$\begin{matrix} 1 & 4 & 6 \\ A & \dots D & \dots C & \dots B \end{matrix}$ II. *Si ab impari numero
AB par detrahatur C-
B, reliquus AC impar
erit.*

$\begin{matrix} a & 7. def. 7. \\ b & 24. 9. \\ c & 7. def. 7. \end{matrix}$ Nam $AB - I (DB) a$ est par; & CB po-
nitur par. b ergo reliquus CD par est. c ergo
 $CD + I (CA)$ est impar. Q.E.D.

PROP. XXVIII.

$\begin{matrix} A, 3. \\ B, 4. \\ - - \\ AB, 12. \end{matrix}$ *Si impar numerus A parem nu-
merum B multiplicans fecerit a-
liquem AB, factus AB par erit.*

$\begin{matrix} a & hyp. & \& \\ b & 15. def. 7. \\ c & 21. 9. \end{matrix}$ Nam $AB a$ componitur ex impari A toties
accepto, quoties unitas continetur in B pari, b
ergo AB est par numerus.

Schol.

Eodem modo, si A sit numerus par, erit AB par.

PROP. XXIX.

$\begin{matrix} A, 3. \\ B, 5. \\ - - \\ AB, 15. \end{matrix}$ *Si impar numerus A, imparem
numerum B multiplicans fecerit
aliquem AB, factus AB impar
erit.* Nam

Nam $A B a$ componitur ex B impari numero toties accepto, quoties unitas includitur in A etiam impari. b ergo $A B$ est impar. Q.E.D. a 25.
def. 7.
b 13.9.

Schol.

$$\begin{array}{l} B, 12 \\ \hline A, 3. \end{array} \quad (C, 4.$$

1. Numerus A impar numerum B parem metiens, per numerum parem C eum metitur.

Nam si C impar dicatur, quoniam $a B = AC$, erit B impar, contra Hypoth. a 9. ax. 4.
b 29. 9.

$$\begin{array}{l} B, 15 \\ \hline A, 3 \end{array} \quad (C, 5.$$

2. Numerus A impar numerum B imparem metiens, per numerum C impar eum metitur.

Nam si C dicatur par; a erit $A C$, vel B par, contra Hypoth. a 21. 9.

$$\begin{array}{l} B, 15 \\ \hline A, 3. \end{array} \quad (C, 5.$$

3. Omnis numerus (A & C) metiens imparem numerum B , est impar.

Nam si utervis A , vel C dicatur par, a erit B numerus par, contra Hypoth. a 21. 9.

PROP. XXX.

$$\begin{array}{l} B, 24 \\ \hline A, 3 \end{array} \quad (C, 8. \quad \begin{array}{l} D, 12 \\ \hline A, 3 \end{array} \quad (E, 4.$$

Si impar numerus A parem numerum B metiatur, & illius dimidium D metietur.

a Sit $\frac{B}{A} = C$ b ergo C est numerus par. Sit a hyp. b 1. schol. 19. 9.
c 9. ax.
d 1. 2.
e hyp.
f 7. ax. 1.
g 7. ax. 3.

igitur $E = \frac{1}{2} C$, erit $B c = C A d = 2 E A e = 2 D. f$ ergo $E A = D$; & g proinde $\frac{D}{A} = E$. Q.E.D.

PROP. XXXI.

$$A, 5. B, 8. C, 16. D, ---$$

Si impar numerus A ad aliquem numerum

merum B primus sit; & ad illius duplum C primus erit.

^{a 3. schol.} Si fieri potest, aliquis D metiatur A , & C .
^{29.9.} ergo D metiens imparem A impar erit, b ideo-
^{b 30.9.} que ipsum B paris C semissem metietur. ergo
 A , & B non sunt primi inter se, contra Hyp.

Coroll.

Sequitur hinc, numerum imparem, qui ad aliquem numerum progressionis duplæ primus est, primum quoque esse ad omnes numeros illius progressionis.

PROP. XXXII.

1. A , 2. B , 4. C , 8. D , 16. Numerorum
 A, B, C, D , & c .

à binario duplorum unusquisque pariter par est tantum.

^{a 6. def. 7.} Constat omnes 1, A , B , C , D a pares esse;
^{b 30. def.} atque b nimirum in ratione dupla, & c pro-
^{7.} inde quemque minorem metiri majorem per
^{c 11.9.} aliquem ex illis. d Omnes igitur sunt pariter
^{d 8. def. 7} pares. Sed quoniam A primus est, e nullus ex-
^{e 13.9.} tra eos eorum aliquem metietur. Ergo pariter
 pares sunt tantum. Q.E.D.

PROP. XXXIII.

A , 30. B , 15. Si numerus A dimidium
 D --- E --- B habeat imparem, A pa-
 riter impar est tantum.

Quoniam impar numerus B a metitur A
^{a hyp.} per 2 parem, b est B pariter impar. Dic etiam
^{b 9. def. 7} pariter parem. c ergo eum par aliquis D per
^{c 8. def. 7} parem E metitur. unde $2 B d = A d = D E$. e
^{d 9. ax. 7.} quare
^{e 19.7.}

quare 2 E :: D.B. ergo ut 2 f metitur parem, ^{16. def. 7}
 sic D par imparem B metitur. Q. F. N. ^{8. 20. def. 7.}

PROP. XXXIV.

A, 24. Si par numerus A, neque à binario
 duplus sit, neque dimidium habeat im-
 parem; pariter par est, & pariter impar.

Liquet A esse pariter parem, quia dimidium
 imparem non habet. Quia vero si A bisaric-
 tur, & rursus ejus dimidium, & hoc semper fiat,
 tandem incidemus in aliquem a imparem (quia ^{7. def. 7}
 non in binarium, quoniam A à binario duplus
 non ponitur) is metietur A per parem nume-
 rum (nam b alias ipse A impar esset, contra ^{b. 1. sch.}
 Hypoth.) ergo A est etiam pariter impar. Q. ^{29. 9.}
 E. D.

PROP. XXXV.

A 8.

4 8

B ... F G 12.

C 18.

9 6 4 8

D H L ... K N 27.

Si sint quotcumque numeri deinceps proportio-
 nales A, B G, C, D N, detrahantur autem F G
 à secundo, & K N ab ultimo, aequales ipsi primo
 A; erit ut secundi excessus B F ad primum A,
 ita ultimi excessus D K ad omnes A, B G, C i-
 psam antecedentes.

Ex D N deme NL = B G, & NH = C.

Quoniam D N. C. (H N) a :: H N. B G. ^{a. hyp.}
 (L N) a :: L N. (B G) A. (K N.) b erit divi- ^{b. 17. 5.}
 O dendo

c 12.5. dendo ubique, $DH.HN::HL.LN::LK.$
 d 3. ax. 1. $KN. c$ quare $DK.C \rightarrow BG \rightarrow A::LK (d B-$
 $F.)KN.(A.)Q.E.D.$

Coroll.

e 11.5. Hinc e componendo, $DN \rightarrow BG \rightarrow C.A$
 $\rightarrow BG \rightarrow C::BG A.$

PROP. XXXVI.

1. A, 2. B, 4 C, 8. D, 16.

E, 31. G, 62. H, 124. L, 248. F, 496.

M, 31.

N, 465.

P ----

Q ----

Si ab unitate quocumq; numeri 1, A, B, C, D, deinceps exponantur in dupla proportionione, quoad totus compositus E fiat primus, & totus hic E in ultimum D multiplicatus faciat aliquem F; factus F erit perfectus.

Sume totidem, E, G, H, L etiam in propor-
 a 14.7. tione dupla continue; ergo a ex æquo $A. D::$
 b 19.7. $E. L. b$ ergo $AL = DE. c = F. d$ ergo $L = \frac{E}{2}$
 c hyp.
 d 7. ax. 7.

quare E, G, H, L, F sunt :: in ratione dupla. Sit
 e 33.9. $G - E = M, \& F - E = N. c$ ideo $M. E::N. E$
 f 3. ax. 1. $\rightarrow G \rightarrow H \rightarrow L. f$ at $M = E. g$ ergo $N = E \rightarrow$
 g 14.5.
 h 2. ax. 1. $G \rightarrow H \rightarrow L$ ergo $F = 1 \rightarrow B \rightarrow C \rightarrow D \rightarrow E$
 $\rightarrow G \rightarrow H \rightarrow L = E \rightarrow N.$ Quin etiam quia D

k 7. ax 7. metitur DE (F,) / etiam singuli 1, A, B, C m
 l 11. ax. 7.
 m 11.9. nec non E, G, H, L metiuntur F. Porro nullus

alius eundem F metitur. Nam si aliquis, sit P, qui
 n 9. ax. 7. metiatur F per Q. n ergo $PQ = F = DE. o$ er-
 o 19.7.
 go E, Q::P. D. ergo cum A. primus numerus
 p 13.9. metiatur D, & p proinde nullus alius P eundem
 q 20. def.
 7. metiatur, q consequenter E non metitur Q.
 r 31.7.

quare cum E primus ponatur, r idem ad Q pri-
 mus

mus erit. $\int$ ergo E & Q in sua ratione minimi sunt, & $\int$ propterea E in ipsum P ac Q ipsum D æque metiuntur. $\therefore$ ergo Q est aliquis ipsorum A, B, C. Sit igitur B; ergo cum ex æquo sit B.D :: E. H; $\times$ ideoque B.H = D.E = F = P.Q. $\times$ a-
deoque Q.B :: H.P. γ erit H = P. ergo P est γ 14.5.
etiam aliquis ipsorum A, B, C, &c. contra Hyp.
ergo nullus alius præter numeros prædictos e-
undem F metietur: $\therefore$ proinde F est numerus γ 2.5.
perfectus. Q.E.D. def. 9.

LIB. X.

DEFINITIONES.

I.

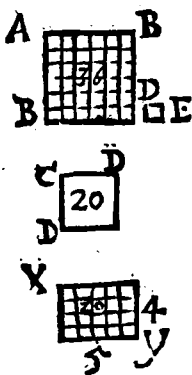
Commesurabiles magnitudines dicuntur,
quas eadem mensura metitur.

I Commensurabilitatis nota est $\square$.
D $A \square B$; hoc est, linea A 8 pedum
commensurabilis est linea B 13 pe-
dum; quia D linea unius pedis sin-
gulas A & B metitur. Item $\sqrt{18}$
A $\square \sqrt{50}$; quia $\sqrt{2}$ singulas $\sqrt{18}$
 $\sqrt{50}$ metitur. Nam $\sqrt{18} = \sqrt{9} = 3$ & $\sqrt{50} = \sqrt{25} = 5$.
B quare $\sqrt{18} \cdot \sqrt{50} :: 3 \cdot 5$.

II. Incommensurabiles autem sunt, quorum
nullam communē mensurā contingit reperiri.

Incommensurabilitas significatur nota $\square$. ut $\sqrt{6} \square \sqrt{25}$ (5); hoc est $\sqrt{6}$ incommensurabi-
lis est numero 5, vel magnitudini hoc numero de-
signata; quia harum nulla est communis mensu-
ra, ut postea patebit.

III. [Rectæ lineæ potentia commensurabiles sunt, cum quadrata earum idem spatium metitur.

Hujusce commensurabilitatis nota est $\sphericalangle$, ut $AB \sphericalangle CD$; h.e. linea AB sex pedum potentia commensurabilis est linea CD , quæ exprimitur per $\sqrt{20}$. quia spatium E unius pedis quadrati metitur tam ABq (36) quam rectangulum XY (20,) cui æquale est quadratum linea CD ($\sqrt{20}$.) Eadem nota $\sphericalangle$ nonnumquam valet potentia tan-

tum commensurabilis.

IV. Incommensurabiles vero potentia, cum quadratis earum nullum spatiū, quod sit communis eorum mensura, contingit reperiri.

Hujusmodi incommensurabilitas denotatur sic; $5 \sphericalangle \sqrt{8}$; hoc est, numeri vel linea 5 , & $\sqrt{8}$ sunt incommensurabiles potentia; quia harum quadrata 25 , & $\sqrt{8}$ sunt incommensurabilia.

V. Quæ cum ita sint, manifestum est cuicunque rectæ propositæ, rectas lineas multitudine infinitas, & commensurabiles esse, & incommensurabiles; alias quidem longitudine & potentia, alias vero potentia solum. Vocetur autem proposita recta linea Rationalis.

Hujus nota est ρ .

VI. Et huic commensurabiles, siue longitudine & potentia, siue potentia tantum, Rationales $\dot{p}$.

VII. Huic vero incommensurabiles Irrationales vocentur.

Hæ sic denotantur $\dot{p}$.

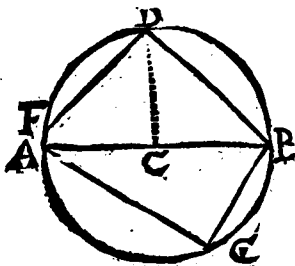
VIII. Et quadratum, quod à proposita recta fit, dicatur rationale $\dot{p}^2$.

IX. Et huic commensurabilia quidem Rationalia $\dot{p}^2$.

X. Huic vero incommensurabilia, Irrationalia dicantur $\dot{p}^2$.

XI. Et rectæ, quæ ipsa possunt, Irrationales, $\dot{p}$.

Schol.

Vt postrema 7 definitiones exemplo aliquo illustrentur, sit circulus $A D B P$, cuius semidiameter $C B$; huic inscribantur latera figurarum ordina-

tarum, Hexagoni quidem $B P$, Trianguli $A P$, quadrati $B D$, pentagoni $F D$. Itaque si juxta 5 defin. semidiameter $C B$ sit rationalis exposita, numero 2. expressa, cui reliqua $B P$, $A P$, $B D$, $F D$ comparanda sunt, a erit $B P^2 = B C^2 = 2$. a cor. 15. quare $B P$ est $\dot{p} \sqsupset B C$, juxta 6. def. Item $A P^2 = \sqrt{12}$ (nam $A B^2 (16) - B P^2 (4) = 12$) quare $A P$ est $\dot{p} \sqsupset B C$, etiam juxta 6. def. atq;

O 3

$A P^2$

APq (12) est $\bar{p}$, per def. 9. Porro $B D b = \sqrt{D C q} + B C q = \sqrt{8}$; unde $B D$ est $\bar{p} \mp B C$; & $B D q \bar{p}$. Denique, $F D q = 10 - \sqrt{20}$ (ut patebit ex praxi ad 10. 13. tradenda) erit $\bar{p}$, juxta 10. def. & proinde $F D = \sqrt{10 - \sqrt{20}}$ est $\bar{p}$, juxta 11. defin.

Postulatum.

Postuletur, quamlibet magnitudinem toties posse multiplicari, donec quamlibet magnitudinem ejusdem generis excedat.

Axiomata.

1. Magnitudo quocunque magnitudines metiens, compositam quoque ex ipsis metitur.
2. Magnitudo quamcunque magnitudinem metiens, metitur quoque omnem magnitudinem a qua illa metitur.
3. Magnitudo metiens totam magnitudinem & ablatam, metitur & reliquam.

PROP. I.

Duabus magnitudinibus inaequalibus $A B, C$ propositis, si à majore $A B$ auferatur major quam dimidium ($A H$) & ab eo ($H B$) quod reliquum est, rursus detrahatur majus quam dimidium ($H I$), & hoc semper fiat; relinquetur tandem quedam magnitudo $I B$, qua minor erit proposita minore $A C$ magnitudine C .

ap. 10.

a Accipe C toties, donec ejus multiplex $D E$ proxime excedat $A B$; sintque $D F = F G = G E = C$. Deme ex $A B$ plusquam dimidium $A H$,

A H, & à reliquo H B plusquam dimidium H I; & sic deinceps, donec partes A H, H I, I B æque multæ sint partibus D F, F G, G E. Jam liquet F E, quæ non minor est quam $\frac{1}{2}$ D E, majorem esse quam H B, quæ minor est quam $\frac{1}{2}$ A B $\rightarrow$ D E. Pariterque G E quæ non minor est quam $\frac{1}{2}$ F E, major est quam I B $\rightarrow$ $\frac{1}{2}$ H B. ergo C, vel G E $\leftarrow$ I B. Q.E.D.

Idem demonstrabitur, si ex A B auferatur dimidium A H, & ex reliquo H B rursus dimidium H I, & ita deinceps.

PROP. II.

S duabus magnitudinibus inæqualibus propositis (A B, C D) detrahatur semper minor A B de majore C D, alterna quadam detractione, & reliqua minime præcedentem metiatur; incommensurabiles erunt ipsæ magnitudines.

Si fieri potest, sit aliqua E communis mensura. Quoniam igitur A B detracta ex C D, quoties fieri potest, relinquit aliquam F D se minorem, & F D ex A B relinquit G B, & sic deinceps, a tandem relinquetur aliqua G B $\rightarrow$ E. ergo E ^{a 10.} _{b hyp.} metiens A B, ^c ideoque C F, ^b & totam C D; ^{c 2. ax.} _{d 3. ax.} etiam reliquam F D, metitur. c proinde & A G; d ergo & reliquam G B, seipsa minorem. ^{10.} Q.E.A.

PROP.

PROP. III.

*Diabue magnitudinibus commen-
surabilibus datis, AB, CD , maxi-
mam earum communem mensuram
 FB reperire.*

Deme AB ex CD , & reliquum
 ED ex AB , & FB ex ED , donec
 FB metiatur ED ; (quod tandem
fiet, *a* quia per Hyp. $AB \Rightarrow CD$) e-
rit FB quæsitæ.

*b constr.
c 2. ax. 10
d 1. ax. 10*

Nam FB *b* metitur ED , *c* ideo-
que ipsam AF ; sed & seipsam, *d* er-
go etiam AB , & *c* propterea CE , &

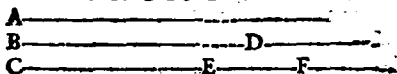
adeoque & totam CD . Proinde FB commu-
nis est mensura ipsarum AB, CD . Dic G com-
munem quoque esse mensuram, hac maiorem;
ergo G metiens AB , & CD , *e* metitur CE , &
f reliquam ED , *e* ideoque AF , & *f* proinde re-
liquam FB , major minorem. Q.E.A.

*e 2. ax. 10
f 3. ax. 10*

Coroll.

Hinc, magnitudo metiens duas magnitudi-
nes, metitur & maximam earum mensuram
communem.

PROP. IV.

*Tribus magnitudinibus commensurabilibus da-
tis A, B, C ; maximam earum mensuram com-
munem invenire.*

a 3. 10.

a Inveni D maximam communem men-
suram duarum quarumcunque A, B ; *a* item E
ipsa-

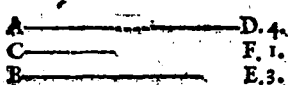
ipsarum D & C maximam communem mensuram; erit E quæsitæ.

Nam perspicuum est E metiens D & C ^{b constr. & 2. an. 10. c cor. 3. 10.} metiri tres A, B, C. Puta aliam F hac maiorem easdem metiri. c ergo F metitur D; c proinde & E, ipsarum D, C maximam communem mensuram, major minorem. Q.E.A.

Coroll.

Hinc quoque, magnitudo metiens tres magnitudines, metitur quoque maximam earum communem mensuram.

PROP. V.

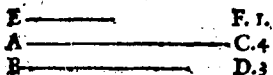

Commensurabiles magnitudines A, B inter se rationem habent,

quam numerus ad numerum.

Inventa C ipsarum A, B maxima communis mensura; quoties C in A & B, toties 1 contineatur in numeris D & E. ^{a 3. 10. b 20. def. 7. c 22. 5.} ergo C. A :: 1. D; quare inverse A. C :: D. 1. b atqui etiam C. B :: 1. E. c ergo ex æquali A. B :: D. E :: N. Q.E.D.

PROP. VI.

Si due magnitudines A, B inter se proportionem habeant, quam nu-

merus C ad numerum D; commensurabiles erunt magnitudines A, B.

^asch. 10.6 Qualis pars est 1 numeri C, a talis fiat E i-
^bconstr. plius A. Quoniam igitur E. A b :: 1. C. atque
^ahyp. A. B c :: C. D; d ex æquo erit E. B :: 1. D. er-
^d22.5. go quum 1 e metiatur numerum D, f etiam E
^e5. ax. 7. metitur B; sed & ipsum A g metitur. h ergo A
^f10. def. 7. metitur B; sed & ipsum A g metitur. h ergo A
^gconstr. $\square$ B. Q.E.D.
^h1. def. 10.

PROP. VII.

$\overline{A}$ Incommensurabiles
 $\overline{B}$ magnitudines, A, B in-
 ter se proportionem non habent, quam numerus
 ad numerum.

6. 10. Dic A. B :: N. N. a ergo A $\square$ B, contra
 Hypoth.

PROP. VIII.

$\overline{A}$ Si due magnitudi-
 $\overline{B}$ nes A, B inter se pro-
 portionem non habeant, quam numerus ad nume-
 rum, incommensurabiles erunt magnitudines.

5. 10. Puta A $\square$ B a ergo A. B :: N. N, contra
 Hypoth.

$\overline{A}$ Quæ à rectis lineis longitudi-
 $\overline{B}$ ne commensurabilibus fiunt qua-
 E, 4. drata, inter se proportionem ha-
 F, 3. bent, quam quadratus numerus
 ad quadratum numerum: & quadrata inter se
 proportionem habentia, quam quadratus nume-
 rus ad quadratum numerum, & latera habe-
 bunt longitudine commensurabilia. Quæ vero à
 rectis lineis longitudine incommensurabilibus fi-
 unt quadrata, inter se proportionem non habent,
 quam quadratus numerus ad quadratum nume-
 rum:

rum : & quadrata inter se proportionem non habentia, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, neque latera habebunt longitudine commensurabilia.

1. Hyp. $A \sqsupset B$. Dico $Aq. Bq :: Q. Q.$

Nam a sit $A. B :: \text{num. } E. \text{ num. } F.$ ergo ^{a per 3. 10.}

$Aq. Bq \left(\frac{bA}{B} \text{ bis} \right) c = \frac{E}{F} \text{ bis. } d = \frac{Eq}{Eq} \text{ ergo } Aq. Bq ::$ ^{b 20.6. c sch. 23.}

$E. q. Fq :: Q. Q. Q. E. D.$ ^{d 11.8.}

2. Hyp. $Aq. Bq :: Eq. Fq :: Q. Q.$ Dico $A \sqsupset B$. ^{e 11.5. f 20.6. g hyp. h 11.8. i sch. 23.}

Nam $\frac{A}{B} \text{ bis} \left(\frac{fAq}{Bq} \right) g = \frac{Eq}{Fq} h = \frac{E}{F} \text{ bis. } i$ ergo ^{g hyp. h 11.8. i sch. 23.}

$A. B :: E. F :: N. N$ quare $A \sqsupset B. Q. E. D.$

3. Hyp. $A \sqsupset B$. Nego esse $Aq. Bq :: Q. Q.$ ^{j 6.10.}

Nam dic $Aq. Bq :: Q. Q.$ Ergo $A \sqsupset B$, ut modo ostensum est, contra Hypoth.

4. Hyp. Non $Aq. Bq :: Q. Q.$ Dico $A \sqsupset B$.

Nam puta $A \sqsupset B$; ergo $Aq. Bq :: Q. Q.$ ut modo diximus, contra Hypoth.

Coroll.

Lineæ $\sqsupset$ sunt etiam $\sqsubset$; at non contra. Sed lineæ $\sqsupset$ non sunt idcirco $\sqsubset$. Lineæ vero $\sqsubset$ sunt etiam $\sqsupset$.

PROP. X.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint ($C. A :: B. D$;) prima vero C secunda A fuerit commensurabilis; & tertia B quarta D commensurabilis erit. Et si prima C secunda A fuerit incommensurabilis, & tertia B quarta D incommensurabilis erit,

CABD

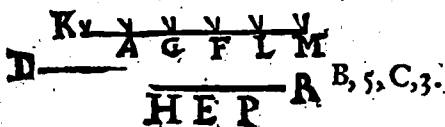
Si

$a5.10.$ Si $C \sqsupset A$, a ideo. erit $C. A :: N. Nb :: B.$
 $b6.10.$ $D. b$ ergo $B \sqsupset D$. Sin $C \sqsupset A$, ergo c non erit
 $c7.10.$ $C. A :: N. N :: B. D. d$ quare $B \sqsupset D$. Q.E.D.
 $d8.10.$

LEMMA 1.

Duos numeros planos invenire, qui proportionem non habeant, quam quadratus numerus ad quadratum numerum.

Hinc Lemmati satisficient duo quilibet numeri plani non similes, quales sunt numeri habentes proportionem superparticularem, vel superbipartientem, vel duplam; vel etiam duo, quivis numeri primi. vid. Schol. 27.8.

LEMMA 2.

Invenire lineam H R, ad quam data recta lineae K M sit in ratione datorum numerorum B, C.

$a sch. 106.$ a Divide $K M$ in partes æquales æque multas unitatibus numeri B , harum tot, quot unitates sunt in numero C , b componant rectam $H R$.
 $b3.1.$ liquet esse $K M. H R :: B. C$.

LEMMA 3.

Invenire lineam D, ad cujus quadratum data recta K M quadratum sit in ratione datorum numerorum B, C.

$a2.lem.$ Fac $B. C a :: K M. H R$ ac inter $K M$, & $H R$
 $10.10.$ b inveni mediam proportionalem D . Erit $K M q. D q c :: K M. H R d :: B. C$.
 $b13.6.$
 $c20.6.$
 $d const.$

PROP.

PROP. XI.

Proposita recta
 A ————— $B, 20.$
 E ————— $C, 16.$ *linea A invenire*
 D ————— *duas rectas lineas*
incommensurabiles; alteram quidem D longitu-
dine tantum, alteram vero E etiam potentia.

1. Sume numeros B, C , a ita ut non sit $B. C$ $a 2. lem.$
 $:: Q. Q. b$ fiatque $B. C :: Aq. Dq. c$ liquet $A \sqsupseteq$ $b 3. lem.$
 D . Sed $Aq. a \sqsupseteq Dq. Q. E. F.$ $c 10.$
 2. d Fac $A. E :: E. D$. Dico $Aq \sqsupseteq Eq$. Nam $c 9. 10.$
 $A. D c :: Aq. Eq.$ ergo cum $A \sqsupseteq D$, ut prius, $d 6. 10.$
 erit $Aq \sqsupseteq Eq. Q. E. F.$ $c 20. 6.$
 $e 10. 10.$

PROP. XII.

Qua (A, B) eidem magnitudini C
sunt commensurabiles, & inter se sunt
commensurabiles.

Quia $A \sqsupseteq C$, & $C \sqsupseteq B$, a fit $A. C$ $a 3. 10.$

$:: N. N :: D. E.$ atque

$D, 18. E, 8. C. B :: N. N :: F. G. b$ $b 4. 8.$

$F, 2. G, 3.$ sumantur tres numeri

$H, 5. I, 4. K, 6. H, I, K$ minimi $::$ in ra-

tionibus D ad E , & F ad

G . Jam quia $A. C c :: D. E, c :: H. I.$ ac $C. B c$ $c conf. r.$

$:: F. G. c :: I. K. d$ erit ex aequali $A. B :: H. K ::$ $d 22. 5.$

$N. N. e$ ergo $A \sqsupseteq B. Q. E. D.$ $e 6. 10.$

Schol.

Hinc, omnis recta linea rationali lineæ com-
 mensurabilis, est quoque p rationalis. Et omnes $12. 10.$
 rectæ rationales inter se commensurabiles sunt, $\& def. 6.$
 saltem potentia. Item, omne spatium rationali
 spatio commensurabile, est quoque rationale; $def. 9.$
 & o-

& omnia spatia rationalia inter se commensurabilia sunt. Magnitudines vero, quarum altera est rationalis, altera irrationalis, sunt inter se incommensurabiles.

def. 7 &
10.

PROP. XIII.

A ————— Si sint due magnitudines A, B; & altera
C ————— quadam A eidem C sit
B ————— commensurabilis, altera vero B incommensurabilis; incommensurabiles erunt magnitudines A, B.

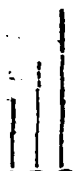
a hyp.

b 22.10

Dic B $\propto$ A. ergo cum C $\propto$ A, b erit C $\propto$ B, contra Hypoth.

PROP. XIV.

Si sint due magnitudines commensurabiles A, B; altera autem ipsarum A magnitudini cuiuspiam C incommensurabilis fuerit; & reliqua B eidem C incommensurabilis erit.

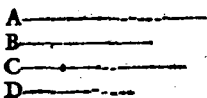
A B C

a hyp.

b 12.10.

Put a B $\propto$ C. ergo cum A $\propto$ a B, b erit A $\propto$ C, contra Hyp.

PROP. XV.

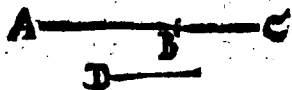
Si quatuor recte lineae proportionales fuerint (A. B :: C. D;) prima vero A tanto plus possit quam

secunda B, quantum est quadratum recte lineae sibi commensurabilis longitudine; & tertia C tanto plus poterit, quam quarta D, quantum est quadratum recte lineae sibi longitudine commensurabilis. Quod si prima A tanto plus possit quam secunda B, quantum est quadratum recte lineae sibi incommensurabilis longitudine; & tertia C

tanto plus poterit, quam quarta D, quantum est quadratum recta linea sibi longitudine incommensurabilis.

Nam quia $A. Ba :: C. D. b$ erit $Aq. Bq ::$ ^{a hyp.}
 $Cq. Dq. c$ ergo dividendo $Aq - Bq. Bq :: Cq -$ ^{b 22.6.}
 $Dq. Dq. d$ quare $\sqrt{Aq - Bq. B} :: \sqrt{Cq -}$ ^{c 17.5.}
 $Dq. D. c$ invertendo igitur $B. \sqrt{Aq - Bq} ::$ ^{d 22.6.}
 $D. \sqrt{Cq - Dq. f}$ ergo ex æquali $A. \sqrt{Aq -}$ ^{e cor. 4.5.}
 $Bq :: C. \sqrt{Cq - Dq. g}$ proinde si $A \sqsupset$, vel $\sqsubset$
 $\sqrt{Aq - Bq}$; g erit similiter $C \sqsupset$, vel $\sqsubset \sqrt{Cq - Dq.}$ ^{f 22.5.}
 $Q.E.D.$

PROP. XVI.

Si dua magnitudines commensurabiles AB, BC componantur, &

tota magnitudo AC utriq; ipsarum AB, BC commensurabilis erit: quod si tota magnitudo AC uni ipsarum AB. vel BC commensurabilis fuerit; & quæ à principio magnitudines AB, BC commensurabiles erunt.

1. Hyp. a Sit D ipsarum AB, BC communis mensura. b ergo D metitur AC. c ergo $A - C \sqsupset AB$, & $BC. Q.E.D.$

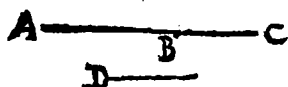
2. Hyp. a Sit D communis mensura ipsarum AC, AB; d ergo D metitur $AC - AB (B - C);$ c proinde $AB \sqsupset BC. Q.E.D.$

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus composita, commensurabilis sit alteri ipsarum, eadem & reliquæ commensurabilis erit.

PROP.

PROP. XVII.

Si due magnitudines incommensurabiles AB, BC

componantur, & tota magnitudo AC utrique ipsarum AB, BC incommensurabilis erit: Quod si tota magnitudo AC uni ipsarum AB incommensurabilis fuerit, & quæ à principio magnitudines AB, BC incommensurabiles erunt.

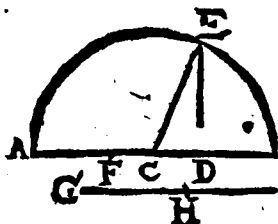
1. Hyp. Si fieri potest, sit D ipsarum AC, AB communis mensura. & ergo D metitur $AC - AB$ (BC). & ergo $AB = BC$, contra Hypoth.

2. Hyp. Dic $AB = BC$. & ergo $AC = AB + BC$, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus composita, incommensurabilis sit alteri ipsarum, eadem & reliquæ incommensurabilis erit.

PROP. XVIII.

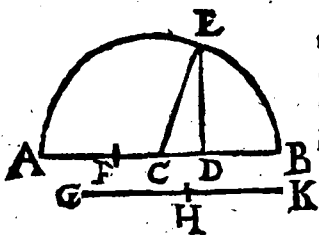
Si fuerint due recta linea inaequales AB, GK ; quarta autem partii quadrati, quod fit à minori GK , aequale parallelogrammum ADB

ad maiorem AB applicetur, deficiens figura quadrata, & in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsam dividat; maior AB tanto plus

plus poterit quam minor GK , quantum est quadratum recta linea FD sibi longitudine commensuralilis. Quod si major AB tanto plus possit, quam minor GK , quantum est quadratum recta linea FD sibi longitudine commensurabilis; quarta autem parti quadrati, quod fit à minori GK , equale parallelogrammum ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens figura quadrata, in partes AD , DB longitudine commensurabiles ipsum dividet.

a Biseca GK in H ; & *b* fac rectang. $ADB =$ a 10.8.
b 12.6.
c 1.2.
d constr.
e 4.2.
f 16.10.
g constr.
h cor. 16.
i 10.
j cor. 16.10.
k 12.10.
l 16.10.
 GHq : abscinde $AF = DB$. Estque $ABq = 4$.
 $ADBd(4GHq, \text{vel } GKq) \rightarrow FDq$. Jam primo, Si $AD = DB$, erit $ABe = DBe = 2$
 $DBf(AF + DB, \text{vel } AB - FD)$ ergo $AB = FD$. Q.E.D. Si secundo, $AB = FD$,
 DB erit ideo $AB = AB - FD(2DB)$
 k ergo $AB = DB$. l quare $AD = DB$. Q.E.D.

PROP. XIX.

Si fuerint duae rectae lineae inaequales, AB , GK ; quarta autem parti quadrati, quod fit à minore GK , equale parallelogrammum

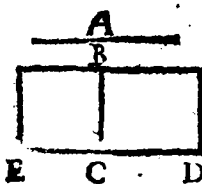
ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens figura quadrata; & in partes incommensurabiles longitudine AD ,

AD, DB, ipsam AB dividat; major AB tanto plus poterit, quam minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD, sibi longitudine incommensurabilis. Quod si major AB tanto plus possit, quam minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine incommensurabilis; quarta autem parti quadrati, quod fit à minore GK, æquale parallelogrammum ADB ad majorem AB applicetur, deficiens figura quadrata; in partes longitudine incommensurabiles AD, DB ipsam AB dividet.

Facta puta, & dicta eadem, quæ in præcedenti. Itaque primò, Si $AD \sqsubset DB$, *a* erit propterea $AB \sqsubset DB$: *b* quare $AB \sqsubset 2 DB$ ($AB \sqsubset FD$) *c* ergo $AB \sqsubset FD$. Q.E.D.

Secundo, Si $AB \sqsubset FD$; *c* ergo $AB \sqsubset AB \sqsubset FD$ ($2 DB$): *d* quare $AB \sqsubset DB$, & *e* proinde $AD \sqsubset DB$. Q.E.D.

PROP. XX.

Quod sub rationalibus longitudine commensurabilibus rectis lineis BC, CD, secundum aliquem prædictorum modorum, continetur rectangulum BD, rationale est.

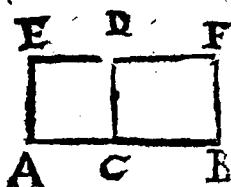
Exponatur A, *p.* & *a* describatur BE quadratum ex BC. Quoniam DC. CE (BC) *b* :: BD. BE. & DC *c* $\sqsubset$ BC; *d* erit rectang. BD

$BD = \text{quad. } BE$. ergo quum $\text{quad. } BE = \text{c hyp } D$
 Aq ; f erit $BD = Aq$. proinde rectang. BD est ^{9. def. 10}
 pr. Q.E.D. ^{12. 10.}

Not. Tria sunt genera linearum rationalium
inter se commensurabilium. Aut enim duarum
linearum rationalium longitudine inter se com-
mensurabilium altera aequalis est exposita ratio-
nals; aut neutra rationali exposita aequalis est,
longitudine tamen ei utraque est commensurabi-
lis; aut denique utraque exposita rationali com-
mensurabilis est solum potentia. Hi sunt modi il-
li, quos innuit praesens theorema.

In numeris, sit $BC, \sqrt{8} (2\sqrt{2})$ & $CD, \sqrt{18} (3\sqrt{2})$ erit rectang. $BD = \sqrt{1 \cdot 4} = 2$.

PROP. XXI.

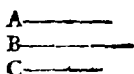
Si rationale DB ad
rationalem DC appli-
cetur, latitudinem CB
efficit rationalem, &
ei DC ad quam appli-
catur est DB , longi-
tudine commensurabi-
lem.

Exponatur $G, \text{p.}$ & describatur DA quadra-
tum ex BC . quoniam $BD, DA :: BC, CA$;
atque, BD, DA sunt p. , ideoque CA ;
 $BG = CA$. at $CD (CA)$ est p. ergo BC est
 p. Q.E.D.

21. 6.
b hyp.
scu. 1. 10.
d 10. 10.
e sch. 12.
10.

In numeris, sit rectang. $DB, 12$; & $DC, \sqrt{8}$.
erit $CB, \sqrt{18}$. atqui $\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$, & $\sqrt{8} = 2$
 $\times \sqrt{2}$.

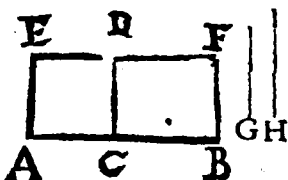
LEMMA

Duas rectas rationales potentia solum commensurabiles invenire.

Sit A exposita p. a Sume B $\sqsupset$ A, a & C $\sqsupset$ B. b liquet B, & C esse quasitas.

PROP. XXII.

Quod sub rationalibus DC, CB potentia solum commensurabilibus rectis lineis continetur rectangulum DB, irrationale

est; & recta linea H ipsam potens, irrationalis; vocetur autem Media.

Sit G exposita p. & describatur DA quadratum ex DC; sitque Hq = DB. Quoniam AC. CB. a :: DA. DB. b atque AC $\sqsupset$ CB, c erit DA $\sqsupset$ DB (Hq.) d atqui Gq $\sqsupset$ D-
 a. 1. 6. AC. CB. a :: DA. DB. b atque AC $\sqsupset$ CB,
 b. 1. 6. c erit DA $\sqsupset$ DB (Hq.) d atqui Gq $\sqsupset$ D-
 d. 1. 6. e ergo Hq $\sqsupset$ Gq. f ergo H est p. Q.
 e. 1. 6. f ergo Hq $\sqsupset$ Gq. f ergo H est p. Q.
 f. 1. 6. E. D. vocetur autem Media. quia AC.H ::
 g. 1. 6. H. CB.

In numeris, sit DC, 3; & CB, $\sqrt{6}$. erit rectangulum DB (Hq) $\sqrt{54}$. quare H est $\sqrt{54}$.

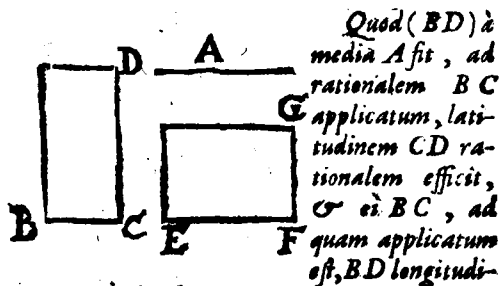
Medix nota est μ , Medii vero $\mu\mu$; pluraliter $\mu\alpha$

Schol.

Omne rectangulum, quod potest contineri sub duabus rectis rationalibus potentia solum commensurabilibus, est Medium; quamvis con-

contineatur sub duabus rectis irrationalibus:
atq; omne Medium potest contineri sub dua-
bus rectis rationalibus potentia tantum com-
mensurabilibus, ut exempli grat. $\sqrt{24}$ est μ ,
quia continetur sub $\sqrt{3}$, & $\sqrt{8}$, qui sunt ρ
& σ . etsi posset contineri sub $\sqrt{6}$, & $\sqrt{96}$
irrationalibus; nam $\sqrt{94} = \sqrt{576} = \sqrt{96}$
6 in $\sqrt{96}$.

PROP. XXIII.

Quod (BD) à
media A fit, ad
rationalem BC
applicatum, lati-
tudinem CD ra-
tionalem efficit,
& eà BC, ad
quam applicatum
est, BD longi-
tudi-

ne incommensurabilem.

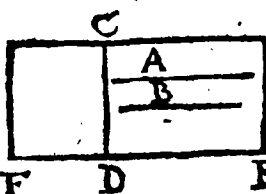
Quoniam A est μ , & erit Aq rectangulo ali-^{a sch. 21.}
cui (EG) æquale contento sub EF, & FG ρ b ^{10.} ^{1. ax. 1.}
ergo BD = EG. & quare BC. EF :: FG. ^{c 14. 6.}
CD. d ergo BCq. EFq :: FGq. CDq. sed B-^{d 22. 6.}
Cq, & EFq e sunt ρ a, f ideoque ρ g ergo F-^{e hyp.}
Gq = CDq. Ergo quum FG sit ρ , b erit CD ^{f sch. 12.}
 ρ . Porro, quia EF. FG k :: EFq. EG (BD;) ^{g 10. 10.}
ob EF = FG, l erit EFq = BD. verum EFq ^{h sch. 12.}
= CDq. n ergo rectang. BD = CDq ^{i 1. 6.}
quum igitur CDq. BD o :: CD. BC. p erit ^{j 10. 10.}
CD = BC. ergo, &c. ^{m sch. 12.}

P 3.

PROP. p 10. 10.

230 EUCLIDIS Elementorum.
PROP. XXIV.

211.6.

*Media A com-
mensurabilis B, me-
dia est.*

Ad CD $\hat{p}$ a fac
rectang. CE = Aq;
a & rectang. CF =

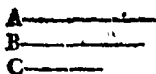
b b p. Bq. Quoniam Aq (CE) est $\mu\nu$, b & CD $\hat{p}$, c erit
c 23.10. latitudo DE. $\hat{p}$ $\sqsupset$ CD. Quoniam vero CE. C-
d 1.6. Fd :: E D. Df, & CE. e $\sqsupset$ C F, f erit E D $\sqsupset$
e b p. D F. g ergo D F est $\hat{p}$ $\sqsupset$ C D. h ergo rectang.
f 10.10. C F (Bq) est $\mu\nu$ & proinde B est μ . Q.E.D.
g 12.6.

13.10. Nota quod signum $\sqsupset$ pterumque valet poten-
h 22.10. tia tantum commensurabile, ut in hac demonstra-
tione, & in preced. & c. quod intellige, ut ex usu
erit, & juxta citationes.

Coroll.

Hinc liquet spatium medio spatio commen-
surabile medium esse.

LEMMA

Duas rectas medias A, B lon-
gitudine commensurabiles; i-
tem duas A, C potentia tantum

commensurabiles invenire.

a lem. 22. a Sit A μ quævis; sume B $\sqsupset$ A; c & C $\sqsupset$
10.6. A. d Factum esse liquet.
13.6.

b s. lem.

10.10.

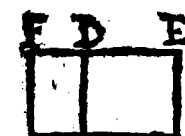
c p. lem.

d constr.

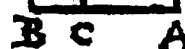
e 24.10.

PROP.

PROP. XXV.

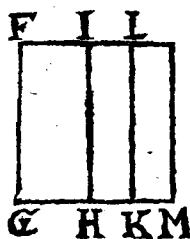
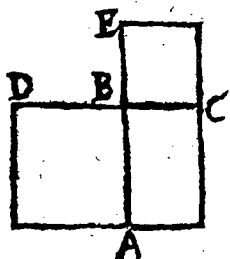

Quod sub DC, CB mediis
longitudine commensurabili-
bus rectis lineis continetur re-
ctangulum DB, medium est.

Super DC construatur
quadratum DA. Quoniam

AG (DC) CB $a :: DA.DB.$ & DC $= a$ ^{1.6.}
CB; b erit DA $= DB.$ ^{b 10.10} ergo DB est μ . ^{c 8.10}
Q.E.D.

Quod sub mediis potentia tantum commensu-
rabilibus rectis lineis AB, BC continetur rectan-
gulum AC, vel rationale est, vel medium.

Super rectas AB, BC a describe quadrata ^{a 4.6.11}
AD, CE. atque ad FG β , b fac rectangula ^{b cor. 16.}
FH = AD, b & IK = AC, a b & LM =
CE.

Quadrata AD, CE, hoc est, rectangula FH,
LM c sunt μa , & $=$; ergo eandem habentes ^{c hyp. 8}
rationem GH, KM sunt $d \beta$, & $e =$, ergo ^{24.20.}
^{d 23.10}

GHxKM est p̄. atqui quia AD, AC, CE, hoc
 sch. 22.6 est FH, IK, LM g sunt ::; & b proinde GH,
 k 17.6 HK, KM etiam ::, & erit HKq = GHxKM;
 l 12.10. I ergo HK est p̄, vel q̄, vel r̄ IH (GF); si q̄,
 m 10.10. m ergo rectang. IK vel AC est p̄. Sin q̄, n ex-
 a 22.10. go AC est p̄. Q.E.D.

LEMMA.

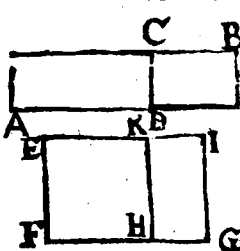

a b p. 6 Erunt primo, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq -
 16.10. Eq a q̄.

Erunt secundo, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq
 b 1.6. q̄ A E, & 2 A E. Nam A. E b :: Aq. AE b : c
 c h p. AE. Eq. ergo cum A c q̄ E. d erit Aq q̄ AE,
 d 10.10. & 2 AE. item Eq. d q̄ AE, e & 2 AE. e qua-
 e 14.10. re cum Aq + Eq q̄ Aq, & Eq; & Aq - Eq
 f 14.10. q̄ Aq, & Eq, f erunt Aq + Eq, f & Aq - Eq
 q̄ AE, & 2 AE.

Hinc erunt tertio, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq,
 g 14.16. 2 AE g q̄ Aq + Eq + 2 AE; & Aq + Eq -
 h 17.10. 2 AE. g & Aq + Eq + 2 AE q̄ Aq + Eq -
 h cor. 7. 2. AE. b (Q. A - E.)
 20.

PROR. XXVII.

Medium AB non
 superat medium AC
 rationali DB.

Ad EF p̄, a fac
 EG = AB, a & EH =
 AC. Rectangula AB,
 AC, hoc est, EG, EH b
 sunt

2007 16.6

b h p.

Sunt $\mu\alpha$, *ergo* FG. & FH sunt ρ $\Rightarrow$ EF. itaque ^{c 23. 10.}
 si KG, *id est* DB si $\rho\nu$. *erit* HG $\Rightarrow$ HK; ^{fd 3. AN 1.}
 quare H G $\Rightarrow$ FH. *ergo* FGq $\Rightarrow$ FHq. sed ^{c 21. 10.}
 FH est ρ . *ergo* FG est ρ . verum prius erat FG ^{g lem. 16.}
 ρ . Quæ repugnant. ^{10.}
^{h sch. 12.}

SCHOL.

F D E

A C B

F D E

B C A

re AF $\Rightarrow$ AD, & CF. *ergo* AF est $\rho\nu$.

Q.E.D.

1. *Rationale AE superat rationale AD rationali CE.*

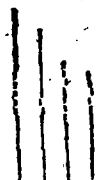
Nam AE $a \Rightarrow$ AD; *ergo* AE $\Rightarrow$ CE. *quare* CE est $\rho\nu$. Q.E.D. ^{b cor. 16.}
^{10.}
^{esch. 12.}

2. *Rationale AD cum rationali CF facit rationale AF.*

Nam AD $a \Rightarrow$ CF; *quare* AD $\Rightarrow$ CF. *ergo* AF est $\rho\nu$. Q.E.D. ^{a sch. 10.}
^{10.}
^{b 16. 10.}
^{esch. 12.}
^{10.}

PROP. XXVIII.

Medias invenire (C, & D) quæ rationale C D contineant.

A C B D

a Sume A, & B ρ $\Rightarrow$ *b* fac A. C ^{a lem. 10.}
 $\Rightarrow$ C. B. *atque* A. B. $\Rightarrow$ C. D. Dico ^{10.}
 factum. Nam A B (Cq) *est* $\mu\nu$; ^{b 13. 6.}
unde C est μ . quum vero A. B $\Rightarrow$ C. D. ^{c 12. 6.}
erit C $\Rightarrow$ D. *ergo* D est μ . ^{d 22. 10.}
 porro permutando A. C $\Rightarrow$ B. D. ^{c const.}
hoc est C. B. $\Rightarrow$ B. D. *ergo* Bq $\Rightarrow$ C D. ^{f 10. 10.}
atque Bq $\Rightarrow$ C D. *ergo* CD est $\rho\nu$. Q.E.F. ^{g 24. 10.}
^{h 17. 6.}
^{k sch. 12.}
^{10.}

In numeris, sit A, $\sqrt{2}$; & B, $\sqrt{6}$. *ergo* C est $\sqrt{12}$. fac $\sqrt{2} \cdot \sqrt{6} \Rightarrow \sqrt{12}$. D. vel $\sqrt{4} \cdot \sqrt{3} \Rightarrow \sqrt{12}$. D. *erit* D, $\sqrt{108}$.

P 5 atqui

atqui $\sqrt{12}$ in $\sqrt{108} = \sqrt{1296} = \sqrt{36} = 6$. ergo $C D$ est 6. item $C. D :: 1. \sqrt{3}$. quare $C \propto D$.

PROP. XXIX.

Medias invenire potentia tantum commensurabiles D , & E , que medium $D E$ contineant.

a Sume A, B, C p. $\propto$. Fac $A. D :: D. B. c$ & $B. C :: D E$. Dico factum.

a lem. 21.

10.

b 13.6.

c 18.6.

d 17.6.

e 22.10.

f conf.

g 10.10.

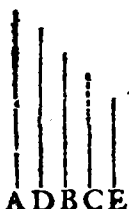
h 24.10.

i conf.

k cor. 4.

l 16.6.

m 22.6.

A D B C E

Nam $A B d = D q$ & $A B e$ est $\mu \nu$; ergo D est μ . & $B f \propto C. g$

ergo $D \propto E. h$ ergo E est μ . porro, $B. C f :: D. E$, & permutando $B. D :: C. E. k$ hoc est

$D. A :: C. E. l$ ergo $D E = A C$. Sed $A C m$ est $\mu \nu$. ergo $D E$ est $\mu \nu$. Q.E.D.

In numeris sit $A, 20$; & $B, \sqrt{200}$; & $C, \sqrt{80}$. Ergo D est $\sqrt{\sqrt{80000}}$; & $E \propto \sqrt{12800}$. Ergo $D E = \sqrt{\sqrt{1024000000}} = \sqrt{32000}$. & $D. E :: \sqrt{10.2}$. quare $D \propto E$

Schol.

$A, 6. C, 12.$

$B, 4. D, 8.$

$\overline{AB}, 24. \overline{CD}, 96.$

Invenire duos numeros planos similes & dissimiles.

Sume quoscunque quatuor numeros proportionales, $A. B :: C. D$. liquet AB , & CD esse similes planos. Planos autem dissimiles quotcunque reperies op. scholii 27.8.

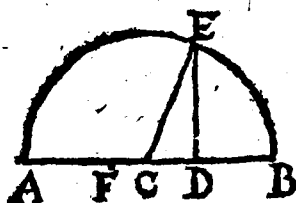
$A, 6. C, 5.$

$B, 4. D, 8.$

$\overline{AB}, 24. \overline{CD}, 40.$

LEM.

LEMMA.

1. *Duos numeros quadratos DEq & CDq invenire, ita ut compositus ex ipsis (CEq) quadratus etiam sit.*

Sume AD , DB numeros planos similes (quorum ambo pares sint, vel ambo impares) nimirum AD , 24. & DB , 6. Horum summa (AB) est 30; differentia (FD) 18, cujus semissis (CD) est 9. *a 11. r.* Habent vero plani similes AD , DB unum medium numerum proportionalem, nempe DE . patet igitur singulos numeros CE , CD , DE rationales esse; proinde CEq ($+ CDq + DEq$) est numerus quadratus requisitus. *b 47. r.*

Facile itaque invenientur duo numeri quadrati, quorum excessus sit quadratus, vel non quadratus numerus. nempe ex eadem constructione, erit $CEq - CDq = DEq$. *c 3. an. r.*

Quod si AD , DB sint numeri plani dissimiles, non erit media proportionalis (DE) numerus rationalis; proinde quadratorum CEq , CDq excessus (DEq) non erit numerus quadratus. **LEMMA 2.**

2. *Duos numeros quadratos B , C invenire, ita ut compositus ex ipsis D , non sit quadratus. item, quadratum numerum A dividere in duos numeros B , C non quadratos.* **A, 3.**

A, 3. B, 9. C, 36. D, 45.

1. Sume numerum quemlibet quadratum B, sitque $C = 4B$; & $D = B + C$. Dico factum.

Nam B est Q. ex constr. item quia $B : C :: 1 :$

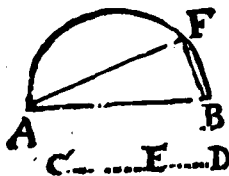
a 24. l. $4 :: Q. Q.$ *a* erit C etiam quadratus. Sed quoniam $B + C$. (D) $C :: 5. 4 ::$ non Q. Q. *b* non erit D numerus quadratus. Q.E.F.

A, 36. B, 24. C, 12. D, 3. E, 2. F, 1.

2. Sit A numerus quivis quadratus. Accipe D, E, F numeros planos dissimiles, sitque $D = E + F$. fac $D : E :: A : B$. & $D : F :: A : C$. Dico factum.

Nam quia $D : E + F :: A : B + C$: & $D = E + F$, *a* erit $A = B + C$. Jam dic B quadratum esse. *b* ergo A & B, & *c* proinde D & E, sunt numeri plani similes, contra Hypoth. idem absurdum sequetur, si C dicatur quadratus. ergo, &c.

PROP. XXX.

Invenire duas rationales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF, quadrato recta linea BF longitudine sibi commensurabilis.

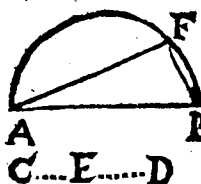
a 1. lem. Exponatur AB, *p.* *a* Sume CD, CE numeros quadratos. ita ut CD - CE (ED) sit non Q. *b* Fiatque $CD : ED :: ABq. AFq.$ in circulo super

super AB diametrum descripto $\odot$ aptetur AF , e. r. 41
ducaturque BF . Sunt AB, AF , quas petis.

Nam $ABq. AFq. d. :: CD. ED.$ e. ergo $ABq.$ ^{d. conf. r.}
 $\Rightarrow AFq.$ verum AB est $p.$ ^{e. 6. 10.} ergo AF est $p.$ ^{f. sch. 22.} sed
quia CD est Q : at ED non Q : ergo AB ^{10.}
 AF . porro, ob ang. b rectum AFB , est $ABq. k$ ^{g. 9. 10.}
 $= AFq. + BFq$; cum igitur $ABq. AFq. :: CD.$ ^{k. 47. 2.}
 $ED.$ per conversionem rationis erit $ABq. BFq.$
 $:: CD. CE :: Q. Q.$ ^{l. ergo AB ^{1. 10.}}
 $\Rightarrow BF.$ $Q. E. F.$

In numeris; sit $AB, 6$; $CD, 9$, $CE, 4$; quare
 $ED, 5$. Fac $9. 5 :: 36.$ ($Q: 6$) $AFq.$ erit AFq
 20 . proinde $AF \sqrt{20}$. ergo $BFq = 36 - 20 =$
 16 . quare BF est 4 .

PROP. XXXI.

*Invenire duas rationales
 AB, AF potentia tantum
commensurabiles, ita ut
major AB plus possit, quam
minor AF , quadrato recta
linea BF sibi longitudine
incommensurabiles.*

Exponatur $AB, p.$ a accipe numeros CE, E ^{2. 1. 10.}
 D quadratos, ita ut $CD = CE + ED$ sit non ^{2. 9. 10.}
 $Q.$ & in reliquis imitare constitutionem præce-
dentis. Dico factum.

Nam, ut ibi, AB, AF sunt $p.$ $\Rightarrow$. item $ABq. B-$
 $Fq. :: CD. ED.$ ergo cum CD sit non $Q.$ ^{b. c. b. 9. 10.}
runt $AB, BF \Rightarrow. Q. E. F.$

In numeris, sit $A B, 5. C D, 45. C E = 36;$
 $E D = 9.$ Fac $45. 9 :: 25 (A B q.) 5 (A F q.)$
 ergo $A F = \sqrt{5}.$ proinde $B F q = 45 - 25 =$
 $20.$ quare $B F = \sqrt{20}.$

PROR. XXXII.

A _____ *Invenire duas medias*
 B _____ *C, D potentia tantum*
 C _____ *commensurabiles, qua*
 D _____ *rationale CD contine-*
ant, ita ut major C plus possit, quam minor D,
quadrato recta linea sibi longitudine commen-
surabilis.

a Accipe A , & B $\dot{p}$ $\sqsupset$; ita ut $\sqrt{A q - B q} \sqsupset$
 $a 30.10.$ $A. b$ Fiatque $A. C :: C. B, c$ atque $A. B :: C.$
 $b 13.6.$ $D.$ Dico factum.
 $c 12.6.$ Nam quia A , & $d B$ sunt $\dot{p}$ $\sqsupset$, e erit $C (f \sqrt{$
 $d conf.$ $AB) \mu.$ item g ideo $C \sqsupset l).$ h ergo D etiam
 $e 12.10.$ $\mu.$ porro quia $A. B d :: C. D;$ & permutatim
 $f 17.6.$ $A. C :: B D :: C. B;$ & $B q d$ est $\dot{p}$, erit $C D$
 $g 10.10.$ $k (B q) \dot{p}$. Denique quia $\sqrt{A q - B q} d$
 $h 24.10.$ $\sqsupset A, l$ erit $\sqrt{C q - D q} \sqsupset C.$ ergo, & c.
 $k 17.6.$ Sin $\sqrt{A q - B q} \sqsupset A q,$ erit $\sqrt{C q - D q}$
 $l 15.10.$ $\sqsupset C.$

In numeris, sit $A, 8; B, \sqrt{48} (\sqrt{64 - 16})$ ergo $C = \sqrt{A B} = \sqrt{3072}.$ & $D = \sqrt{1728}.$ quare $C D = \sqrt{5308416} = \sqrt{2304}$

PROP. XXXIII.

*Invenire duas medias D, E
potentia solum commensura-
biles, qua medium D E conti-
neant, ita ut major D plus
possit quam minor E, quadra-
to recta linea sibi longitudine commensurabilis.*

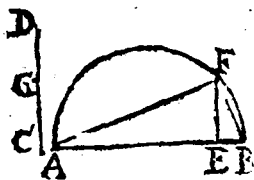
a Sume A, & C p, q; ita ut $\sqrt{Aq} - Cq$
= A. b sume etiam B q A, & C; & fac A. D
e: D. B d:: C. E. Erunt D, & E quæ sit x.

Nam quoniam A, & C e sunt p, e & B q A
& C, f erit B p, & D ($\sqrt{AB}$) g erit μ . e Quia
vero A. D:: C. E. erit permutando A. C:: D.
E. ergo cum A q C, h erit D q E. k ergo E
est μ . porro, l quia D. B:: C. E; l & B C est
 μ , etiam D E ei m æquale est μ . deniq; pro-
pter A. C:: D. E. e quia $\sqrt{Aq} - Cq$ = A,
n erit $\sqrt{Dq} - Eq$ = D. ergo, & c. Sin $\sqrt{Aq}$
- Cq = A, erit $\sqrt{Dq} - Eq$ = Eq.

In numeris, sit A, 8; C, $\sqrt{48}$; B, $\sqrt{28}$. e-
rit D $\sqrt{3072}$; & E $\sqrt{588}$. quare D. E::
2. $\sqrt{3}$. & DE = $\sqrt{1344}$.

PROP. XXXIV.

*Invenire duas rectas
lineas AF, BF poten-
tia incommensurabiles,
qua faciant composi-
tum quidem ex ipsa-
rum quadratis ratio-
nale, rectangulum vero sub ipsis contentum, me-
dium.*

a Re-

a Reperiantur AB, CD p $\perp$; ita ut $\surd AB - Bq = CDq \perp AB$. *b* biseca CD in G . *c* fac re-
ctang. $AEB = GCq$. Super AB diametrum
duc semicirculum AFB . Erige perpendicula-
rem EF . duc AF, BF . Hæ sunt quæ indagan-
dæ erant

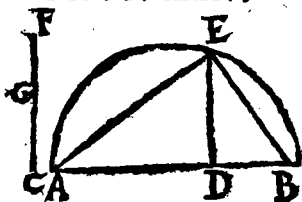
Nam AE, BE $d :: BA \times AE, AB \times BE$.
Sed $BA \times AE = AFq$; e & $AB \times BE = FBq$.
Sed Bq f ergo $AE, EB :: AFq, FBq$. ergo cum
 AE, EB g $\perp$ EB , h erit $AFq \perp FBq$. Quin et-
iam ABq (k $AFq + FBq$) l est p . denique
 EFq $l = AEB$ $l = CGq$. m ergo $EF = CG$.
ergo $CD \times AB = 2 EF \times AB$. atqui $CD \times AB$ n
est μ . o ergo $AB \times EF, p$ vel $AF \times FB$ est μ .
Q.E.D.

Explicatio per numeros.

Sit $AB, 6. CD, \surd 12$, quare $CG = \surd \frac{12}{4}$
 $= \surd 3$. Est vero $AE = 3 + \surd 6$. & $EB = 3$
 $- \surd 6$. & unde AF erit $\surd : 18. + 216$. Et
 $FB, \surd : 18 - \surd 216$. item $AFq + FBq$ est
 36 , & $AF \times FB = \surd 108$.

Cæterum AE invenitur sic. Quia BA (6)
 $AF :: AF, AE$; erit $6 AE = AFq = AEq$
 $+ 3 (EFq)$ ergo $6 AE - AEq = 3$. pone 3
 $+ e = AE$. ergo $18 + 6e - 9 - 6e - ee$,
hoc est $9 - ee = 3$. vel $ee = 6$. quare $e = \surd 6$.
proinde $AE = 3 + \surd 6$.

PROP. XXXV.

*Invenire duas rectas lineas AE , EB poten-
tia incommensurabiles, quae faciant compositum
quidem ex ipsarum quadratis medium, rectangu-
lum vero sub ipsis contentum, rationale.*

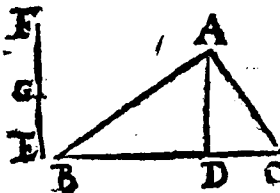
32.10.

Sume AB , & $CF \mu \eta$, ita ut $AB \times CF$ sit p^2 , atque $\sqrt{ABq - CFq} = AB$. & reliqua fiant, ut in præcedenti. erunt AE , EB , quas petis.

Nam, ut isthic ostensum est, $AEq \supset E Bq$:
item ABq ($AEq \rightarrow E Bq$) est $\mu\nu$. & denique
 $AB \times CFb$ est $\dot{p}\nu$, idcirco & $AB \times DE$, *ad hoc*
est, $AE \times EB$, est $\dot{p}\nu$, ergo, &c.

b constr.
c sch. x 2.
10.
d schol.
22. 6.

PROP. XXXVI.

Invenire duas
rectas lineas BA ,
 AC potentia in-
commensurabiles,
que faciant &

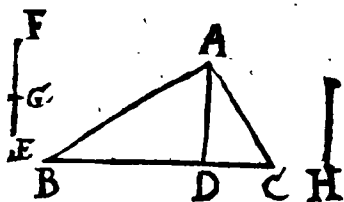
B **D** **C** compositum ex i-
psarum quadratis
medium, & rectangulum sub ipsis comprehen-
sum medium, incommensurabileq; compositio ex
ipsarum quadratis.

Q

Acci-

- a 33.10. Accipe BC & EF μ φ ; ita ut $BC \times EF$ sit $\mu\nu$. & $\surd BCq - EFq \sqsubset BC$. & reliqua fiant, ut in præcedentibus. Erunt BA , AC exoptata. Nam, ut prius, $BAq \sqsubset ACq$; item $BAq \rightarrow ACq$ est $\mu\nu$. & $BA \times AC$ est $\mu\nu$. Denique BC b $\sqsubset EF$, atque c ideo $BC \sqsubset EG$; estque BC d EG $d :: BCq$. $BC \times EG$, ($BC \times AD$, vel $BA \times AC$.) e ergo BCq ($ABq \rightarrow ACq$) $\sqsubset BA \times AC$. ergo, &c.

Schol.

Invenire duas medias longitudine & potentia incommensurabiles.

- a 30.10. a Sume BC μ . sitque $BA \times AC$ $\mu\nu$, & $\sqsubset$ BCq ($BAq \rightarrow ACq$.) b Fac BA . $H :: H$. A C . Sunt BC , & H μ φ . Nam BC est μ . a & $BA \times AC$ (c Hq) est $\mu\nu$. quare H est etiam μ . d i-tem $BA \times AC \sqsubset BCq$; ergo $Hq \sqsubset BCq$. ergo, &c.

Principium senariorum per compositionem.

PROP. XXXVII.

Si due rationales AB, BC potentia tantum commensurabiles
con-

componantur, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis nominibus.

Nam quia AB a, BC b erit AC q $\sqsupset$ AB q.
Sed AB a est p, ergo AC est p. Q.E.D.

a hyp.
b lem.
26.10.
c 11. def.
10.

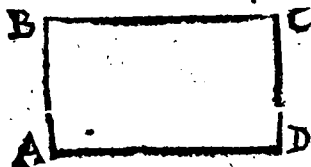
PROP. XXXVIII.

Si dua media AB , BC potentia tantum commensurabiles componantur, que rationale contineant, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis mediis prima.

Nam quoniam AB a $\sqsupset$ BC b erit AC q $\sqsupset$ $AB \times BC$, p. ergo AC est p. Q.E.D.

LEMMA.

a hyp.
b lem.
26.10.
c 11.
def. 10.

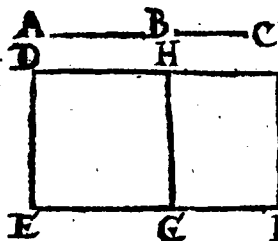

Quod sub linea rationali AB , & irrationali BC contineatur rectangulum AC , irrationale est.

Nam si rectang. AC dicatur p; quum AB sit p; b erit latitudo BC etiam p. contra Hyp.

a hyp.
b 21.10.

PROP. XXXIX.

Si dua media AB , BC potentia tantum commensurabiles componantur, que medium contineant, tota AC irrationalis erit; vocetur autem ex binis mediis

Q2

Ad

secunda.

2 cor. 16. d Ad expositam D E p a fac rectangul. DF =
 b 47.1. & ACq; b & DG = ABq + BCq.
 11.6. Quoniam ABq c = BCq, d erit ABq +
 c b p. BCq, hoc est DG. = ABq; sed ABq e est μ.
 d 16.10. e ergo DG est μ. verum rectang. ABC poni-
 e 24.10. tur μν; e ideoque 2 ABC (f H F) est μν; g er-
 f 4.2. go E G, & G F sunt p. quia vero DG h =
 g 13.10. HF; atque DG. HF :: e E G. G F l erit E G
 h lem. 26. = G F. m ergo tota E F est p. n quare rectang.
 10. DF est p. o ergo √ DF, id est A C, est p.
 m 37.10. Q.E.D.
 n lem. 38.
 10.
 o 11. def.

PROP. XL.

*Si dua recta linea AB, BC potentia tantum com-
 mensurabiles componan-
 tur, que faciant composi-
 tum quidem ex ipsarum quadratis rationale,
 quod autem sub ipsis continetur, medium; tota
 recta linea AC, irrationalis erit: vocetur au-
 tem major.*

a b p.
 b sch. 12. Nam quia ABq + BCq a est p, & b = 2
 10. ABC c μν, & proinde ACq (d ABq + BCq
 c b p. & + 2 ABC) e = ABq + BCq p, f erit A C p.
 24.10. Q.E.D.
 d 4.2.

e 17.10.
 f 11. def.
 10.

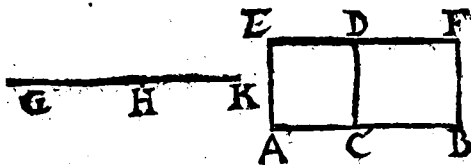
PROP. XLI.

*Si dua recta linea AC, CB potentia in-
 commensurabiles com-
 ponantur, que faciant compositum quidem ex ip-
 sarum quadratis medium, quod autem sub ipsis con-*

continetur, rationale; tota recta linea A B irrationalis erit: vocetur autem rationale ac medium potens.

Nam 2 rectang. A C B, $a p v b \sqsubset A C q \rightarrow$ $a h y p.$
 $C B q c \mu v.$ d ergo 2 A C B $d \sqsubset A B q.$ quare c $c f c h. 12.$
A B est $p.$ Q.E.D. $10.$
 $b f c h. 12.$
 10
 $c h y p.$
 $d r 7. 10.$
 $c 11.$
 $d e f. 10.$

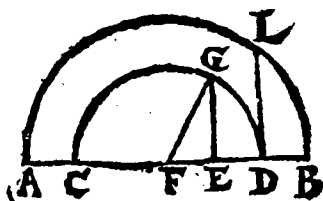
PROR. XLII.

Si dua recte linea G H, H K potentia incommensurabiles componantur, que faciant $\&$ compositum ex ipsarum quadratis medium, $\&$ quod sub ipsis continetur medium, incommensurableque composita ex quadratis ipsarum; tota recta linea G K irrationalis erit: vocetur autem bina media potens,

Ad expositam F B $p.$ fiant rectang. A F =
 G K q, & C F = G H q $\rightarrow$ H K q. Quoniam
 G H q $\rightarrow$ H K q (C F) a est μv ; latitudo C B b $a h y p.$
 erit $p.$ Item quia 2. rectang. G H K (c A D) $b 23. 10$
 a est μv , etiam A C b erit $p.$ Porro quia rectan- $c 4. 2.$
 gul. A D $a \sqsubset$ C F, d atque A D, C F :: A C, $d 2. 6.$
 C B, e erit A C $\sqsubset$ C B. f Quare A B est $g p.$ $c 10. 10.$
 ergo rectang. A F, id est, G K q est $p v.$ b proinde G K est $p.$ Q.E.D. $f 37. 10.$
 $g l e m.$
 $38. 10.$
 $h 11.$
 $d e f. 10.$

PROP. XLIII.

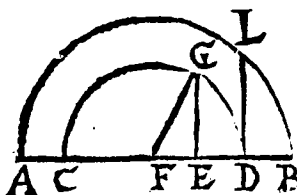

Quæ ex binis nominibus AB, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Si fieri potest, binomium AB alibi in E, secetur in alia nomina AE, EB. Liquet AB secari utrobique inæqualiter, quia $AD < DB$, & $AE < EB$.

a 27. 10. Quoniam rectangula ADB, AEB *a* sunt $\mu\alpha$;
b sch. 27. *a* & singula ADq, DBq, AEq, EBq sunt $\rho\alpha$; *b* *a*—
 10. deoque $ADq + DBq$, *b* & $AEq + EBq$ etiam
 $\rho\alpha$, *b* idcirco $ADq + DBq = AEq + EBq$.
a sch. 5. 2. *c* hoc est, $2 AEB - 2 ADB$ est $\rho\alpha$. *d* ergo AEB
d sch. 12. $- ADB$ $\rho\alpha$. ergo $\mu\alpha$ superat $\mu\alpha$ per $\rho\alpha$. *e* Q. E. A.
 10.
a 27. 10.

PROP. XLIV.

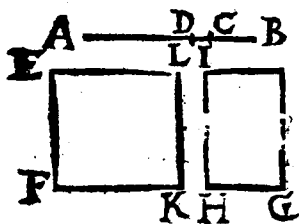

*Quæ ex binis
 mediis prima AB,
 ad unum duntaxat
 punctum D dividi-
 tur in nomina A
 D, DB.*

Putæ AB dividi in
 alia nomina AE, EB, quo posito, singula ADq,
 DBq,

DBq, EBq, *a* sunt $\mu\alpha$; *a* & rectangula ADB, a 38. 10
 AEB, eorumque dupla, sunt $\rho\alpha$. *b* ergo 2 AEB. b sch. 27.
 — 2 ADB, *c* hoc est ADq + DBq — : AEq + 10.
 EBq est $\rho\gamma$. d Q.E.A. c sch. 5. 2
d 27. 10.

PROR. XLV.

*Qua ex binis
 mediis secunda
 A B, ad unum
 distant punctū
 C dividitur in no-
 mina AC, CB.*

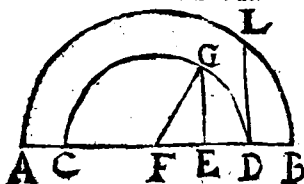
*Dic alia esse
 nomina AD, DB.*

Ad expositam

EF ρ , fac rectang. EG = ABq. & EH = ACq.
 + CBq; item EK = ADq + DBq.

Quoniam ACq, CBq *a* sunt $\mu\alpha$; *b* erit a 39. 10
 ACq + CBq (EH) $\mu\gamma$. *c* ergo latitudo FH b 16. 6
 est ρ . *a* quin & rectang. ACB, *d* ideoque 2 24. 10.
 ACB e' (IG) est $\mu\gamma$: *c* ergo HG, est etiam ρ . c 23. 10.
 Cum igitur EH ρ IG, *g* atque EH. IG :: d 24. 10.
 FH. HG; *b* erunt FH, HG ρ . *k* ergo FG est e 4. 2.
 binomium; *cujus* nomina FH, HG. Simili ar- f lem. 26.
 gumento FG est bin. *cujus* nomina FK, KG. g 16.
 contra 43. hujus. h 10. 10.
k 37. 12.

PROP. XLVI.

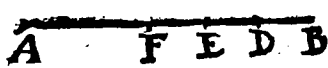

Ma-

Major AB ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB .

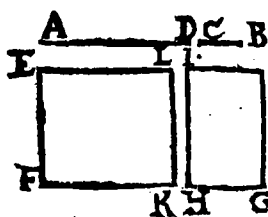
Concipe alia nomina AE, EB . quo posito
 a 40.10. rectangula ADB, AEB $a \mu a$; a & tam ADq
 b sch.27. $+ DBq$, quam $Aeq + EBq +$ sunt $p'a$. b er-
 c sch.5.2 go $ADq + DBq - : Aeq + EBq$, hoc est, 2
 d 27.10. $AEB - 2 ADB$ est $p'r. d Q.F.N.$

PROP. XLVII.

 Rationale as medium potens AB , ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB .

a 41.10. Dic alia nomina AE, EB . a ergo tam $Aeq + EBq$, quam $ADq + DBq$ sunt μa . a & re-
 b sch.27. ctangula AEB, ADB , sunt $p'a$. b ergo $2 AEB - 2 ADB$. c hoc est, $ADq + DBq - : Aeq + EBq$ est $p'r. Q.E.A.$

PROP. XLVIII.

 Bina media potens AB , ad unum duntaxat punctum C dividitur in nomina AC, CB .

Vis AB dividi in alia nomina AD, DB . Ad exposi-
 tam EF p' , fiant rectang. $EG = ABq$, & $EH = ACq$

$ACq \rightarrow CBq$, & $EK = ADq \rightarrow DBq$. Quoniam $ACq \rightarrow CBq$, nempe EH , a est $\mu\nu$, b erit latitudo FH ρ . Item quia $2 ACB$, c hoc est, IG , est $a\mu\nu$, b erit HG etiam ρ . Ergo cum EH $a \sqsubset IG$, sitque $EH.IG d :: FH.HG$, e erit $FH \sqsubset HG$. f ergo FG est bin. cujus nomina $FH.HG$. Eodem modo ejusdem nomina erunt $FK.KG$; contra 43. hujus.

Definitiones secunda.

EXposita rationali, & quæ ex binis nominibus, divisa in nomina; cujus majus nomen plus possit quam minus, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis;

I. Siquidem majus nomen expositæ rationali commensurabile sit longitudine, vocetur tota ex binis nominibus prima.

II. Si vero minus nomen expositæ rationali longitudine sit commensurabile, vocetur ex binis nominibus secunda.

III. Quod si neutrum ipsorum nominum sit longitudine commensurabile expositæ rationali, vocetur ex binis nominibus tertia.

Rursus si majus nomen plus possit quam minus, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem majus nomen expositæ rationali commensurabile sit longitudine, vocetur ex binis nominibus quarta.

V. Si vero minus nomen, vocetur quinta.

VI. Quod si neutrum ipsorum nominum, vocetur sexta.

PROP.

PROP. XLIX.

A ... 4 C ... 5 B

D _____

E _____ G

F

H _____

*Invenire ex binis nominibus primam, EG.**a* Sume AB, AC numeros quadratos, quorum excessus CB non*b 2.lem* Q. exponatur D $\hat{p}$. *b* accipe quamvis EF $\sqsupset$ D.*10.10.* *c* fac AB.CB :: EFq. FGq. erit EG bin. 1.*c 3.lem.* Nam EF $d \sqsupset$ D. *e* ergo EF $\hat{p}$. *f* item EFq.*10.10.* $\sqsupset$ FGq. *g* ergo FG est etiam $\hat{p}$. item *d* quia*d constr.* EFq. FGq :: AB. CB :: Q. non Q. *h* erit EF*e 6.def.* $\sqsupset$ FG. denique quia per conversionem ratio-*10.* nis EFq. EFq - FGq :: AB. AC :: Q. Q. *k* erit*f 6.10.* EF $\sqsupset$ $\sqrt{\text{EFq} - \text{FGq}}$. *l* ergo EG est bin. 1.*g sch.12.* Q.E.F.*10.**h 9.10.*
k 9.10.
l 1.def.
48.10.
*Explicatio per numeros.*Sit D, 8. EF, 6. AB, 9. CB, 5. quare cum 9. 5
:: 36. 20. erit FG, $\sqrt{20}$. proinde EG est 6 +
 $\sqrt{20}$.

PROP. L.

A ... 4 C ... 5 B

D _____

E _____ G

F

H _____

Invenire ex binis nominibus secundam, EG.

Accipe AB; & AC numeros quadratos, quorum excessus CB sit non

Proba nt Q. Sit D exposita $\hat{p}$. sume FG $\sqsupset$ D. Fac CB.
precedens AB :: FGq. EFq. Et erit EG quaesita.
*lem.*Nam FG $\sqsupset$ D, quare FG est $\hat{p}$. item EFq
 $\sqsupset$ FGq. ergo EF est etiam $\hat{p}$. item quia FGq.
EFq

EFq::CB. AB::non Q. Q. est FG $\sqsupset$ EF.
denique quia CB.AB::FGq.EFq, inverſeque
AB. CB::EFq.FGq, erit ut in præcedenti, EF
 $\sqsupset$ $\sqrt$ EFq -- FGq. *a* è quibus EG est bin. 2. *a 2. def.*
Q.E.F. *46. 10.*

In numeris, ſit D, 8; FG 10; AB, 9; CB, 5;
erit EF, $\sqrt$ 180. quare EG est 10 + 180.

PROP. LI.

A 4 C 5 B

L 6

G -----

D ----- F

E

H -----

*Invenire ex binis
nominibus tertiam,
D F.*

a Sume numeros *a sch. 29.*

AB, AC quadratos, *10.*

quorum exceſſus CB

non Q. Sitque L nùmerus non Q, proxime
major quam CB, nempe unitate, vel binario.

ſit G expoſita *p. b* Fac L.AB::Gq. DEq. *b & b 3. lem.*
AB. CB::DEq. EFq. erit D F bin. 3. *10. 10.*

Nam quia DEq *c* $\sqsupset$ Gq, *d* est DE *p.* item *c conſt. 6.*
Gq. DEq::L. AB::non Q. Q. *e* ergo G $\sqsupset$ *d sch. 12.*
DE. item quia DEq *c* $\sqsupset$ EFq, *d* etiam EF est *10.*
p. quin etiam quia DEq. EFq::AB. CB::Q. *c 6. 10.*

non Q. *f* est DE $\sqsupset$ EF. porro, quia per conſtr. *f 9. 10.*

& ex equali Gq. EFq::L. CB::non Q. Q. *g sch. 27.*
(nam *g* L, & CB non ſunt ſimiles plani nu- *1.*

meri) *h* erit G etiam $\sqsupset$ EF. denique ut in *h 9. 10.*
præced. $\sqrt$ DEq -- EFq $\sqsupset$ DE. *k* ergo DE est *k 3. def.*
bin. 3. Q.E.F. *46. 10.*

In numeris, sit AB, 9; CB, 5; L, 6; G, 8.
erit DE, $\sqrt{96}$. & EF, $\sqrt{\frac{480}{3}}$. quare DF =
 $\sqrt{96} + \sqrt{\frac{480}{3}}$.

PROP. LII.

A ... 3 C 6 B

G -----

D ----- F

E

a sch. 29.

10.

H -----

*Invenire ex binis no-
minibus quartam, DF.*

a Sume quemvis nu-
merum quadratum AB,

a quem divide in A C,

CB non quadratos. sit G exposita p. b accipe

b 3. lem.

10

DE. = G. c Fac AB. CB :: DEq. EFq. erit

c 3. lem.

10. 10.

DF bin. 4.

Nam ut in 49. hujus, DF ostendetur bin. i-
tem, quia per constr. & conversionem rationis

d 9. ro.

e 4. def.

48. 10.

DEq. DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q. d
erit DE = $\sqrt{DEq - EFq}$. e ergo DF est
bin. 4. Q.E.F.

In numeris, sit G, 8; DE, 6. erit EF $\sqrt{24}$.
ergo DF est $6 + \sqrt{24}$.

PROP. LIII.

A ... 3 C 6 B

G -----

D ----- F

E

HF

*Invenire ex binis no-
minibus quintam, DF.*

Accipe quemvis nu-
merum quadratum AB,
cujus segmenta A C,

CB sint non Q. sit G exposita p. sume EF =

G. Fac CB. AB :: EFq. DEq. erit DF bin. 5.

Nam ut in 50. hujus, erit DF bin. & quia per
constr.

constr. & invertendo $DEq.EFq::AB.CB$,
 ideoque per conversionem rationis $DEq.DEq$
 $-EFq::AB.AC::Q.non Q.$ *a* erit $DE \supseteq$ a.g. 10.
b.g. def.
c.g. 10.
 $\sqrt{DEq-EFq}$. *b* ergo DF est bin. 4. $Q.E.F.$
 In numeris, sit $G, 7$; $EF, 6$. erit $DE \sqrt{54}$
 quare DF est $6 + \sqrt{54}$.

PROP. LIV.

$A \dots 5$ $C \dots 7$ B
 $L \dots 9$
 $G \text{-----}$
 $D \text{-----} F$
 E
 $H \text{-----}$

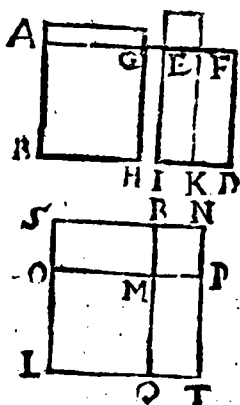
*Invenire ex binis no-
 minibus sextam.*

Accipe AC, CB
 primos numeros ut-
 cunque, sic ut $A \in \rightarrow$
 $CB(AB)$ sit non Q .

sume etiam quemvis L num. Q . sit G expof. *p*.
a fiatque $L.AB::Gq.DEq$. atque $AB.CB::$ b.g. lem.
c.g. 10.
 $DEq.EFq$. erit DF . bin. 6.

Nam ut in § 1. hujus, DF ostendetur bin.
 item quod DE , & $EF \supseteq G$. denique igitur
 quia per constr.& conversionem rationis DEq .
 $DEq-EFq::AB.AC::non Q.Q.$ (Nam
 AB primus est ad AC , *b* ideoque ei dissimilis) b. sch. 27.
c.g. 10.
d.g. def.
e.g. 10.
 ergo $DE \supseteq \sqrt{DEq-EFq}$. *d* ergo DF est
 bin. 6. $Q.E.F.$

In numeris, sit $G, 6$; $DE \sqrt{48}$. erit $EE \sqrt{28}$
 28. quare DF est $\sqrt{48} + \sqrt{28}$.

Sit AD rectangulum, cuius latus AC secetur inaequaliter in E ; bisectumq; sit segmentum minus EC in F ; atque ad AE , a fiat rectang. $AGE = EFq$; perque G, E, F b ducantur ad AB parallela GH, EI, FK . c Fiat autem quadratum $LM =$ rectang. AH , atque ad OMP productam c fiat quadratum $MN = GI$;

rectaq; LOS, I, QT, NRS, NPT producantur.

Dico 1. MS, MT sunt rectangula. Nam ob quadratorum angulos OMQ, RMP rectos, a erit QMR recta linea. b ergo anguli $RM O, QMP$ recti sunt. quare pgra MS, MT sunt rectangula.

2. Hinc patet $LS e = LT$; & proinde LN esse quadratum.

3. Rectangula SM, MT, EK, FD equalia sunt. Nam quia rectang. $AGE d = EFq, e$ erit $AE.EF :: EF.GE$. f ideoque $AH.EK :: EK.KI$. g hoc est per constr $LM. EK :: EK.MN$. h verum $LM.SM :: SM.MN$. ergo $EK h = SM k = FDI = MT$.

4. Hinc $LN m = AD$.

5. Quia EC bisecta est in F , n patet $EF, FC, EC =$ effe.

6. Si $AE \mp EC, \& AE = \sqrt{AEq - ECq}$.

erunt AG, GE, AE $\sqsupset$ item, quia AG, GE :: AH, GI $\perp$ erunt AH, GI; hoc est LM, MN $\sqsupset$ item hisdem positis.

7. OM $\sqsupset$ MP. Nam per Hyp. AE, $\sqsupset$ EC, ergo EC $\sqsupset$ GE. $\perp$ quare EF $\sqsupset$ GE. sed EF, GE :: EK, GI. $\perp$ ergo EK $\sqsupset$ GI, hoc est SM $\sqsupset$ MN. atqui SLMN :: OM, MP. $\perp$ ergo OM $\sqsupset$ MP.

8. Sin ponatur AE $\sqsupset$ $\sqrt{AEq - ECq}$, spatet AG, GE, AE esse $\sqsupset$ unde LM $\sqsupset$ MN. nam AG, GE :: AH, GI :: LM, MN.

His bene perspectis, facile sex sequentes Propositiones expediemus.

PROP. LV.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus prima AC, (AE $\rightarrow$ EC;) recta linea OP spatium potens irrationalis est, quæ ex binis nominibus appellatur.

Suppositis iis, quæ in lemmate proxime præcedenti descripta, & demonstrata sunt, liquet rectam OP posse spatium AD. $\perp$ item AG, GE, AE sunt $\sqsupset$. ergo cum AE sit $\perp$ AB. $\perp$ erunt AG, & GE, $\perp$ AB. $\perp$ ergo rectangula AH, GI, hoc est quadrata LM, MN sunt $\perp$. ergo OM, MP sunt $\perp$. $\perp$ proinde OP est bin. Q.E.D.

In numeris, sit AB, 5; AC, 4 $\rightarrow$ $\sqrt{12}$. quare rectang. AD = 20 $\rightarrow$ $\sqrt{300}$ = quadr. LN. ergo OP est $\sqrt{15} + \sqrt{5}$; nempe bin. 6.

PROP. LVI.

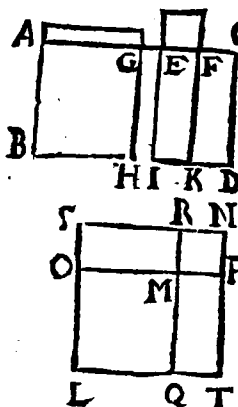
Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus secunda AC (AE $\rightarrow$ EC;) recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis prima appellatur. Rur-

Rursus adhibito lemmate ad 54. hujus, erit
^{a hyp. & lem. 54.} $OP = \sqrt{AD}$. ^a item AE, AG, GE sunt $\square$.
^{10.} ergo quum AE ^b sit p , $\square$ AB , ^c et sunt AG, GE
^{b hyp.} etiam p $\square$ AB . ergo rectangula AH, GI ; hoc
^{c sch. 12.} est OMq, MPq ^d sunt μa . ^e quinetiam OM $\square$
^{10.} MP . denique $EF = EC$, & $EC f = AB$. ^g
^{d 22. 10.} quare EF est p $\square$ AB . ^g ergo EK ; hoc est SM ,
^{e lem. 54.} vel OMP est μv . ^h Proinde OP est 2μ prima.
^{10.} **Q.E.D.**

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, \sqrt{48}$: $\dagger 6$
 ergo rectang. $AD = \sqrt{1200} + 30 = OPq$.
 ergo OP est $\sqrt{675} + \sqrt{75}$; nempe bi-
 med. 1.

Vide schem. 57.

PROP. LVII.

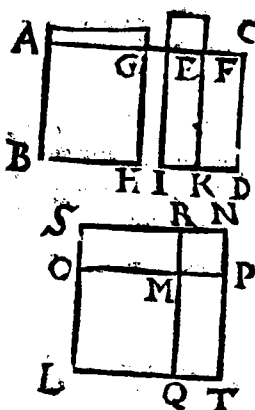
Si spatium AD con-
 tineatur sub rationali
 AB , & ex binis no-
 minibus tertia AC
 ($AE + EC$;) recta
 linea OP spatium AD
 potens, irrationalis est,
 qua ex binis mediis se-
 cunda dicitur.

Ut prius, $OPq =$
 AD . item rectangula
 AH, GI , hoc est OMP
 MPq sunt μa . ^a item
 EK , vel OMP est μv . ^b
 ergo OP est bimed. 2.

^{a hyp. &}
^{b 22. 10.}
^{c 33. 10.}

In

In numeris, sit $AB, 5$; $AC, \sqrt{32} + \sqrt{34}$
quare AD est $\sqrt{800} + \sqrt{600} = OPq$. pro-
inde OP est $\sqrt{450} + \sqrt{50}$; hoc est bi-
med. 2. PROP. LVIII.

Si spatium AD
contineatur sub ratio-
nali AB , & ex binis
nominibus quarta AC
($AE + EC$;) recta
linea OP spatium po-
tens, irrationalis est,
qua vocatur major.

Nam iterum, OMq
 $\equiv MPQ$. rectang.
vero AI , hoc est OMq
 $+ MPq$ b est pr . c i-
tem EK , vel OMP est
 μv . d ergo OP ($\sqrt{AD}$) est major.

a lem.
34. 101
b h.p. &
20. 10.
c h.p. &
22. 10.
d 40. 101

Q. E. D.

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, +8$. ergo re-
ctang. AD est $20 + \sqrt{200}$. quare OP est $\sqrt{20 + \sqrt{200}}$.

PROP. LIX.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB ,
& ex binis nominibus quinta AC ; recta linea
 OP spatium AD potens, irrationalis est, qua ra-
tionale & medium potens appellatur.

Rursus $OMP \equiv MPq$. rectang. vero AI , vel
 $OMq + MPq$ est μv . a item rectang. EK , vel
 OMP est pr . b ergo OP ($\sqrt{AD}$) est potens
 pr , & μv . Q. E. D.

a ut in
praed.
b 41. 10

R

In

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, 2 + \sqrt{8}$. ergo
 rectang. $AD = 10 + \sqrt{200} = OPq$. quare O
 est $\sqrt{10 + \sqrt{200}}$.

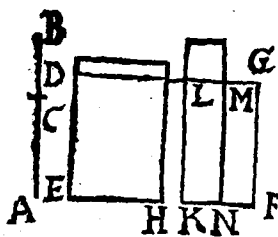
PROP. LX.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB
 & ex binis nominibus sexta BC ($AE + EC$);
 recta linea OP spatium AD potens, irrationalis
 est, quae bina media potens appellatur.

Ut saepe prius, $OMq = MPq$. & $OMq +$
 MPq est μ . & rectang. (EK) OMP etiam μ .
 2. 42. 10. ergo $OP = \sqrt{AD}$ est potens 2μ . Q.E.D.

In numeris, sit $AB, 5$; $AC, \sqrt{12} + \sqrt{8}$;
 ergo rectang. AD , vel OPq est $\sqrt{300} + \sqrt{200}$.
 proinde OP est $\sqrt{\sqrt{300} + \sqrt{200}}$.

LEMMA.

Sit recta AB in-
 aqualiter secta in C ,
 sitq; AC majus se-
 gmentum; & cuius
 DE applicentur re-
 ctangula, $DF = A-$
 Bq , & $DH = ACq$,
 & $IK = CBq$. sitque
 LG bisecta in M ,

ducaturq; MN parall. GF .

2. 42. 10. Dico 1. Rectang. $ACB = LN$, vel MF . a
 3. 6. 1. Nam $2 ACB = LF$.

b 7. 2. 2. $DL = LG$. nam $DK (ACq + CBq) b$
 c 1. 6. $= LF (2 ACB)$ ergo cum DK, LF sint æque
 alta, erit $DL = LG$.

3. Si $AC \sqsupset CB$, d erit rectang. $DK \sqsupset A-$ d 16. 10
 $Cq, \& CBq$.

4. Item, $DL \sqsupset LG$. nam $ACq \rightarrow CBq$ clem. 26
 $2 ACB$: hoc est $DK \sqsupset LF$. sed DK, LF 10
 DL, LG . f ergo $DL \sqsupset LG$. f 10. 10.

5. *Ad has*, $DL \sqsupset \sqrt{DLq - LGq}$. Nam g 1. 6.
 $ACq. ACB$ g $ACB. CBq$. hoc est $DH. LN$
 $LN. IK$. c quare $DI. LM$ h 17. 6.
 $LM. IL$. b ergo k hyp.
 $DI \times IL = LMq$. ergo cum $ACq \sqsupset CBq$. hoc l 10. 10.
 est $DH \sqsupset IK$, & l proinde $DI \sqsupset IL$, m erit m 11. 10
 $DL \sqsupset \sqrt{DLq - LGq}$. Q.E.D.

6. Sin ponatur $ACq \sqsupset CBq$, n erit $DL \sqsupset$ n 19. 10.
 $\sqrt{DLq - LGq}$.

*Hoc lemma preparationis vicem subeat pro 6
 sequentibus propositionibus.*

PROP. LXI.

*Quadratum ejus quæ ex binis nominibus (AC
 $\rightarrow CB$) ad rationalem DE applicatum, facit
 latitudinem DG ex binis nominibus primam.*

Suppositis iis, quæ in lemmate proxime an-
 tecedenti descripta & demonstrata sunt. Quo-
 niam AC, CB a sunt $p \sqsupset$, b erit rectang. DK a hyp.
 $\sqsupset ACq$; c ergo DK est p . d ergo $DL \sqsupset DE$ b lem
 p . rectang. vero ACB , ideoque $2 ACB$ (LF) c 10. 10.
 e est μ . f ergo latitudo LG est $p \sqsupset DE$. g c sch. 11.
 ergo etiam $DL \sqsupset LG$. b item $DL \sqsupset \sqrt{DLq}$ 10.
 $- LGq$. ex quibus k sequitur DG esse bin. l. d 21. 10.
 Q.E.D. e 22. 6.
f 1. 10.
g 13. 10.
h lem.
i 10. 10.
k 1. def.
l 11. 10.

PROP. LXII.

Quadratum ejus ; qua ex binis mediis primis
 $(AC + CB)$ *ad rationalem DE applicatum*
facit latitudinem DG ex binis nominibus secundam.

Rursus adhibito lemmate proximè præcedenti ; Rectang. $DK \equiv ACq$. *a* ergo $DK \equiv \mu\nu$. *b* ergo latitudo DK est $\rho \equiv DE$. Quia vero rectang. ACB , ideoque $LF (2 ACB)$ *c* est $\rho\nu$, erit $LG \rho \equiv DE$. *e* ergo DL, LG sunt $\equiv$. *f* item $DL \equiv \sqrt{DLq - LGq}$. *g* ex quibus patet DG esse bin. 2. Q.E.D.

a 14.10.
b 13.10.
c hyp. &
f sch. 12.
g 10.
d 11.10.
e 13.10.
f lem. 60.
g 2. def.
 48.11.

PROP. LXIII.

Quadratum ejus, qua ex binis mediis secundis
 $(AC + CB)$ *ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus tertiam.*

Ut in præced. DL est $\rho \equiv DE$. porro quia rectang. ACB , ideoque $LF (2 ACB)$ *a* est $\mu\nu$, *b* erit $LG \rho \equiv DE$. *c* quin etiam $DL \equiv LG$. itemque $DL \equiv \sqrt{DLq - LGq}$. *d* ergo DG est bin. 3. Q.E.D.

a hyp. &
b 24.10.
c 23.10.
d lem. 60.
e 10.
f 3. def.
 48.10.

PROP. LXIV.

Quadratum Majoris $(AC + CB)$ ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quartam.

Rursus $ACq + CBq$, hoc est DK *a* est $\rho\nu$. ergo DL est $\rho \equiv DE$. item ACB , ideoque $LF (2 ACB)$ *c* est $\mu\nu$. *d* ergo LG est $\rho \equiv DE$. proinde etiam $DL \equiv LG$. denique quia AC

a hyp. &
f sch. 12.10
b 21.10.
c hyp. &
d 24.10.
e 23.10.
f 13.10.

$\square$ BC, ferit DL $\square$ DLq $\rightarrow$ LGq. $\therefore$ unde DG. *flom. 60*
 est bin. 4. Q.E.D. *10.*
g. 4. def.
q. 1. 10.

PROP. LXV.

Quadratum ejus, quæ rationale ac medium potest, (AC $\rightarrow$ CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quintam.

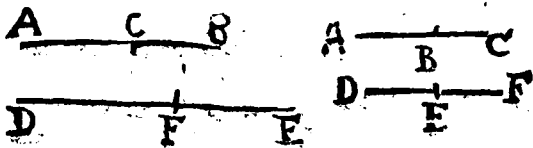
Iterum, DK est $\mu\nu$. $\therefore$ ergo DL est $\dot{p}$ $\square$ DE. *a 13. 10.*
 item LF est $\dot{p}r$. $\therefore$ ergo LG est $\dot{q}$ $\square$ DE. *b 12. 10.*
 ergo DL $\square$ LG. $\therefore$ item DL $\square$ $\sqrt{\square}$ DLq $\rightarrow$ LGq. *c 13. 10.*
 proinde DG est bin. 5. *d lem.*
60. 10.
e 5. def.
48. 10.

PROP. LXVI.

Quadratum ejus, quæ bina media potest (AC $\rightarrow$ CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus sextam.

Ut prius, DL & LG sunt $\dot{p}$ $\square$ DE. Quia *a hyp.*
 vero ACq $\rightarrow$ CBq (DK) $\dot{a}$ $\square$ ACB, $\therefore$ bideo- *b 14. 10.*
 que DK $\square$ LF (2 ACB) estque DK. LF $\dot{c}$:: *c 1. 6.*
 DL. LG. $\therefore$ erit DL $\square$ LG. $\therefore$ deniq; DL $\square$ $\sqrt{\square}$ *d 10. 10.*
 DLq $\rightarrow$ LGq. $\therefore$ ex quibus liquet DG esse bin. *e lem.*
 6. Q.E.D. *60. 10.*
f 6. def.
48. 10.

LEMMA.

Sint AB, DE $\square$; fiatq; AB. DE :: AC DF.

Dico 1. AC $\square$ DF ut patet ex 10. 10. item
 CB $\square$ FE. $\therefore$ quia AB. DE :: CB. FE.

R 3

2. AC.

a 19. 5.

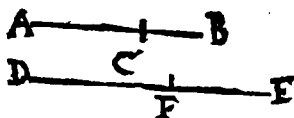
2. AC. CB :: DF. FE. Nam AC. DF :: A^a
B. DE :: CB. FE. ergo permutando A C. C B
:: DF. FE.

3. *Rectang.* ACB = DFE. Nam ACq. AC-
b 1.6. B b :: AC. CB e :: DF. EF :: DFq. DFE. qua-
e prim. re permutando ACq. DFq :: ACB. DFE. ergo
d 10.10. cum ACq = DFq, derit ACB = DFE.

4. ACq + CBq = DFq + FEq. Nam quia
e 22.6. ACq. CBq e :: DFq. FEq. erit componendo
ACq + CBq. CBq :: DFq + FEq. FEq. ergo
f 10.10. cum CBq = FEq, f erit ACq + CBq = DFq
+ FEq.

5. Hinc, si AC =, vel = CB, g erit pariter
g 10.10. DE =, vel = EF.

PROP. LXVII.

Ei, quæ ex binis
nominibus (AC +
CB) longitudine
commensurabilis
DE, & ipsa ex

binis nominibus est, atque ordine eadem.

a 100.66. Fac AB. DE :: AC. DF. a sunt AC, DF =;
10. & CB, FE =. quare cum A C, & CB b sint p
b h.p. =, e erunt DF, FE p =. ergo DE est etiam
e lem.66. bin. Quia vero AC. CB a :: DF. FE. si A C
14. & =, vel = ACq - BCq, d etiam similiter
feh.12. DF =, vel = DFq - FEq. item si AC =,
10. vel = p expof e erit similiter DF =, vel = p
d 15.10. expof. at si CB = vel = p, e erit pariter FE =
e 14.10. vel = p. Sin vero utraque AC. CB = p, erit u-
g Per def. traque etiam DF, FE = p. g Hoc est, quodcumq;
48.10.

binis

Binomium fuerit AB, erit DE ejusdem ordinis.
Q.E.D.

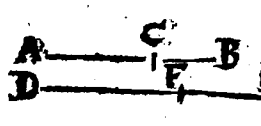
PROP. LXVIII.

Ei, qua ex binis mediis (AC + CB) longitudine commensurabilis DE, & ipsa ex binis mediis est, atque ordine eadem.

a Fiat AB.DE :: AC.DF. b ergo AC = DE, & CB = FE. ergo cum AC & CB c sint μ , d etiam DF, & FE erunt μ . & cum AC c = CB, e erit FD = FE. f ergo DE est 2 μ . Si igitur rectang. ACB sit $\rho\nu$, quia DFE b = ACB, g etiam DFE est $\rho\nu$; & si illud $\mu\nu$, h hoc etiam erit $\mu\nu$. k Id est, si AB sit bimed. i. si bimed. 2, erit DF ejusdem ordinis. Q.E.D.

212.64.
b lem.
66.10.
c hyp.
d 24.10.
e 10.10.
f 38.10.
g sch.12.
10.
h 24.10.
k 38.
vel 30.
10.

PROP. LXIX.

 Majori (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa Major est.

Fac AB.DE :: AC.DF. Quoniam AC a = CB, b erit DF = FE. item ACq + CBq a est $\rho\nu$; proinde cum DFq + FEq b = ACq + CBq, c etiam DFq + FEq est $\rho\nu$. denique rectang. ACB a est $\mu\nu$ d ergo rectang. DFE est $\mu\nu$ (quia DFE b = ACB). e Quare DE est major. Q.E.D.

a hyp.
b lem.
66.10.
c sch.
12.10.
d 24.10.
e 40.10.

PROP. LXX.

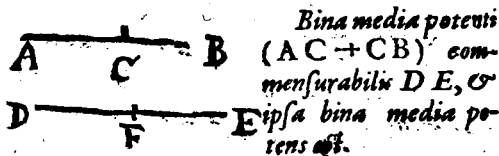
Rationale ac medium potenti (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa rationale ac medio potens est.

R 4.

Itc-

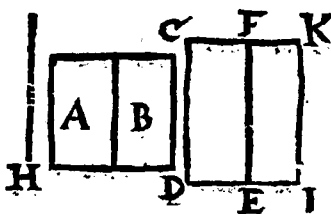
hyp. Iterum fac AB. DE :: AC. DF. Quia AC a
 lem. 66. CB, b etiam DF $\sqsupset$ FE. item quia ACq $\sqsupset$
 1. CBq a est $\mu\nu$, c erit DFq $\sqsupset$ FEq $\mu\nu$. denique
 c 24. 10. quia rectang. A C B c est $\rho\nu$, d etiam D F E est
 d 11. 10. $\rho\nu$. e ergo DE est potens $\rho\nu$, ac $\mu\nu$. Q.E.D.

PROP. LXXI.

hyp. Divide DE, ut in præced. Quia ACq a $\sqsupset$
 lem. 66. CBq, b erit DFq $\sqsupset$ FEq. item quia ACq $\sqsupset$
 1. CBq a est $\mu\nu$, c erit DFq $\sqsupset$ FEq etiam $\mu\nu$. pa-
 c 24. 10. riterque quia A C B a est $\mu\nu$, d etiam D F E est
 d 24. 10. $\mu\nu$. denique quia ACq $\sqsupset$ CBq $\sqsupset$ ACB. e erit
 e 14. 10. DFq $\sqsupset$ FEq $\sqsupset$ DFE. f è quibus sequitur DE
 f 48. 10. esse potentem 2 μa . Q.E.D.

PROP. LXXII.

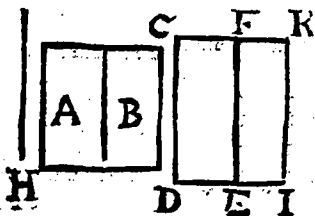

*Si rationa-
 le A, & me-
 dium B com-
 ponantur, qua-
 tuor irratio-
 nales sunt; vel
 ea quæ ex binis
 nominibus, vel
 quæ ex binis mediis prima, vel major, vel rationa-
 le ac medium potens.*

Nimirum si $Hq = A + B$, erit H una 4 line-
arum, quas theorema designat. Nam ad CD
expositum p , a fiat rectang. $CE = A$; item FI
 $= B$; b ideoque $CI = Hq$. Quoniam igitur A
est p^2 , etiam CE est p^2 . c ergo latitudo CF est
 $p^2 = CD$. & quia B est μ^2 , erit FI μ^2 . d ergo
 FK est $p^2 = CD$. e ergo CF, FK sunt p^2 .
Tota igitur CK f est bin. Si igitur $A = B$,
hoc est $CE = FI$, g erit $CF = FK$. ergo si
 $CF = \sqrt{CFq - FKq}$, h erit CK bin. 1. &
proinde $H = \sqrt{CI}$ k est bin. Si ponatur CF
 $= \sqrt{CFq - FKq}$, l erit CK bin. 4. quare
 $H(\sqrt{CI})$ m est major. Sin $A > B$; g erit
 $CF > FK$; proinde si $FK = \sqrt{FKq - CFq}$, n
 $erit CK$ bin. 2. o quare H est 2 μ prima.
denique si $FK = \sqrt{FKq - CFq}$, p erit
 CK bin. 5. q unde H erit potens q μ^2 .
Q.E.D.

a cor. 16.
6.
b 2. cor. 1.
c 21. 10.
d 23. 10.
e 13. 10.
f 37. 10.
g 1. 6.
h 1. def.
48. 10.
k 55. 10
l 4. def.
48. 10.
m 58-10
n 1. def.
48. 10.
o 56. 10
p 5. def.
48. 10.
q 59. 10

PROP. LXXIII.

Si duo media A, B , inter se incommensurabilia componantur, due reliqua irrationales fiunt; vel ex binis mediis secun-

Nempe H potens $A \rightarrow B$ est una dictarum irrationalium. Nam ad C D expof. p , fac re-
ctang.

ctang. $CE = A$, & $FI = B$. unde $Hq = CF$.

a hyp. Quoniam igitur CE , & FI *a* sunt μa , *b* erunt
b 23. 10. latitudines CF , FK $\hat{p}$ CD . item quia CE *a*
c 1. 6. $\hat{p}$ FI ; estque $CE.FI$ *c* :: $CF.FK$, *d* erit CF
d 10. 10. $\hat{p}$ FK . *e* ergo CK est bin. 3. nempe, si CF $\hat{p}$
e 3. def. $\sqrt{CFq - FKq}$. unde $H = \sqrt{CI}$ *f* erit 2 μ
f 48. 10. 2a. Sin vero CF $\hat{p}$ $\sqrt{CFq - FKq}$, *g* erit
g 57. 10. CK bin. 6. & *b* proinde H est potens 2 μa .
h 60. 10. Q.E.D.

Principium Senariorum per detractionem.

PROP. LXXIV.

 Si à rationali DF rationalis
 DE auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens
 toti DF ; reliqua EF irrationalis est: vocetur
 autem apotome.

a lem. 26. Nam EFq *a* $\hat{p}$ DEq ; sed DEq *b* est $\hat{p}$ *c* erit
10. EF est $\hat{p}$. Q.E.D.
b hyp. In numeris, sit DF , 2; DE , $\sqrt{3}$. EF erit 2
c 10. & 11. $-\sqrt{3}$.
def 10.

PROP. LXXV.

 Si à media DF media DE
 auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens tota
 DF , quæ cum tota DF rationale contineat; reliqua
 EF irrationalis est; vocetur autem media
 apotome prima.

a sch. 26. Nam EFq *a* $\hat{p}$ rectang. FDE . ergo cum F
10. DE *b* sit $\hat{p}$ *c* erit EF $\hat{p}$. Q.E.D.
b hyp.
c 20. &
def 10.

In numeris, sit $DF \sqrt{54}$; & $DE \sqrt{24}$.
ergo EF est $\sqrt{54} - \sqrt{24}$.

PROP. LXXVI.

D **E** **F** Si à media DF media **DE**

*auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti
 DF , qua cum tota DF medium contineat; reli-
 qua EF irrationalis est; vocetur autem media
 apotome secunda.*

Quia DFq , & DEq *a* sunt $\mu\alpha$ $\sqsupset$ *b* erit DFq ^{a hyp.}
 $\rightarrow DEq \sqsupset DEq$. *c* quare $DFq \rightarrow DEq$ est ^{b 16. 10.}
 $\mu\nu$. item rectang. FDE , *c* ideoque $2 FDE$ *a* est ^{c 14. 10.}
 $\mu\nu$. ergo EFq (*d* $DFq \rightarrow DEq - 2 FDE$) *e* est ^{d cor. 7. a.}
 $\rho\nu$. quare EF est ρ . Q.E.D. ^{e 27. 10.}

In numeris, sit $DF, \sqrt{18}$; & $DE, \sqrt{8}$.
erit $EF \sqrt{18} - \sqrt{8}$.

PROP. LXXVII.

A **B** **C** Si à recta linea AC recta

*auferatur AB , potentia in-
 commensurabilis existens toti
 BC , qua cum tota AC faciat compositum qui-
 dem ex ipsarum quadratis rationale, quod autem
 sub ipsis continetur medium; reliqua BC irratio-
 nalis est: vocetur autem minor.*

Nam $Acq \rightarrow ABq$ *a* est $\rho\nu$. at rectang. ACB ^{a hyp. 1.}
a est $\mu\nu$. *b* ergo $2 CAB \sqsupset ACq \rightarrow ABq$ (*c* ^{b sch. 10.}
 $CAB \rightarrow BCq$;) *d* ergo $ACq \rightarrow ABq \sqsupset BCq$. ^{c 7. 24.}
e ergo BC est ρ . Q.E.D. ^{d 17. 10.}

In numeris, sit $AC, \sqrt{18}$. $\rightarrow \sqrt{108}$. AB ^{e 11.}
 $\sqrt{18} - \sqrt{108}$. ergo BC est $\sqrt{18} + \sqrt{108}$. ^{d ef. 10.}
 $108 - \sqrt{18} - \sqrt{108}$.

PROP.

PROP. LXXVIII.

D ——— E ——— F

Si à recta linea D F

recta auferatur D E

potentia incommensurabilis existens toti D F, quæ cum tota D F faciat compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale; reliqua E F irrationalis est: vocetur autem cum rationali medium totum efficiens.

a hyp. & sch. 12. 10. b hyp. c Nam 2 FDE æst ϵ^v . b & DFq + DEq æst μ^v . c ergo 2 FDE = DFq + DEq d (2 FDE + EFq) æst ergo EF æst p. Q.E.D.

10. d 72. e sch. 12. 10. & 11. def. 10. In numeris sit DF, $\sqrt{216} : \sqrt{216} + \sqrt{72}$. DE, $\sqrt{216} - \sqrt{72}$. ergo EF æst $\sqrt{216} + \sqrt{72} - \sqrt{216} - \sqrt{72}$.

PROP. LXXIX.

D ——— E ——— F

Si à recta D F recta auferatur D E, potentia incommensurabilis existens toti D F, quæ

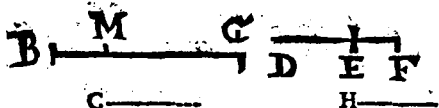
cum tota faciat & compositum ex ipsarum quadratis, medium; & quod sub ipsis continetur, medium, incommensurableq, compositio ex quadratis ipsarum, reliqua irrationalis est: vocetur autem cum medio medium totum efficiens.

a hyp. & 24. 10. b 27. 10. c cor. 7. 2. d 11. def. 10. Nam 2 FDE, & DFq + DEq a sunt μ^v ; b ergo EFq (c DFq + DEq - 2 EDE) æst ρ^v . d proinde EF æst p. Q.E.D.

Exempl. gr. sit DF, $\sqrt{180} : \sqrt{180} + \sqrt{60}$. DE, $\sqrt{180} - \sqrt{60}$. EF erit $\sqrt{180} + \sqrt{60} - \sqrt{180} - \sqrt{60}$.

LEM-

LEMMA.

Si idem sit excessus inter primam magnitudinem BG , & secundam $C(MG)$ qui inter tertiam magnitudinem DF , & quartam $H(EF)$ erit & vicissim idem excessus inter primam magnitudinem BG , & tertiam DF , qui inter secundam C , & quartam H .

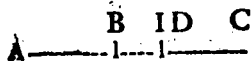
Nam quia a æqualibus BM, DE adjectæ sunt æquales MG, EF , a hoc est C, H ; erit excessus totorum BG, DF , b æqualis excessui adjectorum, C, H . Q.E.D.

a 6. p. b 1. 2. 3. 4.

Coroll.

Hinc; quatuor magnitudines Arithmetice proportionales; vicissim erunt Arithmetice proportionales.

PROP. LXXX.

Apotoma AB una tantum congruit recta linea rationalis BC ,

potentia tantum commensurabilis existens toti AB .

Si fieri potest; alia BD congruat. a ergo rectangula ACB, ADB ; b ideoque eorum dupla sunt μa cum igitur $ACq + BCq = 2 ACB$ $= ABq + ADq + DBq = 2 ADB$. ergo vicissim $ACq + BCq = ADq + BDq$ $d = 2$

a 22. 1. 2. b 24. 1. 2. c cor. 7. d lem. 9. 10.

ACB

clap. & $ACB - : 2 ADB$. Sed $ACq + BCq - : ADq$
27.10. $+ BDq$ est ξv . *f* ergo $2 ACB - : 2 ADB$ est
2sch.12. $p v$. Q.E.A.
10.
g 27.20.

PROP. LXXXI.

Media Apotoma
 $A \quad B \quad D \quad C$ *prima* AB una tan-
 tum congruit recta linea media BC , potentia so-
 lum commensurabilis existens toti, & cum tota
 rationale continens.

a hyp.
b 16. & Dic etiam BD congruere. igitur quoniam
24.10. tam ACq , & BCq ; quam ADq , & BDq *a* sunt
chyp. μa $\square$. *b* etiam $ACq + BCq$, & $ADq + BDq$
d sch.12. crunt μa , *c* sed rectangula ACB , ADB ; *d* adeo-
10. que $2 ACB$, & $2 ADB$ sunt ξa . *e* ergo $2 A$
c sch.27. $CB - : 2 ADB$; *f* hoc est $ACq + BCq - :$
10. $ADq + BDq$ est $p v$. *g* Q.E.A.
f 7.2. &
lem.79.
10.
g 27.20.

PROP. LXXXII.

Media Apo-
 $A \quad B \quad C \quad D$ *toma secunda* $A-$
 $E \quad K \quad H \quad M$ B una tantum
 congruit recta li-
 $F \quad I \quad G \quad I$ *nea* media BC ,
 potentia solum
 commensurabilis
 existens toti, &
 cum tota medium
 continens.

Si fieri potest, congruat alia BD . Ad EF p
 fiant rectang. $EG = ACq + BCq$; item re-
 ctang. $EL = ADq + BDq$. Item $EI = ABq$.
 Jam $2 ACB + ABq = ACq + BCq = EG$,
 ergo

ergo cum $EI = ABq$, a erit $KG = 2 ACB$. por-
 ro ACq , & BCq b sunt μa . c Ergo EG (A -
 $Cq + BCq$) est μv . d ergo latitudo EH p μ a $24.3. \&$
 EF . e Quinetiam rectang. ACB ; f ideoque 2 $3. an. 1.$
 ACB (KG) est μv . d ergo KH est etiam p μ a $b hyp.$
 EF . denique quia $ACq + BCq$, id est, EG , g $c 24. 10.$
 $\mu = 2 ACB$ (KG) estque $E G. KG :: h$ $E H.$ $d 23. 10.$
 KH k erit EH μ KH . l ergo EK est apotome, $c hyp.$
 cujus congruens KH . simili argumento erit $f 24. 10.$
 KM ejusdem EK congruens; contra 80 . hujus. $g lem.$
 $174. 10.$

PROP. LXXXIII.

A B D C *Minori AB , una tan-*
tum congruit recta linea
(BC) potentia incommensurabilis existens toti,
& cum tota faciens compositum quidem ex ipsa-
rum quadratis rationale; quod autem sub ipsis
continetur medium.

Putamus BD congruere. Cum igitur ACq
 $+ BCq$, & $ADq + BDq$ a sint $p a$, eorum ex-
 cessus ($2 b ACB - : 2 ADB$) c est $p v$, d Q.E.
 A ; quia ACB , & ADB sunt μa per hypoth.

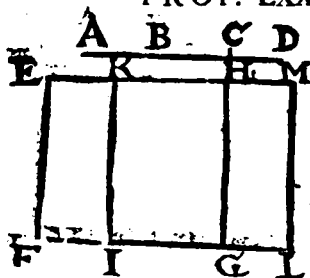
PROP. LXXXIV.

A B D C *Ei (AB ,) qua*
cum rationali me-
dium totum facit, una tantum congruit recta li-
nea BC . potentia incommensurabilis existens toti,
& cum tota faciens compositum quidem ex ipsa-
rum quadratis medium; quod autem sub ipsis
continetur, rationale.

Dic aliam BD etiam congruere. a ergo re-
 ctangula ACB , ADB . b ideoque $2 ACB$, & 2
 ADB

^{10.}
^{10.}
^{20.} *lem. 97.* ADB sunt $\epsilon^2 a$. ergo $2 ACB :: 2 ADB$; *c hoc*
est, $ACq + BCq :: ADq + BDq$ *d est ϵ^2 .*
Q.E.A : quum $ACq + BCq$, & $ADq + BDq$
sunt μa per hypo.

PROP. LXXXV.

Ei (AB,) quæ
cum medio me-
dium totum facit
una tantum con-
gruit recta linea
BC potentia in-
commensurabilis
existens toti, &
cum tota faciens

& compositum ex ipsarum quadratis medium,
& quod sub ipsis continetur, medium, incommen-
surabileq; composito ex ipsarum quadratis.

Suppositis us quæ facta & ostensa sunt in 82.
hujus; liquet EH, $\bullet$ KH esse $\epsilon^2 EF$. Porro
igitur quia $ACq + CBq$, hoc est, rectang. EG
 $\epsilon^2 ACB$, bideoque $EG \epsilon^2 2 ACB$ (KG)
estque $EG. KG :: c EH. KH$; erit $EH \epsilon^2$
 KH . ergo EK est apotome, cujus congruens
KH. Haud aliter KM eidem apotomæ EK
congruere ostendetur; contra 80. hujus.

Definitiones tertia.

Exposita rationali, & apotoma, si tota plus
possit quam congruens quadrato rectæ lineæ si-
bi longitudine commensurabilis;

I. Si quidem tota expositæ rationali longitu-
dine sit commensurabilis, vocetur apotome
prima. II. Si

II. Si vero congruens expositæ rationali longitudine sit commensurabilis, vocetur apotome secunda.

III. Quod si neque tota, neque congruens expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome tertia.

Rursus, si tota plus possit quam congruens quadrato rectæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem tota expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quarta.

V. Si vero congruens expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quinta.

VI. Quod si neque tota, neque congruens, expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome sexta.

PROP. LXXXVI. 87, 88, 89, 90, 91.

A 4 C 5 B

D —————

E ————— F

G

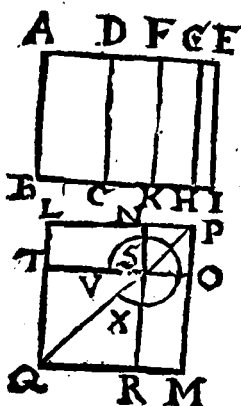
H —————

Invenire apotomen primam, secundam, tertiam, quartam, quintam, sextam.

Apotomę inveniuntur, subductis minoribus binomiorum nominibus ex majoribus.

Exempli gr. Sit $6 + \sqrt{20}$, bin. 1. erit $6 - \sqrt{20}$, apot. 1. &c. Quare de earum inventione plura repetere nihil est necesse.

LEMMA.

Sit rectangulum $ADFE$ sub rectis AB, AD . producat AD ad E , & bisecetur DE in F . sitq; rectang. $AGE = FEQ$. & compleantur rectangula AI, DK, FH . Fiant vero quadratum $LM = AH$, & quadratum $NO = GI$, producantur NSR, OST .

Dico primo, rectangul. $AI = LM + NO = TOq + SOq$. ut patet ex constr.

Secundo, Rectang. $DK = LO$. Nam quia rectang. $AGE = FEQ$, b sunt AG, FE, GE ::, & adeoque AH, FI, GI ::; a hoc est, LM, FI, NO ::. atq; LM, LO, NO d sunt ::; ergo $FI = LO$ $f = DK = g$ NM .

Tertio, Hinc, $AC = AI - DK - FI = LM + NO - LO - NM = TR$.

Quarto, b Liquet DF, FE, DE esse $\square$.

Quinto, Si $AE \perp DE$, & $AE \perp \sqrt{AEq} - DEq$, k erunt AG, GE, AE $\square$.

Sexto, Item, quia $AE \perp DE$, m erunt AE, FE $\square$. n ideoque AI, FI ; hoc est, $LM + NO$ & LO sunt $\square$.

Septimo, Item quia $AG^* \perp GE$, n erunt AH, GI , hoc est, LM, NO $\square$.

Qcqd.

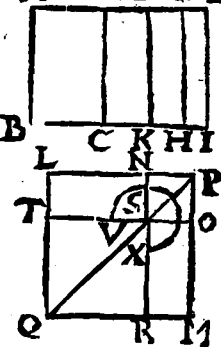
Octavo, Sed quia $AE \perp DE$, & erunt FE ,
 $BE \perp$. n ideoque rectang. $FI \perp GI$, hoc est LO
 $\perp NO$. quare cum $LO \cdot NO \text{ p} :: TS, SO$. q e-
 unt $TS, SO \perp$. p 24. 10.
p 2. 6.
q 10. 10.

Nono, Sin ponatur $AE \perp \sqrt{AEq} - D$
 q ; & erunt $AG, GE, AE \perp$. r 19. 10.
s 17. 10.

Decimo, f Quare rectang. AH, GI , hoc est
 TOq, SOq erunt $\perp$. t 1. 6. &
u 10. 10.

PROP. XCII.

A D F G E

*Sic spatium AC com-
 tinetur sub rationali
 AB; & Apotoma
 prima AD (AE —
 DE;) recta linea
 TS spatium AC po-
 tens, apotome est.*

Adhibe lemma
 proxime antecedens
 pro præparatione ad
 demonstrationem hu-
 jus. Igitur $TS = \sqrt{AC}$ item AG, GE ,

E sunt $\perp$; ergo cum $AE \perp a AB \text{ p}$; b e-
 nt AG , & $GE \perp AB$. & ergo rectangula
 $H \& GI$, hoc est $TOq \& SOq$ sunt pæ. d
 em TO, SO sunt p $\perp$, & proinde TS est apo-
 me. Q.E.D. a hyp.
b 12. 10.
c 20. 10.
d lem. 93
10.
e 74. 10.

PROP. XCIII.

Vide Schema præced.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB
 & apotoma secunda $AD (AE - DE;)$ rect.
 Et a linea TS spatium AC potens; media est
 apotome prima.

Rursum juxta lemma antecedens, AG, GE
 AE sunt $\square$. cum igitur AE a sit $\rho \square AB, b$
 a hyp. runt AE, GE etiam $\rho \square AB. c$ ergo rectang.
 b 13.10. la AH, GI , hoc est TOq, SOq , sunt μa ; d iter
 c 22.10. $TO \square SO$. Denique quia DE e $\square AB. \rho$
 d lem. 74. erit rectang. DI , ejusque semissis DK , vel LC
 10. hoc est TOS $\rho \nu g$ è quibus sequitur TS ($\sqrt{AC}$)
 e hyp. esse mediz apot. 1. Q.E.D.
 f 20.10.
 g 75.10.

PROP. XCIV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB
 & apotoma tertia $AD (AE - DE;)$ rect.
 linea TS spatium AC potens, media est apotom
 secunda.

Ut in præcedenti $TO, \& SO$ sunt μ . Quo
 a hyp. niam igitur DE a est $\rho \square AB, b$ erit rectang
 b 22.10. DI , c ideoque DK ; vel TOS $\mu \nu. d$ ergo TS
 c 24.10. $\sqrt{AC}$ est mediz apot. 2. Q.E.D.
 d 76.10.

PROP. XCV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB
 & apotoma quarta $AD (AE - DE)$ rect.
 linea TS spatium AC potens, minor est.

Rursum TO a $\square SO$. Quoniam igitur AE
 a lem. 97.
 20. b c f

(est $\hat{p} = AB$, c erit AI , ($TOq \rightarrow SOq$) $\hat{p}r$. at-
qui ut prius rectang. TOS est μr , d ergo $TS =$
 $\sqrt{AC}$ est minor. Q.E.D. b hyp.
c 20. 10.
d 77. 100.

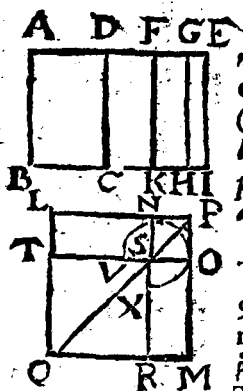
PROP. XCVI.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB ,
& apotoma quinta AD ($AE = DE$;) recta
linea TS spatium AC potens, est quæ cum ratio-
nali medium totum efficit.

Rursus enim $TO = SO$. itaque cum AE a
sit $\hat{p} = AB$, b erit AI , hoc est $TOq \rightarrow SOq$ μr .
Sed prout in 93 rectang. TOS est $\hat{p}r$. c proin-
de $TS = \sqrt{AC}$ est quæ cum $\hat{p}r$ facit totum μr .
Q.E.D. a hyp.
b 22. 10.
c 61. 100.

PROP. XCVII.

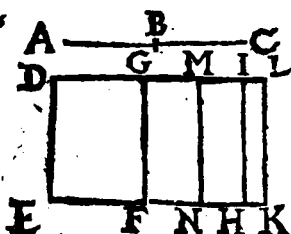
Si spatium AC conti-
neatur sub rationali AB ,
& apotoma sexta AD
($AE = DE$;) recta
linea TS spatium AC
potens, est quæ cum me-
dio medium totum efficit.

Itidem, ut sæpe prius,
 $TO = SO$. item ut in
96, $TOq \rightarrow SOq$ est μr .
rectang. vero TOS est
 $\hat{p}r$, ut in 94. a denique
 $TOq + SOq = TOS$. a lem.
b 91. 100.
b 79. 100.

ergo $TS = \sqrt{AC}$ est quæ cum μr facit to-
tum μr . Q.E.D.

LEMMA.

I cor. 16. 6

Ad rectam quadra-
tis DE† applicen-
tur rectang. DF =
ABq, & DH =
ACq, & IK = B-
Cq; & sit GL bi-
secta in M; ducta-
que sit MN pa-
rall. GF.

Erit primo, Rectang. DK = ACq + BCq,
ut constructio indicat.

Secundo, Rectang. ACB = GN, vel MK.

constr. Nam DK *a* = ACq + BCq *b* = 2 ACB + A-
b 7. 2.
c 3. ax. 1. Bq. at ABq *a* = DF. ergo GK *c* = 2 ACB. &
d 7. ax. 2. d proinde GN, vel MK = ACB.

Tertio, Rectang. DIL = MLq. Nam quia

e 1. 6. ACq. ACB *e* :: ACB. BCq; hoc est DH. MK
f 17. 6. :: MK. IK, *e* erit DI. ML :: ML. IL. f ergo D-
IL = MLq.

Quarto, Si ponatur AC ⊃ BC, erit DK =
g 16. 10. ACq. Nam ACq + BCq (DK) *g* =
ACq.

Quinto, Item, DL = √ DLq — GLq.

h 10. 10. Nam quia DH (ACq) = IK (BCq) *h* erit
k 17. 10. DI = IL. k ergo √ DLq — GLq = DL.

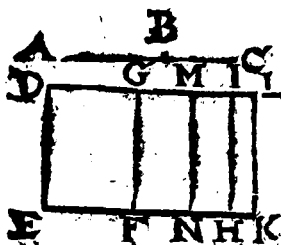
Sexto, Item DL = GL. Nam ACq + BCq

llem. 26. = l 2 ACB; hoc est, DK = GK. *m* ergo DL
10. = GL.

m 10. 10. Septimo, Si ponatur AC ⊃ BC, n erit DL
n 19. 10. = √ DLq — GLq.

PROP.

PROP. XCVIII.

Quadratum apotoma AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen primam.

Fac ut in lemma te proxime præcedenti.

Quoniam igitur AC, BC a sunt p q, b erit DK (ACq + BCq) = ACq; c ergo DK est p. d quare DL est p = DE. o item rectang. GK (2 ACB) est uv. f ergo GL est p = DE. g proinde DL = GL; b sed DLq = GLq. k ergo DG est apotome, & l quidem prima (quia m AC = BC, & propterea DL = √DLq — GLq.) Q.E.D.

PROP. XCIX.

Vide Schema subsequens.

Quadratum media apotoma prima AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen secundam.

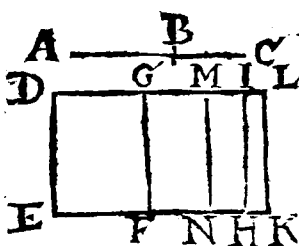
Rursus (supposito lemmate præcedenti) quia AC, & BC a sunt p q, b erit DK (ACq + BCq) = ACq; o quare DK est p. d ergo DL est p = DE. o item GK (2 ACB) est uv. f ergo GL est p = DE; g quare DL = GL. h Sed DLq = GLq. k ergo DG est apotome, quia vero DL l = √DLq — GLq, m erit DG apotome secunda. Q.E.D.

S +

PROP.

a hyp.
b lem.
97.10.
c sch. 12.
10.
d 21.10.
e 22.6.
24.10.
f 23.10.
g 13.10.
h sch. 12.
10.
k 74.10.
l 1. def.
8.10.
m lem.
97.10.
a hyp.
b lem.
97.10.
c 24.10.
d 23.10.
e hyp. 6.
sch. 12.
10.
f 21.10.
g 13.10.
h sch. 12.
10.
k 74.10.
l lem. 97.
10.
m 2. def.
85.10.

PROP. C.

Quadratum m-
dia apotome secun-
da AB (AC —
BC) ad rationa-
lem DE applica-
tum, facit latitudi-
nem DG apota-
men tertiam.

Iterum DK est

a 23. 10. $\mu\nu$, a quare DL est $\rho \sqsubset DE$, item GK est $\mu\nu$. a
 b lem. 26. unde GL est $\rho \sqsubset DE$; b item DK $\sqsubset GK$, c
 10. quare DL $\sqsubset GL$; d at DLq $\sqsubset GLq$. e ergo
 10. 10. DG est apot. & quidem f 3a. g quia DL $\sqsubset \sqrt{\text{DLq — GLq}}$.
 d sch. 12. DLq — GLq. Q.E.D.
 10.

e 74. 10.

f 3. def.

g 5. 10.

h lem. 97.

10.

PROP. CI.

Vide Schema præced.

Quadratum minoris AB (AC — BC) ad
rationalem DE applicatum, facit latitudinem
DG apotomen quartam.

a 21. 10.

b hyp.

c 13. 10.

d sch. 12.

e 70

f lem. 97.

g 10.

h 4. def.

i 5. 10.

j 5. 10.

k 5. 10.

l 5. 10.

m 5. 10.

n 5. 10.

o 5. 10.

p 5. 10.

q 5. 10.

r 5. 10.

s 5. 10.

t 5. 10.

u 5. 10.

Ut prius, ACq + BCq, hoc est DK est $\rho\nu$; a
 ergo DL est $\rho \sqsubset DE$. at rectang. ACB, ideoq;
 GK (2 ACB) * est $\mu\nu$, b quare GL est $\rho \sqsubset$
 DE. c ergo DL $\sqsubset GL$. d at DLq $\sqsubset GLq$.
 quia vero * ACq $\sqsubset BCq$, e erit DL $\sqsubset \sqrt{\text{DLq — GLq}}$.
 f ergo DG conditiones habet a-
 potome quartæ. Q.E.D.

PROP.

PROP. CII.

Vide Schem. praced.

Quadratum ejus AB (AC — BC,) quæ cum rationali medium totum efficit, ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen quintam.

Rursus enim, DK est $\mu\nu$, a quare DL est ρ a 23.10.
 $\sqsubset$ DE. item GK est $\rho\nu$, b unde GL est ξ . b 24.10.
 DE. c ergo DL $\sqsubset$ GL, d sed DLq. $\sqsubset$ GLq. c 13.10.
 porro, DL e $\sqsubset$ $\sqrt{\text{DLq} - \text{GLq}}$. ex quibus, d sch. 12.
 DG f est epot. quinta. Q.E.D. e lem. 97
10.
f 5. def.
g 5. 10.

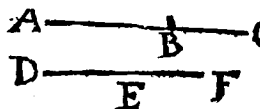
PROP. CIII.

Vide Schema idem.

Quadratum ejus AB (AC — BC,) quæ cum medio medium totum efficit, ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen sextam.

Haud aliter, quam antea, DK, & GK sunt $\mu\alpha$; a quare DL & GL sunt ρ a 53.10.
 $\sqsubset$ DE. item b hyp. &
 DK b $\sqsubset$ GK, c quare DL $\sqsubset$ GL. d ergo D- lem. 97.
 G est apot. b cum igitur ACq $\sqsubset$ BCq, ideoque 10.
 DL $\sqsubset$ $\sqrt{\text{DLq} - \text{GLq}}$, e erit DG, apot. sex- c 10.10.
 ta. Q.E.D. d 74.10.
e 6. def.
f 5. 10.

PROP. CIV.

Recta linea DE a-

 potoma AB (AC — BC) longitudine com-
 mensurabilis, & ipsa
 apotome est, æque ordine eadem.

LEM.

LEMMA.

Sit $AB, DE :: AC, DF$ & $AB \sqsupset DE$.

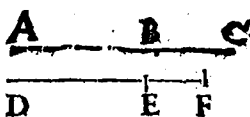
Dico $AC + BC \sqsupset DF + EF$.

Nam $AC, BC :: DF, EF$ ergo componendo $AC + BC, BC :: DF + EF, EF$ ergo per-

1. 2. 66. mutando $AC + BC, DF + EF :: BC, EF$. *a* at
10. $BC \sqsupset EF$, *b* ergo $AC + BC \sqsupset DF + EF$.
20. 10. Q.E.D.

a *12. 6.* *a* Pac $AB, DE :: AC, DF$. *b* igitur $AC +$
b *lem. 10.* $BC \sqsupset DF + EF$ ergo cum $AC + BC$ *c* bi-
10 nomium sit, *d* erit $DF + EF$ ejusdem ordinis,
a *hyp.* binomium: *e* quare $DF \sqsupset EF$ ejusdem ordi-
a *61. 10.* nis apotome est, *cujus* $AC \sqsupset BC$. Q.E.D.
a *Per de-*
finitio-
nem ad
51. 10.

PROP. CV.

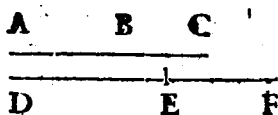
Recta linea DE me-
dia apotoma AB (AC
— BC) commensura-
bilis, & ipsa media a-

potome est, atque ordine eadem.

a *11. 6.* Iterum *a* fac $AB, DE :: AC, DF$. *b* qua-
b *lem.* re $AC + BC \sqsupset DF + EF$. *c* ergo $DF +$
103. 10. EF est bimed. ejusdem ordinis, *cujus* $AC +$
a *61. 10.* BC . *d* proinde & $DF \sqsupset EF$ medix apotome
a *75. 6.* erit ejusdem classis, *cujus* $AC \sqsupset BC$.
a *6. 10.* Q.E.D.

PROP.

PROP. CVI.

*Recta linea DE
Minori AB (AC
— BC) commen-
surabilis, & ipsa*

minor est.

Fiat $AB.DE :: AC.DF$. *a* estque $AC + B$
 $C = DF + EF$. atqui $AC + BC$ *b* est Ma-
jor, *c* ergo $DF + EF$ quoque Major est. *d* &
proinde $DF - EF$ est Minor. Q.E.D.

*a lem.
103.
b hyp.
c 69.10.
d 77.20*

PROP. CVII.

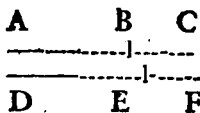
*Recta linea DE com-
mensurabilis ei AB (AC
— BC) qua cum ratio-
nali medium totum efficit,*

& ipsa cum rationali medium totum efficiens est.

Nam ad modum præcedentium ostendemus
 $DF + EF$ esse potentem *p*, & *q*. *a* ergo DF
 $- EF$ est ut dicitur.

a 78.10

PROP. CVIII.

*Recta linea DE com-
mensurabilis ei AB (A-
C — BC) qua cum me-
dio medium totum efficit,*

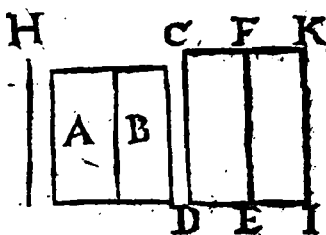
& ipsa cum medio medium totum efficiens est.

Nam, ad normam præcedentium, erit $DF +$
 EF potens 2 *µ*. *a* ergo $DF - EF$ erit ut in
propes.

a 79.10.

PROP.

PROP. CIX.

Medio B & rationali A + B detracto, resta linea H, quae reliquum spatium A potest, una ex duabus irrationalibus fit, vel a-

potome, vel Minor.

PROP. CX.

Vide Schem.præced.

*Rationali B à medio A + B detracto; alie
duæ irrationales fiunt, vel media apotome prima,
vel cum rationali medium totum efficiens.*

Ad CD expof. ξ fiant rectang. $CI = A + B$;
& $FI = B$, unde $CE = A = Hq$. Quoniam igitur
 CI b est μv : c erit CK ξ $\sqsubset$ CD . fed quia FI b
est ξv , d erit IK ρ $\sqsubset$ CD . unde CK $\sqsubset$ FK . f
ergo CF est apot. g nempe fecunda; fi CK $\sqsubset$
 $\sqrt{CKq} - FKq$, b quare $H(\sqrt{CE})$ est me-
diq apot. prima. Sin vero CK $\sqsubset$ $\sqrt{CKq} -$
 FKq ,

FKq, kerit CE apot. quinta. & proinde H (✓
CE) erit faciens $\mu\nu$ cum ρ . Q.E.D. k 5. def.
85. 10.
96. 10.

PROP. CXI.

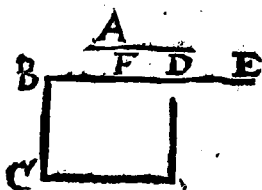
Vide Schema idem.

Medio B à medio A + B detracto, quod sit incommensurable toti A + B; reliqua dua irrationales sunt, vel media apotome secunda, vel cum medio medium totum efficiens.

Ad CD ē fiant rectang. CI = A + B; & FI = B, a quare CE = A = Hq. Quoniam igitur C I a 3. ax. 2
b 23. 10.
c h p.
d 10. 10
e 74. 10.
f 3. def.
85. 10.
894. 10
est $\mu\nu$. b erit CK ρ = CD. eodem modo erit F-
K ρ = CD. item quia CI c = FI, d erit CK =
FK; e quare CF est apotome, f tertia, scilicet, si
CK = ✓ CK — FKq, g unde H (✓ CE) e-
rit medix apot. secunda. verum si CK = ✓ C-
Kq — FKq, b erit CF apot. sexta, k quare H e-
rit faciens $\mu\nu$ cum μ . Q.E.D. h 6. def.
85. 10.
k 97. 10.

PROP. CXII.

*Apotome A non est
eadem, qua ex binis
nominibus.*

Ad expof. BC ē,
fiat rectang. CD = Aq
Ergo cum A sit apo- a 98. 10.
b 74. 10.
c 1. def.
85. 10.
tome, a erit BD apot.

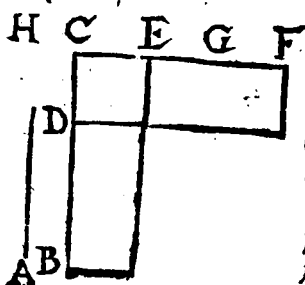
prima. ejus congruens sit DE. b quare BE, DE
sunt ρ = c & BE = BC. Vis A esse bin. ergo
BD est bin. i. ejus nomina sint BF, FD; fitq; BF d 37. 10
e 1. def.
48. 10.
f 12. 10.
g cor. 16.
10.
h sch. 12.
10.
k 14. 10
= FD; d ergo BF, FD sunt ρ = c; & BF e = B-
C. ergo cum BC = BE, f erit BE = FB. g ergo
BE = FE. h ergo FE est ē. item quia BE = DE,
kerit FE = DE. l quare FD est apot. l adeoque
FD est ρ . sed ostensa est ē. quæ repugnant. ergo
A male dicitur binomiū. Q.E.D. No- 174. 10.

Nomina 13. linearum irrationalium inter se differentium.

1. Media.
2. Ex binis nominibus, cujus 6 species.
3. Ex binis mediis prima.
4. Ex binis mediis secunda.
5. Major.
6. Rationale ac medium potens.
7. Bina media potens.
8. Apotome, cujus etiam sex species.
9. Medix apotome prima.
10. Medix apotome secunda.
11. Minor.
12. Cum rationali medium totum efficiens.
13. Cum medio medium totum efficiens.

Cum latitudinum differentia arguant differentias rectarum, quarum quadrata sunt applicata ad aliquam rationalem, siq. demonstratum in precedentibus, latitudines quæ oriuntur ex applicationibus quadratorum harum 13. linearum inter se differre, perspicue sequitur has 13. lineas inter se differre.

PROP. XCIII.

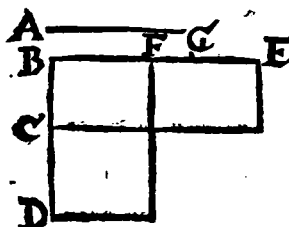
Quadratum rationalis A ad eam, quæ ex binis nominibus B. C ($BD + DC$) applicatum, latitudinem facit apotomen EC, cujus nomina EH, CH

*CH commensurabilia sunt nominibus B D, DC
ejus, quæ ex binis nominibus & in eadem propor-
tione (EH.BD::CH.DC;) & adhuc, apoto-
me E C quæ fit, eundem habet ordinem, quem ea
BC, quæ ex binis nominibus.*

Ad DC minus nomen a fac rectang. DF =
Aq = BE. quare BC. CD b :: FC. CE. ergo ^{a cor. 16.}
dividendo BD.DC :: FE. E C. cum igitur BD ^{b.}
c = DC, d erit FE c = E C. sume E G = E C; ^{b. 4.6.}
fiatque FG.GE :: EC. CH. Erunt EH, CH ^{c hyp.}
nomina apotomæ E C; quibus conveniunt ea, ^{d. 14.32}
quæ in theoremate proposita sunt. Nam com-
ponendo FE. GE. (E C) :: EH. GH. ergo
FH. EH e :: EH. CH f :: FE. EC f :: BD. ^{e 12.5.}
DC. quare cum BD g = DC, h erit EH = ^{f Prim.}
CH; h & FHq = EHq. ergo, quia FHq. E- ^{g hyp.}
Hq k :: FH. CH. h erit FH = CH. l ideoque ^{h 10.10.}
FC = CH. Porro CD g est p, & DF (Aq) ^{k cor. 20}
g est p, m ergo FC est g = CD, quare etiam ^{l.}
CH est g = CD. n igitur EH, CH sunt p. ac = ^{116.10.}
ut prius. o ergo E C est apot. cui congruit CH. ^{m 21.10.}
porro EH. CH f :: BD.DC, ideo permutando
EH. BD :: CH. DC. unde quia CH. f =
DC, p erit EH = BD. quinimo pone BD = ^{p 10.10.}
✓ BDq — DCq; q erit ideo EH = ✓ EHq ^{q 15.16.}
— CHq. item si BD = p expos. erit EH = ei- ^{r 12.10.}
dem p; s hoc est si BC sit bin. 1. t erit E C apot. ^{s 1. def.}
prima. Similiter si DC = p expos. t erit CH ^{t 10.}
= eidem p. u hoc est si BC sit bin. 2. x erit E C ^{u 1. def.}
apotom. 2. & si hæc bin. 3. illa erit apot. 3. & c. ^{u 2. def.}
Sin BD = ✓ BDq — DCq, y erit EH = ^{x 2. def.}
✓ EHq ^{y 15.10.}

✓EHq — CHq; si igitur BC sit bin. 4, vel 5, vel 6. crit EC similiter apot. 4, vel 5, vel 6. Q.E.D.

PROP. CXIV.

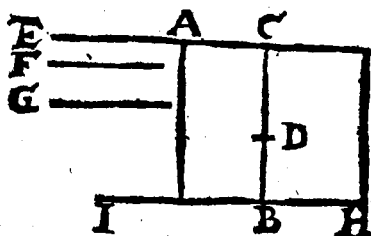
Quadratum rationalis A ad apotomen BC (BD — DC) applicatum, facit latitudinem BE eam, quae ex binis nominibus; cuius nomina BE, GE commensura-

bilis sint apotoma BG nominibus BDDC, & in eadem proportionem; & adhuc, quae ex binis nominibus fit (BE,) eundem habet ordinem, quem ipsa apotome BC.

a Fac rectang. DF = Aq; & BE. FE *b* :: EG. GF. Quoniam igitur DF = Aq = CE, erit B-
d D. BC :: BE. BF, ergo per conversionem ra-
hyp. tionis BD.CD :: BE. FE :: EG. GF :: d BG.
f 10.10. EG. sed BD *e* = CD, f ergo BG = GE. ergo
car. 20. quia BGq. GEq. g :: BG. GF. *h* erit BG = G-
10.10. F. *k* ideoque BG = BF. porro BD *e* est *g*, & re-
cor. 10. ctang. DF (Aq) *e* est *p*. l ergo BF est *g* = BD.
10. m ergo etiam BG est *g* = BD n ergo BG, GE
sch. 12. sunt *g* =. o quare BE est bin. denique igitur
10. quia BD. CD :: BG. GE; & permutando
37.10. BD. BG :: CD. GE; sitque BD = BG; p e-
10.10. rit CD = GE. ergo si CB sit apot. prima; erit
 BE bin. i. &c. ut in antecedenti. ergo, &c.

PROP.

PROP. CXV.

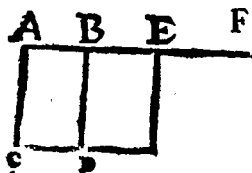

Si spatium AB contineatur sub apotoma AC ($CE - AE$), & ea, qua ex binis nominibus CB ; cujus nomina CD , DB commensurabilia sint apotome nominibus CE , AE , & in eadem proportionem ($CE.AE :: CD.DB.$;) recta linea F spatium AB potens, est rationalis.

Sit G quævis p ; & fiat rectang. $CH = Gq$. a erit igitur BH ($HI - IB$) apotome; & HI a CD b CE , a & BI b DB ; a atque $HI.BI :: a$ $12.10.$ $CD.DB$ b CE , $E A$. ergo permutando HI . b h p . $CE :: BI.E A$. c ergo $BH.AC :: HI.CE$ c $19.5.$ d $12.10.$ $BI.E A$ ergo cum HI d CE , e erit BH e $10.10.$ $A C$. f ergo rectang. HC f $1.6.8.$ $10.10.$ (Gq) b est p . g ergo BA (Fq) est p . proinde F g $sch. 12.$ $10.$ est p . Q.E.D. Coroll.

Hinc, fieri potest, ut spatium rationale contineatur sub duabus rectis irrationalibus.

PROP. CXVI.

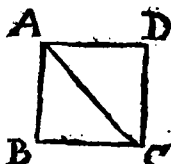
A media AB sunt infinitæ irrationalibus BE , EF , & c. & nulla alicui antecedentium est eadem.

T

Sit

h. lem. 38. Sit AC expol. p^o . sitque AD spatium sub
^{10.}
^{h. 11. 10.} AC , AB . a ergo AD est p^o . Sume $BE = \sqrt{AD}$. b ergo BE est p^o , nulli priorum eadem. nullum enim quadratum alicujus priorum applicatum ad p^o , latitudinem efficit mediani, completatur rectang. DE ; a erit DE p^o ; & b proinde EF ($\sqrt{DE}$) erit p^o ; & nulli priorum eadem. nullum enim priorum quadratum ad p^o applicatum, latitudinem efficit ipsam BE . ergo, &c.

PROP. CXVII.

Propositum sit nobis ostendere, in quadratis figuris BD , diametrum AC lateri AB incommensurabilem esse.

^{247. 11.}
^{h. cor. 24.}
^{8.}
^{9. 10.}

Nam AC q. AB $a :: 2 :: 1$
 $b ::$ non $Q, Q.$ ergo AC

AB . Q.E.D.

Celebratissimum est hoc theorema apud veteres Philosophos, adeo ut qui hoc nesciret, eum Plato non hominem esse, sed peiudem diceret.

LIB. XI.

DEFINITIONES.

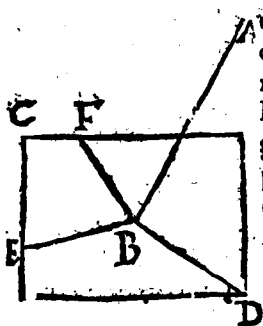
I.

Solidum est, quod longitudinem, latitudinem, & crassitudinem habet.

II. Solidi autem extremum est superficies.

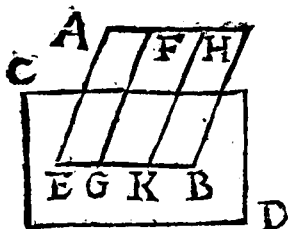
III. Linea recta A B

est ad planum C D recta, cum ad rectas omnes lineas B D, B E, B F, à quibus illa tangitur, quæque in proposito sunt plano, rectos efficit angulos A B D, A B E, A B F.

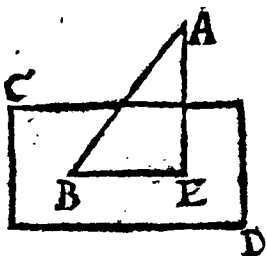

IV. Planum

A B ad planum C D rectum est, cum rectæ lineæ F G, H K, quæ communi planorum sectioni E B ad rectos angulos in uno plano A B

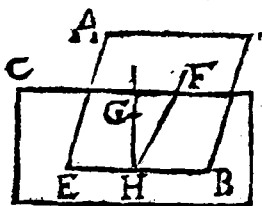

ducuntur, alteri plano C D ad rectos sunt angulos.

V. Rectæ lineæ
A B ad planum C D
inclinatio est, cum à
sublimi termino A
rectæ aliæ lineæ
A B ad planum C D
deducta fuerit per-
pendicularis A E;
atque à puncto E,

quod perpendicularis A E in ipso plano C D
fecerit, ad propositæ illius lineæ extremum B,
quod in eodem est plano, altera recta linea E B
fuerit adjuncta: est, inquam, angulus acutus
A B E insistente linea A B, & adjuncta E B com-
prehensus.

VI. Plani A B ad
planum C D incli-
natio, est angulus
acutus F H G rectis
lineis F H, G H
contentus, quæ in
utroque planorum
D A B, C D ad idem
communis sectio-

nis B E punctum H ductæ, rectos cum sectione
B E efficiunt angulos F H B, G H B.

VII. Planum ad planum similiter inclinatum
esse dicitur, atque alterum ad alterum, cum di-
cti inclinationum anguli inter se fuerint æqua-
les.

VIII. Parallela plana sunt, quæ inter se non
conveniunt.

IX. Si-

IX. Similes solidæ figuræ sunt, quæ similibus planis continentur, multitudine æqualibus.

X. Æquales & similes solidæ figuræ sunt, quæ similibus planis multitudine & magnitudine æqualibus continentur.

XI. Solidus angulus est plurium quam duarum linearum, quæ se mutuo contingunt, nec in eadem sunt superficie, ad omnes lineas inclinatio.

Aliter.

Solidus angulus est, qui pluribus quam duobus planis angulis in eodem non consistentibus plano, sed ad unum punctum constitutis, continetur.

XII. Pyramis est figura solida, planis comprehensa, quæ ab uno plano ad unum punctum constituuntur.

XIII. Prisma est figura solida, quæ planis continetur, quorum adversa duo sunt & æqualia, & similia, & parallela; alia vero parallelogramma.

XIV. Sphæra est, quando semicirculi manente diametro, circumductus semicirculus in seipsum rursus revolvitur unde moveri coeperat, circumassumpta figura.

Coroll.

Hinc radii omnes à centro ad superficiem sphæræ inter se sunt æquales.

XV. Axis autem sphæræ, est quiescens illa recta linea, circum quam semicirculus convertitur.

XVI. Centrum sphæræ est idem quod & semicirculi.

XVII. Diameter autem sphæræ, est recta quædam linea per centrum ducta, & utrinque à sphæræ superficie terminata.

XVIII. Conus est, quando rectanguli trianguli manente uno latere eorum, quę circa rectum angulum, circumductum triangulum in seipsum rursus revolvitur unde moveri coeperat, circumassumpta figura. Atque si quiescens recta linea æqualis sit reliquæ, quę circa rectum angulum continetur, orthogonius erit conus; si vero minor, amblygonius; si vero major, oxigonius.

XIX. Axis autem coni, est quiescens illa linea, circa quam triangulum vertitur.

XX. Basis vero coni est circulus qui à circumducta recta linea describitur.

XXI. Cylindrus est, quando rectanguli parallelogrammi manente uno latere eorum, quę circa rectum angulum, circumductum parallelogrammum in se ipsum rursus revolvitur unde coeperat moveri, circumassumpta figura.

XXII. Axis autem cylindri, est quiescens illa recta linea, circum quam parallelogrammum convertitur.

XXIII. Bases vero cylindri sunt circuli à duobus adversis lateribus, quæ circumaguntur, descripti.

XXIV. Similes coni & cylindri sunt, quorum & axes, & basium diametri proportionales sunt.

XXV. Cubus est figura solida sub sex quadratis æqualibus contenta.

XXVI. Tetraedrum est figura solida sub quatuor triangulis æqualibus & æquilateris contenta,

XXVII.

XXVII. Octaedrum est figura solida sub octo triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVIII. Dodecaedrum est figura solida sub duodecim pentagonis æqualibus & æquilateris & æquiangulis contenta.

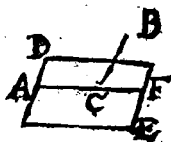
XXIX. Icosaedrum est figura solida sub viginti triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXX. Parallelepipedum est figura solida sex figuris quadrilateris, quarum quæ ex aduerso parallelæ sunt, contenta.

XXXI. Solida figura in solida figura dicitur inscribi, quando omnes anguli figuræ inscriptæ constituuntur vel in angulis, vel in lateribus, vel denique in planis figuræ, cui inscribitur.

XXXII. Solida figura solidæ figuræ vicissim circumscribi dicitur, quando vel anguli, vel latera, vel denique plana figuræ circumscriptæ tangunt omnes angulos figuræ, circum quam describitur.

PROP. I.

Recta linea pars quadam, AC non est in subiecto plano, quadam vero CB in sublimi.

Producatur AC in subiecto plano usque ad F, vis CB esse in directum ipsi AC; ergo duæ rectæ AB, AF habent commune segmentum AC.
Q.E.D.

PROP.

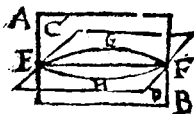
PROP. II.

Si dua recta linea AB , CD se mutuo secant, in una fuit plano: atque triangulum omne DEB in uno est plano.

Putamus enim trianguli DEB partem EFG esse in uno plano, partem vero $FDGB$ in altero. ergo rectæ ED pars EF est in subiecto plano, pars vero FD in sublimi, & $Q.E.A.$ ergo triangulum EDB in uno est plano; proinde & rectæ ED, EB ; & quare & totæ AB, DC in uno plano existunt, $Q.E.D.$

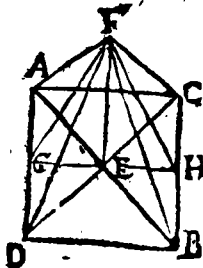
PROP. III.

Si duo plana AB, CD se mutuo secant, communis eorum sectio EF est recta linea.

Si EF communis sectio non est recta linea, & ducatur in plano AB recta EGF , & in plano CD recta EHF , due igitur rectæ EGF, EHF claudunt spatium. $Q.E.A.$

PROP. IV.

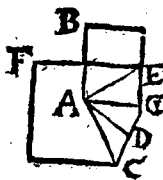

Si recta linea EF rectis duabus lineis AB, CD se mutuo secantibus in communi sectione E ad rectos angulos insistat: illa ducto etiam per ipsas plano $ACBD$ ad angulos rectos erit.

Acci-

Accipe EA, EC, EB, ED æquales, & iunge rectas AC, CB, BD, AD . per E ducatur quævis recta GH ; junganturq; FA, FC, FD, FB, FG, FH . Quoniam $AE = EB$; & $DE = EC$; & ang. $AED = CEB$, c erit $AD = CB$. c pariterque $AC = DB$. d ergo AD parall. CB . d & AC parall. DB . e quare ang. $GAE = EBH$. e & ang. $AGE = EHB$. sed & $AE = EB$ ergo $GE = EH$, & $AG = BH$. quare ob angulos rectos, ex hyp. & proinde pares ad E , h bases FA, FC, FB, FD æquantur. Triangula igitur ADF, FBC sibi mutuo equilatera sunt, k quare ang. $DAF = CBF$. ergo in triangulis AGF, FBH latera FG, FH æquantur; & proinde etiam triangula FEG, FEH sibi mutuo equilatera sunt. m ergo anguli FEG, FEH æquales ac n propterea recti sunt. Eodem modo FE cum omnibus in plano $ADBC$ per E ductis rectis lineis rectos angulos constituit, ideoque eidem plano recta est. $Q.E.D.$

PROP. V.

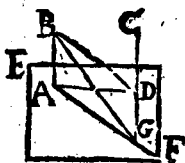

Si recta linea AB rectis tribus lineis AC, AD, AE se mutuo tangentibus in communi sectione ad rectos angulos infistat; illa tres recta in uno sunt plano.

Nam AC, AD sunt in uno plano FC . a item AD, AE sunt in uno plano BE . vis diversa esse hæc plana; sit igitur eorum

3.11. sum interseccio *b* recta A G. Quoniam igitur B A ex hypoth. perpendicularis est rectis A C, A D, eadem *c* plano F C, *d* ideoque recta A G perpendicularis est. ergo (siquidem & *a* A B est in eodem cum A C, A E plano) anguli B A G, B A E recti, & proinde pares sunt, pars & totum. Q.E.A.

PROP. VI.

Si due recta linea A B, D C eidem plano E F ad rectos sint angulos; parallela erunt illa recta linea A B, D C.

Ducatur A D, cui in plano E F perpendicularis sit D G = A B; junganturque B D, B G, A G. Quia in triangulis B A D, A D G anguli D A B, A D G *a* recti sunt; atque A B *b* = D G; & A D communis est; *c* erit B D = A G; quare in triangulis A G B, B G D sibi mutuo equilateris angul. B A G *d* = B D G; quorum B A G rectus cum sit, erit B D G etiam rectus. atqui ang. G D C rectus ponitur; ergo recta G D tribus D A, D B, C D recta est; *e* quae ideo in uno sunt plano, *f* in quo A B existit; cum igitur A B, & C D sint in uno plano, & anguli interni B A D, C D A recti sint, *g* erunt A B, C D parallelae. Q.E.D.

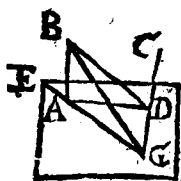
PROP.

PROP. VII.

*Si dua sint parallela rectæ
linea AB , CD , in quarum
utraque sumpta sint quali-
bet puncta E , F ; illa linea
 EF , quæ ad hæc puncta
adjungitur, in eodem est cum
parallelis plano $ABCD$.*

Planum in quo AB , CD , secet aliud pla-
num per puncta E , F . si jam EF non est in pla-
no $ABCD$, illa communis sectio non erit.
Sit ergo EGF , a hæc igitur recta est linea. duæ ^{a 3. 11.}
ergo rectæ EF , EGF spatium claudunt. ^{b 1. 11.}
Q.E.A.

PROP. VIII.

*Si dua sint parallela re-
ctæ linea AB , CD , qua-
rum altera AB ad rectos
cuidam plano EF fit angu-
los; & reliqua CD eidem
plano EF ad rectos angu-
los erit.*

Adscita præparatione & demonstratione
sextæ hujus; anguli GDA & GDB recti sunt,
& ergo GD recta est plano per AD , DB (^{a 4. 11.}
quo etiam AB , CD existunt.) ^{b 7. 11.} ergo GD i-
psi CD est perpendicularis; atqui ang. CDA ^{c 3. def. 11.}
etiam d rectus est. ^{d 29. 11.} ergo CD plano EF recta
est. Q.E.D. ^{e 1. 11.}

PROP.

PROP. IX.

*Quæ (AB, CD) eidem
recta linea EF sunt pa-
rallēla, sed non in eodem
cum illa plano, hæc quoque
sunt inter se parallēla.*

In plano parallēlarum
AB, EF duc HG perpendicularē ad EF. i-
tem in plano parallēlarum EF, CD duc IG
perpendicularē ad EF. *a* ergo EG recta est
plano per HG, GI, eidemque plano *b* rectæ
sunt AH, & CI *c* ergo AH, & CI parallēlæ
sunt. Q.E.D.

a 4.11.

b 8.12.

c 6.12.

PROP. X.

*Si duæ rectæ lineæ AB, AC se
mutuo tangentes ad duas rectas
ED, DF se mutuo tangentes sint
parallēla, non autem in eodem pla-
no, illæ angulos æquales (BAC,
EDF) comprehendunt.*

Sint AB, AC, DE, DF æqua-
les inter se, & ducantur AD, BC,
EF, BE, CF. Cum AB, DE *a* sint parallēlæ & æ-
quales, *b* etiam BE, AD parallēlæ sunt, & æ-
quales. Eodem modo CF, AD parallēlæ sunt,
& æquales. *c* ergo etiam BE, FC sunt parallēlæ
& æquales. Æquantur ergo BC, EF. Cum igitur
trianguli BAC, EDF ubi mutuo æquilatera
sint, anguli BAC, EDF *c* æquales erunt.
Q.E.D.

a hyp. &

constr.

b 1.1.

c 2. ax. 1.

& 30.1.

d 1.1.

e 1.1.

PROP.

PROP. XI.

A dato puncto A in sublimi ad subjectum planum BC perpendicularem rectam lineam AI ducere.

In plano BC duc quamvis DE, ad quam ex

A a duc perpendicularem AF. ad eandem per F in plano BC b duc normalem FH. tum ad FH a demitte perpendicularem AI. erit AI recta plano BC.

Nam per I c duc KIL parall. DE. Quia DE d recta est ad AF, & FH, e erit DE recta plano IFA; adeoque & KL eidem plano f recta est. g ergo ang. K I A rectus est. atqui ang. AIF etiam b rectus est. h ergo AI plano BC recta est. Q. E. D.

a 11. 1.

b 22. 1.

c 31. 1.

d conf.

e 4. 22.

f 1. 11.

g 3. def.

h.

i conf.

14. 11.

PROP. XII.

Dato plano BC a puncto A, quod in illo datum est, ad rectos angulos rectam lineam AF excitare.

A quovis extra planum puncto D a duc DE rectam plano BC; & juncta EA b duc AF parall. DE. c perspicuum est AF plano BC rectam esse. Q. E. F.

a 11. 12.

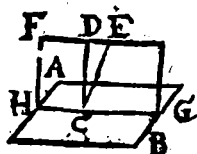
b 31. 1.

c 8. 22.

Practicè perficiuntur hoc, & præcedens problemema, si dux normæ ad datum punctum applicentur, ut patet ex 4. 11.

PROP.

PROP. XIII.

Dato plano AB , à puncto D , quod in illo datum est, dua recta linea CD , CE ad rectos angulos non excitantur ab eadem parte.

Nam utraque CD , CE plano AB a recta esset, eademque adeo parallelæ forent, quod parallelarum definitioni repugnat.

PROP. XIV.

valde lide
varueta.

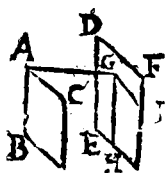

Ad qua plana CD , FE , eadem recta linea AB recta est; illa sunt parallela.

Si negas, plana CD , FE concurrant, ita ut communis sectio sit recta GH ; sume in hac quodvis punctum I , ad quod in propositis planis ducantur re-

a b p. 8. 3. c d e i a, i b. unde in triangulo $IA B$, duo anguli $IA B$, IBA a recti sunt. b Q. E. A.

PROP. XV.

Si dua recta linea AB , AC se mutuo tangentes ad duas rectas DE , DF se mutuo tangentes sint parallela non in eodem consistentes plano; parallela sunt, qua per illa dicuntur, plana BAC , EDF .

Ex

Ex A a duc A G rectam plano E F. *b* Sintq; *a* 11. 12.
 G H, G I parallelæ ad D E, D F. *b* erunt hæ pa- *b* 31. 1.
 rallelæ etiam ad A B, A C. Cum igitur anguli *c* 30. 1.
 I G A, H G A *d* sint recti, *e* erunt etiam C A G, *d* 3. def.
 B A G recti. *f* ergo G A recta est plano B C; at- *e* 2.
 qui eadem recta est plano E F. *b* ergo plana *c* 29. 1.
 B C, E F sunt parallela. Q. E. D. *f* 4. 1.
g conf. *h* 14. 12.

PROP. XVI.

Si duo plana parallela
AB, CD, plano quopiam
HEIGF secantur, commu-
nes illorum sectiones EH,
GF sunt parallela.

Nam si dicantur non esse
 parallelæ, cum sint in eodem
 plano secanti, convenient a-
 licubi, puta in I. quare cum
 totæ HDI, FGI *a* sint in pla-

nis A B, C D productis, etiam hæc convenient,
 contra Hypoth.

PROP. XVII.

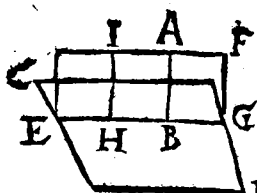

Si dua recta linea ALB,
CMD parallelis planis EF, GH,
IK secantur, in easdem rationes
secabuntur (AL. LB :: CM.
MD.)

Ducantur in planis EF, I K re-
 ctæ AC, BD. item AD occurrens
 plano GH in N; junganturque NL, NM. Pla-

na triangulorum ADC, ADB faciunt sectiones
 27.11. BD, LN; & AC, NM a parallelas. ergo AL
 6.6 LB :: AN. ND :: CM. MD. Q.E.D.

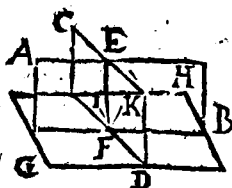
PROP. XVIII.

Si recta linea AB
 plano cuiuspiam CD
 ad rectos sit angulos;
 & omnia, qua per i-
 psam AB plana (EF,
 &c.) eidem plano CD
 D ad rectos angulos e-
 runt.

Ductum sit per AB planum aliquod EF, fa-
 ciens cum plano CD sectionem EG; è cujus
 aliquo puncto H, in plano EF a ducatur HI pa-
 rall. AB. b erit HI recta plano CD; pariterque
 2.1.1. a
 2.2. b
 4. def. 11. c
 alie quævis ad EG perpendiculares. c ergo pla-
 num EF plano CD rectum est; eademque ra-
 tione quævis alia plana per AB ducta plano EF
 recta erunt. Q.E.D.

PROP. XIX.

Si duo plana AB,
 CD, se mutuo secantia,
 plano cuiusdam GH ad
 rectos sint angulos, com-
 munis etiam illorum se-
 ctio EF ad rectos eidem
 plano (GH) angulos erit.

Quoniam plana AB, CD ponuntur recta
 plano GH, patet ex 4. def. 11. quod ex puncto

Fin

Fin utroque plano AB , CD duci possit perpendicularis plano GH ; quæ a unica erit, & a 13. 12. propterea eorundem planorum communis sectio. Q.E.D.

PROP. XX.

Si solidus angulus $ABCD$ tribus angulis planis BAD , DAC , BAC contineatur; ex his duo quilibet, utut assumpti, tertio sunt majores.

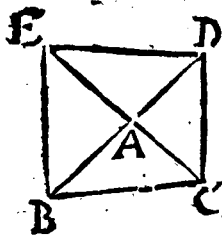
Si tres anguli sunt æquales, patet assertio; si inæquales, maximus esto BAC . ex quo a aufer $BAE = BAD$; & fac a 13. 1. $AD = AE$; ducanturque BEC , BD , DC .

Quoniam latus BA commune est, & AD b $= AE$; & ang. BAE b $= BAD$; e erit $BE = BD$. sed $BD + DC$ d $< BC$. e ergo $DC < EC$. cum igitur AD b $= AE$, & latus AC commune est, ac $DC < EC$ f , erit ang. CAD f 13. 1. $< EAC$. g ergo ang. $BAD + CAD < BAC$. Q.E.D.

b constr.
 c 4. 1.
 d 10. 1.
 e 5. ax. 2.

f 13. 1.
 g 4. ax. 2.

PROP. XXI.

Omnis solidus angulus A sub minoribus quam quatuor rectis angulis planis contineatur.

Latera enim solidi anguli A secans planum utcumque faciat figuram multilateram $BCDE$, & totidem triangu-
U
ADE,

ADE, AEB. Omnes angulos polygoni voco X & summā angulorum ad trigonorum bases voco Y . quare $X + 4 \text{ Rect.} = Y + A$. Quia vero (ex angulis ad B) b est ang. $ABE + ABE - CBE$; idemque verum sit de angulis ad C , ad D , ad E . c liquet fore $Y = X$ proinde erit $A = 4 \text{ Rect.}$ Q.E.D.

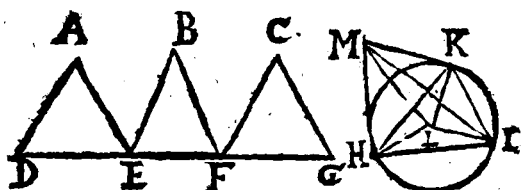
PROP. XXII.

Si fuerint tres anguli pluri A, B, HCI , quorum duo utlibet assumpti reliquo sint majores; comprehendant autem ipsos recta linea aequales $AD, AE, FB, \&c.$ fieri potest, ut ex rectis lineis DE, FG, HI , aequales illas rectas connectentibus triangulum constituatur.

Ex iis a constitui potest triangulum, si duæ quælibet reliqua majores existant; sed ita se res habet. Nam b fac ang. $HCK = B$, & $CK = CH$, ducanturque HK, IK . c ergo $KH = FG$. & quia ang. KCI $d = A$; erit $KI = DE$. sed KI $f = HI + KH$ (FG ;) ergo $DE = HI + FG$. Simili argumento quævis duæ reliqua majores ostendentur; & proinde ex iis triangulum a constitui potest. Q.E.D.

PROP. XXIII.

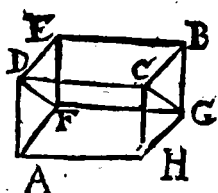

Ex tribus angulis planis A, B, C , quorum duo quomodocunque assumpti reliquo sunt majores, solidum angulum $MHIK$ constituere. * Oportet autem illos tres angulos quatuor rectis minores esse. * xi. 38.

Fac AD, AE, BE, BF, CF, CG æquales inter se. Ex subtenfis DE, EF, FG (hoc est, ex æqualibus HL, HK, KH) a fac triang. HKI . circa quod b describatur circulus $LHKI$. * Quoniam vero a $AD \leftarrow HL$; c sit $ADq = HLq \rightarrow LMq$. d sitque LM recta plano circuli HKI ; & ducantur HM, KM, IM . Quoniam igitur ang. HLM e rectus est, f erit $MHq = HLq \rightarrow LMq$ $g = ADq$. ergo $MH = AD$. simili argumento MK, MI, AD (id est, $AE, EB, \&c.$) æquantur; ergo cum $HM = AD$, & $MI = AE$; & DE $h = HL$, k erit ang. $A = HMI$; k similiter ang. $IMK = B$. k & ang. $HMK = C$. Factus est igitur angulus solidus ad M ex tribus planis datis. Q. E. F. Assumptum est fore $AD \leftarrow HL$. Hoc autem constat. Nam si $AD =$ vel $\rightarrow HL$, erit angul. $A =$, b vel $\leftarrow HLI$. Eodem modo erit $B =$, vel $\leftarrow HLK$, a con. fr. & c $C =$, vel $\leftarrow KLI$. quare $A \rightarrow B \rightarrow C$ b 2. 1. $\dagger$ quatuor rectos aut exæquabunt, aut excedent, $\dagger$ 4 cor.

contra hypoth. quin potius sit $AD = HI$
Q.E.D.

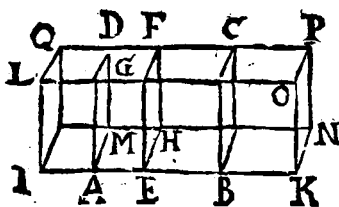
PROP. XXIV.

Si solidum AB parallelis planis contineatur adversa illius plana (AC DB, &c.) parallelogramma sunt similia & equalia.

Planum AC secant
a 26.17. plana parallela AG, DB, a facit sectiones AH DC parallelas. Eadem ratione AD, HC parallelae sunt. Ergo ADCH est parallelogrammum. Simili argumento reliqua parallelepipedum plana sunt b parallelogramma. Quum igitur AF ad HG, & AD ad HC parallelae sint
b 35.def. 1. erit ang. FAD = CHG; ergo ob AF ad
c 10.11. HG, & AD ad HC, ac e propterea AF. AD :: HG. HC, triangu-
a 34.x. la FAD, GAH g simili
e 7.5. sunt & b aequalia; proinde & parallelogram-
g 6.6. ma AE, HB similia sunt & k aequalia. idemqu-
h 4.1. de reliquis oppositis planis ostendetur. ergo
k 6.ax.x. &c.

PROP. XXV.

Si solidum parallelepipedum ABCI plano EF secetur adversa planis D, BC parallelis

parallelo, erit quemadmodum basis AH ad basim BH , ita solidum AHD ad solidum BHC .

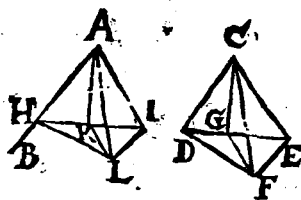
Concipe Ppp. $ABCD$ produci utrinque, ac-
pe $AI = AE$, & $BK = EB$; & pone plana
 Q, KP planis AD, BC parallela. parallelo-
gramma IM, AH, a & DL, DG, b & IQ, c
 d, e, f, g & c. a similia ac æqualia sunt; & qua-
Ppp. $AQ = AF$; atque eadem ratione Ppp.
 $P = BF$. ergo solida IF, EP solidorum $AF,$
 C æquemultiplicia sunt, ac bases IH, KH
asiam AH, BH . Quod si basis $IH = BH$,
 H , & erit similiter solidum $IF = EP$.
proinde $AH. BH :: AF. EC. Q. E. D.$

Hac eadem omni prismati accommodari pos-
sunt; unde

Coroll.

Si prisma quodcunque secetur plano oppo-
tis planis parallelo, sectio erit figura æqualis, &
milis planis oppositis.

PROP. XXVI.

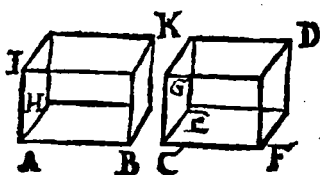

Ad datam re-
ctam lineã AB ,
ejusque punctum
 A , constituere
angulum solidum
 $AHIL$, aqua-
lem solido angulo
dato $CDEF$.

A puncto quovis F & demitte FG plano
 DCE rectam; ducanturque rectæ $DF, FE,$
 U $EG,$

EG, GD, CG. Fac $AH = CD$. & ang. $HAI = DCE$. & $AI = CE$; atque in plano HAI , fac ang. $HAK = DCG$, & $AK = CG$. Tum erige KL rectam plano HAI , & sit $KL = GF$. duca-
turque AL . erit angulus solidus $AHIL$ par da-
to $CDEF$. Nam hujus constructio illius con-
stitutionem penitus æmulatur, ut facile patebit
examinanti, ergo factum.

PROP. XXVII.

*A data re-
cta linea AB ;
dato solido pa-
rallelepipedo C
 D simile & si-
militer positum
parallelepipedum*

AK describere.

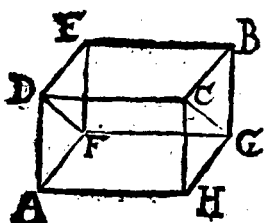
Ex angulis planis BAH , HAI , BAI , qui æ-
quales sint ipsis FCE , ECG , FCG , *a* fac angu-
lum solidum A solido C parem. item *b* fac FC .
 $CE :: BA.AH$. *b* ac $CE.CG :: AH.AI$ (*c* un-
de erit ex æquali $FC.CG :: BA.AI$;) & perfici-
etur Ppp . AK . erit hoc simile dato.

d 1. def. 6. Nam per constr. $Pgra$ d BH , FE ; *d* & HI ,
e 24. II. EG ; & d BI , FG similia sunt, & *e* horum ideo
opposita illorum oppositis. ergo sex plana soli-
f 9. def. 21. di AK similia sunt sex planis solidi CD . *f* pro-
inde AK , CD similia solida existunt. $Q.E.F.$

PROP.

LIBER XI.
PROP. XXVIII.

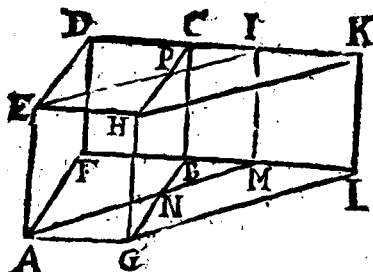
311

Si solidum parallelepipedum AB plano $FGCD$ secetur per diagonos DF , CG adversorum planorum AE , HB , bifariam secabitur solidum AB ab ipso plano $FGCD$.

Nam quia DC , FG æquales & parallelæ sunt, & planum $FGCD$ est Pgr. & propter a Pgra AE , HB æqualia, & similia, & etiam triangu-
gula AFD , HGC , CGB , DFE æqualia & similia sunt. Atqui Pgra AC , AG ipsis FB , ED etiam æqualia & similia sunt. ergo prismatis $FGCDAH$ omnia plana æqualia sunt, & similia planis omnibus prismatis $FGCDEB$; & c
proinde hoc prisma illi æquatur. Q.E.D.

PROP. XXIX.

Solida parallelepipedum $AGHEFB$, CD , AGH , $EMLKI$ super eandem basim AG , HE constituta, & in

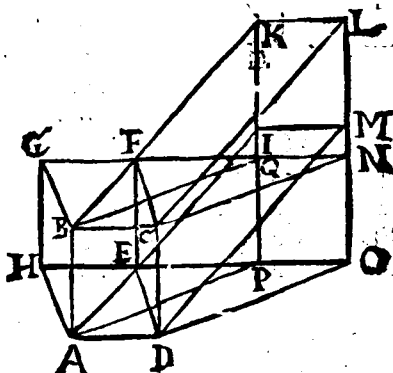
Id est inter parallela plana $AGHE$, $FLKD$, & sic intellige in sequentibus.

eadem altitudine; quorum insistentes lineæ AF , AM in iisdem collocantur rectis lineis AG , FL , sunt inter se æqualia.

Nam

310. def. Nam si ex æqualibus prismatis AFMEDI,
 11. GBLHCK commune auferatur prisma
 & 35. 1. NBMPCI, addaturque utrinque solidum
 3 & 2. AGNEHP, b erit Ppp. AGHEFBCD =
 48. 1. AGHEMLKI. Q.E.D.

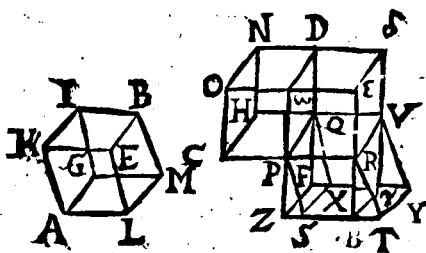
PROP. XXX.

Solida Parallelepipedæ *AD B C H E F G*,
ADCBIMLK super eandem basim *ADCB*
 constituta, & in eadem altitudine, quorum insi-
 stentes lineæ *AH*, *AI* non in eisdem collocantur
 rectis lineis, inter se sunt æqualia.

Nam producat rectas *HEO*, *GFN*; & *LMO*,
 34. 1. *KIP*; & duc *AP*, *DO*, *BQ*, *CN*. & erunt tam
DC, *AB*, *HG*, *EF*, *PQ*, *ON*; quam *AD*, *HE*,
GF, *BC*, *KL*, *IM*, *QN*, *PO* æquales inter sese &
 29. 11. parallele. b Quare Ppp. *ADCBPONQ* utriq;
 Pppo. *ADCBHEFG*, *ADCBIMLK* æquale
 c 1. 48. 1. est; & c proinde hæc ipsa inter se æqualia sunt.
 Q.E.D.

PROP.

*Solida parallelepipeda ALEKGMBI, CPωOHQDN super aequales bases ALEK, CPωO constituta, & * in eadem altitudine, aequalia sunt inter se.*

Haec autem primo parallelepipeda AB, CD latera ad bases recta; & ad latus CP productum a fiat pgr. PRTS æq. & simile pgr. KE LA; b adeoque Ppp. PRTSQVYX æq. & sim. Pppo AB. Producantur OωE, ND δ, ωPZ, DQF, ERB, δV γ, TSZ, YXF; & duc Eδ, Bγ, ZF.

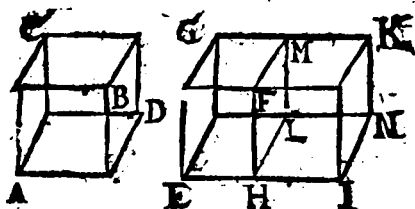
Plana OδN, CRVH, ZTYF c parallela sunt inter se; d & pgra ALEK, CPωO, PRTS, PRBZ equalia sunt. Cum igitur Ppp. CDPV δωε:: pgr. Gω (PRBZ.) Pεε:: Ppp. PRBZQV γF. PV δω, ferit Ppp. CDF = PRBZQV γFg = PRVQSTYX h = AB. Q.E.D.

Sin Pppa AB, CD latera basibus obliqua habeant; super easdem bases, & in eadem altitudine, ponantur parallelepipeda, quorum latera ba-

* Altitudo est perpendicularis à plana basium ad planum oppositum.
a 18.6.
b 27.11.
& 10.
def. 11.
c 30.
def 11.
d hyp. 6.
35.1.
e 25.11.
f 29.5.
g 29.12.
h constr.

29.11. basibus sint recta. & Ea inter se, & obliquis æqualia erunt; *30.11.* proinde & obliqua AB, CD æquantur. Q.E.D.

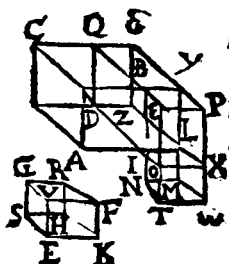
PROP. XXXII.

Solida parallelepipeda ABCD, EFGH sub eadem altitudine, inter se sunt ut bases AB, EF.

45.1. Producta EHL, a fac pgr. FI = AB, & *31.1.* b com-
31.11. ple Ppp. FINM. Liquet esse Ppp. FINM. (a
25.11. ABCD.) EFGH d :: FI. (AB) EF. Q.E.D.

PROP. XXXIII.

Similia solida parallelepipeda, ABCD, EFGH, inter se sunt in tri-

plicata ratione homologorum laterum AI, EK.

Producantur rectæ AIL, DIO, BIN. & a fiant IL, IO, IN ipsis EK, KH, KF æquales, b adeoque & Ppp. IXMT æq. &

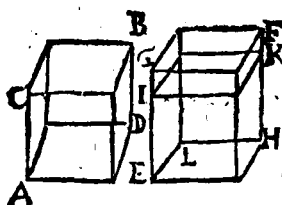
31.1. sim. Pppo EFGH. c Perficiantur Ppp. a IXPB,
47p. d LYQ. Itaque d erit AI. IL. (EK) :: DI.
5.6. IO

IO (HK) :: BL. IN. (KF;) hoc est Ppp. A D.
 DL :: DL. IX :: BO. IT; fid est Ppp. ABCD. f 32.11.
 DLQY :: DLQY. IXBP :: IXBP. IXMT. g conf. h 10.
 EFGH.) *b* ergo ratio A B C D ad EFGH tri- def. 5. k 1.6.
 plicata est rationis ABCD ad DLQY, *k* vel AI
 ad EK, Q.E.D.

Coroll.

Hinc, si fuerint quatuor lineæ rectæ contri-
 nue proportionales, ut est prima ad quartam, ita
 est parallelepipedum super primam descriptum
 ad parrallelepipedum simile similiterq; descri-
 ptum super secundam.

PROP. XXXIV.

Equalium solidorum parallelepipedorum ADCB, EHGF bases & altitudines reciprocantur (*AD. EH :: EG. AC.*) *Et quorum solidorum parallelepipedorum ADCB, EHGF bases & altitudines reciprocantur, illa sunt æqualia.*

Sint primo latera CA, GE ad bases recta; si jam solidorum altitudines sint pares, etiam bases æquales erunt, & res clara est. Sin altitudines inæquales sint, à majori EG *a* detrahe EI = a 3.5. b 32.11.
 AC. & per I *b* duc planum IK parallelum basi EH. itaque

1. Hyp.

c 32.11. 1. *Hyp.* AD. EH $c::$ Ppp. ADCB. EHIK $d::$ Ppp. EHGF. EHIK $c::$ GL. IL $e::$ GE.
d 11.5. IE. (*f* AC;) *g* liquet igitur esse AD. EH $::$
e 1.6. GE. AC. Q.E.D.
f const. *g* 11.5.

h 32.11. 2. *Hyp.* ADCB. EHIK $h::$ AD. EH $k::$
k hyp. EG. EI $l::$ GL. IL $m::$ Ppp. EHGF. RHIK,
l 1.6. *m* 32.11. *n* quare Ppp. ADCB = EHGF. Q.E.D.
n 9.7.

Sint deinde latera ad bases obliqua. Erigantur super iisdem basibus, in altitudine eadem, parallelepipeda recta. Erunt obliqua parallelepipeda his æqualia. Quare cum hæc per 1. partem reciprocent bases & altitudines, etiam illa reciprocabunt, Q.E.D.

Coroll.

Quæ de parallelepipedis demonstrata sunt.
 Prop. 29, 30, 31, 32, 33, 34. etiam conveniunt prismatis triangularibus, quæ sunt dimidia parallelepipeda, ut patet ex Pr. 28. Igitur,

1. Prismata triangularia æquæ alta sunt ut bases.

2. Si eandem vel æquales habeant bases, & eandem altitudinem, æqualia sunt.

3. Si similia fuerint, eorum proportio triplicata est proportionis homologorum laterum.

4. Si æqualia sunt, reciprocant bases & altitudines. & si reciprocant bases & altitudines, æqualia erunt.

LIBER XI.
PROP. XXXV.

317

Si fuerint
duo plani
anguli BAC ,
 EDF æ-
quales, quo-
rum vertici-

bus A, D , sublimes recta linea AG , DH infi-
stant, quæ cum lineis primo positis angulos conti-
neant æquales, utrumque utrique (ang. $GAB =$
 HDE ; & $GAC = HDF$.) in sublimibus au-
tem lineis AG , DH qualibet sumpta fuerint
puncta G, H ; & ab his ad plana BAC , EDF ,
in quibus consistunt anguli primum positi BAC ,
 EDF , ductæ fuerint perpendiculares GI , HK ;
à punctis vero I, K quæ in planis à perpendicula-
ribus fiunt, ad angulos primum positos adjunctæ
fuerint recta linea AI , DK ; hæ cum sublimibus
 AG , DH æquales angulos GAM , HDK
comprehendent.

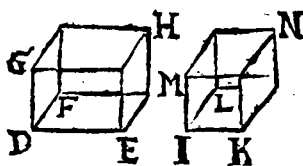
Fiunt DH, AL æquales, & GI, LM paralle-
læ; & MC ad AC , MB ad AB , KF ad DF ,
 KE ad DE perpendiculares, ducanturque re-
ctæ BC, LB, LC , atque EF, HF, HE ; æ est
que LM recta plano BAC ; b quare anguli
 LMC, LMA, LMB ; eademque ratione an-
guli HKF, HKD, HKE recti sunt. Ergo
 $ALqc = LMq + AMqc = LMq + CMq +$ c 47.2
 $ACqc = LCq + ACq$; d ergo ang. ACL re-
ctus est. Rursus $ALqe = LMq + MAqe =$
 $LMq + BMq + BAqe = BLq + BAq$. d ergo
ang. d 48.10

ang. ABL etiam rectus est. Simili discursu anguli DFH, DEH recti sunt; *f* ergo $AB = DE$; *f* & $BL = EH$; *f* & $AC = DF$; & $CL = FH$. *g* quare etiam $BC = EF$, *g* & ang. ABC = DEF, *g* & ang. ACB = DFE. unde reliqui è rectis anguli CBM, BCM reliquis FEK, EFK æquantur. *k* ergo $CM = FK$, *l* ideoque & $AM = DK$. ergo si ex LAq *m* = HDq. auferatur AMq = DKq, *n* remanet LMq = HKq quare trigona LAM, HDK sibi mutuo æquilatera sunt. o ergo ang. LAM = HDK. Q.E.D.

Coroll.

Itaque si fuerint duo anguli plani æquales, quorum verticibus sublimes rectę lineę æquales insistant, quę cum lineis primo positis angulos contineant æquales, utrumque utrique; erunt à punctis extremis linearum sublimium ad plana angulorum primo positorum demissę perpendiculares inter se æquales; nempe $LM = HK$.

PROP. XXXVI.

Si tres rectę lineę DE, DG, DF proportionales fuerint; quod ex his tribus fit solidum

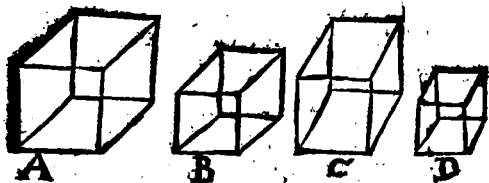
parallelepipedum DH, æquale est descripto à media lineā DG(IL) solido parallelepipedo IN, quod æquilaterum quidem sit, æquiangulum vero prædicto DH.

Quo-

Quoniam $DE:IK :: IL:DF$, b erit pgr. $LK = FE$. & propter angulorum planorum ad E & I , ac linearum GD, IM æqualitatem, etiam altitudines parallelepipedorum æquales sunt, ex coroll. præced. c ergo ipsa inter se æqualia sunt. **Q.E.D.**

a b7p.
 b r4.68
 c 31.20

PROP. XXXVII.

Si quatuor rectæ lineæ A, B, C, D proportionales fuerint, & solida parallelepipeda A, B, C, D quæ ab ipsis & similia, & similiter describuntur, proportionalia erunt. Et si solida parallelepipeda, quæ & similia, & similiter describuntur, fuerint proportionalia ($A.B :: C.D.$) & ipsæ rectæ lineæ A, B, C, D proportionales erunt.

Nam rationes parallelepipedorum a triplicatæ sunt rationum, quas habent lineæ. ergo si $A.B :: C.D.$ b erit $Ppp. A. Ppp. B :: Ppp. C. Ppp. D.$ & vice versa.

a 33.12.
 b sch. 286
 c

PROP. XXXVIII.

Si planum AB ad planum AC rectum fuerit, & ab aliquo puncto E eorum, quæ sunt

sunt in uno planorum (AB) ad alterum planum AC perpendicularis EF ducta fuerit, in planorum communem sectionem AD cadet ducta perpendicularis EF .

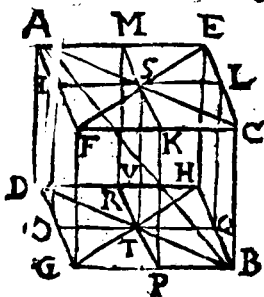
Si fieri potest, cadat F extra intersectionem

a 12.1. AD . In plano AC a ducatur FG perpendicularis ad AD , jungaturque EG . Angulus

b 4.6.3. FGE rectus est; & EFG rectus ponitur.

c 17.1. ergo in triangulo EEG sunt duo anguli recti. $Q.E.D.$

PROP. XXXIX.

Si solidi parallelepipedi AB , eorumque ex adverso planorum AC , DB latera (AE, FC, AF, EC , & DH, GB, DG, HB) bisariam secta sint; per sectiones autem plana $ILQO$, $PKMR$ sint exten-

sa; planorum communis sectio ST , & solidi parallelepipedi diameter AB , bisariam se mutuo secabunt.

Ducantur rectæ SA, SC, TD, TB . Propter latera DO, OT lateribus BQ, QT , angulosque alternos TOD, TQB æquales, & etiam bases DT, TB , & anguli DTO, BTQ æquantur. ergo DTB est recta linea. eodem modo ASC recta est linea. Porro & tam AD ad FG , e quam

a 34.1.

b 19.2.

c 4.1.

d sch. 15.1.

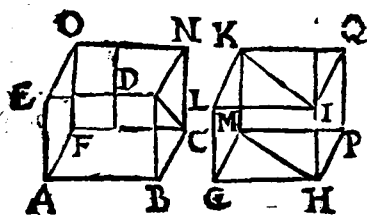
e 34.1.

quam FG ad CB ; fideoque AD ad CB , g ac
 proinde AC ad DB parallelæ & æquales sunt. e 34.2.
f 9.11.
g 1. ax.
h 23.1.
i 7.11.
k 17. ax. 2.
l 26.2.
 quare AB , & ST in eodem plano $ABCD$ ex-
 sistunt. Itaque cum anguli AVS , BVT ad veri-
 cem, & alterni ASV , BTU æquantur; k & AS
 $= BT$; erit $AV = BV$, l & $SV = VT$. Q.E.D.

Coroll.

Hinc, in omni parallelepipedo diametri om-
 nes se mutuo bisecant in uno puncto, V .

PROP. LX.

Si fuerint
 duo pris-
 ma $ABCF$ -
 ED , GH -
 $MLIK$ æ-
 qualis alti-
 tudinis, quo-
 rum hoc qui-

dem habeat basim $ABCF$ parallelogrammum,
 illud vero GHM triangulum; duplum autem
 fuerit parallelogrammum $ABCF$ trianguli
 GHM ; æqualia erunt ipsa prismata $ABCF$ -
 ED , $GHMLIK$.

Nam si perficiantur parallelepipeda AN ,
 GQ , a erunt hæc æqualia ob b basium AC ,
 GP , & c altitudinum equalitatem. d ergo etiam
 prismata, e horū dimidia, æqualia erunt. Q.E.D. a 31.11.
b 34.1.
c 7. ax.
d 28.12.
e 7. ax. 1

Schol.

Ex hætenus demonstratis habetur dimensio
 prismaticum triangularium, & quadrangularium,
 seu parallelepipedorum, si nimirum altitudo du-
 catur in basim.

X

Ut

Ut si altitudo sit 10. pedum, basis vero pedum quadratorum 100 (mensurabitur autem basis per sch. 35. 1. vel per 41. 1.) multiplica 100. per 10 ; proveniunt 1000 pedes cubici pro soliditate prismatis dati.

vide schol. 35. 1. Nam quemadmodum rectangulum , ita & parallelepipedum rectum producitur ex altitudine ducta in basim. Ergo quodvis parallelepipedum producitur ex altitudine in basim ducta, ut patet ex 31. hujus.

Deinde cum totum parallelepipedum producat ex altitudine in totam basim , semissis ejus (hoc est prisma triangulare) producet ex altitudine ducta in dimidiam basim , nempe triangulum.

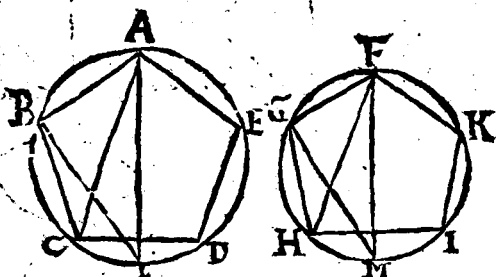
Monitum.

Nota , litterarum quæ designant angulum solidum primam esse semper ad punctum, in quo est angulus ; litterarum vero quæ denotant pyramidem, ultimam esse ad verticem pyramidis.

Ex. gr. Angulus solidus ABCD est ad punctum A ; pyramidis quoque BCDA vertex est ad punctum A, & basis triangulum BCD.

LIB. XII.

PROP. I.

*Q*ue sunt in circulis ABD , FGI polygona
similia $ABCDE$, $FGHIK$, inter se sunt,
ut quadrata à diametris AL , FM .

Ducantur AC , BL , FH , GM . Quoniam a
ang. $ABC = FGH$, a atque $AB.BC :: FG.$
 GH , b erit angul. ACB (c ALB) = FHG (c FMG). a anguli autem ABL , FGM d resu, ac
proinde æquales sunt. e ergo triangu'la ABL ,
 FGM equiangu'la sunt. f quare $AB.FG :: AL.$
 FM . g ergo $ABCDE.FGHIK :: ALq.$
 FMq .

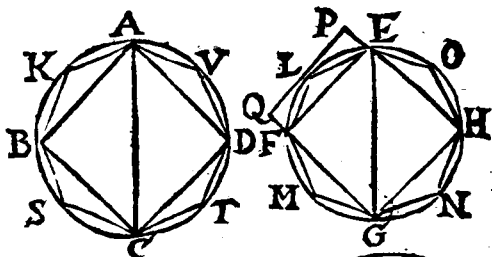
a 1. def. 6
 b 6. 6.
 c 31. 3.
 d 31. 3.
 e 32. 3.
 f cor. 4. 6
 g 22. 6.

Coroll.

Hinc (quia $AB.FG :: AL.FM :: BC.GH$,
&c.) polygonorum similium circulo inscripto-
rum b ambitus sunt ut diametri.

h 1. 12.
& 12. 5.

PROP. II.

Circuli ABT, EFN inter se sunt, quemadmodum quadrata à diametris AC, EG.

Ponatur ACq. EGq.: circ. ABT. I. Dico I = circ. EFN.

- Nam primo, si fieri potest, sit I = circ. EFN, sitque excessus K. Circulo EFN inscribatur quadratum EFGH, *a* quod dimidium est circumscripti quadrati, adeoque semicirculo majus. *b* Biseca arcus EF, FG, GH, HE, & ad puncta bisectionum junge rectas EL, LF, &c. per L duc tangentem PQ (*c* quæ ad EF parallela est,) & produc HE P, GF Q; estque triangulum ELE *d* dimidiũ parallelogrammi EPQF, adeoque majus dimidio segmenti ELF; pariterque reliqua triangula ejusmodi reliquorũ segmentorum dimidia superant. Et si iterum bisecentur arcus EL, LF, FM, &c. rectæque adjungantur, eodem modo triangula segmentorum semisses excedent. Quare si quadratum EFGH è circulo EFN, & è reliquis segmentis triangula detrahantur, & hoc fiat continuo, tandem *e* restabit

habuit magnitudo aliqua minor quam $K.E$ ouſq;
peruentum ſit, nempe ad ſegmenta $EL, LF, FM,$
&c. minora quam K , ſimul ſumpta. ergo I (f ^{*hyp. 1. an.*}
 $cir.EFN - K$) $\rightarrow$ polyg. $ELFMGNHO$ ($cir.$
 $EFN - \text{ſegm.} EL + LF \&c.$) Circulo ABT in-
ſcriptum g puta ſimile polygonum $AKBSCT-$ ^{*g 10. 1. 1. 2. poſſ. 1.*}
 $D V$. itaque quum $AKBSCTDV. ELMG-$
 NHO $h :: ACq. EGq$ $k :: circ. ABT. I$ ac po- ^{*h 1. 1. 2. 1. 2. poſſ. 1.*}
lyg. $AKBSCTDV$ $l \rightarrow circ. ABT$. m erit po- ^{*k hyp. 1. 2. 1. 2. poſſ. 1.*}
lygon. $ELFMGNHO \rightarrow I$. ſed prius erat $I \rightarrow$ ^{*m 14. 1. 2. 1. 2. poſſ. 1.*}
 $ELFMGNHO$. quæ repugnant.

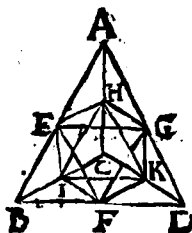
Rurſus, ſi fieri poteſt, ſit $I \leftarrow circ. EFN$. Quo-
niam igitur $ACq. EGq$ $n :: circ. ABT. I$; in- ^{*n hyp. 1. 2. 1. 2. poſſ. 1.*}
uerſeque $I. circ. ABT :: EGq, ACq$. pone $I.$
 $circ. ABT :: circ. EFN. K.$ ergo $circ. ABT \leftarrow$ ^{*o 14. 5. 1. 2. poſſ. 1.*}
 $K. p$ atque $EGq. ACq :: circ. EFN. K$. Quæ re-
pugnare modo oſtenſum eſt.

Ergo concludendum eſt, quod $I = circ. EFN$. Q.E.D.

Coroll.

Hinc, ut circulus eſt ad circulum, ita polygo-
num in illo deſcriptum ad ſimile polygonum in
hoc deſcriptum.

PROP. III.

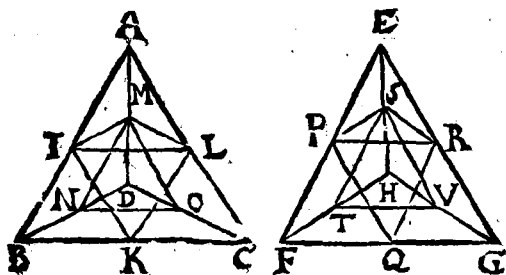
Omniſ pyramid $AB-$
 DC triangularem habens
baſim, dividitur in duas py-
ramides $AEGH, HIKC$
equales & ſimiles inter
ſe, triangulares habentes
baſes, & ſimiles toti
 X_3 $AB-$

ABDC; & in duo prismata aequalia B F G E I H, E G D I H K; quæ duo prismata majora sunt dimidio totius pyramidis ABDC.

Latera pyramidis bisecentur in punctis E, F, G, H, I, K; junganturque rectæ EF, FG, GE, EI, IF, FK, KG, GH, HE. Quoniam latera pyramidis proportionaliter secta sunt, *a* erunt HI, AB; & GF, AB; & IF, DC; atque HG, DC, &c. parallelæ; proinde & HI, FG, & GH, FI parallelæ sunt. liquet igitur triangula ABD, AEG, EBF, FDG, HIK *b* æquiangula esse; & quatuor ultima *c* æquari. eodem modo triangula ACB, AHE, EIB, HIC, FGK æquiangula sunt; & quatuor postrema inter se æqualia. similiter triangula BFI, FDK, IKC, EGH; & denuo triangula AHG, GDK, HKC, EFI, similia sunt & æqualia. Quin etiam triang. HIK ad ADB, & EGH ad BDC, & EFI ad ADC, & FGK ad ABC *d* parallela sunt. Ex quibus perspicuè sequitur primò, pyramides AEGH, HIKC æquales esse; totique ABDC, & inter se *e* similes. deinde solida BFGEIH, FGDIHK prismata esse, & quidem æque alta, nempe sita inter parallela plana ABD, HIK. verum basis BFGE basis FDG *f* duplex est. quare dicta prismata æqualia sunt. quorum alterum BFGEIH pyramide BEFI, hoc est, AEGH majus est, totum sua parte; proinde duo prismata majora sunt duabus pyramidibus, totiusque adeo pyramidis ABDC dimidium excedunt. Q.E.D.

PROP.

PROP. IV.

Si fuerint duae pyramides $ABCD, EFGH$ eiusdem altitudinis, triangulares habentes bases ABC, EFG ; sit autem illarum utraque divisa & in duas pyramides ($AILM, MNOD$; & $EPRS, STVH$) aequales inter se, & similes toti; & in duo prismata aequalia ($IBKLMN, KLCNMO$; & $PFQRST, QRGTSV$;) ac eodem modo divisa sit utraque pyramidum, quae ex superiore divisione natae sunt, idq; semper fiat; erit ut unius pyramidis basis ad alterius pyramidis basim, ita & omnia, quae in una pyramide, prismata ad omnia, quae in altera pyramide prismata, multitudine aequalia.

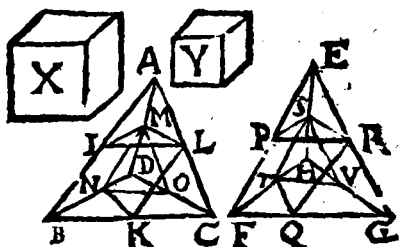
Nam (adhibendo constructionem praecedentis) $BC.KC :: FG.QG$. b ergo triang. ABC est ad simile triang. LKC , ut EFG ad c simile RQG , ergo permutando $ABC.EFG :: LKC.RQG$, ergo $d :: LKC.RQG$ $e ::$ Prism. $KLCNMO, QRGTSV$ (nam haec aequae alta sunt) $f :: IBKLMN, PFQRST$. g quare triang. $ABC.EFG ::$ Prism. $KLCNMO + IBKLMN, QRGTSV + PFQRST$. $Q.E.D.$

Sin-

a 15.5.
b 22.6.
c 3.6.
d 16.5.
e sch. 34.
f 7.5.
g 12.5.

Sin ulterius simili pacto dividantur pyramides MNOD, AILM; & EPRS, STVH, erunt quatuor nova prismata hic effecta ad quatuor isthic producta, ut bases MNO & AIL ad bases STV, & EPR, hoc est ut LK C ad RQG, vel ut ABC ad EFG. *b* quare omnia prismata pyramidis ABCD ad omnia ipsius EFGH ita se habent, ut basis ABC ad basim EFG. Q.E.D.

PROP. V.

Sub eadem altitudine existentes pyramides ABCD, EFGH, triangulares habentes bases ABC, EFG, inter se sunt ut bases ABC, EFG.

Sit triang. ABC. EFG :: ABCD. X. Dico X. = pyr. EFGH. Nam, si possibile est, sit X → EFGH; sitque Y excessus. Dividatur pyramis EFGH in prismata & pyramides, & reliquæ

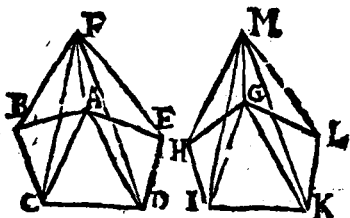
pyramides similiter, *a* donec relictæ pyramides EPRS, STVH minores evadant solido Y. Quum igitur pyr. EFGH = X + Y; liquet reliqua prismata PFQRST, QRGTSV solido X majora esse. Pyramidem ABCD similiter

b divisam concipe; *b* eritque prism. IBKLMN + K.

$\rightarrow$ KLCNMO. PFQRST $\rightarrow$ QRGTSV ::
 ABC. EFG. $c ::$ pyr. ABCD. X. d ergo X $\leftarrow$ *c hyp.*
 prism. PFQRST $\rightarrow$ QRGTSV; quod repu- *d 148*
 gnat prius affirmatis.

Rursus, dic X $\leftarrow$ pyr. EFGH. pone pyr.
 EFGH. Y :: X. pyr. ABCD $c ::$ EFG. ABC. *c hyp.*
 quia EFGH $f \rightarrow$ X, g erit Y $\rightarrow$ pyr. ABCD, *& cor. 4*
 quod fieri nequit, ex jam dictis. Concludo igitur, *s. suppos.*
 quod X = pyr. EFGH. Q.E.D. *814.50*

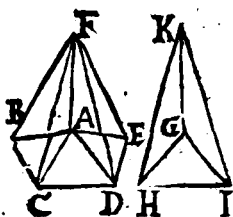
PROR. VI.

*Sub eadem altitudine existentes pyramides
 ABCDEF, GHIKLM, & polygonus habentes
 bases ABCDE, GHIKL, inter se sunt ut
 bases ABCDE, GHIKL.*

Duc rectas AC, AD, GI, GK. Est bas. ABC.
 ACD $a ::$ pyr. ABCF. ACDF. ergo composite
 ABCD. ACD :: pyr. ABCDF. ACDF. a atqui *a 5.125*
 etiam ACD. ADE :: pyr. ACDF. ADEF. c
 ergo ex æquali ABCD. ADE :: ABCDF. AD-
 EF. b ergo componendo ABCDE. ADE :: *b 18.50*
 pyr. ABCDEF. ADEF. porro ADE. GKL $d ::$ *c 21.50*
 pyr. ADEF. GKLM; ac, ut prius, atque inverte *d 5.224*
 GKL. GHIKL :: pyr. GKLM. GHIKLM c er-
 go iterum ex æqualibus, ABCDE. GHIKL ::
 Pyr. ABCDEF. GHIKLM. Q.E.D.

• 5. 12.

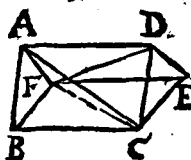

Si bases non habent latera eque multa, demonstratio sic procedet. Bas. A B C. G H I $\therefore$ pyr. A B C F. G H I K. $\therefore$ pyr. A C D F. G H I K. $\therefore$ pyr. A B C D F. G H I K. $\therefore$ pyr. A B C D E F. G H I K. $\therefore$ pyr. A B C D E F. G H I K.

• 24. 5.

H I $\therefore$ pyram. A B C D F. G H I K. $\therefore$ Quin etiam bas. A D E. G H I $\therefore$ pyram. A D E F. G H I K. $\therefore$ pyr. A B C D E F. G H I K. $\therefore$ pyr. A B C D E F. G H I K.

PROP. VII.

Omne prisma A B C- D F E triangularem habens basim, dividitur in tres pyramides A C B F, A C D F, C D F E, aequales inter se, triangulares bases habentes.

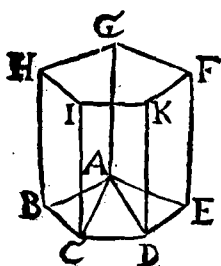
• 34. 1.

• 5. 12.

Ducantur parallelogrammorum, diametri AC, CF, FD. Triang. ACB a = ACD, b ergo $\propto$ que altę pyramides ACBF, ACDF equantur. eodem modo pyr. D F A C = pyr. D F E C. atqui ACDF, & D F A C una eademque sunt pyramis. $\therefore$ ergo tres pyramides ACBF, ACDF, D F E C, in quas divisum est prisma, inter se $\propto$ quales sunt. Q.E.D.

Coroll.

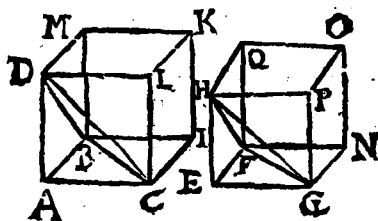
Coroll.

Hinc, quælibet pyramis tertia est pars prismatis eandem cum illa habentis & basim & altitudinem; sive, prisma quodlibet triplum est pyramidis eandem cum ipso habentis basim & altitudinem.

Nam resolve prisma polygonum ABCDEGHIKF in trigona prismata, & pyramidem ABCDEH in trigonas pyramides. ^{a 7. 12.} Erunt singulæ partes prismatis triplæ singularum partium pyramidis. ^{b 1. 12.} proinde totum prisma ABCDEGHIKF totius pyramidis ABCDEH triplum est. Q.E.D.

PROP. VIII.

Similes pyramides ABCD, EFGH, quæ triangulares habent bases ABC, EFG, in triplata sunt ratione homologorum laterum AC, EG.

^a Perficiantur parallelepipeda ABICDM-KL, EFGHQOP; quæ ^b similiâ sunt & pyrami- ^{a 27. 12.} ^{b 9. def.} ^{11.}

e 1. 11. ramidum ABCD, EFGH *e* sextupla; *d* ideoq;
e 7. 12. in eadem cum ipsis ratione ad se invicem, *e* hoc
d 15. 5. est in triplicata homologorum laterum. Q.E.D.

Coroll.

Hinc, etiam similes polygonæ pyramides rationem habent laterum homologorum triplicatam; ut facile probabitur resolvendo has in trigonas pyramides.

PROP. IX.

Vide Schema preced.

A equalium pyramidum ABCD, EFGH, & triangulares bases ABC, EFG habentium, recipiuntur bases & altitudines, & quædam pyramidum triangulares bases habentium recipiuntur bases & altitudines, illa sunt æquales.

1. Hyp. Perfecta parallelepipedæ ABICD-
e 18. 11. MKL, EFNGHQOP æqualium pyramidum,
e 7. 12. ABCD, EFGH (utrumque utriusque) *a* sextupla sunt, ac æqualia ideo inter se, ergo alt. (H.)
b 34. 11. alt. (D) *b* :: ABIC. EFNG. *c* :: ABC. EFG.
e 25. 5. Q.E.D.

d hyp. 2. Hyp. Alt. (H.) alt. (D) *d* :: ABC. EFG *c* ::
e 15. 5. ABIC. EFNG. *f* ergo parallelepipedæ ABIC-
e 34. 11. DMKL, EFNGHQOP æquantur; *g* proinde
e 6. an. 1. & pyramides ABCD, EFGH, horum subsex-
 tuplæ, pares sunt. Q.E.D.

Eadem polygonis pyramidibus conveniunt: nam hæc ad trigonas reduci possunt.

Coroll.

Quæ de pyramidibus demonstrata sunt Prop. 6, 8, 9. etiam conveniunt quibuscunque prismatis, cum hæc tripla sint pyramidum eandem basim & alti-

altitudinem habentium, itaque 1. Prisma α -que altorum eadem est proportio, quæ basium.

2. Similium prismae proportio triplicata est proportionis laterum homologorum.

3. Aequalia prismata reciprocant bases & altitudines; & quæ reciprocant, sunt æquales.

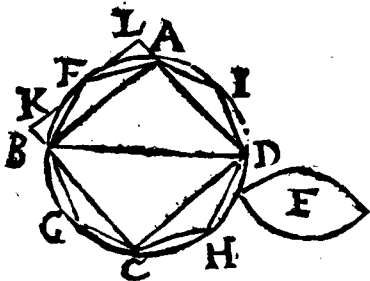
Schol.

Ex hætenus demonstratis elicitur dimensio quorumcunque prismatum & pyramidum.

a Prismatis soliditas producitur ex altitudine in basim ducta; *b* itaque & pyramidis ex tertia altitudinis parte ducta in basim.

*a cor. 1.
1. huius &
sch. 6.
40. 12.
b. 1. & c.*

PROP. X.

Omnis conus tertia pars est cylindri habentis eandem cum ipso basim ABCD, & altitudinem æqualem.

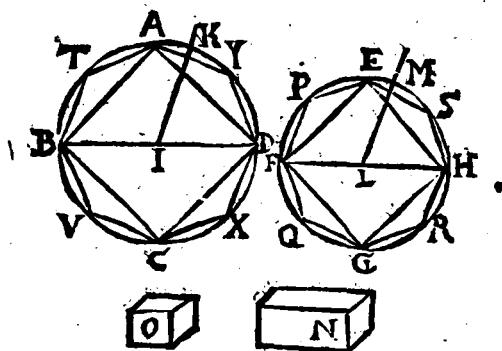
Si negas, primo Cylindrus triplum coni superet excessu E. Prisma super quadratum circulo ABCD inscriptum *a* subduplum est prismatis super quadratū eidem circulo circumscriptum sibi & cylindro æque alti. ergo prisma super qua-

*Vide fig.
2. huius
a sch. 7. &
cor.
9. 12.*

quadratum $A B C D$ superat cylindri semissem.
 eodem modo prisma super basim $A F B$ cylindro
 æque altum segmenti cylindrici $A F B$ *b* dimidio
b sch. 27. majus est. Continuetur bisectio arcuum, & de-
g. & cor. trahantur prismata, donec segmenta cylindri
g. 12. relictæ, nempe ad $A F, F B, \&c.$ minora evadant
 solido E . Itaque cylind. — segment. $A F, F B, \&c.$
c 3. ax. 1. (prisma ad basim $A F B G C H D I$) *c* majus
d hyp. est quam cylind. — E (*d* triplum coni.) ergo
e cor. 7. 12 pyramis dicti prismatis *e* pars tertia (ad eandem
 basim sita, ejusdemque altitudinis) cono æque
 alto ad basim $A B C D$ circulum major est, pars
 toto. $Q. E. A.$

Sin conus tertia parte cylindri major dica-
 tur, sit itidem excessus E . Ex cono detrahe py-
 ramides, ut in priori parte prismata ex cylindro,
 donec restent coni segmenta aliqua, puta ad
 $A F, F B, B G, \&c.$ minora solido E . ergo con. —
hyp. E ($f \frac{1}{3}$ cylindr.) $\rightarrow$ pyr. $A F B G C H D I$ (con. —
 segment. $A F, F B, \&c.$) ergo prisma pyramidis
 triplum (æque altum scilicet atque ad eandem
 basim) cylindro ad basim $A B C D$ majus est,
 pars toto. $Q. E. A.$ Quare fatendum est, quod
 cylindrus triplo cono æquatur. $Q. E. D.$

PROP. XI.

Sub eadem altitudine existentes cylindri, & con. ABCDK, EFGHM, inter se sunt ut bases ABCD, EFGH.

Sit circ. ABCD. circ. EFGH :: con. ABCDK. N. Dico $N = \text{con. EFGHM}$.

Nam si fieri potest, sit $N \rightarrow \text{con. EFGHM}$, sitque excessus O. Supposita præparatione, & argumentatione præcedentis; erit O majus segmentis conicis EP, PF, FQ, &c. ideoque solidum $N \rightarrow \text{pyr. EPFQGRHSM}$. ^{a 30.3.} Fiat in circulo ABCD simile polygonum ATBVXDY. Quia pyr. ABVYK. pyr. EFQSM ^{b 1. post.} :: polyg. ATBVY. polyg. EPFQS ^{b 6. 12.} :: circ. ABCD. ^{c cor. 3.} circ. EFGH ^{d 12.} :: con. ABCDK. N. ^{d hyp.} e erit pyr. ^{e 14.5.} EPFQGRHSM $\rightarrow N$. contra modo dicta.

Rursus dic $N \leftarrow \text{con. EFGHM}$. ponè con. EFGHM O :: N. con. ABCDK ^f :: circ. EFGH. ABCD. ^g ergo O $\rightarrow \text{con. ABCDK}$, quod

hyp. &
demonstrat.
do.
p. 4.5.

quod absurdum est, ex ostensis in priori parte.
Itaque potius dic, $ABCD.EFGH :: con.$
 $ABCDK.EFGHM.Q.E.D.$

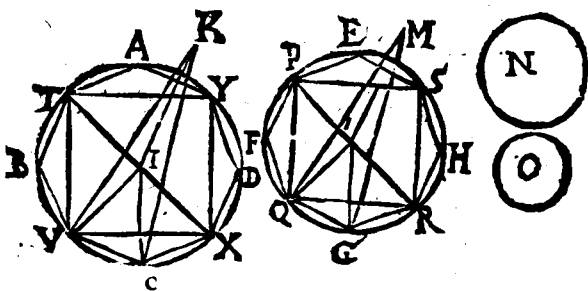
Idem demonstrabitur de cylindris, si conorum & pyramidum loco concipiantur cylindri & prismata. ergo, &c.

Schol.

a 1. Prop.
de dimens.
circ.
b 11. 12.
c 10. 12.

Ex his habetur dimensio cylindrorum & conorum quorumcunque. Cylindri rectæ soliditas producitur ex base circulari (& pro cuius dimensione consulendus est Archimedes) ducta in altitudinem. b igitur & cuiuscunque cylindri e Itaque coni soliditas producitur ex tertia parte altitudinis ducta in basim.

PROP. XII.

Similes coni & cylindri $ABCDK, EFGHM,$ in triplicata ratione sunt diametrorum $TX, PR,$ que in basibus $ABCD, EFGH.$

Habeat conus A ad aliquod N rationem triplicatam TX ad $PR.$ dico $N = con. EFGHM:$ Nam si fieri potest, sit $N \rightarrow EFGHM;$ sitque excessus O. ergo ut in Prioribus, $N \rightarrow pyr.$

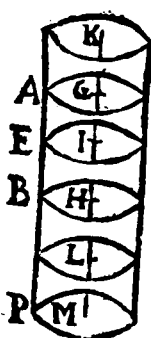
LPF

EPFQGRHSM. Sint axes conotum IKLM, adducanturque recte VK, CK, VI, CI; & QM, GM, QL, GL. Quoniam coni similes sunt, *a* est *a 24.*
 VI. IK :: QL. LM. anguli vero VIK, QLM *b* *def. 11.*
 recti sunt. *c* ergo trigona VIK, QLM æquian- *b 18.*
 gula sunt; *d* unde VC. VI :: QG. QL. item *def. 11.*
 VI. VK :: QL. QM. ergo ex æquili VC. VK *c 6.6.*
 :: QG. QM. *e* quin etiam VK. CK :: QM. *d 4.6.*
 MG. ergo rursus ex æquo VC. CK :: QG. *e 7.5.*
 GM. *f* ergo triangula V K C, Q M G similia *f 5.6.*
 sunt; similique argumento reliqua hujus pyra- *g 9. def.*
 midis triangula reliquis illius. *g* quare pyrami- *11.*
 des ipsæ similes sunt. *b* sunt vero hæ in triplicata *h cor. 8.*
 ratione VC ad QG, *k* hoc est VI ad RL, *i* vel *12.*
 TX ad PR. *m* ergo Pyr. AIBVCXDYK. pyr. *k 4.6.*
 EPFQGRHSM :: con. ABCDKN. *n* unde *l 5.5.*
 pyr. EPFQGRHSM $\rightarrow$ N; quod repugnat *m hyp.*
 prius dictis. *o 11.5.*
n 14.5.

Rursus, dic N. $\leftarrow$ con. EFGHM sit con. E-
 FGHM. O :: N. con. ABCDK *o* :: pyr. EPR. *o Prins.*
 M. A T C K *p* :: G Q. V C ter :: *q* P R. T X *o inuer-*
 ter. verum O $\rightarrow$ A B C D K. quod modo re- *se.*
 pugnaire ostensum est. Proinde N = con. E F- *p cor. 8.*
 GHM. Q.E.D. *12.*
q 4.6.
r 14.5.

Quoniam vero quam proportionē habent
coni, eandem quoque obtinent cylindri, eorum
tripli, habebit quoque cylindrus ad cylindrum
proportionem diametrorū in basibus triplicatā.

PROR. XIII.

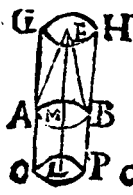
Si cylindrus $ABCD$ plano
 EF secetur adversis planis
 BC, AD parallelo; erit ut cy-
lindrus $AEFD$ ad cylindrum
 $EBCF$, ita axis GI ad axem
 IH .

Producto axe, & sume GK
 $= GI$, & $HL = IH = LM$. &
concepe per puncta K, L, M ,
plana duci circulis AD, BC
parallela. b ergo cylind. ED
 $=$ cylind. AN . & cylin. ECb

$= BO b = OP$. itaque cylindrus EN cylindri
 ED æque multiplex est, ac axis IK axis IG . pa-
riterque cylindrus FP æque multiplex est cy-
lindri BF , ac axis IM axis IH . prout verò $IK =$
 IG , & $IM = IH$, sic cylindr. $EN = EP$. der-
go cylindr. $AEFD$. cylindr. $EBCF$:: GI . IH .

Q.E.D.

PROP. XIV.

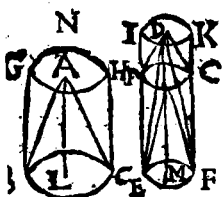

Super aequalibus basi-
bus AB, CD existentes
coni AEB, CFD , &
cylindri AH, CK , inter
se sunt ut altitudines
 ME, NF .

Productis cylindro
 HA & axe EM , sume
 MI

MI = FN; & per punctum L ducatur planum
 basi A B parallelum. *a* erit cylindr. AP = CK.
 atque cylindr. AH. AP. (CK) :: ME. ML.
 (NF.) Q.E.D. Idem de conis cylindrorum
 utriusque dictum puta. * imo de prismatis &
 pyramidibus.

PROP. XV.

*Equalium conorum
 BAC, EDF, & cylin-
 drorum BH, EK, reci-
 procantur bases & alti-
 tudines (BC. EF :: MD.
 LA :) & quorum cono-
 rum, & cylindrorum*

*reciprocantur bases & altitudines, illi sunt æ-
 quales.*

Si altitudines pares sint, etiam bases pares e-
 unt; & res clara est. Sin altitudines sunt impa-
 res, aufer MO = LA,

1. Hyp. Estque MD. MO (*a* LA) *b* :: cy-
 indr. EK (*c* BH.) EQ *d* :: circ. BC. EF.
 Q.E.D.

2. Hyp. BC. EF :: DM. OM (LA) *f* ::
 Cyl. EK. EQ *g* :: BC. EF *h* :: BH. EQ. *k* Er-
 go cylindr. EK = BH. Q.E.D.

Simili argumento utere de conis.

PROP. XVI.

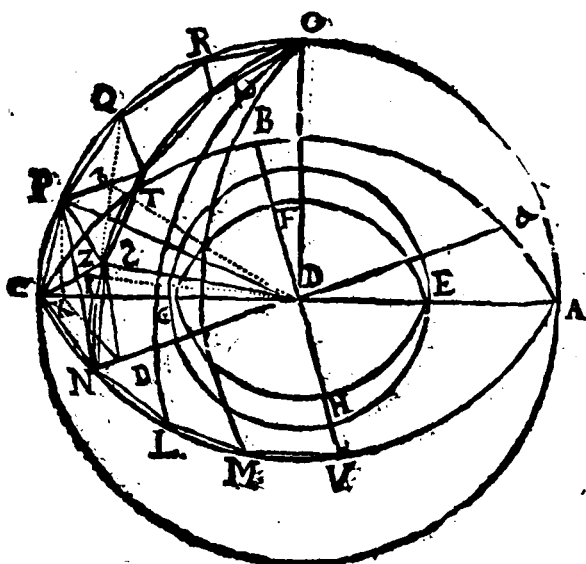

*Duobus circulis A-
BCG, DEF. circa
idem centris M exi-
stentibus, in majore
circulo ABCG poly-
gonum aequilaterum,
& parium laterum
inscribere, quod non
tangat minorem cir-*

culum DEF.

Per centrum M extendatur recta AC secans
circulum DEF in F. ex quo erige perpendi-
cularem FH. *a* Biseca semicirculum ABC, &
b jusque semissem BC, atque ita continuo, *b* do-
nec arcus IC minor evadat arcu HC. ab I de-
mitte perpendicularem IL. Liquet arcum IC
totum circulum metiri, numerumque arcuum
c esse parem, adeoque subtensam IC latus esse
polygoni inscriptibilis, quod circulum DEF
minime continget. Nam HG *d* tangit circu-
lum DEF; *e* cui parallela est IK, extraque si-
ta, *f* quare IK circulum non tangit, multoque
magis CI, CK, & reliqua polygoni latera, lon-
gius à centro distantia, circulum DEF non tan-
gunt. Q.E.F. Coroll. Nota, quod IK non tan-
git circulum DEF.

PROP.

Duabus sphaeris $ABCV$, $EFGH$ circa idem centrum D existentibus, in majori sphaera $ABCV$ solidum polyedrum inscribere, quod non tangat superficiem minoris sphaera $EFGH$.

Secentur ambæ sphaeræ plano per centrum faciente circulos $EFGH$, $ABCV$. ducanturque diametri AC , BV secantes perpendiculariter. Circulo $ABCV$ a inscribatur polygonum equilaterum $VMLNC$, &c. circulum $EFGH$ minime tangens. ducta diametro Nz , erectaque

DO recta ad planum ABC. per DO, perq; diametros AC, Na erigi concipiantur plana DO-
 C, DON, quæ ad circulum A B C V *b* rectæ e-
 runt, ideoque in superficie sphaeræ *c* quadrantes.
 efficient D O C, D O N. in quibus *d* apparentur
 rectæ CP, PQ, QR, RO, NS, ST, T, & O ipsis
 CN, NL, & c. pares, & æque multæ. In reliquis
 quadrantibus OL, OM, & c. inque tota sphaera
 eadem constructio fiat. Dico factum.

A punctis P, S ad planum A B C V demitte
 perpendiculares PX, SY, & quæ in sectiones AC,
 Na cadent. Quoniam igitur tam f anguli recti
 PXC, SYN, *g* quam PCX, SNY *h* æqualibus pe-
 ripheriis insistentes, *f* pares sunt, triangula PC-
 X, SNY *h* æquiangula sunt. Cum igitur P C *k*
 = S N, *l* etiam P X = S Y, *l* & X C = Y N; *m*
 quare DX = DY. *n* ergo DX.XC :: DY.YN,
 ergo parallelæ sunt YX, N C. quia vero PX, SY
 pares, & cum eodem plano ABCV rectæ, etiam
p parallelæ sunt. *q* erunt YX, SP etiam pares &
 parallelæ. *r* ergo SP, NC inter se parallelæ sunt.
 ergo *s* quadrilaterum NCPS, eademque ratio-
 ne SPQT, TQRG, sed & *t* triangulum *γ* R O
 totidem sunt plana. Eodem modo tota sphaera
 ejusmodi quadrilateris & triangulis repleta o-
 stendetur, quare inscriptum est polyedrum.

A centro D *u* duc D Z rectum plano N C-
 PS; & junge ZN, ZC, ZS, ZP. Quoniam DN.
 NC *x* :: DY.YX; est NC *γ* YX (SP;) pa-
 riterque SP *←* TQ, & TQ *←* *γ* R. Et quia an-
 guli DZC, DZN, DZS, DZP, *z* recti sunt, la-
 tera

pra vero DC, DN, DS, DP & aequalia, & DZ
 commune, b erunt ZC, ZN, ZS, ZP aequales
 inter se; proinde circa quadrilaterum N C P S
 describi potest circulus, in quo (ob NS, NC,
 EP & aequales, & NC = SP) NC & plus quam
 quadrantem subtendit. f ergo angul. NZ C ad
 centrum obtusus est. g ergo NCq = 2 ZCq
 (ZCq + ZNq.) Sit NI ad AC normalis. ergo
 cum ang. ADN (b DNC + DCN) sit k ob-
 tusus, l erit semissis ejus D C N recti semisse
 major; proptereaque eo minor est reliqua sè
 recto ang. CNI. n unde IN = IC. ergo NCq
 (NIq + ICq) o. = 2 INq. itaque. LN
 = ZC. & consequenter DZ p = DI. at-
 qui punctum I est q extra sphaeram EFGH.
 ergo punctum Z potiori jure est. extra ipsam.
 adeoque planum N C P S (cujus r proximum
 centro punctum est Z) sphaeram EFGH non
 contingit. Est si ad planum SPQT demitta-
 tur perpendicularis D d, punctum d, adeoque
 & planum SPQT adhuc ulterius à centro e-
 longatur; idemque est de reliquis polyedri pla-
 nis. ergo polyedrum ORQP CN, & c. ma-
 jori sphaerae inscriptum, minorem non con-
 tingit. Q.E.F.

Coroll.

Hinc sequitur, Si in quavis alia sphaera descri-
 batur solidum polyedrum, simile predicto solido
 polyedro, proportionem polyedri in una sphaera

Y 4.

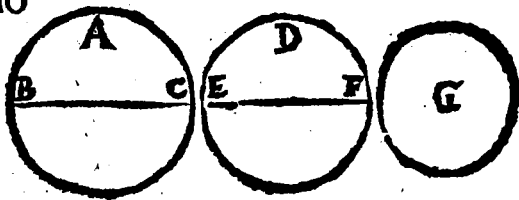
ad.

ad polyedrum in altera esse triplicatam eius quam habent sphaerarum diametri.

Nam si ex centris sphaerarum ad omnes angulos basium dictorum polyedrorum rectae lineae ducantur, distribuentur polyedra in pyramides numero equales & similes, quarum homologa latera sunt semidiametri sphaerarum; ut constat, si intelligatur harum sphaerarum minor intra maiorem circa idem centrum descripta congruent enim sibi mutuo lineae rectae ductae à centro sphaerae ad basium angulos, ob similitudinem basium, ac propterea pyramides efficientur similes. Quare cum singulae pyramides in una sphaera, ad singulas pyramides illis similes in altera sphaera *a* habeant proportionem triplicatam laterum homologorum, hoc est, semidiametrorum sphaerarum; sint autem *b* ut una pyramis ad unam pyramidem, ita omnes pyramides, hoc est, solidum polyedrum ex his compositum, ad omnes pyramides, id est, ad solidum polyedrum ex illis constitutum; habebit quoque polyedrum unius sphaerae ad polyedrum alterius sphaerae proportionem triplicatam semidiametrorum, *c* atque adeo diametrorum.

PROP. XVIII.

HO

Sphaera

Sphæra BAC, EDF sunt in triplicata ratione suarum diametrorum BCEF.

Sit sphæra BAC ad sphæram G in triplicata ratione diametri BC ad diametrum EF. Dico $G = EDF$. Nam si fieri potest, sit $G \rightarrow EDF$. & cogita sphæram G concentricam esse ipsi EDF. Sphæra EDF a polyedrum sphæram G non tangens, sphæraque BAC simile polyedrum inscribatur. *b* Hæc polyedra sunt in triplicata ratione diametrorum BC, EF, *c* id est, sphæra BAC ad G. *d* Proinde sphæra G major est polyedro spære EDF inscripto, pars toto. *b* 17. 18.
 b cor. 17.
 12.
 c hyp.
 d 14. 15.

Rursus, si fieri potest, sit sphæra $G \leftarrow EDF$. Sitque ut sphæra EDF ad aliam sphæram HI, ita G ad BAC, *e* hoc est in triplicata ratione diametri EF ad BC; cum igitur BAC $f \leftarrow H$, incurrimus absurditatem prioris partis. Quin potius sphæra $G = EDF$. Q.E.D. *e* hyp.
 inversæ
 144. 15.

Coroll.

Hinc, ut sphæra ad sphæram, ita est polyedrum in illa descriptum ad polyedrum simile in hac descriptum.

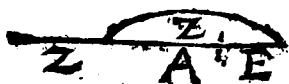
LIB. XIII.

PROP. I.

SI recta linea Z secundum extremam & mediam rationem secetur ($z.a::a.e$;) majus segmentum a assumens dimidium totius z, quinsuplum potest ejus, quod à dimidia totius z describitur, quadrati.

Dico

4.2.

Dico Q. a.

$\frac{1}{2}z = 5$ Q: $\frac{1}{2}z$ a hoc est a a + $\frac{1}{4}z$

b) ax. 1. + za = zz + $\frac{1}{4}zz$. b vel aa + za = zz. Nam ze

c) 2.2.

d) hyp. &

16.6.

D) ax. 6.

1. ax.

+ zac = zz. & ze a = aa. ergo aa + za = zz.

Q.E.D.

PROP. II.

Si recta linea $\frac{1}{2}z$. + a sui ipsius segmenti $\frac{1}{2}z$ quintuplum possit, dupla predicti segmenti (z) extrema ac media ratione secta majus segmentum est a, reliqua pars, ejus, qua à principio recte $\frac{1}{2}z$. + a.

Dico z. a :: a. e. Nam quia per hyp. * aa +

4.2.

2.2.

b) ax. 1.

c) 17.6.

$\frac{1}{4}zz + za = zz + \frac{1}{4}zz$; vel aa + za = zz a = ze + za. b erit aa = ze. a quare z. a :: a. e.

Q.E.D.

Vid. fig. preced.

PROP. III.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur (z. a :: a. e;) minus segmentum e assumens dimidium majoris segmenti a, quintuplum potest ejus, quod à dimidia majoris segmenti a describitur, quadrati.

4.2.

Dico Q: e + $\frac{1}{2}a =$

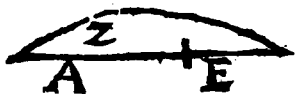
5 Q: $\frac{1}{2}a$ a hoc est e e + $\frac{1}{4}aa + ca = aa$

+ $\frac{1}{4}$

$+ \frac{1}{2}aa. b$ vel $cc + ca = aa$. Nam $cc + ca =$
 $ac + ca = aa$. Q.E.D. b 3. an.
c 3. 2.
d h p. &
6.

PROP. IV.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur ($z.a :: a.c$;) quod à tota z , quodque à minori segmento c , utraque simul quadrata, tripla sunt ejus, quod à majore segmento a describitur, quadrata.

$ac + cc = zc = aa$. ergo $aa + 2ac + 2cc = 3aa$. Q.E.D. b 3. 3.
c 17. 6.
d 2. an.

PROP. V.

Si recta linea AB secundum extremam & mediam rationem

secetur in C , apponaturque ei AD aequalis majore segmento AC ; tota recta linea DB secundum extremam ac mediam rationem secatur, & majus segmentum est quod à principio recta linea AB .

Nam quia $AB.AD :: AC.CB$, invertendoque $AD.AB :: CB.AC$; erit componendo $DB.AB :: AB.AC$. (AD.) Q.E.D. a b p.

SCHOL.

Quod si fuerit $BD.BA :: BA.AD$. erit $BA.AD :: AD.BA - AD$. Nam dividendo est $BD - BA (AD) BA :: BA - AD. AD$. ergo inverſe, $BA.AD :: AD.BA - AD$. Q.E.D.

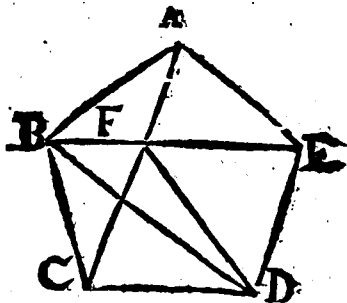
PROP.

PROP. VI.

D. A. C. B. Si recta linearas-
 ———|———|——— tionalis AB extremo-
 ac media ratione secetur in C; utrumq; segmen-
 torum (AC, CB) irrationalis est linea, que voca-
 tur apotome.

23.7. Majori segmento A. C. adde A. D. = $\frac{1}{2}$ A. B.;
 1.19. b ergo DCq = 5 DAq. c ergo DCq = DAq.
 2 sch. 12. proinde cum A. B., e ideoque ejus semissis D. A.
 20. sint q, etiam D. C. est q. Quia vero 5, 1 :: non
 9.10. Q. Q. f est DC = DA. g ergo D. C. — A. D.,
 74.10. id est AC est apotome. Insuper quia A. C. q b =
 17.6. AB x BC, & AB est q, etiam BC est apotome.
 98.10. Q. E. D.

PROP. VII.

Si pentagoni æquilateri ABCDE tres angu-
 li, sive qui deinceps EAB, ABC, BCD, sive
 EAB, BCD, CDE qui non deinceps sint, æqua-
 les fuerint, æquiangulum erit ipsum pentagonum
 ABCDE.

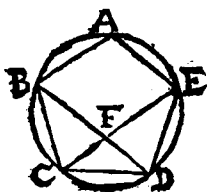
Pari-

Paribus deinceps angulis subtendantur rectæ BE, AC, BD.

Quoniam latera EA, AB, BC, CD, anguliq; inclusi *a* æquantur, *b* erunt bases BE, AC, BD, *a* hyp. *b* 4.1. *c* angulique AEB, ABE, BAC, BCA pares. *d* *c* 4.6.1. *e* quare BF = FA, & *e* proinde FC = FE. ergo *d* 6.1. *e* 3.22.1. *f* triangula FCD, FED sibi mutuo æquilatera *f* 1.1. *g* sunt; *f* unde ang. FCD = FED, *g* proinde ang. AED = BCD. Eodem pacto ang. CDE reliquis æquatur. quare pentagonum æquiangulum est. Q.E.D.

Sin anguli EAB, BCD, CDE, qui non deinceps, statuantur pares, *b* erit ang. AEB = BDC, & BE = BD, *k* ideoque ang. BED = BDE; *h* 4.7. *k* 3.1. *l* totus proinde ang. AED = CDE. ergo propter angulos A, E, D deinceps æquales, ut prius, pentagonum æquiangulum erit. Q.E.D.

PROP. VIII.

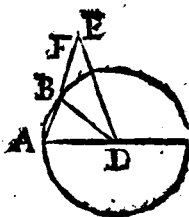
Si pentagoni æquilateri & æquianguli ABCDE duos angulos BCD, CDE, qui deinceps sint, subtendant recta linea BD, CE; hæc extrema ac media ratione se mutuo secant, & maiora ipsarum segmenta BF, vel EF æqualia sunt pentagoni lateri BC.

Circa pentagonum *a* describe circulum A-BD. *b* Arcus ED = BC. *c* ergo ang. FCD = FDC. *d* ergo ang. BFC = 2 FCD (FCD + FDC.) Atqui arcus BAE *b* = 2 ED, proinde ang. BCF

e 33.6.
f 6.1.
g 27.3.
h 4.6.

$BCF \epsilon = 2 FCD = BFG$ fquare $BF = BC$.
Q.E.D. Porro quia triangula BCD , FCD g x
quiangula sunt, h erit $BD. DC (BF) :: CD (B$
 $F.) FD.$ pariterque $EC.EF :: EF. FC.$ Q.E.D.

PROP. IX.

Si hexagoni latus BE ,
& decagoni AB , in eodem
circulo ABC descripto-
rum componantur, tota re-
cta linea AE extrema ac
media ratione secatur, (A -
 $E. BE :: BE. AB.$) &
majus ejus segmentum est

hexagoni latus BE .

Prop. 6.
37.3.
g 32.1.
c 7. ax. 1.
d 5.1.
e 1. ax. 1.

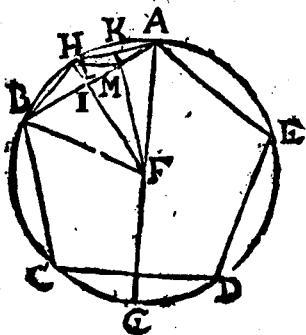
Duc diametrum ADC , & junge rectas DB ,
 DE . Quoniam ang. $BDC a = 4. BDA$, estque
ang. $BDC b = 2 DBA$ ($DAB + DBA$), erit
 $DBA (b BDE + BED) c = 2 BDA d = 2 B-$
 $DE.$ proinde ang. DBA , vel $DAB e = ADE$.
Itaque trigona ADE , ADB equiangula sunt,
fquare $AE. AD. (g BE) :: AD. (BE.) AB$
Q.E.D.

f 4.6.
g cor. 15.
h

Coroll.

Hinc, si latus hexagoni alicujus circuli sece-
tur extrema ac media ratione; majus illius se-
gmentum erit latus decagoni ejusdem circuli.

PROP.

Si in circulo $ABCDE$ pentagonum æquilat-
rum $ABCDE$ describatur; pentagoni latus AB
potest & hexagoni latus FB , & decagoni latus
 AH , in eodem circulo descriptorum.

Duc diametrum AG . Biseca arcum AH in
 K . Et duc FK, FH, FB, BH, HM .

Semicirc. AG — arc. AC $a = AG$ — AD . a 11.3.
hoc est arc. CG $\frac{1}{2} = GD$ $b = AH = HB$. ergo b 3. ax.
arc. $BCG = 2 BHK$; c adeoque ang. $BFG =$ b hyp. &
 $2 BFK$. d sed ang. $BFG = 2 BAG$. e ergo ang. 7. ax.
 $BFK = BAG$. Trigona igitur $BFM, FABf$ æ- c 33.6.
quiangula sunt. g quare $AB.BF :: BF.BM$. h d 10.3.
ergo $AB \times BM = BFq$. Rursus ang. AFK $k =$ e 1. ax. 1.
 HFK ; & $FA = FH$; m quare $AL = LH$, m & f 32.1.
anguli FLA, FLH pares, ac proinde recti sunt. g 4.6.
ergo ang. LHM $m = LAM$ $n = HBA$. Trigona h 17.6.
igitur AHB, AMH æquiangula sunt. p quare k 27.3.
 $AB.AH :: AH.AM$. q ergo $AB \times AM = AHq$. m 4.1.
Quum igitur ABq $r = AB \times BM + AB \times AM$, n 27.3.
erit $ABq = BFq + AHq$. Q.E.D. o 32.1.
p 4.6.
q 17.6.
r 2.1.
f 2. ax.

Coroll.

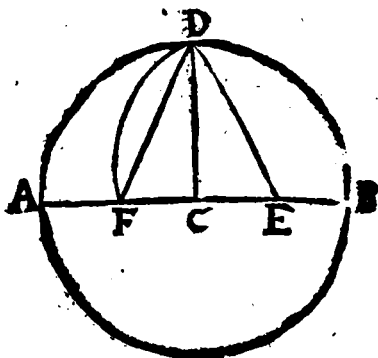
1. Hinc, linea recta (FK) quæ ex centro (F) arcum quempiam (HA) bisecat, etiam rectam (HA) illi arcui subtensam bisecat ad angulos rectos.

2. Diameter circuli (AG) ex angulo quovis (A) pentagoni ducta bisecat & arcum (CD,) quem latus pentagoni illi angulo oppositum subtendit, & latus ipsum (CD) oppositum, idque ad angulos rectos.

Schol.

Hic, ut promisimus, praxin trademus expediendam problematis 11.4.

Problema.

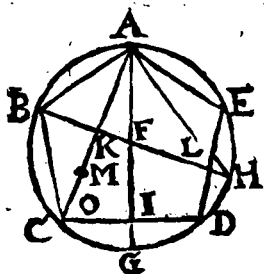
Invenire latus pentagoni circulo ADB inscribendi.

Duc diametrum AB. cui perpendicularem CD ex centro C erige. Biseca CB in E. Fac $EF = ED$. Erit DF pentagoni latus.

Nam

Nam $BF \times FC + ECq = EFqb = EDqc$ a 6.2.
 $DCq + ECq$ b con. fr. ergo $BF \times FC = DCq$, vel c 47.1.
 BCq . d 3 ex. quare $BF. BC :: BC. FC$. ergo quum e 17.6.
 BC sit latus hexagoni, f 9.23. erit FC latus decagoni,
 proinde $DFb = \sqrt{DCq + FCq}$ g 10.13. est latus
 pentagoni. Q.E.F. h 47.2.

PROP. XI.

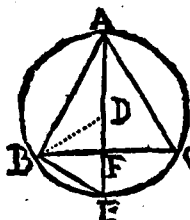
Si in circulo $AB-$
 CD rationalem ha-
 bente diametrum $A-$
 G , pentagonum equi-
 laterum $ABCDE$
 describatur; pentago-
 ni latus AB irratio-
 nalis est linea, qua vo-
 catur minor.

Duc diametrum

BFH , rectasque AC, AH ; & * fac $FL = \frac{1}{4} CA$ 10.6.
 dii FH , & $CM = \frac{1}{4} CA$.

Ob angulos AKF, AIC rectos, & com- a cor. 10.
 munem CAI , trigona AKF, AIC b 3.2.1. æquiangu-
 la sunt; ergo $CI.FK :: CA.FA (FB) d ::$ c 4.6.
 $CM.FL$. ergo permutando $FK.FL :: CI.CM$ d 15.5.
 $d :: CD.CK (2 CM.)$ e componendo igitur
 $CD + CK.CK :: KL.FL$ f 22.6. proinde $Q: CD$
 $+ CK (g 5 CKq.) CKq :: KLq$ ergo $KLq =$ g 1.12.
 $5 FLq$. Itaque si $BH (p^1)$ ponatur 8, erit FH
 4; $FL 1.$ & $FLq 1.$ $BL 5.$ & $BLq 25.$ $KLq 5.$ è
 quibus liquet BL , & KL esse $p^1 b$ h 9.10. & ideoque
 BK esse Apotomen; k 7.10. cujus congruens KL cum
 verò $BLq - KLq = 20$, l 9.10. erit $BL = \sqrt{BLq$
 $- KLq.$ m cor. 8. unde BK erit apot. quarta. Quo-
 niarum igitur $ABq m = HB \times BK$, n 9.5.10. erit AB mi-
 nor. Q.E.D. Z PROP.

PROP. XII.

Si in circulo $ABEC$ triangulum æquilaterum ABC describatur, trianguli latus AB potentia triplum est ejus linea AD , quæ ex D centro circuli ducitur.

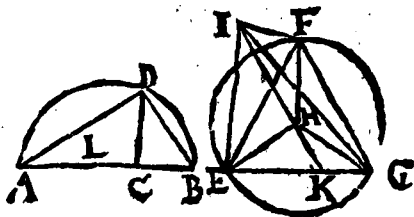
Protracta diametro ad

a cor. 10. E , duc BE . Quoniam arcus BE $a = EC$, arcus
b cor. 15. BE sexta est pars circumferentiæ. *b* ergo $BE =$
c 4. 2. DE . hinc $AEq\ c = 4\ DEq\ (4\ BEq)\ d = ABq$
d 47. 1. $+ BEq\ (+ ADq.)\ e$ proinde $ABq = 3\ ADq.$
e 3. ax. 2. $Q.E.D.$

Coroll.

1. $AEq. ABq :: 4. 3.$
- f* cor. 8. 6. & 22. 6. 2. $ABq. AFq :: 4. 3.$ *f* Nam $ABq. AFq :: A-$
g cor. 15. $Eq. ABq.$
- h* cor. 3. 3. 3. $DF = FE$. Nam triang. EBD *g* æquil-
 terum est; *h* & BF ad ED perpendicularis. *b*
 ergo $EF = FD$.
4. Hinc $AF = DE + DF = 3\ DF$.

PROP. XIII.

Pyramidem EFGI constituere, & data sphaera complecti; & demonstrare quod sphaera diameter AB potentia sit sesquialtera lateris EF ipsius pyramidis EFGI.

Circa AB describe semicirculum ADB. *a* 2. 10. 6.
 sitque $AC = 2 CB$. ex puncto C erige perpendicularem CD; & iunge AD, DB. Tum radio $HE = CD$ describe circulum HEFG; cui *b* *cor.* 2. 5.
 inscribe triangulum æquilaterum EFG. ex H *c* 22. 11.
 erige $IH = CA$ rectum plano EFG, produc *d* 2. 2.
 H ad K; d ita ut $IK = AB$. rectasquæ adijunge
 IE, IF, IG. erit EFGI pyramis expeita.

Nam quia anguli ACD, IHE, IHF, IHG. *e* *constr.*
 recti sunt; & CD, HE, HF, HG. *e* pares, & atque
 $IH = AC$; *f* erunt AD, IE, IF, IG æquales in- *f* 42. 7.
 ter se. Quia vero $AC (2 CB.) CB g :: ACq.$ *g* 20. 6.
 $CDq.$ erit $ACq = 2 CDq.$ itaque $ADq f =$ *h* 2. 22.
 $ACq + CDq b = 3 CDq = 3 HEq k = EFq.$ *k* 12. 13.
 Ergo AD, EF, IE, IF, IG pares sunt, adeoque *l* 1. 22. 5.
 pyramis EFGI est æquilatera. Quod si pun-
 ctum C super H collocetur, & A C super HI,
 rectæ AB IH *m* congruent, utpote æquales. qua- *m* 7. 22. 2
 re semicirculus ADB axi AB vel IK circum- *n* 7. 5.
 ductus *n* transibit per puncta, E, F, G, * adeoq; *def.* 1.
 pyramis EFGI sphaeræ inscripta erit. Q. E. F. li- ** 31. def.*
 quet vero esse $BAq. ADq o :: BA. AC p :: 3. 2.$ *o* *cor.* 1. 6
 Q. E. D. *p* *constr.*

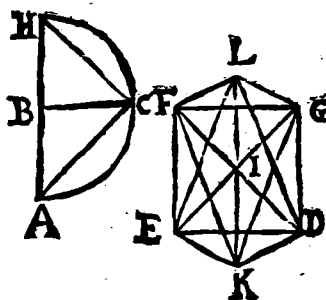
Coroll.

1. ABq. HEq :: 9. 2. Nam si ABq ponatur *q* 12. 13.
 9, erit ACq (EFq) 6. *q* proinde HEq erit 2.

Z 2

2. Si

2. Si L centrum fuerit, erit $AB : LC :: 6 : 1$
transfr. Nam si AB ponatur 6. erit AL , 3; ideoque
 AC 4; quare LC erit 1. Hinc
 3. $AB.HI :: 6.4 :: 3.2$. unde
 4. $ABq.HIq :: 9.4$.
 PROP. XIV.

*Octaedrum
 KEFGDL
 constituere, &
 data sphaera co-
 plecti, qua &
 pyramidē; &
 demonstrare,
 quod sphaera di-
 ameter AH
 potentia sit du-
 pla lateris AC*

ipsius octaedri.

- Circā AH describe semicirculum ACH ex
 centro B erige perpendicularem BC . duc AC ,
 a 46. 1. HC . Super $ED = AC$ a fac quadratum $EFGD$,
 cuius diametri DF , EG secantes in centro L
 b 12. 1. ex I duc $IL = AB$ b rectam plano $EFGD$. pro-
 duc IL , c donec $IK = IL$. Connexis $KE, KF, K-$
 c 3. 1. G, KD, LE, LF, LG, LD ; erit $KEFGDL$ octa-
 edrum quæsitum.

- Nam AB, BH, FI, IE , &c. æqualium quadra-
 torū semidiametri æquales sunt inter se. d qua-
 re triangulorum rectangulorum LIE, LIF, FIE ,
 &c. bases LF, LE, FE , &c. æquantur. proinde o-
 cto triangula $LFE, LFG, LGD, LDE, KEF, K-$
 e 27. def. FG, KGD, KDE æquilatera sunt, & atque octa-
 edrum

drum constituunt, quod sphaerae cujus centrum
radius I L, vel A B, inscribi potest. (quoniam
B, I L, I F, I K, &c. f. æquales sunt.) Q. E. F. por- *f. constr.*
p. liquet A Hq (L K q) g = 2 A Cq (2 L D q.) *B 47.1.*
Q. E. D. *Coroll.*

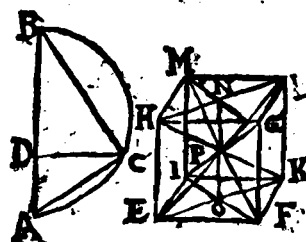
1. Hinc manifestum est, in Octaedro tres dia-
metros E G, F D, L K se mutuo ad angulos re-
ctos secare in centro sphaerae.

2. Item, tria plana EFGD, LEKG, LFKD
sunt quadrata, se mutuo ad angulos rectos se-
cantes.

3. Octaedrum dividitur in duas pyramides
similes & æquales EFGDL, & EFGDK, qua-
rum basis communis est quadratum EFGD.

4. Denique, bases octaedri oppositæ, inter se
parallelæ sunt. *15.11.*

PROP. XV.

Cubum EFG-
HIKLM con-
stituere, & spha-
ra complecti, qua
& priores figu-
ras; & demon-
strare, quod spha-
ra diameter A B

potentia sit tripla lateris EF ipsius cubi.

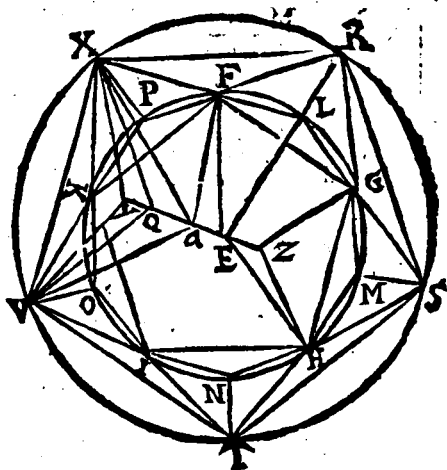
Super A B describe semicirculum ACB; &
fac AB = 3 DA. ex D erige perpendicularem *a 10.6.*
DC, & junge BC ac AC. Tum super EF = AC *b 46.1.*
b construe quadratum EFGH, cujus plano re-
ctæ insistant EI, FK, HM, GL ipsi EF pares, quas
connecte rectis IK, KL, LM, IM. Solidū EFG-
HIKLM cubus est, ut satis constat ex constru-
ctione.

In quadratis oppositis $E F K I$, $H G L M$ due diametros $E K$, $F I$, $H L$, $M G$, per quas ducta plana $E K L H$, $F I M G$ se interfecent in recta $N O$.

^{e cor. 39.} ^{xx.} Hæc diametros cubi $E L$, $F M$, $G I$, $H K$ *bisecant* in P , centro cubi. *d* ergo P centrum erit *sphæra* per puncta cubi angularia transeuntia.
^{& 14. def.} ^{xx.} Porro $E L q e = E K q + K L q = 3 K L q$, *f* vel
^{e 47. 1.} ^{f const.} $3 A C q$, a qui $A B q$. $A C q g :: B A . D A f :: 3 . 1$.
^{g cor. 1. 6.} ^{h 14. 5.} *h* ergo $A B = E L$. Quare cubum fecimus, &c.
 $Q . E . F .$ *Coroll.*

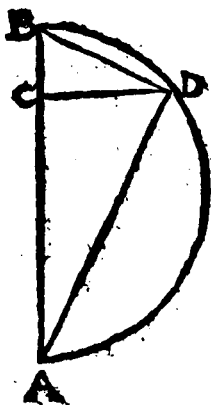
1. Hinc, omnes diametri cubi inter se æquales sunt, seseque mutuo in centro sphærae bisecant. Eademque ratione rectæ quæ quadratorum oppositorum centra conjungunt, bisecantur in eodem centro.

2. Diameter sphærae potest latus tetraedri, & cubi, nempe $A B q k = l B C q + m A C q$.
 PROP. XVI.

Isosacrum ZGHK-
FYVXRST constituere,
& sphaera completi, qua
& antedictas figuras; &
demonstrare, quod isosac-
tri latus FG irrationalis
est linea, quae vocatur mi-
nor.

Super AB diametrum
sphaerae describe semicir-
culum ADB; & a fac AB
= BC. ex C erige nor-
malem CD, & duc AD
ac BD. Ad intervallum

EF = BD describe circulum EFKNG; b cui
inscribere pentagonum æquilaterum FKHIG. b 11.4.
Biseca arcus FG, GH, &c. ac connecte rectas
FL, LG, &c. latera nempe decagoni. Tunc c
orige EQ, LR, MS, NT, OV, PX ipsi EF æquales, c 12.4.
rectasque plano FKN G. & connecte R S, S T,
TV, VX, XR; item FX, FR, GR, GS, HS, ST,
HT, IT, IV, KV, KX. Denique producta EQ,
sume QY = FL; & EZ = FL; rectasque duci
concipe ZG, ZH, ZI, ZK, ZF; ac YV, YX, YR,
YS, Y T. Dico factum.

Nam ob EQ, LR, MS, NT, OV, PX d æqua- d consti
uales e & parallelas, etiam quæ illas jungunt, e 6. 11.
EL, QR, EM, QS, EN, QT, EO, QV, EP, f 11. 12.
QX f pares & parallelæ sunt. Item ideo LM
(vel FG,) RS, MN, ST, &c. æquales sunt

15.12. inter se. *g* ergo planum per *EL*, *EM*, &c. planum
 1. def. 3 per *QR*, *QS*, &c. æquidistans, *h* & circulus *Q*
XRSTV è centro *Q*, circulo *EPLMNO* æ-
 qualis est; atque *RSTVX* est pentagonum æ-
 quilaterum. Duci vero intellectis *EF*, *EG*, *EH*,
 47.1. &c. ac *QX*, *QR*, *QS*, &c. quia *FRQ* $k = FLQ$
 1. constr. $\rightarrow LRq$, Ivel *EFq* $m = EGq$, *n* erunt *FR*, *FG*,
 10.13. adeoque omnes *RS*, *FG*, *FR*, *RG*, *GS*, *GH*, &c.
 1. scb. 48. *n* equales inter se. Proinde 10 triangu-
 1. & 1. ax. *la* *RFX*,
RFG, *RGS*, &c. æquilatera sunt & equalia,
 10.14. Rursus ob ang. *XQY* rectum, erit *XYq* $p =$
 11. *QXq* $\rightarrow QYq$ $q = VXq$ vel *FGq*. quare *XY*,
 47.16. *p* *VX* hisque similiter *YV*, *YT*, *YS*, *YR*, *ZG*, *ZH*,
 10.13. *q* &c. æquantur: Ergo alia decem trigona consti-
 tuta sunt æquilatera, & equalia, tam sibi mutuo,
 quam decem prioribus; ac proinde factum est
 Icosaetrum.

Porro, bisecta *EQ* in *a*, duc rectas *aF*, *aX*,
 25. def. 1 *aV*; & propter *QX* $r = QV$, & commune la-
 4.1. tus *aQ*, angulosque *EQX*, *EQV* rectos; *f* erit
aX = *aV*. similique argumento omnes, *aX*, *aR*,
 9.13. *aS*, *aT*, *aV*, *aF*, *aG*, *aH*, *aI*, *aK* æquantur. Quo-
 1.13. niam autem *ZQ*. *QE* $t :: QE$. *ZE*, erit *Zaq* $u =$
 4.2. $5 Ea$ q $x = EQq$ (*EFq*) $\rightarrow Ea$ q $y = aFq$ ergo
 47.1. *Za* = *aF*. *z* pari pacto *aF* = *Ya*. ergo sphaera, cu-
 15.5. jus centrum *a*, radius *aF*, per 12 puncta icosae-
 dri angularia transibit.

22.6. Denique, quia *Za*. *aE* :: *ZY*. *QE*; *a* ideoque
 14.5. *Za* q . *aEq* :: *ZY* q . *QEq*. *b* erit *ZYq* = $5 QEq$,
 1. cor. 8.6. vel $5 BDq$: atqui *ABq*. *BDq* $c :: A B$. *BC* :: 5 .
 1. ax. 2. *d* ergo *ZY* = *AB*. *Q.E.F.*

Itaque

Itaque si AB ponatur e , erit $EF = \sqrt{ABq}$ *e sch. 19.*
 etiam e ; proinde FG pentagoni, idemque ico- *10.*
 saedri 5 latus, f est minor, Q.E.D. *f 11. 23.*

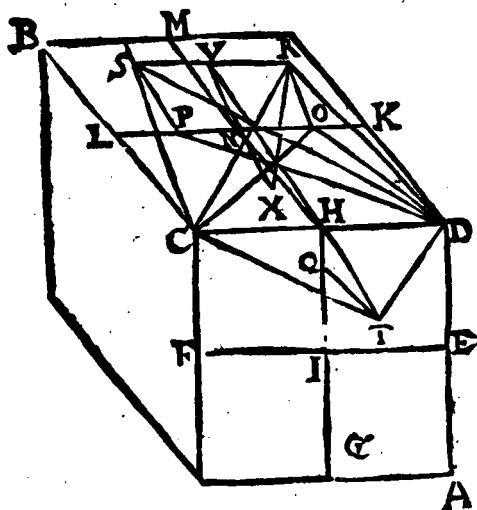
Coroll.

1. Ex dictis infertur, sphaerae diametrum esse potentia quintuplū semidiametri circuli quinque latera icosaedri ambientis.

2. Item manifestum est, sphaerae diametrum esse compositam ex latere hexagoni, hoc est, ex semidiametro, & duobus lateribus decagoni circuli ambientis quinque latera icosaedri.

3. Constat denique latera icosaedri opposita, qualia sunt RX, HI, esse parallela. Nam RX a *a 3. 2.*
 parall. LP, b parall. HI. *b sch. 26.*

PROP. XVII.

Dode-

Dodecaedrum constitutare, & sphaera compleri,
 & quae & praedictas figuras; & demonstrare,
 quod dodecaedri latus RS irrationalis est linea,
 qua vocatur apotome.

Sit A B cubus datae sphaerae inscriptus, cujus
 latera omnia bisecentur in punctis E, H, F, G,
 K, L, &c. rectaeque adjungantur KL, MH, HG,
 EF. *a* Fac HI. IQ :: IQ. QH; & sume NO,
 NP pares ipsi IQ. Erige OR, PS rectas plano
 DB, & QT plano AC. sintque OR, PS, QT
 ipsis IQ, NO, NP aequales. Connexis DR,
 RS, SC, CT, DT, erit DRSCCT pentagonum
 Dodecaedri expetiti. Nam duc N.V. parall.
 OR, & protracta N.V. ad occursum cum cubi
 centro X, connecte rectas DS, DO; DP, CR,
 CP, HV, HT, RX. Quia DOq *a* = DKQ *b*
 KNq) + KOq *c* = 3.ONq (3. ORq) *d* erit
 DRq = 4. ORq *e* = OPq, vel RSq. ergo DR =
 RS. Simili argumento DR, RS, SC, CT, TP pa-
 res sunt. Quia vero OR *f* = g & parall PS, *g*
 erunt RS, OP. & *h* consequenter RS, DC etiam
 parallele; *h* ergo hae cum suis conjungentibus
 DK, CS, VH in uno sunt plano. quin etiam
 quia HI, IQ *k* :: IQ (TQ.) QH *k* :: HN. N-
 V; & tam TQ, HN, quam QH, NV *l* rectae
 eidem plano, *l* adeoque & parallelae existunt, *m*
 erit THV recta linea. *n* ergo Trapezium DR-
 SC, & triang. DTS in uno sunt plano per re-
 ctas DC, TV extenso. ergo DTCSR est pen-
 tagonum, & quidem aequilaterum, ex antedi-
 ctis. Porro, quia PK. KN :: K.N. NP; & DSq

$p = DPq + PSq$ (PNQ) $= p DKq + PKq +$
 NPq , q erit $DSq = DKq + 3 KNq = 4 DKq$ p 47. h.
q 1. ax. 2
& 4. p3.
r 4. 2.
 $(4 DHq) r = DCq$. ergo $DS = DC$; unde
 trigona DRS. DCT sibi mutuo equilatera sunt.
 ergo ang. DRS = DTC; & eodem pacto an- f 1. 12
 gul. CSR = DCT. ergo pentagonum DTC-
 SR etiam æquiangulum est. Ad hæc, quia AX,
 DX, CX, &c. sunt cubi semidiametri, r erit X- t 15. 13.
 N = IH, vel KN, adeoque XV = KP. unde u 1. ax. 2
 ob angulum x rectum RVX, z erit RXq = X- x 19. 1.
 Vq + RVq (NPq) = KPq + NPq $a = 3 KNq$ 247. 1.
24. 13.
b 15. 13.
 $b = AXq$, vel DXq, &c. ergo RX, AX, DX
 & eadẽ ratione XS, XT, AX equales sunt inter
 se. Et si eadem methodo, qua constructum est
 pentagonum DTCSR, fabricentur 12 similia
 pentagona tangencia duodecim cubi latera; ea
 Dodæcaedrum constituent; ac per eorum pun-
 cta angularia transiens sphaera, cujus radius
 AX, vel RX, Dodæcaedrum complectetur.
 Q.E.F.

Denique, quia KN. NO $c ::$ NO. OK, d e- c conftr.
d 15. 5.
e 15. 13.
f sch. 13.
 rit KL. OP $::$ OP. OK + PL. Itaque si sphaera
 diameter AB ponatur p , erit $KL e = \sqrt{AB} f$
 etiam p . g . unde OP, vel RS latus dodæca- 10.
g 6. 13.
 edri apotome erit. Q.E.D.

Coroll.

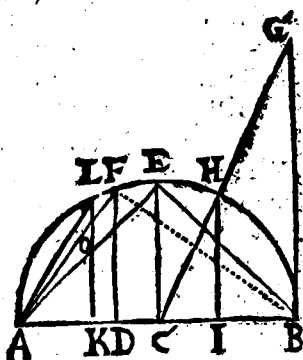
1. Hinc, si latus cubi secetur extrema ac me-
 dia ratione, majus segmentum erit latus dode-
 caedri in eadem sphaera descripti.

2. Si rectæ lineæ sectæ extrema ac media ra-
 tione, minus segmentum sit latus dodæcae-
 dri,

dri, majus segmentum erit latus cubi ejusdem sphaere.

3. Liquet etiam latus cubi æquale esse lineæ rectæ subtendenti angulum pentagoni dodecaedri eadem sphaera comprehensi.

PROR. XVIII.

Latera quinque figurarum exponere, & inter se comparare.

Sit AB diameter sphaeræ, ac AEB semicirculus. sitque AC $= \frac{1}{2}$ AB, & AD $= \frac{1}{3}$ AB. Erige perpendiculares CE, DF, & BG

$=$ AB. junge AF, AE, BE, BF, CG, ex H demitte perpendicularem HI, & sumpta CK $=$ CI, ex K eripe perpendicularem KL, & connecte AL. Denique a fac AF. AO :: AO. OF.

Itaque 3. 2 d :: AB. BD e :: ABq. BFq, latus Tetraedi, & 2. 1 :: a. AB. AC :: ABq. BEq, f latus Oaedri,

Item 3. 1 d :: AB. AD e :: ABq. AFq, g latus Hexaedri.

Porro, quia AF. AO b :: AO. OF. k erit AO latus Dodecaedri. Denique BG (2 BC.) BC l :: HL IC, m ergo HI = 2 CI n = KL ergo Hlq

a 10. 1.
b 10. 6.

c 30. 6.

d constr.
e cor. 5. 6
f 14. 13.

g 15. 13.

h constr.
k cor. 17.

l 4. 6.
m 24. 5.
n constr.

$HIq = 4 Clq.$ proinde $CHq = p$ & $Clq. q$ ergo
 $ABq = 5 Klq.$ itaque KI , vel HI , er radius cir- o 4.2.
p 47.2.
q 15.5.
r cor. 16.
13.
f 10.23.
t 16.23.
 culi circumscribentis pentagonum icosaedri,
 & AK , vel IB , est latus decagoni eidem cir-
 culo inscripti. unde AL erit latus pentagoni, i-
 demque Icosaedri latus. Ex quibus liquet BF ;
 BE , AF esse $\frac{1}{2}$ & AL , AO esse $\frac{1}{2}$; atque
 $BF \perp BE$; & $BE \perp AF$; ac $AF \perp AO$. Quia
 vero $3 AFq = ABq = 5 Klq.$ ac $AF \times AO =$ u 1.6.
x 4.2x.
y 1.2.
z 17.6.
a 47.2.
 $AF \times OF$, & ideoque $AF \times AO \rightarrow AF \times OF \leftarrow 2$
 $AF \times OF$, hoc est $AFq \leftarrow 2 AOq.$ erit 3
 $AFq (5 Klq) \leftarrow 6 AOq.$ proinde $KL \leftarrow A-$
 O ; & fortius, $AL \leftarrow AO$.

Jam vero ut hæc latera numeris exprimamus,
 si AB ponatur $\sqrt{60}$, erit ex jam dictis ad cal-
 culum exactis, $BF = \sqrt{40}$. & $BE = \sqrt{30}$. &
 $AF = \sqrt{20}$. item $AL = \sqrt{30} - \sqrt{18}$
 (nam $AK = \sqrt{15} - \sqrt{3}$. & $KL (HI) = \sqrt{12}$.)
 denique $AO = \sqrt{30} - \sqrt{500} (\sqrt{25} - \sqrt{5}).$

SCHOL.

Præter jam dictas figuras nullam dari posse fi-
guram solidam regularem (nempe qua figuris
planis ordinatis & equalibus contineatur) ad-
modum perspicuum est. Nam ad anguli solidi
constitutionem requiruntur ad minimum tres
anguli plani; a hique omnes simul 4 rectis mi-
nores esse debent. b Atqui sex anguli trigoni
æquilateri, 4 quadratici, & 3 hexagonici, sigilla-
tim 4 rectos exequant; quatuor vero pentago-
nici, 3 heptagonici, 3 octagonici, &c. 4 rectos
 exce-

excedunt. ergo solummodo ex 3, 4, vel 5 triangulis æquilateris, ex 3. quadratis, vel 3 pentagonis, effici potest angulus solidus. Proinde, præter quinque prædicta, nulla existere possunt corpora regularia.

Ex P. Herigonio.

Proportiones sphaera, & 5. figurarum regularium eidem inscriptarum.

Sit diameter sphaeræ 2. Erunt

Peripheria circuli majoris, 6 { 28318.

Superficies circuli majoris, 3 { 14159.

Superficies sphaeræ, 12 { 56637.

Soliditas sphaeræ, 4 { 1879.

Latus tetraedri, 1 { 62299.

Superficies tetraedri, 4 { 6188.

Soliditas tetraedri, 0 { 15132.

Latus hexaedri, 1 { 1547.

Superficies hexaedri, 8.

Soliditas hexaedri, 1 { 5396.

Latus octaedri, 1 { 41421.

Superficies octaedri, 6 { 9282.

Soliditas octaedri, 1 { 33333.

Latus dodecaedri, 0 { 71364

Superficies dodecaedri, 10 { 51462

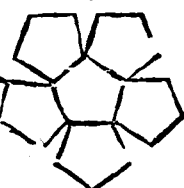
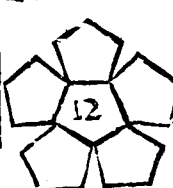
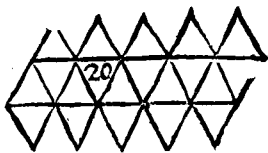
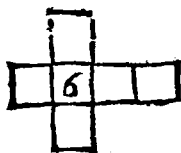
Soliditas dodecaedri, 2 { 78516

Latus Icosaedri, 10 { 5146

Superficies Icosaedri, 9 { 57454

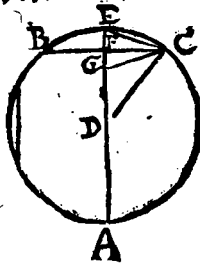
Soliditas Icosaedri, 2 { 43615

*Quod si ex charta conficiantur quinque figura
aequilatera & equiangula similes his quae sunt in
subiecta figura, componentur quinque figura soli-
da, si rite complicantur.*

LIB. XIV.

PROF. I.

Qua ex D centro cir-
culi cuiuspiam A-
BC in pentagoni eidem
circulo inscripti latus BC
ducitur perpendicularis
DF, dimidia est utriusq;
linea simul, & lateris he-
xagoni DE, & lateris de-
cagoni EC eidem circulo
ABC inscripti.

a 4.1.
b 5.1.
c 3.1.
d h. p. 4.
e 10.3.
f 7. ax.
g 6.1

Sume $FG = FE$, & duc CG . a Estque CE
 $= CG$. ergo ang. CGE b $= CEG$ b $= ECD$.
ergo ang. ECG c $= EDC$ d $= \frac{1}{4} ADC$ e $= \frac{1}{2}$
 CED ($\frac{1}{2} ECD$.) proinde ang. $GCD = ECG$
 $= EDC$. g quare $DG = GC$ (CE.) er-
go $DF = CE$ (DG) $+ EF = DE + CE$.
Q.E.D.

2

PROF. II.

A G B C

D H E F

DH. HE ;) ipsa similiter secabuntur, in eisdem

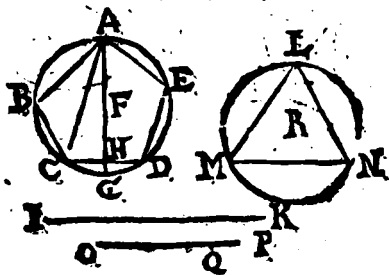
scilicet proportiones, (AG. GB :: DH. HE.

Si bina recta linea AB.
DE extrema ac media ra-
tione secantur (AB. AG ::
AG. GB. & DE. DH ::

scilicet proportiones, (AG. GB :: DH. HE.

Acci-

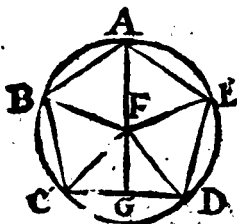
Accipe $BC = BG$ & $EF = EH$ Estque ABx
 $AGa = AGq$, quare $ACqb = 4 ABG \rightarrow AGq$
 $e = 5 AGq$. Similiter erit $DFq = 5 DHq$. *a 27.6. b 1.2. c 2.44.2 d 22.5. e 22.6. f 27.3.*
 ergo $AC.AG :: DE.DH$. componendo igitur $A-$
 $C \rightarrow AG.AG :: DF \rightarrow DH.DH$. hoc est $2 A-$
 $B.AG :: 2 DE.DH$. & proinde $AB.AG :: DE.$
 DH unde *f* dividendo $AG.GB :: DH.HE$.
 Q.E.D. PROP. III.

Idem circulus A B D comprehendit & Do-
decaedri pentagonum A B C D E, & Icosaedri
triangulum L M N, eidem sphaera inscriptorum.

Duc diametrum AG , rectasque AC , CG . *sch. 47. 1.*
 Sitque IK diameter sphaerae, & $IKq = 5 OPq$. *b 30.6. c 47.1. d 4.2.*
 fiatque $OP, OQ :: OQ. OP$. Quia $ACq \rightarrow$
 $CGqc = AGqd = 4 FGq$; & $ABqe = FGq$. *e 10.13. f 2. & 30. ax.*
 $= CGq$. *f* erit $ACq \rightarrow ABq = 5 FGq$. porro,
 quia $CA.ABg :: AB.CA - AB$; ac $OP.(OQ$
 $:: OQ.QP$. *h* ideoque $CA.OP :: AB.OQ$. *g 8.13. h 2.13. & 16.5. k 22.6. & 4.5. l 15.13. m const. n cor. 16. 13.*
 erit $3 ACq (l IKq) 5 OPq (m IKq) :: 3 ABq$.
 $5 OQq$, ergo $3 ABq = 5 OQq$. Verum ob $M-$
 L . *n* *latus pentagoni circulo inscripti, cuius ra-*
dus OP, erunt 15 RMq o = 5 MLqp = 5 OPq
 Aa + 5 *p 15.40.*

915.5. + 5 OQq = * 3 ACq + 3 ABq q = 15 FGq.
 Primus. ergo RM = FG. s proinde circ. ABD = circ.
 1. LMN. Q.E.D.
 1. def. 3. PROP. IV.

Si ex F centro circuli pentagonum dodecaedri
 ABCDE circumscribentis ducatur perpendicu-
 laris FG ad pentagoni unum latus CD; erit
 quod sub dicto latere CD, & perpendiculari FG
 comprehenditur rectangulum trigesies sumptum,
 icosaedri superficiei aequale. item,

Si ex centro L circuli triangulum icosaedri
 HIK circumscribentis, perpendic. LM ducatur
 ad trianguli unum latus HK; erit quod sub di-
 cto latere HK, & perpendiculari LM compre-
 henditur rectangulum trigesies sumptum, icosa-
 edri superficiei aequale.

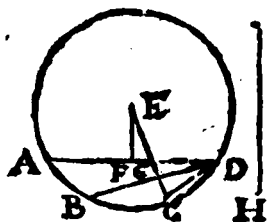
915.5. Duc FA, FB, FC, FD, FE. a Erunt triangu-
 b. 1. l. CFD, DFE, EFA, AFB, BFC aequalia. atqui C-
 15.5. D x FG b = 2. triang. CFD. ergo 30 CD x GF c
 d. 6. ax. = 60 CFD d = 12. pentag. ABCDE e = superf.
 17.3. dodecaedri. Q.E.D.

915.5. Duc LI, LH, LK. estque HK x LM f = 2 tri-
 15.5. ang. LHK. ergo 30 HK x LM g = 60 HLK = 20
 16.23. HLK h = superfic. icosaedri. Q.E.D.

Coroll.

$CD \times FG. HK \times LM \text{ k} :: \text{superfic. dodecaed.}$
 ad $\text{superfic. icosaedri.}$

PROP. V.

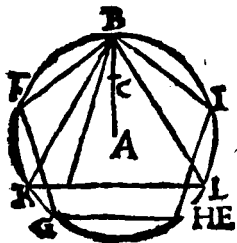

Superficies dodecaedri ad superficiem icosaedri in eadem spara descripti eandem proportionem habet, quam H latus cubi ad AD latus icosaedri.

Circulus $ABCD$ a circumscribat tam dodecaedri pentagonum, quam icosaedri triangulum; quorum latera BD ; AD ; ad quae demittantur ex E centro perpendiculares EF , EG , & connectatur CD .

Quoniam $EC \perp CD$. $EC.b :: EC.CD$. erit $EG.(c \frac{1}{2} EC \perp CD.) EF.(d \frac{1}{2} EC)$ $e :: EF.EG - EF \frac{1}{2} CD.)$ atqui $H.BD f :: BD.H - BD.$ ergo $H.BD :: EG.EF$ proinde $H \times EF = BD \times EG$ quum igitur $H.AD b :: H \times EF. AD \times EF$. erit $H.AD :: BD \times EG. AD \times EF :: l$ $\text{superfic. dodecaedri ad superfic. icosaedri. Q.E.D.}$

PROP. VI.

Si recta linea AB sectur extrema ac media ratione; erit ut recta BF potens id, quod a tota AB , & id quod a majori segmento AC , ad rectam E , potentem Aa id

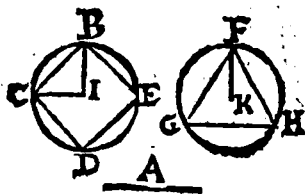
id quod à tota AB , & id quod à minori segmento BC ; ita latus cubi BG ad latus icosaedri BK eidem sphaera cum cubo inscripti.

Circulo, cujus semidiameter AB , inscribatur dodecaedri pentagonum $BFGHI$, & icosaedri triangulum BKL . aquare BG latus cubi
 a cor. 17. 13. erit eidem sphaerae inscripti. igitur $BKq b = 3$
 b 12. 13. ABq ; & $Eq c = 3 ACq$ ergo $BKq. Eq d :: A-$
 c 4. 33. $Bq. ACq e :: BGq. BFq$. permutando igitur $B-$
 d 15. 5. $Gq. BKq :: BFq. Eq$. f unde $BG.BK :: BF.E.$
 e 3. 14. $Q.E.D.$ PROP. VII.
 f 22. 6.

Dodecaedrum est ad Icosaedrum, ut cubi latus ad latus Icosaedri, in una eademq; sphaera inscripti.

Quoniam a idem circulus comprehendit &
 a 3. 14. dodecaedri pentagonum & icosaedri triangu-
 b 47. 1. lum, b erunt perpendiculares à centro sphaerae ad plana pentagoni & trianguli ductae inter se aequales: itaque si dodecaedrum & icosaedrum intelligantur esse divisa in pyramides, ductis rectis à centro sphaerae ad omnes angulos, omnium pyramidum altitudines erunt inter se aequales.
 c 5. 6. Cum igitur pyramides eque altae c sint ut bases, & superficies dodecaedri sit aequalis 12 pentagonis, superficies vero icosaedri 20. triangulis; erit dodecaedrum ad icosaedrum, ut superficies dodecaedri ad superficiem icosaedri, d hoc est, ut latus cubi ad latus icosaedri.
 d 5. 14.

PROP. VIII.

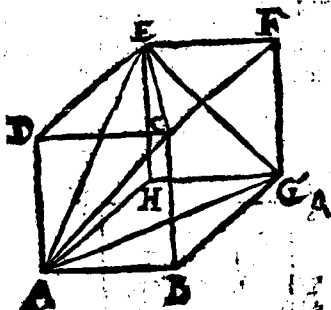
Idem circulus
 BCDE compre-
 hendit & cubi
 quadratum B C-
 DE

DE & *octaedri* triangulum *FGH*, *eiusdem*
sphæra.

Sit *A* diameter *sphære*. Quoniam *Aq* *a* = 3 *b* 47.1.
BC *c* = 6 *BI* *q*; itemque *Aq* *c* = 2 *GF* *d* = 6 *c* 14.13.
KF *q*; erit *BI* = *KF*. & ergo circulus *CBED* = *d* 12.13
GFH. Q.E.D. *e* 2. def. 8

LIB. XV.

PROP. I.

IN dato cubo *ABGHDCFE* pyramidem *A-*
GEC describere.

Ab angulo *C* duc diametros *CA*, *CG*, *CE*; *a* 47.1.
Easque connecte diametris *AG*, *GE*, *EA*. Hæ
omnes inter se æquales sunt, utpote æqualium
quadratorum diametri. ergo triangula *CAG*, *b* 37.
CGE, *CEA*, *EAG* æquilatera sunt, ac æqua- *d* 12.
lia: proinde *AGEC* est pyramis, quæ cubi an-
gulis insistit, eique idcirco *b* inscribitur.
Q.E.F.

PROP. II.

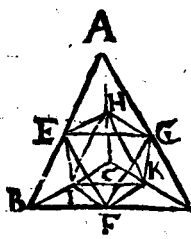
a 10. 1.

b 4. 1.

c 27. def.

d 31. def.

11.

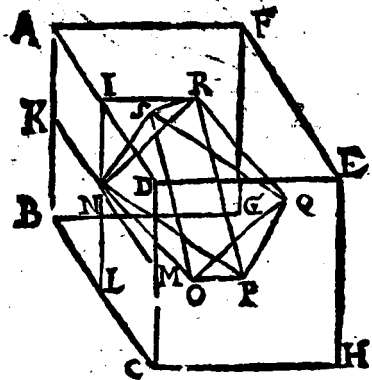
In data pyramide A-
BDC octaedrum EFGHI-
KH describere,

a Biseca latera pyrami-
dis in punctis E, I, F, K,
G, H; quæ connecte 12
rectis EF, FG, GE, &c.

Hæ omnes b æquales sunt
inter se. proinde 8 trian-

gula EHI, IHK, &c. æquilatera sunt & æqua-
lia, adeoque constituunt c octaedrum d in data
pyramide descriptum. Q.E.F.

PROP. III.

e 1. 4.

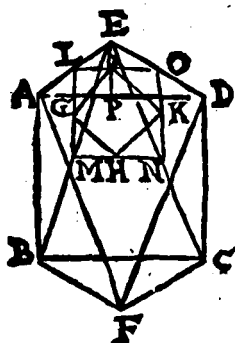
f 1. 4.

In dato cubo CHGBDEFA octaedrum NP-
QSOR describere.

Connecte quadratorum * centra N, P, Q, S,
O, R, 12 rectis NP, PQ, QS, &c. quæ æqualia
sunt

sunt inter se, ideoque 8 triangula efficiunt equi-
lateralia & equalia. proinde *b* inscriptum est cubo
b Octaedrum NPQSOR. Q.E.F. *b* 31. *d*
27 def.
11.

PROP. IV.

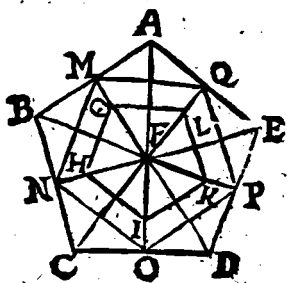
*An dato octaedro A²
BCDEF cubum inscri-
bere.*

Latera pyramidis E-
ABCD, cujus basis
quadratum ABCD,
bisecentur rectis LM,
MN, NO, OL; quæ *a* *a* 4. 1.
b 2. 6.
æquales sunt & *b* paral-
lele lateribus quadrati
ABCD. *c* ergo quadri-
laterum LMNO est *c* 3. 9.
def. 3.

quadratum.

Eodem modo, si latera quadrati LMNO bi-
secentur in punctis G, H, K, I, & connectantur
GH, HK, KI, IG, erit GHKI quadratum.
Quod si eadem arte in reliquis 5 pyramidibus
octaedri centra triangulorum rectis conjungan-
tur, describentur quadrata similia & æqualia
quadrato GHKI. quare sex hujusmodi qua-
drata cubum constituent, qui quidem intra o-
ctaedrum descriptus erit, *a* cum octo ejus an-
guli tangant octo octaedri bases in earum cen-
tris. Q.E.F. *d* 31.
def. 12.

PROP.

In dato Icosaedro dodecaedrum inscribere.

Sit $ABCDEF$ pyramis Icosaedri, cujus basis pentagonum $ABCDE$; centra autem triangulorum G, H, I, K, L ; quæ conne-

ctantur rectis GH, HI, IK, KL, LG . Erit $GHIKL$ pentagonum dodecaedri inscribendi.

Nam rectæ FM, FN, FO, FP, FQ , per centra triangulorum transeuntes, *a* bisecant bases, *b* ergo rectæ MN, NO, OP, PQ, QM æquales sunt inter se. quin etiam FM, FN, FO, FP, FQ *c* pares sunt. *d* ergo anguli MFN, NFO, OFP, PFQ, QFM æquantur. pentagonum igitur $GHIKL$ æquiangulum est; *e* proinde & æquilaterum, cum FG, FH, FI, FK, FL *f* pares sint. Quod si eadem arte in reliquis undecim pyramidibus icosaedri, centra triangulorum rectis lineis connectantur, describentur pentagona æqualia & similia pentagono $GHIKL$. quamobrem 12 hujusmodi pentagona dodecaedrum constituent; quod quidem in icosaedro erit descriptum, cum viginti anguli dodecaedri in centris viginti basium icosaedri consistant. Quapropter in dato icosaedro dodecaedrum descripsimus. Q.E.F.

F I N I S.

EVCLIDIS DATA

Succinctè demonstrata,
Una cum Emendationi-
bus & Additionibus
Ad

Elementa Euclidis,

Edita, operâ

M^{ri} Js. BARROW,

Cantabrigiensis,

COLL. TRIN. SOC.

*Nunc denuo revisa, & à cunctis erroribus ex-
purgata.*

O S N A B R U G I

Apud Johan.-Georg. Schwänderum. Anno 1675.

L. S.

DATA hæc Euclidis antea opera JS. BARROW Cantabrigiensis demonstrata placuit elementis ipsius Euclidis adjungere ; quippe quæ proximè ad ea accedunt , & quasi concatenatè cum eis cohærent. Licet autem breviter Autor maximo cum labore & studio proposuerit ; attamen nemo non qui animum ad hocce studium , *κρίσιν* subtilissimam requirens , applicat , tantum commodi ex eis , quantum desiderari potest , percipiet. Commendatione sanè nulla indigent , cum proba merx facilè inveniet emptorem.

EUCLIDIS Data.

DEFINITIONES.

I.

Data magnitudine dicuntur spatia, lineę, anguli, quibus æqualia possumus invenire.

II. Ratio dari dicitur, cui possumus eandem invenire.

III. Rectilineę figurę specie dari dicuntur, quarum & singuli anguli dati sunt, & laterum rationes ad invicem datę sunt.

Hinc, datę sunt specie figurę, quibus similes inveniri possunt.

IV. Positione dari dicuntur puncta, lineę, angulique, quę eundem situm semper obtinent.

V. Circulus magnitudine dari dicitur, cujus ea quę ex centro datur magnitudine.

VI. Positione & magnitudine dari dicitur circulus, cujus datur centrum positione, & ea quę ex centro magnitudine.

VII. Circuli segmenta magnitudine dari dicuntur, in quibus dati sunt magnitudine anguli & segmentorum bases.

VIII. Positione & magnitudine dari dicuntur circuli segmenta, in quibus anguli magnitudine dati sunt, & segmentorum bases positione & magnitudine.

IX. Magnitudo magnitudine major est data, quando ablata data, reliqua eidem æqualis est.

X. Magnitudo magnitudine minor est data, quando ad uncta data, tota eidem æqualis est.

Ut si A data sit, erit $A \rightarrow B \leftarrow$ data. At $B \rightarrow A \rightarrow B$ data.

XI. Magnitudo magnitudine major est data quam in ratione, quando ablata data, reliqua ad eandem habent rationem datam.

XII. Magnitudo magnitudine minor est data quam in ratione, quando adjuncta data tota ad eandem rationem habent datam.

Ut si A data sit, & B detur, erit $A \rightarrow B \leftarrow C$,
 $\overline{C}$

data q. in r. sin $A \rightarrow B$ detur, erit $B \rightarrow C$ data
 q. in r. $\overline{C}$

PROP. I.

A. B. Datarum magnitudinum A,
 a. b. B, ad invicem datur ratio.

^{a hyp.}
^{a 1. def.}
^{b sch 7. s.}
^{c 1. def.} Nam quia A * datur, a inve-
 niri potest aliqua a = A. Eodem jure sume b =
 B. b estque a. b :: A. B. c quare ratio A data est.
 Q.E.D. $\overline{B}$

PROP. II.

A. B. Si data magnitudo A ad a-
 a. b. liam aliquam B habeat ratio-
 nem datam, datur etiam hac a-
 lia magnitudine.

^{a hyp.}
^{a 1. def. d.}
^{b 2. def. d.}
^{c p. 5.} Nam ob A * datam, a sume a = A; ac ob A
 $\overline{B}$
 * datam, b sit a = A. c ergo b = B. a quare B da-
 tur. Q.E.D. $\overline{B}$

PROP. 3.

A. B. Si quotlibet data magnitudi-
 a. b. nes A, B componantur, etiam ea
 $A \rightarrow B$

$+B$ quæ ex his componitur, data erit.

Nam a cape $a = A$, & $b = B$; b est quæ $a \rightarrow b$ a 1. def. b 1. ax. 1
 $\rightarrow B$. & quare $A \rightarrow B$ datur. Q.E.D.

PROP. 4.

B. Si à data magnitudine A au-
 b. feratur data magnitudo B , etiam
 reliqua $A - B$ dabitur.

Sint enim $a = A$, & $b = B$. ergo $A - B =$ a 1. def. b 1. ax. 1
 b . & proinde $A - B$ datur. Q.E.D.

PROP. 5.

B. Si magnitudo A ad sui ipsius
 D. aliquam partem B habeat ratio-
 nem datam, etiam ad reliquam

$- B$ habebit rationem datam.

Nam, quia $\frac{A}{B}$ a data est, b sit $AB :: C. D. c$ a hyp. b 1. def. 2

ergo $A.A - B :: C. C - D. b$ proinde A datur. c cor. 1. 5.
 Q.E.D. $A - B$

PROP. 6.

B. Si componentur dua magnitu-
 D. dine, A, B , habentes ad invicem
 rationem datam, etiam quæ ex

is componitur magnitudo $A + B$, habebit ad ut-
 ramque A & B rationem datam.

Nam a sit $A. B :: C. D. b$ ergo $A + B. B ::$ a 2. def. 2 b 1. 8. 5.
 $C + D. D. c$ quare $A + B$ datur. Similiter c 2. def. 2
 $B + A$ datur. Q.E.D. $\frac{A}{B}$

PROP. 7.

A. B. Si data magnitudo $A \rightarrow B$
 data ratione secetur, utrumque
 segmentorum A & B datum est.

1 hyp.

26. d. dat.

b 2 dat.

Nam ob $A \dagger$ datam, a erit $A \overline{B} B$ data. b erit $\overline{A}$

ergo A datur. Eodem modo B datur. Q.E.D.

PROP. 8.

$A. C. B.$ *Quae A, B ad idem C rationem*
 $D. E. F.$ *habent datam, habebunt ad invicem rationem datam.*

2. def. d. Nam a fit $A. C :: D. E.$ a & $C. B :: E. F.$
 quare ex æquali $A. B :: D. F.$ a ergo A datur.
 Q.E.D. $\overline{B}$

Coroll.

Rationes ex datis rationibus compositæ, datæ sunt. Ut A fit ex $A, \& C$ datis.

 $\overline{B}$ $\overline{C}$ $\overline{B}$

PROP. 9.

$A. B. C.$ *Si duæ, pluresve magnitudines A, B, C ad invicem habeant rationem datam, habeant autem illa magnitudines A, B, C ad alias quasdam D, E, F rationes datas, etsi non easdem; illa alia magnitudines D, E, F etiam ad invicem habent rationes datas.*

20. def.

3. hyp.

cor. 8. dat.

Nam ratio D a fit ex b datis D, A, B ; c erit $\overline{E} \overline{A} \overline{B} \overline{E}$

ergo D datur. Eadem de causa datur E . Q.E.D. $\overline{F}$

PROP. 10.

$A. B. C.$ *Si magnitudo magnitudine major fuerit data, quam in ratione; & simul utraque illa eadem major erit data quam in ratione. Sin autem simul utraque magnitudo eadē magnitudine major fuerit data, quam in ratione; & reliqua illa eadem major erit data*

quam in ratione; aut reliqua data est eum
consequente, ad quam habet altera magnitudo
rationem datam.

1. Sint A , & B data. $\therefore$ erit $B \rightarrow C$ data. b er- a 6. d. 11.
b 11.
def. d.

pro $A \rightarrow B \rightarrow C \leftarrow C$ data q. in r. Q.E.D.

2. Sint A , & $B \rightarrow C$ data: $\therefore$ ergo B datur. c 17. s. 6

proinde $A \rightarrow B \leftarrow C$ data q. in r. Q.E.D.

3. Sint $A \rightarrow B$, & C data. $\therefore$ Liqueat B dari. d 5. 4.
Q.E.D. $B \rightarrow C$ $B \rightarrow C$

PROP. 11.

A. B. C. Si magnitudo magnitudine ma-
ior sit data quam in ratione, eadem
simul utraque major erit data quam in ratione.
Et si eadem simul utraq; major sit data quam in
ratione, eadem reliqua magnitudine major erit
data quam in ratione.

1. A , & B dantur. $\therefore$ ergo B datur. proinde b a 6. d. 11.
b 11.
def. d.

$A \rightarrow B \leftarrow B \rightarrow C$ data q. in r. Q.E.D. c 5. d. 11.

2. A , & B dantur. $\therefore$ ergo B datur, proinde b

$A \rightarrow B \leftarrow C$ data q. in r. Q.E.D.

PROR. 12.

A. B. C. Si fuerint tres magnitudines A ,
 B , C , & prima cum secunda
($A \rightarrow B$) data sit, secunda quoque cum tertia
($B \rightarrow C$) data sit; aut prima A tertia C æqua-
lis est, aut altera altera major data.

Nam si $A \rightarrow B$, & $B \rightarrow C$ pares sint, b li-
quet A & C æquari; sin istæ impares fuerint, b
liquet excessum $A - C$, vel $C - A$ dari. Q.
E.D. a 4. d. 11.
b 4. d. 11.

Bb 4

PROP.

PROP. 13.

D, A + B, C. Si fuerint tres magnitudines D, A + B, C, & earum prima D ad secundam A + B habeat rationem datam; secunda autem A + B tertia C major sit data quam in ratione; prima quoque D major erit tertia C data quam in ratione.

a. s. def. d. Sint A, & B, ac D datae; a sitque A + B. D :: $\frac{C}{A+B}$
b. s. p.
c. s. def. d. A. E b :: B. D - E. ergo c E, d & B & (ob $\frac{D-E}{D}$)
a. s. def. d. B datam) c C dantur. f quare D (E + : D - E)
b. s. def. d. $\frac{C}{D-E}$
 C data q. in r. Q.E.D.

PROP. 14.

A. C. Si duae magnitudines A & B. D. C ad invicem habeant rationem datam, utrique autem illarum adjiciatur data magnitudo B & D; tota A + B, C + D, aut habent rationem datam, aut altera A + B altera C + D major erit data quam in ratione.

a. s. s. Nam si A. C :: B. D a :: A + B. C + D ob
b. h. p.
c. s. def. d. A b datam, c liquet A + B dari.
 $\frac{C}{A+B} = \frac{D}{B+D}$
a. s. def. d. Saltem d sit A. C :: E. D. a :: A + E. C + D.
a. s. dat.
f. s. dat. Ergo c A + E ac e E, f ideoque B - E dantur.
a. s. def. d. $\frac{C}{A+B} = \frac{D}{B+D}$
 g proinde A + B (A + E : + B - E) - C + D data q. in r. Q.E.D.

PROP,

PROP. 15.

A. C. Si dua magnitudines A &
B. D. C habeant ad invicem ratio-
nem datam, & ab utraque ha-
rum auferatur data magnitu-
do B & D; reliqua magnitudines A - B, C - D
ad invicem habebunt aut rationem Datam, aut
altera A - B, altera C - D major erit data
quam in ratione.

b Nam si A.C :: B.D a :: A - B. C - D. ob a 19.5.
A datam, c liquet A - B dari. b h.p.
c 2. def. 8.
 $\overline{A} = \overline{C}$

Saltem d sit A.C :: E.D a :: A - E. C - D. d 3. def. 8.
Ergo e A - E, & e E, ac f ideo E - B dantur. e 2. dat.
f 4. dat.
 $\overline{C} = \overline{D}$

g proinde A - B (A - E : + E - B) < C - g 13. def.
D data q. in r. Q.E.D.

PROP. 16.

B. C. Si dua magnitudines B, C
A. D. habeant rationem datam, & ab
E. una quidem illarum C aufera-
tur data magnitudo D, alteri
autem B adjiciatur data magnitudo A; tota A
+ B residua C - D major erit data quam in
ratione.

Sit enim C. B a :: D. E b :: C - D. B - E. a 2. def. 8.
ergo e C - D & d E, ac e ideo E + A dantur. b 19.5.
c 2. def. 8.
d 2. dat.
f proinde B + A (E + A : + B - E) < C - e 5. dat.
D data q. in r. Q.E.D. f 11. def. 4.

PROP.

PROP. 17.

$A \rightarrow B$. $D \rightarrow E$. *Si fuerint tres magnitudines*
 C . *tudines* $A \rightarrow B$, C ,
 $D \rightarrow E$; & prima qui-

dem $A \rightarrow B$ *secunda* C *major sit data quam in*
ratione, *tertia quoque* $D \rightarrow E$ *eadem secunda* C
major sit data quam in ratione; *prima* $A \rightarrow B$
ad tertiam $D \rightarrow E$ *aut rationem habebit datam,*
aut altera altera major erit data quā in ratione.

Nam ob A, D , & B, E *a datas, b erit* B *data,*
 C , E

ergo per 14. *hujus.*

PROP. 18.

$A \rightarrow C$. E . G , *Si fuerint tres magni-*
 $B \rightarrow D$. F . H . *tudines, atque ex his una*
utraque reliquarum ma-
jor sit data quam in ratione; *reliquae duae aut da-*
tam rationem habebunt ad invicem, aut altera
altera major erit data quam in ratione.

Datæ sint A, B, C, D *ac sit* $A \rightarrow C = B \rightarrow D$.
 E, F ;

Sitque $C. E a :: A. G b :: C \rightarrow A. E \rightarrow G$ *item-*
 que $D. F a :: B. H b :: D \rightarrow B. F \rightarrow H$. *c ergo*
 $C \rightarrow A$ *d hoc est* $B \rightarrow D$, *c & B \rightarrow D, ac e idcir-*
 $E \rightarrow G$, $E \rightarrow G$, $F \rightarrow H$
 co $E \rightarrow G$ *quin & G ac H f dantur. ergo per*
 $F \rightarrow H$; *(15. hujus.*

PROP. 19.

$A \rightarrow B$. E . *Si fuerint tres magnitudines,*
 $C \rightarrow D$. F . *& prima quidem magnitudo se-*
cunda magnitudine major sit
data quam in ratione, *sit quoque secunda major*
tertia data quam in ratione; *prima magnitudo*
ter-

tertia magnitudine major erit data quam in ratione.

Sint A, C , & $C \rightarrow D$, D data; dico $A \rightarrow B$
 $\leftarrow E$ data q.in r. $\frac{B}{E}$

Nam sit $C \rightarrow D, B a :: C.F b :: D.B -- F.$ a. 1. def. 2
 ergo $c C$ & $d F$, ac e ideo $F \rightarrow A$, & $c D$ f ideo $\frac{B}{F}$ b. 2. 3.
c. 2. def. 2
d. 1. dat.

que E dantur. g proinde $A \rightarrow B (F \rightarrow A; \rightarrow \frac{B}{F})$ e. 3. dat.
f. 1. dat.
g. 1. def. 2

$B - F) \leftarrow E$ data q.in r. Q.E.D.

PROP. 20.

A. C. E. Si data fuerint dua magni-
 B. D. tudines A, C ; & auferantur
 ab ipsis magnitudines B, D ha-
 bentes ad invicem rationem datam; residua ma-
 gnitudines $A - B, C - D$ aut habebunt ad invi-
 cem rationem datam; aut altera $A - B$ altera
 $C - D$ major erit data quam in ratione.

Nam si $A. C :: B. D a :: A - B. C - D$; b. 2. 3.
b. 2. def. 2
 liquet $A - B$ dari.

Saltem sit $D. B b :: C. E a :: C - D. E - B.$
 ergo $b C$ & $c E$, ac d propterea $A - E$, b itemq; c. 3. dat.
d. 4. dat.

$C - D$ data sunt. ergo $A - B (A - E; \rightarrow E \frac{C - D}{A})$ e. 1. def. 2

$- B) \leftarrow C - D$ data q.in r. Q.E.D.

PROP. 21.

A. C. E. Si data fuerint dua magni-
 B. D. dines A, C ; & adjiciantur i-
 psis alie magnitudines B, D habentes ad invicem
 rationem datam; tota $A \rightarrow B, C \rightarrow D$ aut
 habebunt ad invicem rationem datam, aut altera
 $A \rightarrow B$

$A + B$ altera $C + D$ major erit data quam in ratione.

a r. s. Nam si $B. D :: A. C$ *a* :: $A + B. C + D$, *b* lib-
b s. def. d. quet $A + B$ dari.
 $\overline{C} - \overline{D}$

Saltem sit $B. D b :: E. C$ *a* :: $B + E. D + C$.
e s. dat ergo $e E$, *d* ideoque $A - E$, & $b B + E$ dantur
d s. dat.
e r. s. def. $\overline{D} + \overline{C}$

ergo $A + B (B + E :: + A - E) \leftarrow C + D$
 data q. in r. Q.E.D.

PROP. 22.

a hyp. A. C. Si due magnitudines A, B ad aliam
b s. d. B. C. aliquam magnitudinem C habeant ra-
e s. d. tionem datam, & simul utraque $A + B$
 ad eandem C habebit rationem datam.

Nam ob $A B$ *a* datas, *b* erit A data. *c* quare
 $\overline{C}, \overline{C}$ $\overline{B}$

$A + B$ *b* ideoque $A + B$ data est. Q.E.D.
 $\overline{B}, \overline{C}$

PROP. 23.

a $\overline{A}$ $\overline{E}$ $\overline{G}$ $\overline{B}$ Si totum AB
 $\overline{C}$ $\overline{F}$ $\overline{D}$ ad totum CD
 habeat rationem
 datam, habeant
 autem & partes AE, EB ad partes CF, FD
 rationes aatas (et si non easdem;) habebunt omnia
 ad omnia rationes datas.

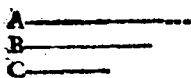
a def. d. Nam sit $AE. CF$ *a* :: $AG. CD$ *b* :: $GE. FD$.
b s. s. *a* ergo GE datur. quare (ob EB *c* datam)
e hyp. $\overline{E D}$ $\overline{F D}$
d s. dat. *e s. dat.*

d erit GE ac *e* ideo EB data. ergo quum *c* AB
 $\overline{E B}$ $\overline{G B}$ $\overline{C D}$.
 & *a* AG *d* ideoque AB ac proinde *c* AB den-
 $\overline{G D}$ $\overline{A G}$ $\overline{G B}$.

tur,

tur, & erit $E B$ data. Quare $e A B$, & $d A E$ & e
 $\overline{A B}$, $\overline{A E}$, $\overline{E B}$
 $E B$ dantur. Q.E.D.
 $\overline{C F}$

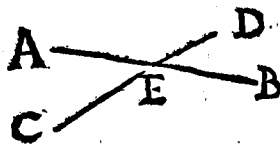
PROP. 24.

Si tres recta linea, A, B, C , proportionales fuerint; prima autem A ad tertiam C habeat rationem datam; & ad secundam B habebit rationem datam.

Nam $A. C a :: A q. B q. b$ ergo $A q$ data est. a cor. 30. 6. b 2. def. 8. e 5. d.
 proinde $A c$ datur. Q.E.D.
 $\overline{B}$

PROP. 25.

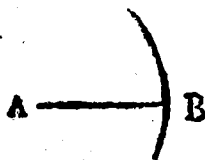
Si dua recta linea, AB, CD positione data se mutuo secuerint, punctum E , in quo se invicem secant, positione datum est.

a Nam hae lineae alibi quam in E , neutrius sit a 4. def. 8.
 tu mutuo, sese interfecare nequeunt.

Schol.

a Idem patet de quibuscunque lineis positione datis, seque in unico puncto interfecantibus: ut de circuli arcu, & recta, &c.

PROP. 26.

Si recta linea AB extremitates A, B , positione data sint, recta AB positione

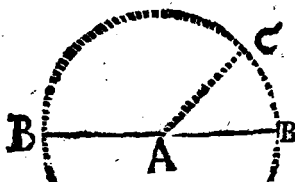
tione & magnitudine data est.

3. p. 100.

h. 2. def. d.

Positione quidem, *a* quia inter eosdem terminos unica recta duci potest : & magnitudine, *b* quia si centro *A* per *B* ducatur circulus, hujus omnes radii ipsi *AB* æquantur.

PROP. 27.

Si recta linea *AB* positione & magnitudine data, data fuerit una extremitas *A*; & altera extre-

mitas *B* data erit.

u r. def. d.

b 3. post.

c 2. post.

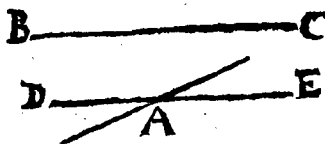
d cor. 13.

Nam si centro *A*, spatio *AC* *a* = *AB* *b* ducatur circulus, cui data recta *c* occurrat in *B*, *d* erit extremitas *B* data.

SCHOL.

Vides partes puncti *B* determinandas esse.

PROP. 28.

Si per datum punctum *A* contra datam positione rectam *BC* agatur recta

linea *DE*, acta recta *DE* positione data est.

a 4. def. d.

b 30. 1.

c 2. def.

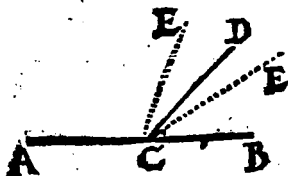
e

Nam *a* dic alteram per *A* ad *BC* fore parallelam. Hæc idcirco ad *DE* *b* parallela erit. *c* Quod repugnat.

Nota Vocabulum contra in hoc libro parallelismum significare.

PROP.

PROP. 29.

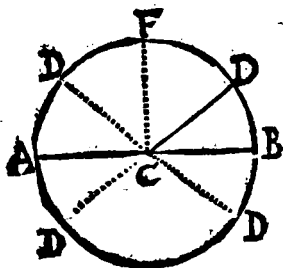

Si ad positione
datam rectam A-
B, datumq. in eo
punctum C, aga-
tur recta linea C-
D, qua faciat an-
gulum DCB da-
tum;

acta recta CD positione data erit.

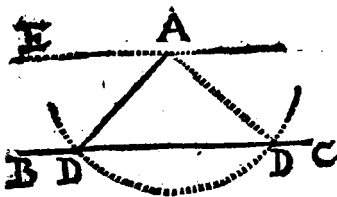
Nam quævis alia CE angulum B efficiet
majorem, vel minorum dato BCD. a 4. def. 6.
b 8. an. 8.

Schol.

Determinari de-
bet situs anguli dati
tam respectu per-
pendicularis CF,
quam ipsius AB, ut
cernis in appositâ
figura.

PROP. 30.

Si à dato pun-
cto A in datam
positione rectam
BC agatur re-
cta linea AD,
que faciat an-
gulum ADC
datum, acta li-

nea AD positione data est.

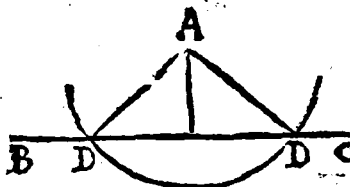
Nam per A duc AE ad BC parallelam. a Hæc
positione datur. Item ang. DAE par dato alter-
no ADC. b datus est. c ergo recta AD positio-
ne data est. Q.E.D. a 28. dat.
b 1. def. 6.
c 29. dat.

Schol.

Schol.

Hinc praxin discimus à dato puncto ducendi rectam, quæ cum data positione recta datum angulum efficit.

PROP. 31.

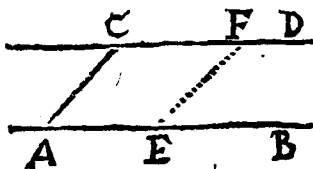

Si à dato puncto A in data positione rectam BC data magnitudine

recta AD ducatur, positione quoque data erit.

Nam puncta D, per quæ transit circulus centro A, à spatio AD descriptus, b data sunt. c et ergo AD positione data est. Q.E.D.

PROP. 32.

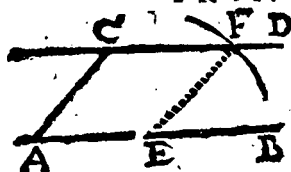
Si in datæ positione parallelas rectas AB, CD agatur recta linea AC, qua faciat an-

gulos datos BAC, ACD, alia recta AC magnitudine data est.

Nam ad E (quodvis punctum in AB) fac ang. BEF = a BAC. liquet rectas EF, AC b parallelas. & c pares fore. d quare AC data est. Q.E.D.

PROP.

PROP. 33.

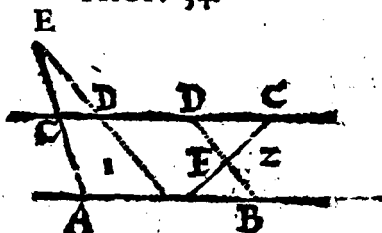

Si in datas positione parallelas rectas AB, CD agatur magnitudine data recta AC, faciet angulos B.

AC, ACD datos.

Nam ex quovis puncto E in AB, spatio EF $= AC$ describe circulum occurrentem recte CD in F. *a* Liquet EF, & AC parallelas esse *b* poss. *c* ergo. *a* 1. def. 4.
b 34.1.
c 29.1.

PROP. 34.

Si in datas positione parallelas rectas AB, CD à dato puncto E agatur recta linea EC A, secabitur data ratione.

Nam ab E duc rectam EB utcunque parallelis occurrentem in D, & B. *a* liquet esse EC. *a* 1. def. 4. $CA :: ED. DB$, *b* quare FC datur. Q.E.D. *a* 1. def. 4.
b 2. def. 4.

PROP. 35.

Si à dato puncto E in datam positione rectam AB agatur recta linea EA, seceturq; data ratione; agatur autem per punctum sectionis C

Cc

contra

contra datam positione rectam AB recta linea CD ; acta linea CD positione data est.

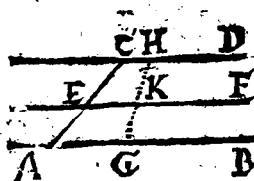
a 10.6.
b 21. dat. Recta enim EB ducta ab E uterunque in Δ B , a secetur sic ut $ED. DB :: EC. CA$. ob punctum D datum, b erit CD positione data. Q.E.D.

PROP. 36.

Si à dato puncto E in datam positione rectam lineam AB agatur recta linea EA ; adjiciatur autem ipsi aliqua recta EC , que ad illam (EA) habeat rationem datam; per extremitatem autem C adjecta linea EC agatur contra datam positione rectam AB recta linea CD ; acta linea CD positione data est.

Demonstratio parum differt à præcedenti. Vide fig. 2.

PROP. 37.

Si in datam positione parallelas rectas AB, CD , agatur recta linea AC , & secetur ratione data; agatur autem per sectionis punctum E contra datam positione rectas AB, CD linea recta EF ; acta recta EF positione data est.

Nam duc rectam GH uterunque occurrentem parallelis. Hæc a secetur sit in K ita ut GK .

a 2. def. d.

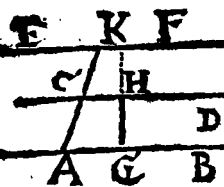
b 21. dat.

c sch. 2. 6

$KH :: AE. EC$. b Punctum K parallelæ (EF) situm determinat. Q.E.F.

PROP.

PROP. 38.

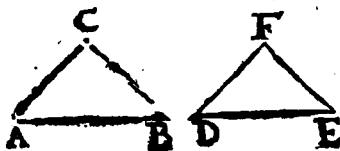

Si in datas positione re-
ctas parallelas AB, CD
agatur recta linea AC;
adjiciatur autem ipsi
quadam recta CE, qua
ad actam AE habeat ra-
tionem datam; per ex-

remitatem autem E adiecta CE agatur contra
datas positione parallelas AB, CD recta linea E-
F; acta recta linea EF est data positione.

Demonstratio persimilis est præcedenti. Cer-
ne & compara figuras.

PROP. 39.

Si trian-
guli ABC
singula late-
ra AB, B-
C, AC ma-
gnitudine
data sint,

triangulum ABC specie datum est.

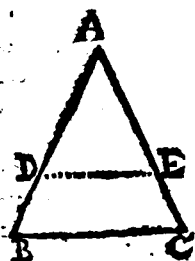
Nam a fac triang. DEF ipsi ABC æquila-
terum. Hoc eidem b æquiangulum erit. c ergo
ABC specie datum est. Q.E.D.

PROP. 40.

Si trianguli ABC singuli anguli, A, B, C magni-
tudine dati sint, triangulū ABC specie datum est.

Nam ad quamvis DE a fac triang. DEF ipsi
ABC æquiangulum. b Hoc eidem simile erit.
proinde trigonum ABC specie datum est.
Q.E.D.

PROP. 41.

Si triangulum ABC circum angulum A datum habent; circa datum autem angulum A duo latera AB , AC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam in uno latere dati anguli sume quampiam

a 1. def. d. AD ; & a sit $AB.AC :: AD.AE$. & duc D -
 b 6.6. E . b Liquet trigonum ADE ipsi ABC simile
 c 3. def. d. fore. c Quare ABC specie datum est. Q.E.D.

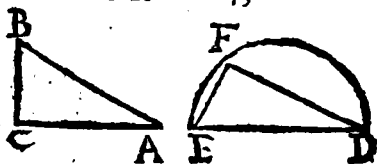
PROP. 42.

Si trianguli ABC latera ad invicem habeant rationem datam, triangulum ABC specie datum est.

a 12.6. Nam a fac $AB.BC :: DE.EF$. a & BC .
 b 5.6. $CA :: EF.FD$. b Liquet trigonum DEF tri-
 c 3. def. d. gono ABC assilari. c quare ABC specie datum est. Q.E.D.

Vide fig. 39.

PROP. 43.

Si trianguli rectanguli ACB circa unum autorum angulorum A latera AB , AC ad in-

rationem habeant datam, triangulum ABC specie datum est.

Nam esto DEF semicirculus utcumque; & fac $AB. AC :: DE. DF$ inventamq; DE adapta in semicirculo; & duc EF . c Liqueat triang. DFE ipsi ACB assimilari; & d proinde plurum ACB specie dari. Q.E.D.

PROP. 44.

Si triangulum ABC habeat unum angulum A datum; circa alium autem angulum ABC latera AB, BC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam in crure dati anguli sume quamlibet AD . & a fac $AB. BC :: AD. DE$. centro D spatio DE describe circulum, qui secet alterum dati anguli latus in E . b Eritque triang.

ADE ipsi ABC simile. c quare datur specie triang. ABC . Q.E.D.

PROP. 45.

Si triangulum BAC unum angulum BAC datum habeat; circa datum autem angulum BAC latera simul utraq; tanquam unum ($BA + AC$) ad reliquum latus (BC) ratio-

Cc 3 nem

nem habeant datam; triangulum BAC specie datum est.

29.1. Datum angulum BAC a bisecet recta AD.
 3.6. b ergo BA. AC :: BD. DC. & componendo
 BA + AC. AC :: BC. DC, permutando igitur
 BA + AC. BC :: AC. DC. ergo ob
 hyp. BA + AC c datam, d erit AC data. item ang.
 2. def. d. $\frac{BA + AC}{BC} = \frac{AC}{DC}$

2. dat. DAC subduplus dati BAC e datur. ff ergo an-
 4. dat. gul. C datur. g proinde trigonum ABC specie
 4. dat. datum est.

Coroll.

Hinc in triangulo, datis uno latere AB, uno angulo BAC, & ratione aggregati laterum ad basim (R ad S;) datur triangulum. Nam datum angulum biseca, & fac R, S :: AB. BD. & centro B spatio BD duc circulum occurrentem recte bisecanti in D; & produc BDC. habes triangulum.

PROP. 46.

Si triangulum BAC unum angulum C datum habeat; circa alium autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unum. (BA + AC) habeant ad reliquum (BC) rationem datam; triangulum BAC specie datum est.

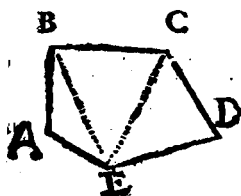
Nam bisecto angulo BAC, erit (ut in precedenti) AC data. item ang. C a datus est. er-
 2. hyp. $\frac{BA + AC}{BC}$

2. dat. go ang. DAC, b proinde & duplus BAC datur. c quare triang. BAC specie datur. Q.E.D.

Deducetur ab hac corollarium simile precedenti.

PROP.

PROP. 47.

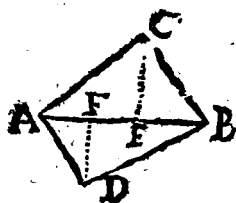

Data specie reſtilinea
ABCEDE in data ſpecie
triangula BAE, CDE,
BCE dividuntur.

Nam ob ang. B, &
BA, *a* dat, *b* erit triang.
 $\overline{AE}$ *a* hyp. &
b 3. def. &
b 4. dat.

BAE ſpecie datum. Si-
mili diſcurſu triang. CDE ſpecie datur, *c* qua-
re ang. DCE datus eſt; Hunc deme ex dato B-
CD, *d* eſtque reliquus BCE datus. Similiter
ang. CBE datur. *e* ergo triang. BCE etiam ſpe-
cie datum eſt. Q.E.D. *c* 1. def. &
d 4. dat. *c* 4. dat.

PROP. 48.

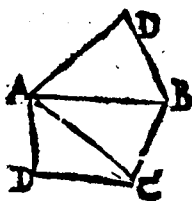
Si ab eadem reſta
AB deſcribantur tri-
angula ACB, ADB
data ſpecie, habebunt
ad invicem rationem
datam.

Duc enim perpen-
diculares CE, DF. Li-
quet angulos trianguli reſtanguli CEB, *a* pro-
inde & CE dari. ergo (quum AB *b* data ſit) *c* *e*-
a 4. dat. *b* hyp.

rit CE data. Simili diſcurſu datur DF; *c* quare
 $\overline{CB}$ $\overline{CB}$ *c* 1. dat.

CE, *d* hoc eſt triang. ACB datur. Q.E.D. *d* ſch. 1. 6
 $\overline{AB}$ $\overline{AB}$
 $\overline{DF}$ $\overline{ADB}$

PROP. 49.

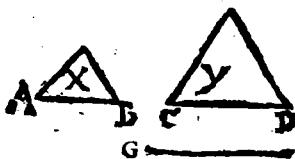
Si ab eadem recta linea
AB duo rectilinea quolibet
ABCD, AEB data spe-
cie describantur, habebunt
ad invicem rationem datam.

Nam rectilineum AB-
CD resolvatur in triangu-
la. a hæc specie data sunt.

a 47. dat.
b 48. d. at
c 6. dat.
d 8. dat.

ergo ob communem basim AC, b ratio AD-
C ad ACB & c proinde totius ABCD ad A-
CB datur. b item ratio AEB ad ACB. d proin-
de & ABCD ad AEB datur. Q.E.D.

PROP. 50.

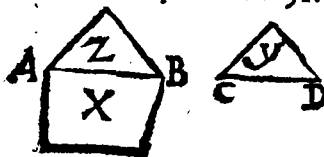
Si due recte
linea ABCD
ad invicem ha-
beant aut ratio-
nem datam; &
ab illis similia,
similiterq; de-

scripta rectilinea X, Y habebunt ad invicem ra-
tionem datam.

Nam sit $AB.CD :: a CD.G.$ b liquet AB
ad G, c hoc est X ad Y dari. Q.E.D.

a 11. 8.
b 1. dat.
c cor. 10.
d.

PROP. 51.

Si due recte
linea AB, CD
habeant ad in-
vicem ratio-
nem datam;
& ab illis re-
ctilinea

*Et linea quæcunque X, Y specie data describantur;
habebunt ad invicem rationem datam.*

Nam a fac Z simile ipsi Y. Ac ob b Z, c & ^{a 12. d.}
_{b 49. dat.}
_{c 50. dat.}
_{d 1. dat.}

Z datas, d liquet X dari. Q.E.D.

$\overline{Y}$ $\overline{Y}$

PROP. 52.

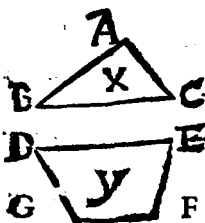

*Si à data magnitudine
recta A B figura X specie
data describatur ; descri-
pta figura X magnitudine
data est.*

Nam ABq a datur spe- ^{a 9. & 20}
cie, & magnitudine ; & b ABq datur. c ergo X ^{def. d.}
_{b 49. dat.}
_{c 2. dat.}

$\overline{X}$

PROP. 53.

*Si due figura X, Y specie
data fuerint ; & unum la-
tus unius B C ad unum la-
tus alterius D E habuerit
rationem datam ; reliqua
quoque latera A B ad re-
liqua F G habebunt ratio-
nem datam.*

Nam $\left\{ \begin{array}{l} a \overline{AB} \\ b \overline{BC} \\ a \overline{DE} \\ \overline{EF} \\ a \overline{FG} \end{array} \right.$

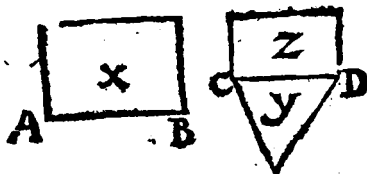
dantur.

&c, ergo per 8. dat.

^{a 3. def. 8.}
_{b hyp.}

PROP.

PROP. 54.

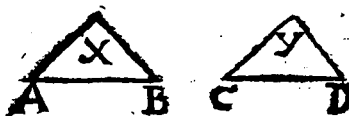

Si due figurae X, Y specie datae ad invicem habuerint rationem datam, etiam latera (AB, CD, &c.) habebunt ad invicem rationem datam.

a 18.6. Nam ad CD a fiat Z ipsi X similis. *b* Hæc
b 3. def. d. specie datur. *e* ergo Y datur. Proinde ob Y a
c 49. dat. $\frac{Z}{X}$
d hyp. datam, *e* datur. *f* ergo AB datur. ergo per
e 8. dat. $\frac{Z}{X}$ $\frac{CD}{AB}$
f cor. 20.6
g 24. dat.

precedentem.

PROP. 55.

Si spatium X magnitudine & specie datum fuerit, ejus

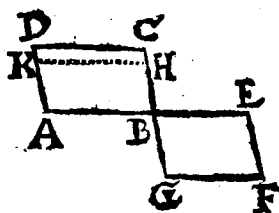
latera (AB &c.) magnitudine data erunt.

a 18.6. Nam ad quamvis CD a fac Y simile ipsi X.
b 1. dat. hoc specie & magnitudine datur. *b* ergo Y da-
 $\frac{X}{Y}$
c 54. dat. tur. *c* quare CD datur. *d* ergo AB data est.
d 24. c. $\frac{X}{Y}$ $\frac{CD}{AB}$

Q.E.D.

PROP.

PROP. 56.

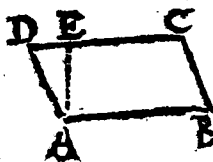
Si duo equian-
gula parallelogra-
ma AC , BF ha-
buerint ad invicem
rationem datam, est
ut primi latus AB
ad secundi latus $B-$
 E , ita reliquum se-

cundi latus BG ad eam BH , ad quam alterum
primi latus BC habet rationem datam, quoniam
habet parallelogrammum AC ad parallelo-
grammum BF .

Nam duc HK parall. AB . Liquet esse BC .
 $BH :: AC. AH :: AC. BF. Q.E.D.$

a 1. d.
b 1. d.
c 7. 5.

PROP. 57.

Si datum spatium AC
ad datam rectam AB ap-
plicatum fuerit, in angulo
 BAD dato, datur appli-
cationis altitudo AD .

Erige perpendicula-
rem AE . estque $AB. AE :: ABq. AB \times AE$
 $c :: ABq. pgr. AC. d$ ergo AE datur. quare
per E duc parallelam DC , & hæc absundet
quæsitam $AD. Q.E.F.$

a 1. 7.
b 1. 5.
c 35. 2.
d 1. 5.
e 2. 1. d.
c 2. 1. d.
35. datur

PROP. 58.

Si datum ad datam rectam applicetur, defi-
ciens data specie figura, latitudines defectus datae
sunt.

Non differt à vigesima octava sexta.

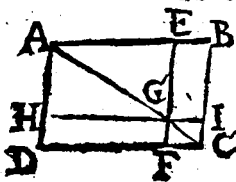
PROP.

PROP. 59.

Si datum ad datam rectam applicetur, excedens data specie figura, latitudines excessus data sunt.

Eadem est cum vigesima nona sexta.

PRŌP. 60.

Si datum specie parallelogrammum (HE , vel DB) dato gnomone HCE augeatur, vel minuat; latitudines gnomonis HD , EB datae sunt.

23 Oct.

b 24.6.

esj. da

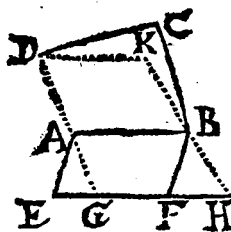
dbyp.

W. J. J. J.

1. *Hyp.* Liqueat totum $\hat{D} B$ tam a magnitudine, quam b specie dari, c proinde & latitudines AB, AD ; è quibus aufer d datas AE, AH , e manent EB, HD datæ. Q.E.D.

2, *Hyp.* Liqueat HE *b* specie, & *a* magn. *c* da-
ri, *c* quare & latera AE, AH; hæc deme ex *d*,
datis AB, AD; *a* remanent E, B, HD data,
Q.E.D.

PROP. 61.

Si ad datæ speciei figura
 $ABCD$ unum latus AB
 applicetur parallelo-
 grammum spatium AF
 in angulo BAE dato; ha-
 beat autem datæ figura
 AC ad parallelogram-
 mum AF rationem da-

tam; parallelogrammum AF datum est.

Ad

Ad D A G protractam duc (per B) paralle-
lam, cui occurrant EFH, & DK parall. AB. Ac
ob AD, & ang. B A D *a* dat. *a* liquet pgr. A K

$\overline{AB}$

specie dari. *b* ergo A K & *c* proinde A K, *d* vel

$\overline{AC}$

$\overline{AF}$

A K, *e* hoc est A D dantur. *e* ergo AB datur. I-

$\overline{AH}$

$\overline{AG}$

$\overline{AG}$

tem ob angulos E, & G A E *f* notos, *g* datur

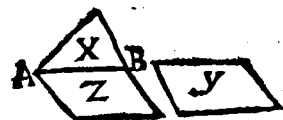
A E; *c* ergo A B datur. *b* unde pgr. A F specie

$\overline{AG}$

$\overline{AE}$

datur. Q.E.D.

PROP. 62.

Si dua recta A B,
C D ad invicem ha-
beant rationem da-
tam; & ab una qui-
dem data specie figu-

ra X descripta sit, ab altera autem spatium pa-
rallelogrammum Y in angulo dato; habeat au-
tem figura X ad parallelogrammum Y rationem
datam; parallelogrammum Y specie datum est.

Nam ad A B sit pgr. Z simile ipsi Y. *a* Hu-
jus ratio ad Y, & *b* proinde ad X datur. *c* ejusq;
anguli dantur. *d* ergo Z specie datur. *e* proinde
& Y. Q.E.D.

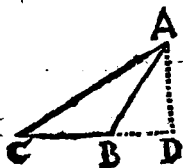
PROP. 63.

Si triangulum specie datum sit, quod ab uno-
quoque laterum describitur quadratum, ad tri-
angulum habebit rationem datam.

Sequitur ex 49. hujus.

PROP.

PROP. 64.

Si triangulum ABC angulum obtusum ABC datum habeat; illud spatium, quo latus AC obtusum angulum subtendens magis potest quam latera AB, CB obtusum angulum ABC ambientia, ad triangulum ABC habebit rationem datam.

Nam demittatur AD perpendicularis productæ CBD . atque ob angulos a ABD , & D datos, b datur BD , c hoc est $BD \times CB$. d ergo

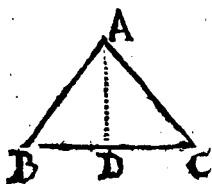
a 4. dat. b 40. dat. c 1. 6. d 8. dat.

$$\frac{BD \times CB}{AD \times CB} = \frac{AC^2 - AB^2 - CB^2}{AD \times CB}$$

e 12. 3. f 41. 1.

$\frac{BD \times CB}{AD \times CB}$ hoc est, $\frac{AC^2 - AB^2 - CB^2}{AD \times CB}$ datur. Q.E.D.

PROP. 65.

Si triangulum ACB angulum acutum C datum habeat; illud spatium, quo latus AB angulum C subtendens minus potest, quam latera AC, CB angulum acutum C ambientia, habe-

bit ad triangulum ACB rationem datam.

Nam duc perpendicularem AD . Datur a CD , b hoc est $CD \times BC$. c ergo 2

a 40. dat. b 1. 6. c 8. dat.

$$\frac{CD \times BC}{AD \times BC} = \frac{AB^2 - AC^2 - CB^2}{AD \times BC}$$

$\frac{CD}{AD} = \frac{AB^2 - AC^2 - CB^2}{AD \times BC}$

$\frac{1}{2} CD$

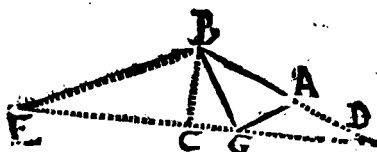
$\overline{CD} \times \overline{BC}$, hoc est $d \overline{ACq} \rightarrow \overline{BCq} - \overline{ABq}$ da-
 $\overline{AD} \times \overline{BC}$ $\overline{triang. A C B}$ $d \text{ 13.2.}$
 tur. Q.E.D. $c \text{ 11.1.}$

PROP. 66.

Si triangulum ACB habuerit angulum C da-
 tum; quod sub rectis AC, CB datum angulum
 C comprehendentibus, continetur rectangulum,
 habebit ad triangulum ACB rationem datam.

Nam in figura præcedentis, est $a \overline{AC}$, b hoc $a \text{ 40. dat.}$
 $\overline{AD}$ $b \text{ 1.6.}$
 est, $\overline{AC} \times \overline{BC}$, c hoc est $\overline{AC} \times \overline{BC}$ data. d ergo $c \text{ 41.1.}$
 $\overline{AD} \times \overline{BC}$ $\overline{2 triang. A C B}$ $d \text{ 1. dat.}$
 $\overline{AC} \times \overline{BC}$ datur. Q.E.D.
 $\overline{triang. A C B}$

PROP. 67.

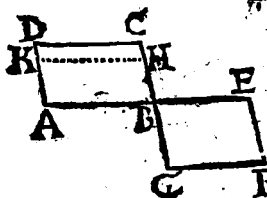
Si triangulum ABG habuerit datum angu-
 lum B A G; illud spatium, quo duo datum angu-
 lum B A G comprehendentia latera tanquam u-
 na recta BA + AG, plus possunt, quam quadra-
 tum à reliquo latere BG, ad triangulum ABG
 habebit rationem datam.

Produc BA ita ut AD = AG. per B duc B-
 E parall. AG; cui occurrat DGE. denique
 duc normalem BC.

Liquet

- a 4. 1. Liquet ang. $\angle D a = \angle A G D b = E. c$ quare $BE =$
 b 39. 1. BD , ideoque $EC = CD. e$ ergo $E G \times G D +$
 c 6. 1. $CGq = CDq$. proinde $BDq f (CDq + BCq)$
 d cor. 3. 3. $g = EG \times GD + CGq + BCq = EG \times GD * +$
 e 5. 2. $g = EG \times GD + CGq + BCq = EG \times GD * +$
 f 47. 1. $g = EG \times GD + CGq + BCq = EG \times GD * +$
 g 2. an. 1. BGq . Jam ob angulos $\angle A G D$, & $\angle D b$ subduplos
 h 47. 1. dati $\angle B A G$, liquet $\angle A D$, ideoque ADq dari.
 i 32. 1. ADq
 k 40. dat. $\overline{D G} \quad \overline{D G} q$
 l 1. 6. Cum igitur $BA \times AD. ADq l :: BA. AD m ::$
 m 2. 6. $EG. GD :: l EG \times GD. GDq$, & permutando
 n 2. def. d. $BA \times AD. EG \times GD :: ADq. GDq$; n erit
 o constr. $BA \times AD ; o$ hoc est $BA \times AG$ data. p Atqui
 p 66. dat. $\overline{E G} \times \overline{G D} \quad \overline{E G} \times \overline{G D}$
 q 1. dat. $BA \times AG$ datur; q ergo $EG \times GD$ datur.
 triang. $\overline{A G B} \quad \text{triang. } \overline{A G B}$
 Q.E.D.

PROP. 68.

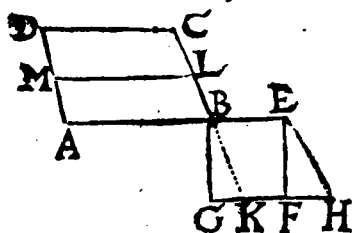

Si duo parallelo-
 grammata equiangula
 $\overline{AC}; \overline{BF}$ habeant ad
 invicem rationem da-
 tam, & unum latus $\overline{A-}$
 $\overline{B}$ ad unum latus $\overline{BE}$
 $\overline{F}$ habeat rationem da-
 tam; & reliquum la-
 tus $\overline{BC}$ ad reliquum latus $\overline{BG}$ habebit rationem
 datam.

- a 2. def. d. Nam sit $\overline{AB. BE} :: \overline{BG. BH. a}$ ergo $\overline{BG da-}$
 b 36. dat. tur. b item $\overline{BC}$ datur. c ergo $\overline{BC}$ datur.
 f 8. dat. $\overline{BH} \quad \overline{BG}$

PROP.

PROP. 69.

Si duo parallelogramma AC, BF datos angulos habeant, & ad invicem rationem datam; habeat autem & unum latus AB ad unum latus BE , rationem datam; & reliquum latus BC ad reliquum latus BG habebit rationem datam.

Latera AB, BE jaceant in directum. produc CBK , ac GFH ad occursum cum EH parall. CK .

Ob $\angle$ KBE (ABC) & pgr. AC , vel BF a hyp. b 35. r. c 68. dat.
 AC & AB datas, $\angle$ liquet KB dari, item ob d hyp. & 4. dat.
 $\frac{AC}{BH} = \frac{AB}{BE} = \frac{BC}{BG}$ c 40. dat.
 $\angle$ G , & GBK d datos, $\angle$ datur KB . f quare f 3. dat.
 $\frac{BC}{BG}$

BC datur. Q.E.D.
 $\frac{BC}{BG}$

PROP. 70.

Si duorum parallelogrammorum (AC, BH , vel BF) circa aequales angulos (ABC, KBE) aut circa inaequales quidem (ABC, GBE) datos tamen, latera (AB, BE , & BC, BK , & EC, BG) ad invicem habeant rationem datam; & ipsa parallelogramma (AC, BH , & AC, BF) habebunt ad invicem. D d Nam

Nam (in fig. præced.) sit $AB, BE :: KB, BL$
& duc LM parall. BA .

hyp.
constr.

Primo, Quia $a AB$ b id est KB a ac KB data

a 8. dat.
d 1. 6.
e 14. 6.

sunt, e erit $\frac{CB}{BL}$, d hoc est $\frac{AC}{AL}$ vel pgr. $\frac{AC}{BH}$

data. Q.E.D.

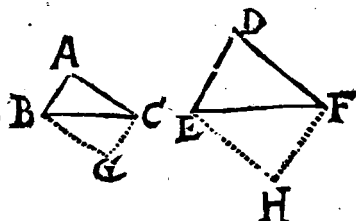
hyp.
4. dat.
40. d.
h 35. 1.

Secundo, ob angulos G , & GBK f datos, g
datur BK ; item $b CB$ data est. e ergo CB da-

tur. proinde, ut prius, $\frac{AC}{BH}$, hoc est pgr. $\frac{AC}{BF}$

datur. Q.E.D.

PROP. 71.

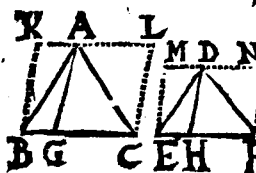

Si duorum triangulorum ABC, DEF , circa
aquales angulos, aut circa inaequales quidem, da-
tos tamen (A, D) latera AB, DE , & AC ,
 DF ad invicem habeant rationem datam; & i-
psa trianguia ABC, DEF habebunt ad invicem
rationem datam.

Nam compleantur pgra. AG, DH . a hæc da-
tam habent rationem, b proinde & trigona $A-$
 BC, DEF illorum e subdupla. Q.E.D.

PROP.

PROP. 72.

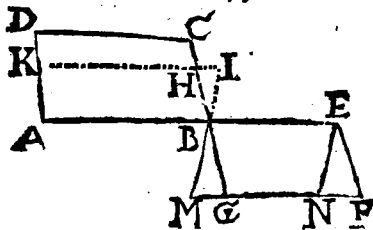

Si duorum triangulorum ABC , DEF & bases BC , EF fuerint in ratione data, & acta ab angulis ad bases (AG , DH), qua fa-

cient ang. AGC , DHF aequales, aut inequales quidem, sed tamen datos, habeant ad invicem rationem datam; & ipsa triangula ABC , DEF habebunt ad invicem rationem datam.

*Nam duc BK ad AG , ac EM ad DH parallelas, & comple pgra. CK , EM . Hæc se habent juxta 70. hujus; quare triangula eorum * subdupla ABC , DEF rationem habent datam. Q.E.D.*

PROP. 73.

Si duorum parallelogrammorum (AC , BF , vel AC , BN) circa æquales angulos, aut circa inequales quidem, sed tamen datos, latera ad invicem ita se habeant, ut sit quemadmodum primum latus AB ad secundi latus BE , ita reliquum secundi latus (BG , vel BM) ad aliam aliquam rectam BH , vel BI ;

BI;) habeat autem & reliquum primi lateris BC ad eandem rectam (BH vel BI) rationem dati; & ipsa parallelogramma (AC, BF, vel AC, BN) habebunt ad invicem rationem datam.

a hyp.
b 2.6.
c 14.6.

Nam 1. Hyp. liquet a CB b id est AC d $\frac{CB}{BH}$, $\frac{AC}{AH}$ c ($\frac{BF}{BN}$)

ri. Q.E.D.

a hyp &
4. dat.
b 40. dat.
c 8 dat

2. Hyp. Duc parallelam IHK. a Liquet angulos IBH (GBM) & BHI (ABH) dari. b ergo BH datur. item CB a data est. c proinde

d 35.7.

$\frac{BI}{BH}$ $\frac{BI}{BF}$ $\frac{BI}{BN}$
CB, hoc est pgr. AC d vel AC datur. Q.E.D.

PROP. 74.

Si duo parallelogramma datam rationem habeant, aut in aequalibus angulis (ut AC, BF) aut inaequalibus quidem, sed tamen datis (ut AC, BN;) erit ut primi lateris AB ad secundi lateris BE, ita alterum secundi lateris (BG, vel BM) ad eam (BH, vel BI) ad quam reliquum primi lateris BC rationem habet datam.

a 56. dat.

Nam in fig. præcedentis. 1. Hyp. a Liquet CB dari. Q.E.D.

$\frac{BH}{BI}$

2. Hyp. ut in præcedenti, datur BI, ac ex hyp.

$\frac{BH}{BI}$

* hyp.
b 4.6.
c 8. dat.

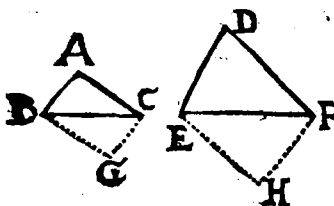
AC item AB, BE :: a * MB. BI b :: GB.
 $\frac{AC}{BH}$ $\frac{AB}{BI}$ ($\frac{BE}{BN}$)

BH. a quare CB etiam datur. c ergo CB data
 $\frac{BH}{BI}$ $\frac{BI}{BI}$

est. Q.E.D.

PROP.

PROP. 75.

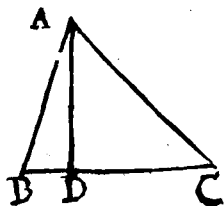

Si duo trian-
gula $ABC, D-$
 EF ad invicem
habeant ratio-
nem datam, aut
in angulis ($A,$
 D) equalibus,
aut inaequalibus

quidem sed tamen datis, erit ut primi latus AB
ad secundi latus DE , ita alterum secundi la-
tus DF ad eam rectam, ad quam reliquum primi la-
tus AC habet rationem datam.

Nam compleantur pgr. AG, DH . Ergo per
præcedentem.

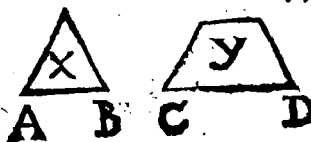
PROP. 76.

Si à trianguli ABC
specie dati vertice A li-
nea perpendicularis $A-$
 D agatur ad basim BC ,
æt. l. nea AD ad ba-
sim BC habebit ratio-
nem datam.

Nam ob angulos, † ^{h.p. &}
 $B, \& ADB$ datos, a datur AB ; a item AB da- ^{3. def. d.}
tur. b Ergo AD datur. Q.E.D. ^{a 40 d. m.}
 $\overline{AD}$ $\overline{BC}$ ^{b s. dat.}

PROP. 77.

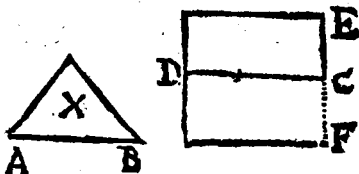
*Si due figura
specie X, Y ad in-
vicem habeant
rationem datam,
& quodlibet la-
tus unius AB ad*

*quodlibet alterius latus CD habebit rationem
datam.*

a 49. dat.
b 67. p.
c 1. dat.

Nam a ABq, & b Y, ac e proinde ABq da-
tur; item CDq datur. & ergo ABq, ac ideo AB
datur. Q.E.D.

PROP. 78.

*Si data figura specie X ad aliquod rectangulum
DCE habeat rationem datam; habeat autem
& unum latus AB ad unum latus DC rationem
datam; rectangulum DCE specie datum est.*

Sit DC. AB :: AB. CF. a ergo DC datur.

b 49. dat.
c 67. p.
d 17. 6.

Item ob b X, & c X datas. a erit ABq, d hoc est

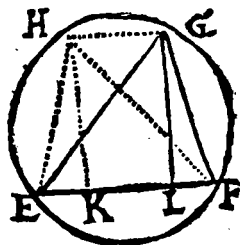
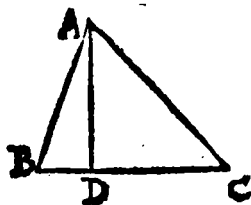
e 1. 6.

DC x CF, vel e CF data. proinde e DC datur.

f 3. def. d.

quare rectang DCE specie datur, Q.E.D.

PROP.

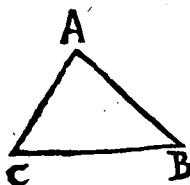
Si duo triangula ABC, GEF unum angulum BAC uni angulo EGF aequalẽ habeant; ab æqualibus autem angulis BAC, EGF ad bases BC, EF perpendiculares agantur AD, GL; sitque ut primi trianguli basis ad perpendicularem, ita & alterius trianguli basis ad perpendicularem (BC.AD::EF.GL;) illa triangula ABC, GEF æquiangula sunt.

Circa triang. GEF describe circulum. Fac ang. FEH = B. Connecte HF, HG; & demitte perpendicularem HK.

Liquet triangula ABC, HEF, & ABD, HEK, ac ACD, HEK æquiangula fore. Proinde EK. KH::BD. DA. *a* & FK. KH::CD. DA. *b* quare EF. KH::BC. DA:: *c* EFLG. *d* quare KH=LG. *e* ergo HG parall. KL. *f* unde ang. EGH = GEF. *g* ergo arcus EH, FG, *h* ideoque anguli EFH, GEF æquantur. *k* Item ang. EHF = EGF. *l* ergo trigona EHF, EGF *m* proinde & trigona EGF, ABC sibi mutuo æquiangula sunt. Q.E.D.

a 4.6.
b 24.5.
c hyp.
d 9.5.
e 33.1.
f 29.1.
g 26.3.
h 27.3.
k 21.3.
l 32.3.
m 21.6.

PROP. 80.

Si triangulum ABC datum angulum A datum habuerit; quod autem sub lateribus AB , AC datum angulum comprehendentibus continetur rectangulum, habeat ad quadratum reliqui lateris BC rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

a 67. dat. Nam $Q: AC + AB: - CBq$ vocetur X . a
 b 66. dat. ergo X ; b & $AC \times AB$; & c propterea
 c 3. dat. $\frac{\text{triang. } ABC}{\text{triang. } ABC}$
 d hyp. X data est. d item $AC \times AB$ datur. e ergo
 e 6 dat. $\frac{AC \times AB}{CBq}$
 f hyp. Xc ideoque $X + CBq$, f hoc est Q ;
 g 46. dat. $\frac{AC + AB}{CBq}$ datur. g proinde triang. ABC specie datur. Q.E.D.

PROP. 81.

A. D. Si tres recte proportionales
 B. E. A, B, C tribus rectis proportion-
 C. F. alibus D, E, F extremas A, D ,
 & C, F habuerint in ratione
 data; medias quoque B, E habebunt in ratione
 data. Et si extrema A ad extremam D , & me-
 dia B ad mediam E habeat rationem datam; &
 reliqua C ad reliquam F habebit rationem datam.

a 70. dat. Nam primo, ob A & C datas, a datur AC ,
 b 17. 6. b hoc est, Bq . ergo B datur. Q.E.D.
 $\frac{D}{E} \frac{F}{B}$ $\frac{DF}{B}$

Se-

Secundo, ob c Bq, b hoc est AC datam, & c ^{hyp.} _{dat.}

A datam, d datur C. Q.E.D.

PROP. 82.

A. B :: D. E.
B. C :: E. F.

Si quatuor recta proportionales fuerint (A. B :: D. E) erit ut prima A ad eam C, ad quam secunda B rationem habet datam, ita tertia D ad eam F, ad quam quarta E rationem habet datam.

Nam quia B. C :: a E. F. & a B data est; b ^{hyp.} _{dat.}

rit E data. atqui ex equali A. C :: D. F. ergo.

PROP. 83.

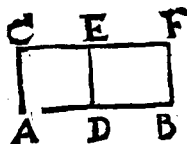
A. B. C. D. Si quatuor recta A, B, C, D ita ad invicem se habent, ut tribus ex iis quibus-

cunque sumptis A, B, C, & quarta ipsis proportionali accepta E, ad quam reliqua D ex quatuor rectis proportionem habet datam; erit ut quarta D ad tertiam C, ita secunda B ad eam F, ad quam habet prima A rationem datam.

Nam AE a = BC b = D F. & datur b D, c ^{hyp.} _{dat.} hoc est AD, d vel AD, e vel A. ergo.

$\overline{AE}$ $\overline{DF}$ $\overline{F}$

PROP. 84.

Si due recta AB, AC datum spatium comprehendant in angulo A dato; sit autem altera AB altera AC major data

data DB; etiam unaquaque ipsarum AB, AC data erit.

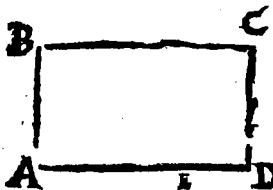
a 3. def. d. Nam comple quadratum A E. *a* Hoc specie
b hyp. datum est. *b* item pgr. CB, & recta DB dantur.
c 5. d. *c* ergo AC, vel AD, & tota *d* proinde AB da-
d 3. dat. tur. Q.E.D.

PROP. 85.

Si dua recte BD, DE datum spatium compre-
 hendant in angulo BDE dato, sit autem simul u-
 traque (BD + DE) data; & earum quoque
 unaquaque BD, & DE data erit.

Nam sume DA = DE, & comple quad. DC.
 Hoc specie datur; item pgr. BE, & recta BA
a hyp. *a* dantur. *b* ergo AD (DE) & *c* reliqua DB
b 5. d. *c* 4. dat. dantur. Q.E.D.

PROP. 86.

Si dua recte AB,
 AD datum spatium
 BD comprehendant
 in angulo dato; qua-
 dratum autem unius
 AD quadrato alte-
 rius AB majus sit da-

a 2. 2. to quam in ratione (nempe ut sit AD x AE da-
 tum, & * reliqui AD x ED ad ABq ratio data;)
 & utraque ipsarum AB, AD data erit.

Nam ob BD, & DA x AE *a* data, *b* datur
a hyp. BD. *c* ergo AB *d* ideoque ABq datur. *e* item
b 5. d. *c* 6. d. *d* 5. d. $\overline{DA} \times \overline{AE}$ $\overline{AE}$ $\overline{AE} \overline{q}$

a hyp. ABq datur. *f* ergo AEq ideoque AEq
b 5. d. $\overline{AD} \times \overline{ED}$, $\overline{AD} \times \overline{ED}$, $\overline{AD} \times \overline{ED}$,
 g &

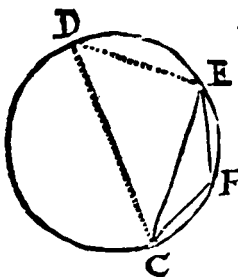
g & $\overline{AEq}$ *h* hoc est $\overline{AEq}$ datur. *g* 6. dat.
 $\overline{4AD \times ED} + \overline{AEq}$ $\overline{Q:AD + ED}$ *h* 1.2.
 ergo $\overline{AE}$ & *l* componendo $\overline{AE}$ *ideoq;* *k* 5.4. dat.
 $\overline{AD \times ED}$ $\overline{2AD}$ *l* 6. dat.
 $\overline{AE}$ *m* hoc est $\overline{AEq}$ datur. denique igitur ob *m* 1.6.
 $\overline{AD}$ $\overline{AD \times AE}$
e datum $\overline{AD \times AE}$, *n* erit $\overline{AEq}$ data. *e* er- *n* 2. dat.
 go $\overline{AE}$, & *p* proinde $\overline{AD}$, ac $\overline{AB}$ data sunt. *o* 55. dat.
 Q.E.D. *p* 57. dat.

PROP. 37.

Si dua recta $\overline{AB}$, $\overline{AD}$ datum spatium com-
 prehendant in angulo dato, quadratum autem
 unius $\overline{AD}$ quadrato alterius $\overline{AB}$ majus sit da-
 to ($\overline{AD \times AE}$;) earum utraque $\overline{AB}$, $\overline{AD}$ data
 erit.

Nam ob $\overline{BA \times AE}$ datum, *b* erit $\overline{AE}$ ideoq; *a* 2. dat.
 $\overline{BD}$ $\overline{AB}$ *b* 6. dat.
 $\overline{AEq}$ *e* hoc est $\overline{AEq}$. *d* ac idcirco $\overline{AEq}$ *c* hyp. &
 $\overline{ABq}$ $\overline{AD \times ED}$, $\overline{AEq} + \overline{4AD \times ED}$ *d* 2. &
e hoc est $\overline{AEq}$ ac proinde $\overline{AEq}$ & *d* com- *d* 6. dat.
 $\overline{Q:AD + ED}$, $\overline{AD + ED}$ *e* 1.7.
 ponendo $\overline{AE}$ *e* ac ideo $\overline{AE}$ *e* hoc est $\overline{AEq}$ *e* 1.6.
 , $\overline{2AD}$, $\overline{AD}$, $\overline{AD \times AE}$
 data. ergo ob $\overline{AD \times AE}$ datum, dantur *g* $\overline{AEq}$,
 & *h* $\overline{AE}$, ac *k* ideo $\overline{AD}$, ac $\overline{AB}$. Q.E.D. *h* hyp. .
g 2. dat.
h 55. dat.
k 57. dat.

PROP. 88.

Si in circulum C-
FED magnitudine
datum acta sit recta
linea CE, quæ segmen-
tum auferat, quod da-
tum angulum F com-
prehendat; acta recta
linea CE magnitu-
dine data est.

Nam ducatur dia-
meter CD; & connectatur ED. Ac ob ang. F
a hyp. a datum, b erit ang. D (reliquus è 2 rectis) datus.
b 4. dat. c quare CED datur. c quare CE datur. er-
c 4. dat. $\overline{CD}$

d hyp. & go ob d datam CD, e erit CE data. Q.E.D.
s. def. d.
e 2. dat.

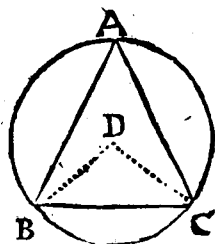
PROP. 89.

Si in da um magnitudine circulum CFED
data magnitudine recta CE acta fuerit, auferet
segmentum quod angulum (CFE) datum com-
prehendet.

Nam (in fig. præcedentis) quia $\overline{CE}$, & ang.
 $\overline{CD}$

a 4. dat. CED dantur, a erit Angulus D datus. b ergo
b 4. dat. angul. Fc (1 Rect. - D) datus erit. Quod
c 2. 3. Erat Demonstrandum.

PROP. 90.

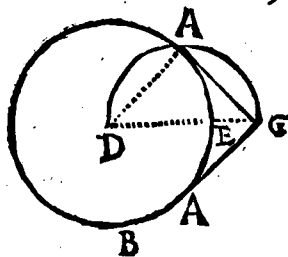
Si in circuli positione
dati circumferentia B-
AC datum fuerit pun-
ctum B, ab eo autem
punto B ad circumferentiam circuli inflexa
fuerit recta BAC quae
datum angulum A effi-

ciat; inflexa recta altera extremitas C data erit.

Ad a centrum D duc BD, & CD; b datusq; a 1.9.
est ang. D dati A c duplus. quare ob BD d da- b 2. dat.
tam, e erit DC data. f ergo punctum C datum c 20.9.
est. Q.E.D. d 26. dat.
e 29. dat.
f sch. 23. d

Si ang. A obtusus fuerit; sume reliquum e
rectis acutum; ejus subsidio punctum C inve-
nies, juxta dicta.

PROP. 91.

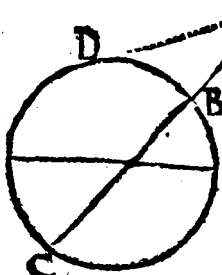
Si a dato pun-
cto G acta fuerit
recta GA, quae da-
tum positione cir-
culum BEA con-
tingat; acta linea
GA positione &
magnitudine data
est.

Nam centrum D & punctum G connectat
recta DG, super qua descriptus sit semicirculus
DAG circulo priori occurrens in A. Ob ang.
DAG a rectum, GA circulum b tangit. c ergo a 37.9.
GA situ & magnitudine datur. Q.E.D. b cir. 18.9.
c 26. dat.

Hinc

Hinc modus discitur à dato puncto tangen-
tem ducendi, eo nonnunquam expeditior qui
habetur ad 17.3.

PROP. 92.

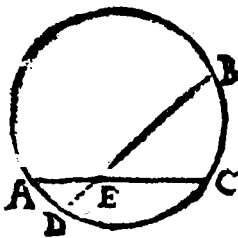
Si extra circ-
lum positione da-
tum BCD accipia-
tur aliquod pun-
ctum A, à dato au-
tem puncto A in
circulum produca-
tur quadam recta
AC; datum est id
quod sub acta linea
AC, & ea AB, qua

inter punctum A & conveniam peripheriam B
comprehenditur rectangulum CAB.

a g. dat.
b s. s.

Nam duc tangentem AD, b eritque ADq
(hoc est CAxAB) datum. Q.E.D.

PROP. 93.

Si intra datum po-
sitione circulum ABC-
D sumatur aliquod
punctum E; per pun-
ctum autem E agatur in
circulum aliqua recta
AFC; quod sub seg-
mentis AE, EC acta

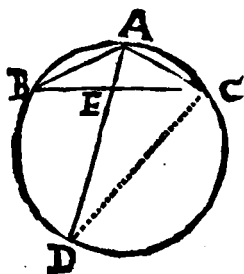
recta linea comprehenditur rectangulum, datum
est.

Nam

Nam per E duc rectam DE B utcunque occurrentem circulo in B, & D. estque rectang. $DEB = a$ AEC. b ergo AEC datur. Q.E.D.

211. 5.
b 1. def. 4.

PROP. 94.

Si in circulum B A-
CD magnitudine da-
tum agatur recta linea
BC, qua segmentum au-
ferat, quod angulum B-
AC datum compre-
hendat; angulum autem
BC, qui in segmento
consistit, bifariam seca-
tur; simul utraque ro-
tarum BA, AC qua

angulum datum BAC comprehendunt, ad li-
neam AD, qua angulum bifariam secat, habe-
bit rationem datam: & quod sub simul utrisque
BA, AC, qua datum angulum BAC compre-
hendunt, rectis: & inferne abscissa (ED) ab ea
AD, qua angulum BAC in circumferentia da-
tum bifariam secat, rectangulum datum erit.

Duc CD; & primo ob angulos BAC, CAD
datos, a dantur subtense BC, CD, † ideoq; CB ^{a 11. dat.}

datur. Cum igitur CA. AB :: b CE. EB, & per- ^{b 3. 6.}
mutando CA. CE :: AB. EB :: (CA + AB. ^{a 11. 5.}

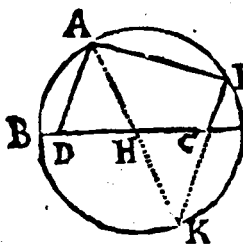
CB ::) † AD. DC. (Nam * ob ang. BAE † 4. 6.
= CAD; & D = BD; trigona ABE, ADC si- ^{* 2. def. 4.}

milia

milia sunt) ac rursus permutando $CA \rightarrow AB$.
 $AD :: CB$. DC . d erit $CA \rightarrow AB$. data.
 Q.E.D. $\overline{AD}$

a 31.3. Secundo, ob triangula AEB, DEC e similia;
b 4.6. b erit $CD, DE :: AB. BE$ *c :: CA \rightarrow AB. CB*. d
c prius. ergo $CA \rightarrow AB$ in $DE = CD$ in CB . atqui-
d 16.6. $D \times CB$ *e* datur. *f* ergo $CA \rightarrow AB$ in DE da-
e 52. dat. tum est, Q.E.D.
f 1. def. d.

PROP. 95.

Si in circuli BAG
positione dati diame-
tro BG sumatur da-
tum punctum D; à
puncto autem D in cir-
culū producatu qua-
dā recta DA, & a-
gatur à sectione A ad
rectos angulos in produ-
ctam rectam DA linea
AE; per punctum autem E, in quo linea AE, qua
ad rectos angulos consistit, occurrit circumferen-
tia circuli, agatur parallela (ECK) produ-cta re-
cta DA; datum est illud punctum C, in quo pa-
rallela EK occurrit ipsi diametro BG; & quod
sub parallelis lineis AD, EC comprehenditur
rectangulum, datum est.

a 31.3. Nam connectatur AK . a estque AB (ob an-
b 2.6. dat. gulum E , vel DAE rectum) diameter. ergo
c 4.6. infectio H est centrum. b ergo DH datur. At-
d 9.5. qui ob $KH.HA$ *c :: CH.HD*, d est $CH = HD$.
e 1. def. d. e ergo CH datur. f ergo punctum C datur.
f 2. dat. Q.E.D. g ergo $KC \times CE$, hoc est $d AD \times CE$
g 3. dat. datur. Q.E.D.

F I N I S.